

- Kaptanın Seyir Defteri -
Vergicinin Günlüğü

Bülent AK

Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

*Rahmetli Ağabeyim Murteza'nın anısına,
Huzur içinde uyun.*

Vergicinin Günlüğü

Efendim, sizlerle yaklaşık altı ay önce bir yolcuğa çıktık. Elimden geldiğince, dilim döndüğünce, vergiye dair ne varsa, yazmaya, çizmeye, sohbet tadında anlatmaya çalıştım. Sizlere bir parça dahi olsa bir faydam dokunduysa, arkamda hoş bir seda bırakabilmişsem ne mutlu bana. Sürçü lisan edip, kalbini kırdıklarım olmuştur, beni bağışlasınlar.

Vergi dünyamızda yolculuğumuz sırasında yaşadığımız şeylere dair aldığım notları bir araya getirerek, bir "Jurnal-Günlük" * oluşturmaya çalıştım.

Şimdi tazelenmek, belki de yeni ufuklara açılmak için biraz ara vermeye ihtiyacım var. İnşallah başka yolculuklarda tekrar karşılaşır, buluşuruz. Görüşünceye kadar kendinize iyi bakın efendim, kalın sağlıcakla.

Bülent AK, YMM
23 Mart 2025, Oran-Ankara

(*) Gemilerde "jurnal" adı verilen bir seyir defteri bulunur. Gemi limandayken ya da seyir halindeyken yaşanan gelişmeler bu jurnal defterine kaydedilir. Geminin rotası, hızı, geldiği ve gideceği liman, vardiya değişimleri gibi bilgiler jurnale not edilir.

1. MALİYE İHTİYATİ HACİZ SİLAHINI ÇEKTİ

20 Ağustos 2024 Salı

Vergi kanunlarında yapılan sıkça değişikliklerden çoğu meslek mensubumuz yakındır. Kanunlarımız adeta yamalı bohçaya dönmüştür. Özellikle son yıllarda iş öyle hale geldi ki ibare değişiklikleri bile yapılır hale geldi. Bu da çoğu zaman işleri çıkılmaz hale getirebiliyor.

Ancak, vergi mevzuatımızda yer alan iki usul kanunundan birisi olan, **amme alacaklarının ne şekilde tahsil edileceğine dair usul kanunu** öyle değil. Bu kanun diğerlerinin aksine, ülkede bunca değişikliğe rağmen, **çok fazla değişmeden 70 yılı aşkın bir süredir ayakta kalmayı başardı.**

O yüzden bu kanunda kullanılan dil **günümüz Türkçesine bir hayli uzak, adeta Osmanlıca yazılmış gibi geliyor.** Vergi kanunlarını anlamak zaten zordur, bir de 70 yıl önce kullanılan dille yazılmış olması anlaşılmasını iyice zorlaştırıyor. İster istemez yaptığımız açıklamalarda bu terminolojiyi kullanmak zorunda kalıyoruz.

İhtiyati Haciz Uygulaması Mükellefi Köşeye Sıkıştırır

Bilindiği üzere, **idarece ikmalen ve re'sen yapılan tarhiyatlarda, mükellefin dava açması durumunda tahsilâta ilişkin tüm işlemler durur.** Mükellef, idarenin vergi borcu iddiasına yönelik ödeme yapma zorunluluğundan, dava açması durumunda kurtulur. Davayı kazanması durumunda zaten ödeme yapmaz, ancak davayı kaybederse ödeme yapmak zorunda kalır.

Fakat bu durumun istisnası vardır: Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 13. maddesinde düzenlenmiş olan "***İhtiyati Haciz***". Bu maddede 7 bent halinde sayılmış bulunan, ***kamu alacağının tahsilini tehlikeye düşürecek durumlar varsa, mükellefin mal varlığında ihtiyaten hacze gidilebilmektedir. Bu uygulama mükellefin ticari hayatını son derece zorlayan, hatta bazen faaliyetini bitirmesine yol açan bir uygulama olduğu için çok nadiren başvurulur.***

Maliye Uygulamayı Yeniden Canlandırıyor

Yukarıda bahsettiğimiz meşhur 13. maddenin 1. bendi uyarınca ihtiyati haciz uygulanabilmesi için, vergi incelemesine yetkili memurların, ilgili Kanunun 9. maddesinde belirtilen durumlar çerçevesinde bir kamu alacağının tespiti amacıyla gerekli işlemlere başlaması ve belirlenen tutar üzerinden teminat talep etmesi gerekir. Ancak, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun 27.05.2022 tarihli kararı uyarınca, vergi incelemesi tamamlandıktan ve inceleme raporu vergi dairesine iletdikten sonra bu bende dayanarak ihtiyati haciz kararı alınmıyor.

13 Ağustos 2024 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Tahsilât Genel Tebliği'nde yapılan değişiklikle; Maliye bu defa 13. maddenin 1. bendi haricinde kalan 2'den 7'ye kadar olan diğer bentlerindeki gerekçelerden herhangi birinin bulunması halinde ihtiyati haciz uygulanabileceği konusunda adım attı.

Diğer bir ifadeyle, 13. maddede ***ihtiyati haciz uygulayabilmek için 7 kapı vardı, Danıştay bunlardan birisini kapatmıştı, Maliye 6 kapı daha var, onlardan girer ihtiyaç duyduğum durumlarda ihtiyati haczi uygulayacağım diyor.***

Biz buradan tüm ilgililere duyurmuş olalım, herkes hesabını ona göre yapsın.

■ 2. DEVLET DEVREDEN KDV'LERİN ÜZERİNE Mİ YATACAK?

■ 26 Ağustos 2024 Pazartesi

Ben çocukken rahmetli babam, eve gelen su ve elektrik faturalarının ödendiğine dair makbuzları, her ay itinayla bir dosyanın içinde saklardı. Ben çocuk aklımla içimden, koskoca devlet hesabını kitabını bilmez mi, vatandaşın 200 - 300 lirasının üzerine mi yatacak diye düşünür, ama saygımdan ses çıkarmazdım.

Bir gün elektrik idaresinden bir yazı geldi, iki üç yıl öncesinin bir faturasının ödenmediği, belli bir süre içerisinde ödenmesi yoksa **elektriğimizin kesileceği yazılıydı. Dosyayı açtık, o faturanın ödendiğine dair makbuzu bulduk, idareye götürüp, borç kaydımızdan düşürtmeyi başardık.** O gün kendi borcumu ve alacağımı kendim takip etmem gerektiğini öğrenmiştim.

Devreden KDV Devlete Emanet Edilen Alacaktır

Katma Değer Vergisi diğer vergilere benzemez. Mükellef mal ve hizmet alırken KDV öder. Mal ve hizmet satarken KDV tahsil eder. Tahsil ettiği KDV'den, ödediği KDV'yi düşer, geriye bir şey kalırsa kalan tutarı devlete öder. Yok, mal ve hizmet alırken ödediği KDV, tahsil ettiği KDV'den yüksekse, bu defa ilerideki aylarda mahsup edilmek üzere, Devreden KDV hesabına atar ve bekler.

Mükellefin KDV'den istisna edilmiş bir işlemi varsa ve mükellefe iade edilmesi öngörülmüş ise, mükellef mevzuatta yer alan şartları yerine getirmek kaydıyla, mal ve hizmet alımında ödedikleri KDV'ni geri alabilmektedir. Aksi takdirde, yani istisna işlemi yoksa mükelleflerin mal ve hizmet alımlarında ödedikleri KDV, her dönem bir sonraki

döneme Devreden KDV olarak devir etmektedir. Yani **Devreden KDV özü itibariyle, mükellef tarafından devlete emanet edilen olacaktır. Mükellef ne zaman hâsılat elde ederse, o dönemde hesaplanan KDV'den mahsup edebilmektedir.**

Geçtiğimiz yıllarda iş dünyası Devreden KDV hesaplarında bekleyen paralarının enflasyon karşısında eridiğini, bu paraların kendilerine iadesinin yapılması için, bu olmuyorsa bunların teminat olarak kullanılması ve kendilerine kredi olanağı sağlanması konusunda bir hayli girişimde bulundu. Ancak, bu çabalar bir sonuca ulaşmadı.

Torba Vergi Yasasıyla Emanet Edilen Paraya El Konulmak İsteniyor

Torba vergi yasasıyla yapılan düzenlemeyle; beş takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilemeyen devreden KDV tutarları, indirim KDV hesaplarından çıkarılarak, özel bir hesaba alınacak ve artık indirim konusu yapılamayacak. Mükellefin üç yıl içindeki talep ederse, bu tutarlar vergi incelemesi sonucuna göre gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınabilecek. Uygulama 2030 yılında başlayacak.

Yani devlet mükellefe şunu diyor: Senin emanette bekleyen devir KDV alacakların var ya, onları beş yıl içinde kullandın kullandın, yoksa ben onları artık KDV borcundan düşürmem, bu alacağına el koyarım. Ama bu tutarları da gider yazmak istersen, bir bakarım incelerim, haklı görürsem gider yazmana izin veririm.

Devletin Daha Önce Fon Paylarına El Koyma Planı Tutmamıştı

Kıdemli meslektaşlarımız bilir, **eskiden vergi mevzuatımızda Fon Payı diye bir uygulama vardı.** 1993 yılında yapılan bir düzenlemeyle; kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, gelir ve kurumlar vergisi üzerinden %10 Fon Payı öderlerdi. Ayrıca, GVK'nun 94. Maddesi uyarınca yapılan kesintiler üzerinden de %10 payı kesilir, daha sonra kesilen bu Fon Payları gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde hesaplanan fon paylarından mahsup edilirdi.

2003 yılında yapılan bir düzenlemeyle, Devletimiz Fon Payı uygulamasını kaldırdım, dedi. 2004 yılında vereceğiniz gelir ve kurumlar vergisi beyanı üzerinde Fon Payı hesaplamayın, ayrıca **2023 yılı içinde kesilmiş fon payları da varsa bunları iade etmem, dedi. Ama yanlış hesap AYM'den döndü. Doğal olarak bu hüküm iptal edildi.** (1.07.2008 tarih ve 26923 sayılı R.G.)

Bu Düzenleme Çok Yaşamaz, Meclis Kaldırır veya AYM İptal Eder

Şahsi kanaatime yapılan bu düzenleme **mülkiyet hakkına ağır bir saldırıdır ve anayasaya aykırıdır.** Uzun ömürlü olacağını sanmıyorum. Muhtemelen önümüzdeki dönemlerde **ya Meclis tarafından kaldırılır, o da olmazsa AYM tarafından iptal edilir diye düşünüyorum.**

3. KDV İADELERİNDE VERGİ İNCELEMESİ PANİĞİ

29 Ağustos 2024 Perşembe

Özellikle ihracat yapan firmalar açısından KDV iadelerini hızlı bir şekilde almak hayati önem taşıyor. Aksi takdirde, hammadde ile ara malzeme teminindeki finansman yükünü üstlenmek ve dengeleri sağlamak çok zor olur. Hele bu konu dış ticaret sermaye şirketleri açısından daha da önemli, **KDV iadelerindeki tıkanma bu firmaları resmen bitirir.**

Son Yasal Düzenleme Kafaları Karıştırdı

7524 sayılı son yasal düzenlemeyle, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 36. maddesine, 1 Eylül 2024 tarihinde yürürlüğe girmek üzere, aşağıdaki cümle eklendi:

“Bu Kanun hükümleri uyarınca iade hakkı doğuran işlemlerden kaynaklanan iade taleplerinin vergi inceleme raporu sonucuna göre yerine getirilmesi esastır.”

Bu düzenlemeden sonra ihracatçı firmalar ve bunların iadelerini raporla alan yeminli mali müşavirleri aldı bir telaş. Acaba KDV iadelerinde usul mü değiştiriliyor? **Bundan sonra Yeminli Mali Müşavirler KDV iadesi tasdik raporuyla, KDV iadesi alamayacak mı? KDV iadesi devletin vergi inceleme elemanları tarafından, vergi incelemesi sonucuna göre yapılırsa, sistem tıkanmaz mı?** Herkesin kafasında deli sorular dolaşmaya başladı. Ancak, işin aslı öyle değil, merak etmeyin.

Bu Düzenleme Neden Yapıldı?

Efendim, bu düzenleme neden yapıldı, eskilerin deyimiyle düzenlemenin esbabı mucibesi nedir? Açıklamaya çalışalım.

Vergi dairelerine verilen KDV İadesi YMM Tasdik Raporlarındaki İndirim KDV listelerinde yer alan, mükellef tarafından satın alınan mal ve hizmet alımlarına yönelik KDV'ler, sistem tarafından kontrol edilmekte, sıkıntılı olan faturalar eksiklik yazısıyla mükellefe ve yeminli mali müşavire bildirilmektedir.

Çoğu zaman alınan mal ve hizmetlerin ödemesine ilişkin banka dekontlarının ibrazı suretiyle, çıkan bu tür sorunlar çözülmektedir. Ancak bazen sorun daha ciddi olabilmektedir. ***Mal ve hizmet alınan firmanın naylon fatura (Sahte veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge) düzenleyicisi olduğu ortaya çıkabilmektedir.***

Bu durumda, çoğu zaman yeminli mali müşavir ve iadeyi talep eden firma, naylon olduğu söylenen faturalarda yer alan KDV tutarlarını, iade tutarından düşmekte ve bu faturaları kayıtlarından çıkararak, iade prosedürünü tamamlamaktadır.

Ancak, bazen de ***iadeyi talep eden firma, faturaların gerçek olduğu iddiasıyla vergi dairesine karşı direnmektedir. İşte bu durumda iade süreci kilitlenmektedir.*** Vergi dairesi naylon olduğu iddia olunan faturalarda yer alan KDV tutarlarının, iade edilecek KDV tutarından düşülmediği sürece iadeyi yapmamakta yahut bu faturalarda yer alan KDV'ye isabet eden kısma bloke koyarak, geriye kalan kısmı iade etmektedir.

Bu durumda kalan ***firmaların bazıları ise yargı yoluna gitmekte***, üstelik açılan davaları da kazanmaktadır. ***Vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlarda, KDV iadesinin vergi incelemesi sonucuna göre yapılacağına dair vergi kanunlarında herhangi bir hüküm olmadığından, açılan davalar mükellef lehine sonuçlanmaktadır.***

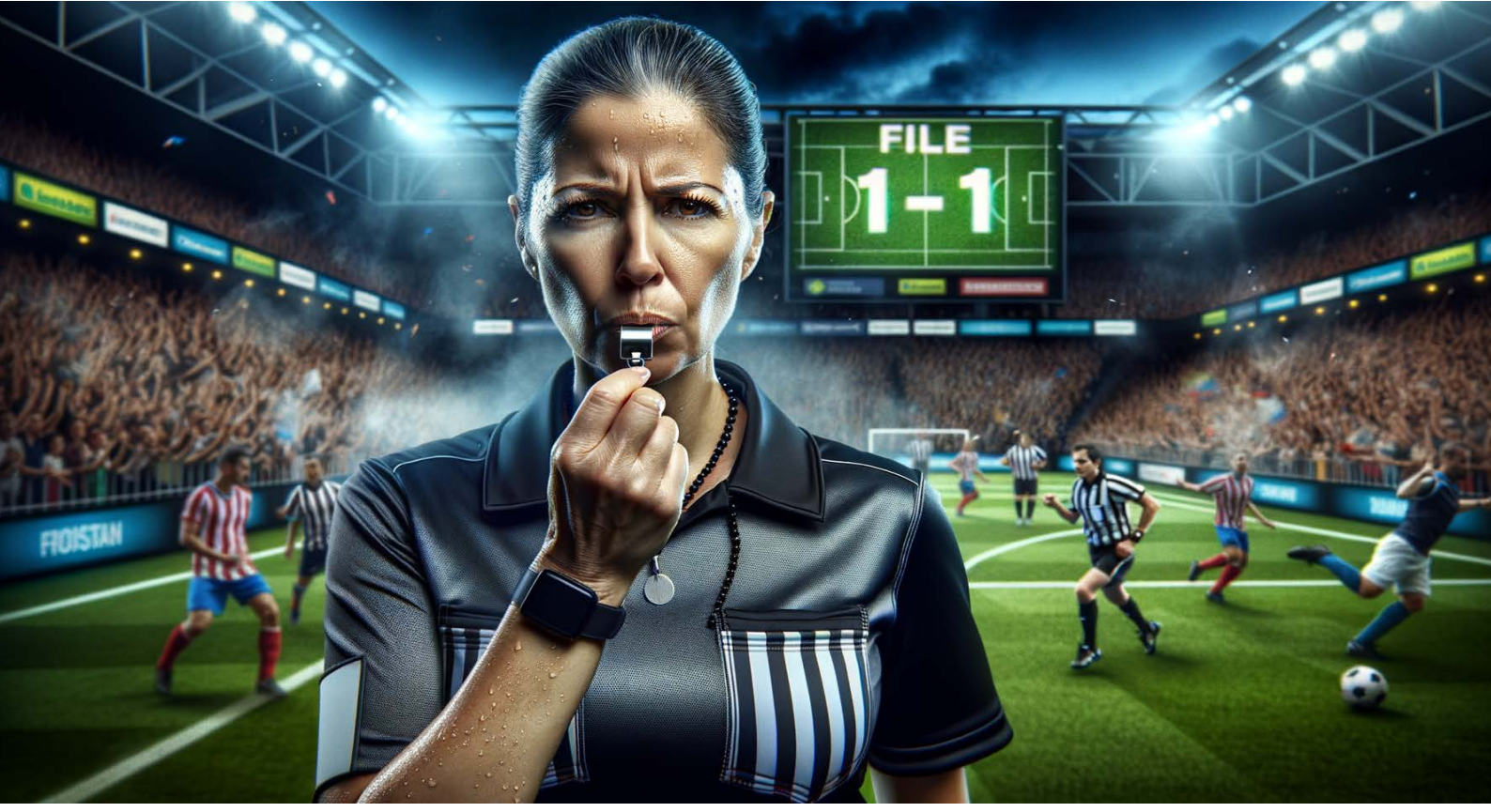
İşte yeni yapılan yasal düzenlemenin gerekçesi budur. Böylece, bundan sonra açılacak vergi davalarını kazanabilmek için, idare kendisine yasal dayanak sağlıyor.

İçiniz Rahat Olsun, KDV İadesi Prosedüründe Değişiklik Yok

Yukarıdaki bölümde yaptığımız etraflı açıklamalar uyarınca, ***KDV iadelerine ilişkin prosedürde herhangi bir değişiklik olmayacaktır. Merak etmeyin, eskiden olduğu gibi KDV İadesi YMM Tasdik Raporuyla, KDV iadesi almaya devam edeceksiniz.***

Bu raporlarda naylon olduğu iddia edilen faturalar ortaya çıkacak olursa, bunlar eskiden olduğu gibi iade tutarından düşülmeye devam edilecektir. Ancak, mükellefler bunları düşmeyip, dava açma yoluna gidecek olursa; KDV iadesinin vergi incelemesi sonucuna göre yapılacağına dair vergi kanunlarında herhangi bir hüküm olmadığını vergi mahkemelerinde artık ileri süremeyecektir.

■ 4. ENFLASYON DÜZELTMESİNDE KAOS

■ 2 Eylül 2024 Pazartesi

Şöyle söyleyeyim, *bir maç oynanıyor, ilk yarı ofsayttan bir gol yemişsiniz. Hiç umudunuz yokken, ikinci yarıda son dakikada bir gol atmışsınız. Ohh be deyip arkanıza yaslanmışsınız. Ama hemen sevinmeyin*, hakem önce bir uzatma verdi, arkasından ikinci bir uzatma derken, sonra sahalarda daha önce hiç görmediğimiz bir şey oldu. *Hakem ve karşı takımın bazı güçlü kuvvetli oyuncularını, kaleyi yerinden kaldırdılar başka yere taşıdılar. Attığınız golü de saymayacağız diyorlar.* İşte enflasyon düzeltmesinde olanlar tam olarak bunlar.

Enflasyon Düzeltmesinde Çarşı Karıştı

Bildiğiniz üzere, *mali müşavirlerin çok uzun süredir bir beklentisi vardı. Geçici vergi dönemlerinde bilanço çıkarmak ve beyana eklemek imkânsız, bu nedenle geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılmasın.* Yani enflasyon düzeltmesi sadece yılsonunda tek seferde yapılsın talebi bulunuyordu. Birinci geçici vergi döneminde bu talep karşılanmıştı.

Ancak, ikinci geçici vergi döneminde bu talep karşılanmamıştı. *Bakanlık*, son defa beyan ve ödeme süresini uzatıyoruz, *“ikinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesini yapınız ve geçici vergi beyanlarınızı buna göre veriniz” şeklinde bir duyuruda bulunmuştu.*

Meslek mensuplarınca bu karar pek hoş karşılanmamakla birlikte, çoğu gecesini gündüzüne katıp, ikinci dönem geçici beyanlarını birinci uzatma döneminin sonuna doğru vermeye başlamıştı. Ondan sonra ***iş dünyasının ağır topları sahaya inmeye başladı. Sanayi ve Ticaret Odaları Başkanlarımızdan her birisi sırayla uygulamanın iş dünyasına vereceği zararlar hakkında açıklamalar yapmaya başladı. Ondan sonra işin rengi değişmeye başladı.***

Sonrasında beklenmedik bir şekilde, son kez uzatıldığı söylenen beyan dönemi bir kez daha uzatıldı. Bu uzatma birçok kişiyi rahatsız etti. Hatta ben de ele aldığım bir yazıda, ***enflasyon zararı olan şirketleri uyarılmış, bunların hak kaybına uğramamak için geçici beyanlarını bir an önce vermelerini tavsiye etmişim.***

<https://www.linkedin.com/pulse/enflasyon-zarari-%25C3%25A7ikanlar-beyanlarini-vermekte-acele-etsin-b%25C3%25BClent-ak-qssbf/>

Korktuğumuz başımıza geldi. 29 Ağustos tarihinde bakanlık tarafından hiç beklenmedik bir tebliğ duyurusu yapılarak, yasa tarafından kendilerine verilen yetki çerçevesinde; ***31.12.2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50 milyon liranın altında olan mükelleflerin, 2024 yılının ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmamalarına yönelik düzenleme yapıldı.***

Daha bu duyurunun yarattığı karmaşa tam olarak açıklığa kavuşmadan, bakanlık tarafından 2024 ikinci geçici vergi beyan ve ödeme süresi, bir sirküler ile üçüncü defa olmak üzere 13 Eylül 2024 Cuma günü sonuna kadar uzatıldı.

Beyanname Vermemiş Olanlar Ne Yapacak?

2024 yılı ikinci döneme ilişkin henüz geçici vergi beyannamesini vermeyenlerin işi nispeten kolay.

2023 yılı cirosu 50 milyon liranın altındaysa, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemi için enflasyon düzeltmesi yapmayacaklar. Enflasyon düzeltmesi yapmış olanlar, ikinci geçici vergi beyanlarında bu durumu dikkate almayacaklar. Yani enflasyon düzeltmesi yapılmadan önceki kayıtlarına göre oluşan kazancı, 13 Eylül 2024 Cuma günü sonuna kadar beyan edecekler ve vergi çıkarsa aynı sürede ödeyecekler.

2023 yılı cirosu 50 milyon liranın üzerinde olup, ikinci dönem geçici vergi beyanlarını henüz vermeyen mükellefler ise enflasyon düzeltmesi işlemlerini yapacak, bu işlemleri yaptıktan sonra oluşan kazancı üçüncü uzatma süresinin sonuna kadar verip, ödenecek vergi çıkarsa aynı süre içinde ödeyecekler.

Beyanname Vermiş Olanlar Ne Yapacak?

2023 yılı cirosu 50 milyon liranın üzerinde olup, ikinci dönem geçici vergi beyanlarını veren mükelleflerin herhangi bir şey yapmasına gerek bulunmuyor. Onların verdiği beyannameler geçerli olacaktır.

2023 yılı cirosu 50 milyon liranın altında olup, ikinci dönem geçici vergi beyanlarını veren mükelleflerin durumu gerçekten çok zor. Bu mükellefler beyanlarını enflasyon düzeltmesi yaptıktan sonra vermiş ve beyanlarına bilançolarını eklemişlerdi. Yayınlanacak tebliğe göre, bu durumda olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapılmadan önceki kazançlarına göre verdikleri beyanları düzeltmesi isteniyor.

Bakanlığın bu mükelleflerden istediği şey ise şu: Verdiğiniz bu beyanlarda **enflasyon düzeltmesi zararı oluşmuş ve bu zararı kazancınızdan indirdiyseniz, şimdi düzeltme beyanı verin bu tutarı “Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler” olarak kazancınıza ekleyin, üzerinden gereksiz ve yersiz yere geçici vergiyi ödeyin.** 2024 kurumlar vergisi beyanı verdiğinizde, enflasyon düzeltmesi zararınızı o zaman kullanın, gereksiz yere ödediğiniz bu vergiyi, biz size o zaman iade edeceğiz.

2023 yılı cirosu 50 milyon liranın altında olup, verdiği geçici vergi beyanlarda enflasyon düzeltmesi karı çıkan firmalara ise bakanlığın piyango gibi bir müjdesi var. Bakanlık onlara diyor ki, dönem kazancına eklediğiniz enflasyon düzeltmesi karı için şimdi düzeltme beyanı verin, bu tutarı **“Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler”** Bölümünün **“Diğer İndirimler”** kısmında kazancınızdan indirin, ödediğiniz geçici vergiyi de biz size iade edelim. 2024 kurumlar vergisi beyanı verdiğinizde, enflasyon düzeltmesi karınızı o zaman beyanınıza eklersiniz, biz sizi 2024 kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği 2025 Nisan ayına kadar finanse ederiz diyorlar.

Bu şekilde, **Bakanlığın yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderdiği tebliğ uyarınca, yapılan açıklamalara göre yaklaşık 1,5 milyon mükelleften düzeltme beyanı vermesi isteniyor. Böylece, yürürlükte olan kanuna göre uygun olarak süresinde verilmiş bu beyanlar, bakanlık tarafından daha sonra yayımlanacak bir tebliğle geçersiz kılınmak isteniyor. Vergicilik tarihimizde uzun yıllardır böyle bir kaos hatırlamıyorum.**

Tebliğle Vergi Konulup Kaldırılabilir mi?

Bakanlık kendisine verilmiş olan yetkiyi kullanarak, 2023 yılı cirosu 50 milyonun altında olan mükelleflerin ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmamasını istemiş bulunuyor. Ancak, bu mükelleflerin yılsonunda enflasyon düzeltmesinin engellenmesi konusunda henüz alınmış bir karar bulunmuyor.

Bu durumda bulunup, ikinci geçici vergi beyanlarını süresinde ve yürürlükteki kanunlara uygun olarak vermiş mükelleflerden, idari bir tasarrufla bir kısmından gereksiz yere ek vergi alınmaya çalışılıyor, bir kısmına ise gereksiz yere vergi ertelemesi yapılıyor. **Hiç kimsenin, birilerinin sırtındaki vergi yükünü alıp, bir başkasının sırtına yüklemeye hakkı yoktur.**

■ 5. VATANDAŞA CART CURT YOK

■ 5 Eylül 2024 Perşembe

Kim söylemiş hatırlamıyorum, cümle şöyleydi galiba: “İnsanın çocukluğu anayurdudur.” Hiç kimse söylememişse de o zaman ben söylemiş olayım. Bazen ben de anayurduma, geçmişe dönüyorum.

Sizin gençliğinizde Pazar günleri nasıl geçerdi bilmiyorum. Ama benim gençliğimde televizyonda öğleden sonraları buz gibi esprileriyle Cenk Koray çıkar, akşamları ise ekranın karşısına kurulur ve “Bizimkiler” dizisini seyrederdik.

Geçtiğimiz hafta bir bakanlık duyurusunu okuyunca, ***aklıma dizideki apartman yöneticisi Sabri bey ile horoz dövüşçüsü Yavuz (rahmetli Aykut Oray) geldi.*** Dizide yönetici Sabri Bey ne zaman apartman sakinlerini rahatsız eden bir uygulama getirirse, kabzımallık yapan Yavuz onun karşısına geçer, ***“Parmağını oynatma komşu, vatandaşa cart curt yok”*** diye çıkışarak diğer apartman sakinlerin hakkını savunurdu.

Yabancıya Serbest, Türk'e Yasak

Biliyorum inanmayacaksınız ama ülkemizde bir süredir yabancılara serbest ama Türklere yasak faaliyetler var. Hadi canım hiç öyle şey olur mu dediğinizi duyar gibi oluyorum. Garip ama gerçek durum böyle, konuyu biraz daha açalım.

Efendim, olay şu: **Vatandaşın birisi evini, dövizle kiralama yasak diye gram altınla kiralamış.** Ev sahibi enflasyonun hızına yetişemeyince, çareyi kira gelirini reel anlamda kendince koruyacak bir çare düşünmüş. Sonunda kiracısıyla aylık 7 gram altın karşılığı olarak anlaşmak istemiş.

Bakanlık ev sahibine cevabı hemen yetiştirmiş. Türkiye'de yerleşik olanlar kendi aralarında döviz veya altına endeksli olarak gayrimenkul kiralaması yapamaz. Ancak mal sahibi **yabancı olursa sorun yok**, onlar istediği şekilde kiralama yapabiliyor.

Bu Düzenlemenin Acil Olarak Kaldırılması Gerekir

Bir seneyi aşkındır ekonomide heterodoks politikalardan vazgeçip, rasyonel zemine dönmeye çalışıyoruz. Zor da olsa bir hayli mesafe de alınmış durumda. Yıllar sonra CDS'ler bir hayli düştü, yabancı reyting kurumlarından peş peşe not artışları geldi, Merkez Bankasının döviz rezervleri nihayet artıya geçmiş durumda.

Heterodoks dönemden kalma, **akıl ve ekonominin gerçeklerine aykırı böyle bir yasak ülkemize yakışmıyor.** Zaten işe de yaramıyor. **İşini bilen bir şekilde kirasını zaten artırıyor. Artıramayanlar ise kavga küfür kıyamet birbirine giriyor.** Rasyonel olmayan politikaların cezasını vatandaşa çektirmeye çalışmanın anlamı yok.

Bizimkiler apartmanının sempatik sakini Yavuz'un deyimiyle, "vatandaşa cart curt yapmayın" demenin zamanı gelmedi mi?

■ 6. MİLYONLARCA MÜKELLEF SIKINTIDA

■ 9 Eylül 2024 Pazartesi

İnanmayacaksınız ama milyonlarca mükellef cezalı geçici vergi tarhiyatıyla karşı karşıya kaldı. İçlerinden biri de siz olabilirsiniz. Sizin yerinizde olsam, bu yazıyı çok dikkatli bir şekilde okurum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, mükelleflerden dolayısıyla onların mali müşavirlerinden veya muhasebe departmanlarından, kulağınıza biraz garip gelebilir, **süresinde ve mevzuata tamamen uygun olarak verilmiş bulunan, ikinci geçici vergi dönemine ait milyonlarca beyannamenin düzeltilmesini istiyor. Düzeltmezseniz cezalı geçici vergi tarhiyatı yaparım diyor.**

Peki, bu ne anlama geliyor? Yani Maliye özetle şunu söylüyor. Kendi beyanınızı benim istediğim çerçevede kendiniz düzeltirseniz, sadece ekstra çıkacak olan vergiyi ödersiniz. Yok, geçici vergi beyanlarınızı düzeltmezseniz, beyanlarınızdaki eksik ödenen vergiyi tespit eder, sizden cezası ve faizi ile alırım diyor.

Şimdi olayı biraz daha açalım arzu ederseniz. Bu olay nasıl ortaya çıktı, hangi mükelleflerden ekstra vergi ödenmesi isteniyor ve hangi mükellefler durumdan etkilenmiyor, detaylarıyla incelemeye çalışalım.

Uzatmalara Doyamadık!

Normal şartlarda 2024 ikinci geçici vergi dönemine ilişkin beyanların hafta sonu tatili nedeniyle 19 Ağustos Pazartesi günü sonuna kadar verilmesi gerekiyordu. Meslek mensuplarının ise geçici vergi beyanlarına bilanço eklemelerinin mümkün olmadığı ve geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılmaması yönünde çok yoğun talepleri bulunuyordu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 7 Ağustos 2024 tarihinde meslek mensuplarının bu talebini elinin tersiyle iten bir sert bir basın duyurusuyla, **“2024 yılı ikinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapılması gerekmekte olup, mükelleflere kolaylık sağlanması amacıyla son kez geçici vergi beyanname verme süreleri 27 Ağustos 2024 Salı günü sonuna kadar uzatılmıştır.”** şeklinde açıklamada bulundu.

Bu açıklama üzerine, meslek mensupları istemeyerek de olsa artık mecburen gece demeden gündüz demeden şu yaz sıcaklarında, tatil programlarını da iptal ederek, enflasyon düzeltmesi işlemlerini tamamlamayı geçici vergi beyanlarını vermeye başladılar.

Ancak, durup dururken, **bir daha uzatılmayacak denilen süre, sürenin bitimine tam dört gün kala, bu defa 6 Eylül Cuma 2024 gününün bitimine kadar uzatıldı.** Meslek mensuplarımız, bayram değil seyran değil, zaten bitirmiştik, keşke KDV beyan sürelerini uzatsaydılar diye söylenerek de olsa, enflasyon düzeltmelerini tamamlayıp, ikinci geçici vergi dönemi beyanlarını büyük ölçüde vermeyi tamamladılar.

Sonra **29 Ağustos 2024 sabahı kalktık, bir de baktık ki enflasyon düzeltmesi yapacaksınız diyen bakanlık ortadan kayboldu.** Daha önce Nuh deyip peygamber demeyen bakanlık, bu defa bambaşka ve hiç beklenmedik bir tebliğ duyurusunda bulundu.

Yasa tarafından kendilerine verilen yetki çerçevesinde; **31.12.2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50 milyon liranın altında olan mükelleflerin, 2024 yılının ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmamalarına yönelik düzenleme yapıldı.**

Daha bu duyurunun yarattığı karmaşa tam olarak açıklığa kavuşmadan, bakanlık tarafından **2024 ikinci geçici vergi beyan ve ödeme süresi, bir sirküler ile üçüncü defa olmak üzere 13 Eylül 2024 Cuma günü sonuna kadar uzatıldı.**

2023 Brüt Cirosu 50 Milyon Lira ve Üzeri Olanlar Etkilenmiyor

Öncelikle şunu söyleyelim, yapılan bu yeni düzenleme, 2023 brüt satışları 50 milyon lira ve üzerinde olan mükellefleri etkilemiyor. Onlar enflasyon düzeltmesi yapacaklar ve geçici vergi beyanlarını ona göre verecekler.

2023 Brüt Ciroosu 50 Milyon Liradan Az Olanlardan Ne İsteniyor?

Peki, Maliye geçtiğimiz yıl brüt ciroosu 50 milyon liranın altında olan mükelleflerden şimdi ne istiyor? Açıklamaya çalışalım.

Henüz Beyanname Vermemiş Olanlar

2023 yılı brüt ciroosu 50 milyon liranın altında olan mükellefler, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemi için enflasyon düzeltmesi yapmayacak. Enflasyon düzeltmesi yapmış olanlar varsa, ikinci geçici vergi beyanlarında bu durumu dikkate almayacak.

2024 yılı ikinci döneme ilişkin olarak henüz geçici vergi beyannamesini vermeyenler, enflasyon düzeltmesi yapılmadan önceki kayıtlarına göre oluşan kazancı, 13 Eylül 2024 Cuma günü sonuna kadar beyan edecekler ve vergi çıkarsa aynı sürede ödeyecekler.

Beyanname Verip, Enflasyon Zararı Çıkanlar Yandı

2024 İkinci geçici vergi dönemi için, yasaların ve tüm ikincil düzenlemelerin emrettiği üzere, enflasyon düzeltmesi yapan ve süresinde beyanname veren, oluşan enflasyon zararlarını yürürlükte olan tüm mevzuata uygun olarak dönem kazancından indiren tüm mükelleflere, Maliye mealen şunu söylüyor:

“Uygulamayı değiştirdim, verdiğiniz ikinci geçici vergi beyanlarında enflasyon düzeltmesi zararı oluşmuş ve bu zararı kazancınızdan indirdiyseniz, şimdi düzeltme beyanı verin, bu tutarı “Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler” olarak kazancınıza ekleyin, yoksa kendim tespit eder, ekstra çıkan vergiyi cezası ve faiziyle alırım.”

Yetkililerin açıklamasına göre, bu kapsama giren tam 1,5 milyon mükellef varmış. Bunların ne kadarının enflasyon zararını kazançlarından indirdiklerine ilişkin olarak elbette elimizde resmi bir veri bulunmuyor. Ancak, bu küçük işletmelerin çoğunun banka kredilerine erişiminin bulunmadığını, muhtemelen özsermayelerinin güçlü olduğunu, çoğunun enflasyon düzeltmesi işlemleri sonucunda enflasyon zararı oluştuğunu ve bu zararı geçici vergiye tabi kazançlarından düşerek, vergi yüklerinin azaldığını tahmin ediyorum.

Krediyeye erişimi olmayan küçük işletmelerin yasal haklarını yerle bir eden, bu düzenlemeye ilişkin olarak, işin ilginç olan tarafı, **yetkililer “küçük işletmelere kolaylık getiriyoruz” demiş. Sayın yetkililere bir dilekçe versek, bu kolaylıktan faydalanma hakkından feragat ettiğimizi, yani yararlanmak istemediğimizi arz etsek olur mu acaba, ne dersiniz?**

İkinci dönem geçici vergi beyannameleri verilmeye başladıktan tam iki hafta sonra, yetki kullanıyorum diyerek, beyan esasını tümünden değiştiren bir düzenleme yapılabilir mi? Mükellef münecim değil ki, beyanname verirken iki hafta sonra sizin nasıl bir düzenleme yapacağınızı nerden bilecek?

Beyanname Verip, Enflasyon Karı Çıkanlar Yaşadı

2023 yılı brüt cirosu 50 milyon liranın altında olup, verdiği geçici vergi beyanlarda enflasyon düzeltmesi karı çıkan firmalara ise bakanlığın piyango gibi bir müjdesi var. Bakanlık onlara diyor ki, dönem kazancına eklediğiniz enflasyon düzeltmesi karı için şimdi düzeltme beyanı verin, bu tutarı “Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler” Bölümünün “Diğer İndirimler” kısmında kazancınızdan indirin, ödediğiniz geçici vergiyi de biz size iade edelim.

Normal şartlarda bu mükelleflerin de düzeltme beyanı vermesi gerekiyor, ancak bakanlığın garip uygulamasına göre fazla vergi matrah beyan etmiş sayılacakları için, bakanlık tarafından bu mükelleflere illa beyanınızı düzeltin şeklinde bir ısrarda bulunulmaz.

Son Ana Kadar Beklemekte Fayda Var

2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında olup, beyanlarını 563 Seri Nolu VUK Genel Tebliği öncesinde veren mükellefler, 5 günlük bir süre içerisinde karar vermek durumunda. Ne yapacaklar? Bakanlığın tebliğde söylediği üzere **düzeltilme beyanı verip, ekstra vergi mi ödeyecekler? Yoksa bakanlığın cezalı tarhiyat işlemi yapmasını bekleyip, buna karşı yasal haklarını mı kullanacaklar?**

Bence soğukkanlı olup, bu süreyi son ana kadar kullanmakta fayda var. **Rahmetli Demirel’in söylediği üzere, siyasette bir günlük süre çok uzun bir süredir, beş günlük sürede bazı gelişmeler olabilir.** Netice itibarıyla burası Türkiye, her an her şey olabilir. Bakanlık yaptığı hatanın farkına varıp, 563 öncesinde verilen beyanları kazanılmış hak kapsamında değerlendirip, belki geri adım atar yahut pek umutlu değilim ama yargıdan belki önce yürütmeyi durdurma, ardından bir iptal kararı gelebilir.

Sakin olun ve şimdilik beklemede kalın. Ancak, sürenin de azaldığını dikkate alarak, hangi yönde adım atmayı düşünüyorsanız, o yönde de gereken hazırlıkları yapmanız lazım.

TÜRMOB’un Açtığı Davada Sıkıntı Çıkabilir

TÜRMOB’un bu çalkantılı dönemde, kabul etmek gerekir ki, işi hiç kolay değildi. **Çoğu zaman iki ateş arasında kaldılar, bir yandan zaman zaman meslek mensuplarının uygulamaya karşı yükselen tepkisini göğüslemeye çalışırken, diğer taraftan bakanlığın bazı konularda gösterdiği inadı ve direnci kırmaya çalıştılar.**

Diğer taraftan, ortada çıkmış bir kanun var, bu kanunun hakkınca yerine getirilebilmesi için de eğitim seferberliği yaptılar. Ayrıca, uygulamada sıkıntı yaratan çoğu konunun çözümü için de bakanlık yetkililerinin kapılarını aşındırmaktan bıkmadılar, usanmadılar.

TÜRMOB yetkilileri de 563 seri numaralı VUK Genel Tebliğine karşı sert açıklamalarda bulundu, vergi hukukunun çok değerli hocalarının yaklaşımına paralel olarak, konuya ilişkin **esaslı bir hukuki mütalaa hazırlayıp, tebliğin ilgili kısmının iptali için Danıştay'da dava açtılar.**

Hazırlanan hukuki mütalaanın çok sağlam olmakla birlikte, açılan davanın umulan sonucu vermeyebileceğini düşünüyorum. Çünkü bu olayın muhatabı yani bu düzenlemeden etkilenerek zarar görenler mükelleflerdir. Yargı organları meslek mensuplarımızı ve üst birliğimizi olaya taraf ve muhatap olarak görmeyebilir.

Dolayısıyla, tebliğin ilgili kısmının iptaline yönelik davanın, söz konusu düzenlemeden doğrudan zarar görmüş bir mükellef üzerinden açılması bana göre doğru olurdu gibi geliyor. Danıştay, sizin dava açmaya yetkiniz bulunmuyor deyip, açılmış olan bu davayı reddedebilir.

En Güzeli Maliyenin Pardon Demesi Olur

Hazine ve Maliye Bakanlığı, yürürlükte olan mevzuata uygun olarak beyannameler verildikten sonra mevzuatı değiştirdim, sizin verdiğiniz beyanlar artık geçersiz, beyanlarınızı düzeltin ve ekstra vergi ödeyin demekle, ne kadar gelir fazlası elde eder bilmiyorum ama her şeyden önce itibar kaybı inanılmaz derecede büyük olacaktır.

Umudum yok ama yetkililerin yerinde olsam yol yakınken pardon der geri dönerim, en azından **düzenleme yapılmadan önce beyanlarını vermiş olan mükelleflerin kazanılmış haklarını teslim ederim. Ufacık mini minnacık bir tebliğ değişikliğine bakar, tebliğden önce beyanlarını vermiş olanların hakları saklıdır, demeleri yeterli olacaktır.**

Aksi takdirde 1,5 milyon mükellefin şu sıcaklarda hayır duasını almayacaklarını söyleyebiliriz. Diğer taraftan, bu mükelleflerin bir kısmı dahi dava yoluna gidecek olsa, yargı makamlarının yükünü de yıllarca gereksiz yere artırmış olacağız, bana göre hiç gerek yok.

Ama bakanlık çıktığı bu yolda tavrını değiştirmese, 14 Eylül 2024 günü sabahında, sistemden enflasyon zararı beyan ederek kazancından düşen tüm mükellefleri tespit ederek, vergi ziyayı cezalı olarak ikmalen geçici vergi tarhiyatında bulunabilir.

İhtirazı Kayıtlı Beyan Anlamlı Değil

Olayımızda ihtirazı kayıtlı beyan vermek anlamlı görünmüyor. Açılacak dava görülene kadar geçici verginin mahsup ve iade süresi gelecektir. Diğer taraftan, düzeltme beyanı verip, ödeme yapılmaması uyumlu mükellef indiriminde sorunlara yol açabilir.

Ne Yapmalı?

4-5 Sayfalık bir makaleyle 1,5 milyon mükellefin cevap aradığı soruya yanıt vermek kolay olmasa gerekir. ***Bu kararı alırken, bu işletmelerin sahiplerinin, işletmelerine ve kendilerine olan güven düzeyi, risk alma kapasitesi ve iştahları, mali tablolarına göre yapılan enflasyon düzeltmesi işlemleri sonucunda ortaya çıkan ekstra vergi tutarı, çıkacak ekstra vergiyi ödeme gücü ve niyeti, devletle karşı karşıya kalmamaya yönelik prensipleri vb. onlarca unsuru düşünmek durumunda kalacaktır.***

Dolayısıyla, tüm bu mükellef kitlesi için şunu yapın, buna göre hareket edin şeklinde tavsiyeler ve yaklaşımlar bana pek gerçekçi gelmiyor. Ben bu konuda olasılıkları ve gerçekleşme düzeyleri hakkında düşünceler ileri sürebilirim, ancak nihai olarak kararı verecek olan sizsiniz.

Ben kendime göre şöyle bir yol haritası çizdim. Son güne kadar bekleyeceğim. Umudum fazla değil ama belki maliye yaptığı yanlıştan döner, belki yargıdan bir karar çıkar. Bunlar olmadığı takdirde izlenecek iki yol var. Ya düzeltme beyanı vereceğiz ya da vermeyip vergi dairesinin hakkımızda işlem yapmasını bekleyecek ve işlem yapılması durumunda yasal haklarımızı kullanarak dava açma yolunu seçeceğiz.

Bu aşamada kendimi tüm mükellefler adına konuşma ve karar verme yetkisinde görmüyorum. Bundan sonra ancak kendi adıma konuşabilirim. Ben günümüze değin, devlete karşı dava açma yolundan hep kaçındım.

Ancak, 563 Seri Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yapılan düzenlemenin, vergi hukukunun temel prensiplerinden "**Belirlilik ve Öngörülebilirlik**" ilkelerini yerle bir ettiğini, yanlış hesabın yargıdan döneceğini düşünüyorum.

Bu nedenle, ben düzeltme beyanı vermeyi düşünmüyorum, beklemeye devam edip hareketsiz kalacağım. Ancak vergi dairesi tebliğde yer alan şekilde cezalı tarhiyat yaparsa, o zaman yapılan bu işleme karşı dava açacağım.

Şunu tekrar vurgulamak isterim ki, her mükellefin ne şekilde hareket edeceğine, birlikte çalıştığı meslek mensubunun fikrini de almak suretiyle, içinde bulunduğu şartlara göre karar vermesinin doğru olacağına inanıyorum.

■ 7. UZLAŞMAYI KALDIRSAK, NASIL OLUR?

■ 13 Eylül 2024 Cuma

Efendim, pek bilinmez, aramızda kalsın, vergi denetim elemanları yılın belli bir döneminde ünlü şarkıcılar ve tiyatro kumpanyaları gibi turneye çıkar. Yani esas olarak görevli oldukları illerden, ticari açıdan gelişmiş olan diğer illere geçici görevle gidip, 3-4 aylık bir süre içerisinde oradaki kalburüstü bilinen mükellefleri inceler. Bu sırada yaşanan anılar da askerlik anıları gibidir, üzerinden yıllar geçse de unutulmaz.

Mesleğe ilk girdiğim yıllardaydı. **Tozu, horozu ve sıcağı ile ünlü bir ilimize 5-6 kişilik bir ekip olarak, geçici görevle gitmiştik.** Bankalarda yaptığımız incelemelerde, sahte isimlere açılmış banka hesap kartonları üzerinden, hesapların gerçek sahiplerine ulaşmış, bu hesaplara yatan paraların ise kayıtdışı iplik ticaretinden kaynaklandığını ortaya çıkarmıştık.

Sırasıyla hesap sahiplerini çağırıp, olayı izah edip, haklarında rapor düzenlemek üzere ifadelerini tutanağa alıyorduk. O gün olanları unutamam. **Çağırduğumuz hesap sahiplerinden birisi iri yarı cüsseli bir vatandaşımızdı. Durumu izah ettik, kendisine çıkacak vergi ve ceza miktarını söyledik ki, adamcağız bir anda yerinden cama doğru fırladı.**

Ne olduğunu anlamadık ama gayri ihtiyarı biz de yerimizden fırladık, **kendisini camdan atmadan zor bela tutmayı başardık.** Adamcağız iki gözü iki çeşme, zar zor sakinleştirdik. Bu rakamların uzlaşmada daha makul tutarlara indirildiğini, ödemede sıkıntı çekerse, gerekirse tecil faiziyle takside bağlandığını bir güzel izah ettik ve sağ salim yolladık.

Uzlaşma Uzun Yıllar Boyunca Çok Başarılı Şekilde Uygulandı

Uzlaşma uygulaması uzun yıllar boyunca çok başarılı şekilde uygulandı. Bu uygulamanın çok olumlu taraflarını gördük. Hem **devlet bir an önce alacağını tahsil edip kasasına koymuş oluyor, diğer taraftan mükelleflerimiz borcunu daha uygun şartlarla ödeyip işine gücüne bakıyordu.** Yazılan vergi inceleme raporlarının çok büyük bir kısmı uzlaşma ile sonuçlanıyor, böylece yargıya da pek fazla iş düşmüyordu.

Etkin Şekilde İşleyen Uzlaşma Uygulamasını Bozmayı Başardık

Uzlaşmada toplantılarında, denetim elemanı tarafından yazılmış vergi inceleme raporunda iddia edilen matrah farkları üzerinde, idare ve mükellef temsilcileri görüşlerini açıkça ortaya koyuyor ve tartışıyor. **Bu görüşmelerde bir taraftan raporda yer alan delillerin sağlamlığı ve tarhiyat isteminin yerindeliği tartışılıyor iken, diğer taraftan mükellefin iyi niyetli olup olmadığı, ödeme gücü ile çıkacak vergi ve ceza tutarının işyerinin kapanmasına neden olmayacak ağırlıkta olması gibi mükellefe özgü unsurlar da dikkate alınmıyordu.**

Ancak, daha sonra bazı işler ters gitmeye başladı. Maliyecileri bilirsiniz, mükellefler ile olan ilişkilerinde çok hassastırlar. Kolay kolay hiç kimseyle yakınlık ve samimiyet kurmazlar. O yüzden aile çevrelerinde bile arkanızdan bu adam da amma soğuk diye denildiğini duyarsınız.

Uzlaşma görüşmelerine, meslek mensuplarının mükellef temsilcisi olarak girmeleriyle taşlar yerinden oynamaya başladı. Özellikle sektör incelemelerinde, uzlaşma görüşmelerinden pazar payı kapmaya çalışan bazı meslek mensupları arasında ortaya çıkan rekabet duygusu, **mükelleflerin kendi aralarında yaptıkları şu meslek mensubuna daha çok iniyorlarmış gibi yaptıkları sübjektif değerlendirmeler ve dedikodular, ister istemez kamu görevlilerini rahatsız etmeye başladı.**

Bunun üzerine, uzlaşma komisyonlarının yetkileri yasal olarak değil ama fiilen kısıtlanmaya başlandı. Merkezden verilen sözlü talimatlarla, vergi asıllarında indirim yapılmaması, cezalarda ise standart %80-85 oranında indirim yapılması şeklinde uygulamaya yön verildi. Böylece **uzlaşma uygulaması asıl rotasından çıkmış oldu.**

Diğer taraftan, haberler ne derece doğrudur bilemiyorum, ama **son yıllarda medyada merkezi uzlaşmada büyük şirketlerin uzlaşmalarda borçlarının silindiği ve kayırıldığı konusunda çok fazla haber yayınlanmaya başladı.** Açıkçası resmi bir bilgiye sahip olmadığım için bir şey söyleyemiyorum. Muhtemelen bu konu da idarede bir hayli rahatsızlık yaratmıştır.

Son Yasal Düzenlemeyle Vergi Aslında Uzlaşma Kaldırıldı

Ne olduysa oldu, 7524 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle, **vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarıldı. Artık, sadece vergi ziyai cezası ile belirli tutarı aşan usulsüzlük cezaları için uzlaşma başvurusu yapılabilecek. Ayrıca, cezalarda uzlaşmanın gerçekleşmesi, vergi aslı için dava açılmasına engel olmayacak.**

Bu durumda mükellefler, vergi inceleme raporuna bağlı olarak ortaya çıkan cezalara uzlaşıp, nasılsa riski yok kazansak da kaybetsek de aynı parayı ödeyeceğiz, işleyecek gecikme faizini kesmek için vergi aslını ödeyip dava açalım, belki kazanırsak paramızı geri alırız diyebilir. Bu yeni seçeneğin mükelleflere cazip gelmesi, yargı organlarının yükünü artıracaktır. Ayrıca, **“anasına dava aç, danasına uzlaş” şeklinde bir uygulamanın; vergi aslı ile cezası arasındaki kopmaz bağlar nedeniyle, idarede ve yargıda birtakım karışıklıklara yol açması olasıdır.**

Yapılan son yasal düzenlemeyle bürokratların kendisini güvenceye aldığını ve kamuoyunun eleştiri oklarından artık kurtulacaklarını söyleyebiliriz. Vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarıldığı için, merkezi uzlaşmada baskı altında kalmayacakları gibi büyük mükelleflerin kayırıldığı yönündeki eleştiriler de gündemden düşecektir sanıyorum.

Bu Haliyle Uzlaşma Uygulamasına Gerek Var mı?

Vergi Usul Kanununda yine yıllardır süren güzel bir uygulamamız var: Cezalarda İndirim. Mademki tarhiyata muhatap olan mükellefin içinde bulunduğu özel durum ve şartları dikkate almayacağız, vergi aslına dokunmaksızın, sadece cezalar üzerinde tüm mükelleflere standart indirimlerde bulunacağız, **uzlaşma için bu kadar insanı davet etmeye, bir araya toplamaya, sonucu başından belli olan konuşmalar ve görüşmeler yapmaya ne gerek var?** Uzlaşma komisyonlarında yer alan görevlilerin ve mükellef temsilcilerinin harcadığı zamana yazıktır.

Vergi Usul Kanununun 376. maddesinde yer alan şartları yerine getirmek kaydıyla, cezalarda sağlanan %50 indirim oranını, (uzlaşmalarda fiilen uygulanan) %80-85 oranına çıkaralım ve uzlaşma uygulamasını tümünden kaldıralım.

Dolayısıyla, sistemi otomatik hale getirmiş, cezalarda sağlanan indirim oranlarını tüm mükellefler açısından eşitliği sağlayacak şekilde standardize etmiş ve aylarca boşuna oyalamamış oluruz. Ayrıca, cezalarda indirimden yararlanmak isteyen mükelleflerin, vergi aslını da ödemelerini sağlamış ve yargı organlarının dava yükünü azaltmış oluruz. **Sonuç olarak, bu kadar insanı sanki bir şey yapıyormuş gibi bir araya getirip, tiyatro oynamaktan da kurtarmış oluruz.**

Vergi Mufettişlerini Üzmeyin

Ben bu makaleyi yazarken, **sosyal medyada vergi mufettişi arkadaşlarımızın çağrısını okudum**, yüreğim sızladı. Bu mesleğe adım atalı nerdeyse kırk yıla yakın olmuş, hiç mi bir şey değişmez. Mesleğe başladığımızda bu sıkıntıları çekiyorduk, hala aynı sıkıntıların çekiliyor olması çok acı.

Bildiğiniz üzere, **kayıt dışı ekonominin önlenmesine karşı caydırıcılık sağlamak için vergi incelemeleri çok önemli**. Vergi mufettişleri ise kolay yetişmiyor. Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olmuş yetenekli gençler sınavla bu mesleğe giriyor. Ardından uzun yıllar süren bir eğitimden geçiyorlar. Sonunda mufettiş olmak için tekrar sınava giriyorlar, ancak başarılı olanlar göreve devam ediyor.

Meclis kapanmadan yapılan son düzenlemeyle, diğer bakanlık mufettişleri ile **Sayıştay denetçilerinin maaşlarında önemli sayılacak artışlar yapıldı. Ancak, bu düzenlemede maalesef vergi mufettişleri unutuldu**.

Son yıllarda çok fazla sayıda vergi mufettişi ayrılarak özel sektörün yolunu tuttu. Ancak, gidenlerin yerini hemen doldurmak imkânı bulunmuyor ve kan kaybı devam ediyor. Vergi mufettişlerinin özlük haklarının en kısa sürede düzeltilmesi şart.

Şimdi duyuyorum ki **vergi mufettişlerinin turneye çıktıklarında taksiye binmeleri de yasaklanmış**. Mufettişler turnede büyük mükellefleri inceler, bu nedenle peşine adam takılıp, takip edildiği de olur, tehdit aldığı da olur. Yetkililere çağrım bir an önce bu tür sakıncalı uygulamalardan vazgeçilsin.

Diğer taraftan, turnedeki en sıkıntılı konu kalacak yer problemidir. Genellikle varsa kamu misafirhanelerinden yararlanılır. Yoksa sıkıntı büyür, konaklama tutarı doğru düzgün bir yerde kalmaya yetmez. Çoğu zaman ilgili ilin defterdarından yardım istenir. Ayrıca, alınan harcırah tutarı da son derece yetersizdir. **Devletimizin, Vergi Mufettişlerine sahip çıkıp, artık bu basit sorunları çözmesinin zamanı gelmedi mi?**

■ 8. ENFLASYON DÜZELTMESİNDE HASAR TESPİTİ

■ 17 Eylül 2024 Salı

Efendim, hiç trafik kazası geçirdiniz mi bilmiyorum. Ama kaza yaptıysanız ve arabanız eskiyse sanayiye götürüp, işi ustasına teslim eder ve bir hasar tespiti yaptırırsınız. Sonucunda usta size çıkan hasarı sayar döker, nereye hangi parça lazım, işçilik dâhil ne kadar tutar, bir hesap pusulası çıkarır. Siz de geçirdiğiniz kazanın size olan maliyetini anlamış olursunuz.

Uygun görürseniz, enflasyon düzeltmesi işlemlerinde yaşanan inanılmaz kazada oluşan hasarı tespit etmeye çalışacağım. Kazaya karışan taraflardan hangisi acaba ne kadar hasar aldı? Bunun üzerinde çalışırken, görmediğim kırılıp dökülen parçalar varsa, sizden ricam bunları hesap pusulasına ekleyerek, tamamlamaya çalışalım. Haydi, başlayalım kim ne kazandı, kim ne kaybetti görelim.

İş Dünyasında Beklentiler Karşılandı mı?

Arzu ederseniz önce iş dünyasından başlayalım ne umdular ne buldular görmeye çalışalım.

İş dünyamızın ağır topları, özellikle ikinci dönem geçici vergi beyanlarının verileceği Ağustos ayı başından itibaren sahaya inmiş, neredeyse her gün birisi sırayla, enflasyon düzeltmesinin getirdiği sakıncalar üzerinde duruyordu. Kimisi servet vergisine dönüştüğünden dem vururken, bazıları yatırımcının cezalandırıldığını söylüyor, kimisi de tek fatura bile kesmemiş firmalara inanılmaz vergiler çıktığını iddia ediyordu.

Kamuoyunda artırılan baskı sonunda bir netice verdi, iş adamlarının temsilcileri ile Hazine ve Maliye Bakanlığında yapılan bir toplantı işin seyrini kısmen de olsa değiştirdi. Arkası gelir mi bilmiyoruz. Ancak çıkan karara göre, **2023 yılı brüt cirosu 50 milyon liranın altında olan firmaların, 2024 yılında ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapması yasaklandı.** Bu ne anlama geliyor, gelin birlikte değerlendirmeye çalışalım.

Büyük İş Dünyası Beklediğini Bulamadı

Krediye erişimi kolay olan, düşük özsermaye ile çalışan büyük iş dünyamızın aleyhine olan enflasyon düzeltmesinin uygulanmasında herhangi bir değişiklik (şimdilik kaydıyla diyelim) yapılmadı. O nedenle bu durumda olan mükelleflerin büyük bir hayal kırıklığı içinde olduğunu söyleyebiliriz, yoğun baskıları kendileri açısından istenilen sonucu vermedi. Ancak aşağıda sıralayacağımız sınırlı başarıları elde ettiklerini söyleyebiliriz.

Yeni Yatırımcılar Şimdilik Kendini Kurtardı

İş dünyasının geçtiğimiz ay çok fazla yakındığı, yeni kurulmuş komple yatırım yapan ve daha bir tek fatura düzenlememiş firmaların sorunu geçici olarak çözüldü.¹ Bu firmaların 2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında kalacağı için, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmayacaklar. Yılsonu için bunlara yine bir kolaylık sağlanacak mı takip etmekte fayda var.

İkinci geçici vergi döneminde üçüncü uzatma öncesinde, enflasyon düzeltmesi yapmışlarsa ve yaptıkları yatırımlar nedeniyle enflasyon düzeltme karı çıkmışsa, dönem kazancına ekledikleri bu karı, şimdi düzeltme beyanı vererek “Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler Bölümünün Diğer İndirimler” kısmında kazançlarından indirecek, ödedikleri geçici vergi varsa iade alacaklar.

Ancak, öteden beri çalışan ve geçtiğimiz yıl 50 milyon liranın üzerinde brüt cirosu olan firmaların yaptığı komple veya tevzi yatırımlar için bu son anda getirilen düzenlemeden faydalanma olanağı bulunmuyor.

Gayrifaal Firmalar da Şimdilik Kendini Kurtardı

Zamanında büyük ümitlerle kurulmuş, ancak piyasada tam olarak tutunamamış veya işlerini yoluna koyamamış çok sayıda firma vardır. Bu firmaları sahipleri kapatmaya kıyamaz, bir gün canlanacakları yahut belki başka bir iş yaparız umuduyla beklemeye devam ederler. Bu firmaların genellikle ciroları ya yoktur yahut çok küçüktür, özsermayeleri zayıftır. **Gayrifaal duruma geçmiş firmalar,** 2023 yılı brüt cirosu 50

¹ Yatırımcılar için daha sonra daha geniş bir yasal düzenleme yapılmış olup, ileride değinilecektir.

milyon liranın altında kaldığı için, **2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmayacaklar.**

Kabak Krediye Erişimi Olmayan Küçük Firmaların Başına Patladı

563 Seri Nolu VUK Genel Tebliği ile getirilen uygulamada, kabak tam anlamıyla krediye erişimi olmayan küçük firmaların başına patlamış görünüyor. **Bankalar genellikle öngörülen nitelikleri taşımadıkları için küçük firmalara kredi vermeye pek yanaşmaz. Küçük firmaların krediye erişimi çok sınırlı olduğu için, bu firmalar mecburen yüksek özsermaye ile çalışır.** Enflasyon düzeltmesi uygulaması ise yüksek özsermaye ile çalışan firmaları kolluyor ve onların vergi yükünü azaltıyor.

İş dünyasının yoğun baskıları sonucunda tebliğle yapılan düzenleme neticesinde, cirosu fazla olmayan yatırımcı ve gayriaktif firmalar lehine sonuç verirken, özsermayesi yüksek ama cirosu küçük işletmelerin aleyhinde olmuştur. 2023 yılı brüt cirosu 50 milyon liranın altında olan küçük işletmelerin, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmaları yasaklanarak, enflasyon zararlarını kazançlarından indirimine engel olundu.

Küçük firmaların ne kadarının enflasyon düzeltmesi karı, ne kadarının enflasyon düzeltmesi zararı olduğuna ilişkin olarak elimizde resmi bir veri bulunmuyor. Bununla birlikte, krediye erişim imkânları çok kısıtlı olduğu için, küçük işletmelerin büyük çoğunluğunun, geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılmasını yasaklama kararından olumsuz etkilendiğini tahmin ediyorum.

Ancak, bu beklenmedik olumsuz gelişmeye rağmen, küçük işletmelerin şaşılacak şekilde büyük bir çoğunluğunun; hukuka aykırı olarak yayımlanan ve geçmişe yürüyen tebliğe uygun olarak, geçici vergi beyanlarını düzelttiğini çevremizden gözlemliyoruz. Ülkemizde hak arama kültürünün henüz tam olarak yerleşmediği anlaşılıyor.

TÜRMOB Yetkilileri Yaşanan Kazayı Ufak Tefek Sıyrıklarla Atlattı

TÜRMOB, açık adıyla yazmak gerekirse, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği; sayıları yüz binleri aşan meslek mensuplarımızın üst birliğidir.

TÜRMOB'un bu çalkantılı dönemde, kabul etmek gerekir ki, işi hiç kolay değildi. Çoğu zaman iki ateş arasında kaldılar, bir yandan meslek mensuplarının uygulamaya karşı yükselen tepkisini göğüslemeye çalışırken, diğer taraftan bakanlığın bazı konularda gösterdiği inadı ve direnci kırmaya çalıştılar.

Diğer taraftan, ortada çıkmış bir kanun var, bu kanunun hakkınca yerine getirilebilmesi için de resmen eğitim seferberliği yaptılar. Ayrıca, uygulamada sıkıntı yaratan çoğu konunun çözümü için de bakanlık yetkililerinin kapılarını aşındırmaktan bıkmadılar, usanmadılar.

563 sıra numaralı VUK Genel Tebliğini yayımlayarak, benim görüşüme göre, Maliye ölümcül bir hata yaptı. Bu tebliğle, kanunlara uygun olarak, süresinde verilmiş beyanlar, daha sonradan çıkarılan bir tebliğle ilk defa geçersiz kılınıp, düzeltme istendi, aksi takdirde cezalı tarhiyat yapılacağı da söylenerek sopa gösterildi.

TÜRMOB yetkilileri doğal olarak 563 seri numaralı VUK Genel Tebliğine karşı çok sert açıklamalarda bulundu, vergi hukukunun değerli hocalarının basında yer alan makalelerindeki görüşlere paralel olarak, çok esaslı ve sağlam bir hukuki mütalaa hazırlayıp, tebliğin ilgili kısmının ***yürürlüğünün durdurulması ve iptali için Danıştay'da dava açtılar. Maliyenin hatası sonucu yaşanan bu kazayı ufak tefek sıyrıklarla atlattıklarını söyleyebiliriz.***

Meslek Mensuplarımız Perişan Oldu

Doğrusunu söylemek gerekirse, enflasyon düzeltmesinden en mağdur olan kesim maalesef meslek mensuplarımız oldu. Pandemide sağlığını düşünmeyip canla başla işini devam ettiren, doğru düzgün bir tatil yapamayan, çoğu zaman işlerini yetiştirmek için bürosunda sabahlayan meslek mensuplarımız resmen perişan oldu. Deyim yerindeyse çarpışarak hızla birbirine giren araçların içerisinde, bir hayli ezik ve çürükle, hastanelik olmadan kazayı atlattırmaya çalıştılar.

Enflasyon düzeltmesi yapmak bir hayli emek isteyen, tek tek geçmiş yıl kayıtlarına inilmesi ve verilerin çıkarılmasını gerektiren zahmetli bir iş, özellikle büyük şirketlerde sabit kıymetlerin binlerce kaleme ulaştığını düşünecek olursanız, yapılacak çalışmanın boyutunu hayal edebilirsiniz.

Diğer taraftan, ***uygulamada ortaya çıkan hukuki ve teknik bir hayli aksaklık bulunuyor, birçok hususta uygulamanın ne şekilde yürütüleceği konusunda belirsizlikler ve tartışmalar halen devam ediyor.*** Yaptıkları hesaplamalar ve kayıtlardan dolayı ortaya çıkabilecek olası matrah farklarından dolayı devlete ve müşterisine karşı sorumluluk taşıyan meslek mensuplarının ne kadar baskı altında kaldığını tahmin edersiniz.

Üstelik özellikle serbest çalışan meslek mensuplarımızın, bu çabalarının karşılığı olarak müşterilerinden ekstra bir ücret alamadığını da düşünecek olursanız, çıldırmak işten bile değil dersiniz. Bütün bunların üzerine, sanki dalga geçer gibi, verilmiş beyanların daha sonradan çıkan tebliğle düzeltilmesini istemek ise tam bir felaket oldu.

Meslek mensuplarımızın sosyal medyada, ne derece perişan olduklarını ve feryatlarını hep birlikte duyuyoruz. Enflasyon düzeltmesinde yaşanan kazada en çok hasar alan kesimlerden birisi maalesef meslek mensuplarımız oldu.

Maliyenin Aracı Ağır Hasarlı

Gelelim güzide bakanlığımızın kazada aldığı hasar durumuna, bana göre tam bir felaket oldu. Üzerimize gelen kamyonu hissedip, enflasyon düzeltmesini erteleme nin tam bir felaket olacağını önceden yazarak bakanlığımızı uyarmaya çalıştım, ama maalesef dinleyen olmadı. <https://www.linkedin.com/pulse/enflasyon-d%C3%BCzeltmesini-ertelemek-tam-bir-felaket-olur-b%C3%BClent-ak-qptuf/?trackingId=A8vG0l%2BmBCx4jWRUn49PJQ%3D%3D>

Hazine ve Maliye Bakanlığı, mevzuata uygun olarak verilmiş ikinci geçici vergi dönemi beyanları verildikten sonra mevzuatı değiştirdi, küçük işletmelerin geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmasını yasakladı ve yılsonuna erteledi. Bu durumda olup enflasyon zararı çıkan mükelleflerin verdiği beyanlar geçersiz kılındı, bu beyanların düzeltilmesi ve ekstra vergi ödenmeleri istendi.

Uzun yıllardır böylesine sıra dışı bir uygulamayla karşı karşıya kalmamıştık. Süresinde ve yasalara uygun olarak verilmiş bir beyanname daha sonradan çıkan bir tebliğle nasıl geçersiz kılınmaya çalışılır? Bu duyulmuş ve görülmüş bir şey değil, yaratacağı karmaşa ve etkilerini henüz tam olarak görmüş değiliz.

Hazine ve Maliye Bakanlığı acaba şimdi ne yapacak? 16 Eylül 2024 itibarıyla enflasyon zararı olup, düzeltme beyanı vermeyen tüm mükellefleri sistemden tespit edip, **onbinlerce mükellef hakkında cezalı geçici vergi tarhiyatı mı yapacak?** Yoksa bu durumda olan mükellefleri, daha yumuşak bir yol izleyerek, önce izaha sonra beyanlarını düzeltmeye mi davet edecek? **Yahut yargıdan bir karar çıkıncaya kadar, hiçbir işlem yapmayarak, sorunu büyütmemeyi mi tercih edecek?**

Öte yandan kaç mükellef beyanını düzeltti, kaç düzeltmedi? Düzeltmeyenler ne yapacak? Hiç bir şey olmamış gibi yoluna devam mı edecek? Yoksa bakanlığın tarhiyat yapmasını bekleyip, dava mı açacak? Önümüzdeki günler ilginç gelişmelere sahne olacak, olayların ne yönde gelişeceğini hep birlikte yaşayarak öğreneceğiz.

Danıştay'ın Aracında Marş Basmadı, Araç Tekledi

Daha önce değindiğim üzere, **TÜRMOB tarafından 563 seri numaralı VUK Genel Tebliğinin geçmişe yürüyen bölümünün yürürlüğünün durdurulması ve iptali için 2 Eylül 2024 tarihinde Danıştay'da dava açıldı.**

Maliye Bakanlığının beyanlarımızı düzeltin dediği 13 Eylül 2024 Cuma günü bitimine kadar, birçok meslek mensubumuz ve mükellefimiz bir hayli umutlu şekilde, Danıştay'dan yürütmeyi durdurma kararı bekledi. Ancak, **Danıştay'dan beklenen karar maalesef gelmedi. Yargı mensupları bu ağır hukuk ihlali karşısında, şimdilik sessiz kalmayı yeğledi.**

Ülkemizde yargı organlarımız genelde biraz ağır işler, ama gecikse de yargıdan ve dağıtacağı adaletten ümidimizi kesemeyiz. TÜRMOB'un açmış bulunduğu davanın yanı sıra tebliğle yapılan düzenlemeden doğrudan zarar gören bir mükellefin de dava açması durumunda sürecin daha hızlanacağını ve tebliğin ilgili kısmının iptal edileceğini düşünüyorum. Ancak, bunun biraz zaman alacağı anlaşılıyor.

Vergi Hukukumuz Hastanelik Oldu

Maliye ve Hazine Bakanlığı, 563 Numaralı VUK Genel Tebliğini yayınlamaya, yasaların güvencesinde bulunan mükellef haklarını çok ağır ve açık bir şekilde çiğnemiştir. Bakanlığın sebebiyet verdiği bu eşine az rastlanır kazada, en büyük yarayı vergi hukukumuzun aldığı söylemek yanlış olmaz.

Umarım, vergi idaresi bu süreci daha fazla zorlamaz, beyanlarını düzeltmeyen mükellefler hakkında işlem yapmak için, yargı kararı verilmesini bekler. Aksi takdirde, mahkemelerimiz gereksiz yere meşgul edileceği gibi vergi dairelerimiz önce tarhiyat işlemleri, sonrasında açılan davalara cevap dilekçesi yetiştirilmesi, en sonunda davaların kaybedilmesi ve tebliğin ilgili kısmının iptaliyle, bu defa düzeltme işlemleriyle gereksiz bir sürü iş yüküne boğulmuş olacaktır.

Yargı organlarımızın, durumun aciliyetini ve ortaya çıkacak sıkıntıların büyüklüğünü göz önünde bulundurarak, gereken müdahaleyi gecikmeksizin yapmasını ve vergi hukukumuzu en kısa sürede sağlığına kavuşturacak kararları almasını diliyoruz ve bekliyoruz.

■ 9. NİHAİ TÜKETİCİYE CEZA KESİLEBİLİR Mİ?

■ 27 Eylül 2024 Cuma

Vergi hukuku elbette bir bütün, ama işimiz gereği daha çok KDV ve Kurumlar Vergisi üzerinde yoğunlaşıyoruz. Çoğu zaman ele aldığımız konunun esası üzerinde duruyor, usul hukuku açısından bağlantılı olduğu yerleri gözden geçiriyoruz. Bu nedenle **yıllar vardır ki doğrudan usul hukukuna ilişkin pek fazla makale yazmamıştım.**

Son yıllarda vergi hukukunda ismi sivrilen, çalışkanlığı ve üretkenliği nedeniyle atom-karınca lakabını hak eden çok değerli bir hocamız var: Sevgili Murat Batı. Hocamızın yazılarını ilgiyle takip eden birisi olarak, geçenlerde yazdığı bir makale çok ilgimi çekti ve benim usul'cülük damarımı kabarttı.

Efendim olay şu, eskiden sadece fatura ve benzeri belgeleri vermeyen mükelleflere ceza kesilirken, son torba yasayla yapılan düzenlemeyle, artık söz konusu belgeleri almayan nihai tüketicilere de ceza kesilecek.

Ancak, **Prof. Murat Batı hocamız** yazdığı bir makalede nihai tüketicinin fiş/fatura almasını zorunlu kılan yasal bir düzenleme bulunmadığını, bu nedenle **nihai tüketiciye ceza kesilmesinin tartışma yaratacağını ifade etti.**

<https://t24.com.tr/yazarlar/murat-bati/fis-fatura-alinmadi-diye-5-bin-lira-cezanin-kesil-eme-mesi-sorunsali,46435>

Sevgili hocamızın hoşgörüsüne sığınarak, ben de konuya ilişkin bir değerlendirme yaparak, bu tartışmaya katılmak ve katkı sağlamak istedim.

Nihai Tüketicie Fatura veya Fiş Verilmesi Zorunludur

Vergi Usul Kanunu'nun "*Fatura Kullanma Mecburiyeti*" başlıklı 232. maddesine göre, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenler ile defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler;

- Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,
- Serbest meslek erbabına,
- Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,
- Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,
- Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek, bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedir.

Yukarıdakiler dışında kalanların yani ***nihai tüketicilerin***; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden ***satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (1.1.2025'dan itibaren) 9.900 lirayı geçmesi halinde, emtiayı satanın veya işi yapanın nihai tüketiciye fatura vermesi zorunludur.***

Bunun yanı sıra, ***nihai tüketicilerin talep etmesi durumunda, satış bedeli 9.900 lira veya daha az olsa bile, yukarıda sayılan mükelleflerin sattıkları mal ve hizmetlere ilişkin olarak fatura vermeleri zorunludur.***

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanunu'nun 233. maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenler ile defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedellerini aşağıdaki belgelerden birisi ile belgelendirmek zorunda oldukları yazılıdır.

- Perakende Satış Fişi,
- Makineli Kasaların Kayıt Ruloları,
- Giriş ve Yolcu Taşıma Biletleri.

Yukarıda yer alan yasal düzenlemeleri özetleyecek olursak, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenler ile defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler; 1.1.2025 tarihinden itibaren bedeli 9.900 lirayı geçen mal ve hizmet teslimlerine ilişkin olarak nihai tüketicilere fatura vermek zorundadır.

Yukarıda sayılan mükelleflerin, 9.900 lira veya altında kalan satışları için, nihai tüketicilerin talep etmesi durumunda fatura düzenlenmesi zorunludur, talep etmezlerse nihai tüketiciye perakende satış fişi kesmek yahut işletmenin nevine göre giriş ve yolcu taşıma bileti vermek zorundadır.

Yukarıda açıklanan yasa maddelerinin lafzına bakacak olursak, **fatura veya satış fişi verme zorunluluğu mükellefe yüklenmiş olup, nihai tüketicilerin bu belgeleri alma zorunluluğunun bulunduğu yönünde doğrudan ve açık bir ifade bulunmuyor.**

Amaçsal yorum yapacak olursak, yasada yer alan bu düzenlemenin; mükelleflerin mal ve hizmet satışlarına ilişkin belgeleri düzenleyerek, hâsılatlarını yasal kayıtlara eksiksiz olarak aktarılmasını sağlamak amacının olduğunu, **mükelleflerin bu belgeleri düzenleyerek nihai tüketicilere vermek zorunda olduklarına göre, işin doğası gereği nihai tüketicilerinden de bu belgeleri almaları gerektiği ileri sürülebilir.**

Fatura veya Fiş Almayan Nihai Tüketicilere Ö.U. Cezası Kesilecektir.

7524 sayılı Kanunla, Vergi Usul Kanunu'nda yer alan **özel usulsüzlük cezalarını düzenleyen 353. maddenin 3 numaralı bendi, 2 Ağustos 2024 tarihinde yürürlüğe girmek üzere, aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.**

“3. 232 nci maddenin birinci fıkrasının 1 ila 5 numaralı bentlerinde sayılanlar dışında kalan kişilerin **fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu, perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihaz fişi ve giriş ve yolcu taşıma biletlerini almadıklarının tespit edilmesi halinde bunlara her bir belge için 5.000 Türk lirası özel usulsüzlük cezası kesilir. Ancak, bu bent uyarınca kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı bir takvim yılı için 50.000 Türk lirasını geçemez. Şu kadar ki, bu bent kapsamındaki kişiler tarafından, idarenin bilgisine girmeden önce belgenin düzenlenmesi gereken tarihi takip eden beş iş günü içerisinde belgenin düzenlenmediğinin idareye bildirilmesi durumunda, bunlar adına özel usulsüzlük cezası kesilmez.”**

Önceki bölümde ayrıntılı olarak değerlendirdiğimiz üzere, **Vergi Usul Kanunu'nda nihai tüketicilerin fatura ve satış fişi vb. belgeleri alma zorunluluğunun bulunduğu yönünde doğrudan ve açık bir ifade bulunmuyor.**

Ancak, yukarıda yer alan son yasal düzenlemeye göre; fatura, satış fişi vb. belgeleri almayan nihai tüketicilere, almadıkları her bir belge için 5 bin lira özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekiyor. Bu şekilde kesilecek ceza tutarının toplamı bir takvim yılında içinde 50 bin lirayı geçemeyecek, diğer bir ifadeyle takvim yılı içerisinde nihai tüketicilere 10 belge almayınca kadar ceza kesecek, sonrasında aynı yıl içinde başkaca bir işlem yapılmayacak.

Diğer taraftan, **fatura veya satış fişi almayı, sonradan pişman olan nihai tüketiciler, vergi idaresi konuyu öğrenmeden önce bu durumu idareye haber verirse, ceza yemekten kurtulacak.** Ama bu işlemlerin ne şekilde yapılacağına dair yasa metninde net bir açıklama yok, vergi dairesine veya ilgili ilin defterdarlığına yazılı bir başvuruda mı bulunmak gerekir yoksa ilgili makamlara bir e-posta göndermek yeterli olacak mı bilemiyorum.

Fatura veya Fiş Almayan Nihai Tüketicinin Yasalar Karşısındaki Durumunun Değerlendirilmesi

Yazımızın ikinci bölümünde yapılan yasal açıklamalar uyarınca; mükellefler yaptıkları satışlar için müşterilerine fatura veya fiş düzenlemek ve vermek zorunda, size çok tuhaf gelebilir, ama **nihai tüketicilerin bu belgeleri alması zorunlu tutulmamış**.

Mükellef satış belgesini düzenleyip tüketiciye vermek istediğinde, şunlar olabilir:

- Tüketici belgeyi alır ve cüzdanına veya cebine koyar,
- Alır ve çöpe atar,
- Belgenin kesilmesini beklemeyip gider.

Şimdi sırasıyla bu olasılıkları değerlendirelim.

Varsayalım nihai bir tüketicimiz alışveriş yaptı ve dükkândan çıktı. **Maliyeci bir kardeşimiz, tüketici kardeşimize yanaşp, pardon beyefendi yaptığınız alışverişin fişini görebilir miyim diye sordu. Fişi alıp cebine koymuşsa sıkıntı yok, bu durumda fişi maliyeciye gösterir, hem satıcı hem de nihai tüketici denetimi sıkıntısız şekilde atlatır.**

Peki, tüketici fişi alıp, attıysa ne olacak? Nihai tüketicinin aldığı fatura veya fiş, kanunda yer alan deyimlerle ifade edecek olursak, muhafaza ve ibraz etme zorunluluğu bulunmuyor. **Aldım attım kardeşim derse, maliyecinin yapacağı pek bir şey bulunmuyor aslında.**

Nihai tüketici fişin kesilmesini beklemeden dükkândan çıkmışsa, düzenlediği satış fişini zorla müşteriye vermediği için mükellefe ceza mı kesilecek? Mükellef nihai tüketiciyi bu konuda ne kadar zorlayabilir?

Diğer taraftan, her ne kadar nihai tüketicilerin yaptığı alışverişlerde fatura ve satış fişi alma, saklama ve istendiğinde yetkililere ibraz zorunluluğu bulunmuyorsa da, satış fişini almak için beklemeden dükkândan çıkmışsa, yapılan yeni yasal düzenleme uyarınca, almadığı fiş için kendisine özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekiyor.

Oysa ceza hukukunun evrensel kuralıdır, kanunsuz suç ve ceza olmaz. Yani hem suçun, hem de işlenen suça karşı verilecek cezanın kanunla açık bir şekilde belirlenmiş olması gerekir. **İncelediğimiz olayda, kanun metninde ceza açık olarak belirlenmekle birlikte, kanunda suçun tanımı açık olarak yapılmamış.**

Sonsöz

Rahmetli Altan Tufan üstadımız zamanında çıkarılan Katma Değer Vergisi Kanunu'nun uygulamasını yerleştirmek ve halkımızı belge düzenine alıştırmak için neler yapmadık ki, TRT'de tanıtım ve kamu spotlarında yer alan rahmetli Ayşegül Atik'in kuruyemişçideki alışverişini ve unutulmaz repliğini hepimiz ezberlemiştik: *Bir alışveriş bir fiş, önce alışveriş sonra fiş.*

Sonrasında baktık sadece kamu spotuyla bu iş olmuyor, mükelleflere sopa ve ceza, tüketiciye teşvik dönemine geçtik. Belge düzenine uymayan, fatura - fiş vermeyen mükellefleri önce uyardık, **sonrasında dükkânlarının camlarına kocaman levhalar asıp işyerlerini kapatmaya başladık, diğer yandan milyonlarca ücretliye vergi iadesi zarfları doldurttuk, ama fatura - fiş pazarlığını engelleyemediğimiz gibi, ücretlileri de usulsüz yere alınan vergi iadeleriyle yoldan çıkardık, sonunda bu uygulamaların tamamını kaldırmak zorunda kaldık.**

Maliyenin yaygın ve yoğun denetim ekipleri tekrar fatura-fiş kontrolü için sokaklara iner mi bilmiyorum ama doğrusunu söylemek gerekirse, ben de sevgili Murat hocamız gibi, bu konu dava konusu edilirse, mahkemelerimiz nasıl karar verir, çok merak ediyorum.

■ 10. ASGARİ KURUMLAR VERGİSİ GELİYOR

■ 7 Ekim 2024 Pazartesi

4 Ekim 2024 Cuma günü saat 15.00'te Ankara YMM Odası Konferans Salonundaydım. **"7524 Sayılı Vergi Kanunları ile 375 Sayılı KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun - Ana Hatları İtibarıyla Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisi"** konulu konferans tam saatinde, **sevgili Oda Başkanımız Şeref Acar**'ın konuşmasıyla başladı. **Değerli meslektaşımız Raşit Uçan, yaklaşık üç saatlik bir süre içerisinde konuyu tüm ayrıntılarıyla ele alarak, çok doyurucu bir şekilde sundu.**

Sevgili dostum ve meslektaşım **Yılmaz Sezer**'in moderatörlüğü ise mükemmeldi, yaptığı çok yerinde açıklamalar, bu karmaşık düzenlemenin karanlıkta kalan bir hayli kısmını aydınlattı. **Konferansın sonunda yapılan değerlendirmeler kısmında, nezaketi ve sükûneti ile bildiğimiz Ahmet Şirin üstadımızın, yapılan düzenlemelerin karmaşıklığına karşı ortaya koyduğu tepki ve isyan konferansa resmen damga vurdu.** Bunun üzerine, ben de konuyu ele alarak, gündeme taşıma ihtiyacı hissettim.

Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisi matrahını saptamak ve vergiyi hesaplamak o kadar kolay değil, üzerinde çok dikkatli bir şekilde çalışmak gerekiyor. **Yazımızda asgari kurumlar vergisine ilişkin düzenlemeyi masaya yatırıp ayrıntılarıyla açıklamaya ve yaşanan tartışmaları değerlendirmeye çalışacağım.**

Asgari Kurumlar Vergisi Neden Çıkarıldı?

Meclis tarafından çıkarılan vergi kanunlarında, ekonomik veya sosyal gerekçelerle, bazen çok sayıda indirim veya istisna konulmak suretiyle, vergilerin alınmasından vazgeçilmektedir. Tanınan indirim veya istisnalar nedeniyle toplanmayan bu vergi tutarlarına "**Vergi Harcaması**" denilmektedir.

Ülkede iğneden ipliğe her şeyden vergi alınırken, ekonomik veya sosyal gerekçelerle, bir kısım kazançlar üzerinden vergi alınmaması yahut bazı indirimler nedeniyle vergi matrahlarının sıfırlanması vergi adaletine yönelik duyguları incitmekte ve tepkilere neden olmaktadır.

Esasen vergi gelirlerinin yetersiz kaldığı ve bütçe açığının arttığı dönemlerde, vergi idaresinde ilk ele alınan konulardan birisi de genellikle indirim ve istisnaların kaldırılmasına yönelik çalışmalar olur. Vergi kanunları taranır, gereksiz bulunan istisnalar kaldırılır veya kısıtlanır. Ekonominin genişleme dönemlerinde ise konu tekrar unutulur ve kanunlarımıza bol keseden indirimler ve istisnalar konulur.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, önceki yıllarda izlenen heterodoks politikalar sonucunda azan enflasyonu dizginlemek için, para ve maliye politikalarında sıkılaştırma önlemleri alıyor. Bu çerçevede, **vergi gelirlerini artırmak üzere, kurumlar vergisi matrahından indirim konusu yapılan istisna ve indirimler de gözden geçirilerek, gereksiz görülenlerin bir kısmı kaldırılmış, bir kısmının uygulaması ise kısıtlanmıştır.**

Konuya ilişkin olarak **atılan en önemli adımlardan birisi de Asgari Kurumlar Vergisi olmuştur.** Bu yasal düzenleme ile **kurumlar vergisi matrahını ortadan kaldıran veya aşındıran istisna ve indirimlerin bir kısmı üzerinden, asgari düzeyde de olsa vergi alınmasına yönelik adımlar atılmıştır.**

Asgari Kurumlar Vergisi Düzenlemesi Neleri İçeriyor?

Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisine ilişkin düzenleme, Kurumlar Vergisi Kanunu'na 32/C maddesi eklenmek suretiyle gerçekleştirilmiştir. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. ve 32/A maddeleri hükümleri dikkate alınarak hesaplanan kurumlar vergisi tutarı, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10'undan daha az olamayacaktır.

Ancak, kanunda yer alan %10 oranını sektörler, faaliyet konusu, iş kolları ya da üretim alanları itibarıyla ayrı ayrı ya da birlikte **sıfıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Günümüz itibarıyla bu yetki henüz kullanılmamıştır.**

Hesap dönemi takvim yılı olan mükelleflerin 2025 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına, özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerin ise 2025 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına asgari kurumlar vergisi uygulanmaya başlanacaktır. ***Geçici vergi dönemlerinde de, asgari kurumlar vergisi hesaplaması yapılacaktır.***

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121. maddesi kapsamında, ***uyumlu mükelleflere sağlanan vergi indirimi hakkı bulunan kurumlar, hesaplanan asgari kurumlar vergisi için de bu haklarını kullanabilecektir.***

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298. maddesi ve geçici 33. maddesi hükmü uyarınca, mali tabloların enflasyon düzeltmesine tabi tutulduğu dönemlerde, ***asgari kurumlar vergisi hesabında enflasyon düzeltmesi sonucu oluşan değerler dikkate alınacaktır.***

Kurumlar vergisinden muaf olan kurumlar ile ilk defa faaliyete başlayan kurumlar hakkında faaliyete başlanılan hesap döneminden itibaren üç hesap dönemi boyunca asgari kurumlar vergisi hükümleri uygulanmayacaktır.

Birleşme, devir, tür değişikliği ile kısmi ve tam bölünme suretiyle kurulan şirketler ilk defa faaliyete başlayan şirket olarak kabul edilmeyecektir. Kurumlar vergisi mükelleflerinin tasfiye, birleşme, devir ve tam bölünme işlemleri nedeniyle vermiş oldukları beyannamelerde de asgari kurumlar vergisi hesaplamaları gerekmektedir.

Gelir Vergisi Kanununun "***Hâsılat esaslı kazanç tespiti***" başlıklı 113. maddesine göre, hâsılat esasına göre vergilendirilen kurumlar vergisi mükellefleri hakkında asgari vergi uygulanmaz.

Türkiye'de elde ettikleri kazançlarını kurumlar vergisi beyannamesi ile beyan etmek zorunda olan ***dar mükellef kurumlar da asgari kurumlar vergisine tabi bulunmaktadır.***

Diğer taraftan, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30. maddesinde yer alan, vergisi tevkif suretiyle alınan kazanç ve iratların beyanı dar mükelleflerin kendi isteğine bırakılmıştır. Dar mükellef kurumların söz konusu kazanç ve iratlar nedeniyle beyanname vermeleri halinde, bu kurumlar da asgari kurumlar vergisine tabi olacaklardır.

Asgari Kurumlar Vergisi Matrahından Hangi İstisna ve İndirimler Düşülür?

Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisine ilişkin düzenleme, Kurumlar Vergisi Kanunu'na 32/C maddesi eklenmek suretiyle gerçekleştirilmiştir. Söz konusu maddenin birinci fıkrası ilginç bir tedvin zaafıyla başlıyor. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. ve 32/A maddeleri hükümleri dikkate alınarak hesaplanan kurumlar vergisi, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının (ticari bilanço karına kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesiyle bulunan tutarın) %10'undan az olamaz, deniliyor.

Ancak, hemen arkasından ikinci fıkrada, bu defa **yurtiçi asgari kurumlar vergisi hesaplanırken belirtilen kurum kazancından aşağıdaki istisna ve indirimlerin düşüleceği söyleniyor:**

- İştirak kazançları istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-a)
- Emisyon primi kazancı istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-ç)
- Yatırım fon ve ortaklıklarının kazanç istisnası (taşınmazlardan elde edilen kazançlar hariç) (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-d)
- Risturn kazanç istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-i)
- Sat-kirala-geri al işlemlerine yönelik kazanç istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-j)
- Varlık kiralama işlemlerinden elde edilen kazanç istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-k)
- Türk uluslararası gemi siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden sağlanan kazanç istisnası (4490 Sayılı Kanun Md. 12)
- Serbest bölgelerde elde edilen kazanç istisnası (3218 Sayılı Kanun Geçici Md. 3)
- Teknoloji geliştirme bölgelerinde elde edilen kazanç istisnası (4691 Sayılı Kanun Geçici Md. 2)
- 213 sayılı Kanunun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlarda indirim (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-g)
- 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanuna göre korumalı işyeri indirimi (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-h)
- Ar-Ge ve tasarım indirimi (5746 Sayılı Kanun Md. 3 ve 3/A) (6550 Sayılı Kanun Geçici Md. 1/c) (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-a)

Kurumlar vergisi beyannamesinin "**Diğer indirimler**" veya "**Diğer indirimler ve istisnalar**" satırlarında gösterilmekle birlikte, mahiyet itibarıyla indirim veya istisna kapsamında olmayıp, daha çok vergi matrahının doğru hesaplanması amacıyla beyannamenin bu satırlarına yazılan (Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile Vergi Usul Kanunu hükümleri arasındaki değerlendirme farkları, örtülü sermaye kabul edilen borçlanmalarda borç alan kurum nezdinde Türk Lirası'nın değer kazanması sonucu oluşan kur farkı gelirleri, kıdem tazminatı karşılığı iptali, vergi borçlarına mahsup edilen ve gelir olarak dikkate alınan Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121. maddesi kapsamındaki indirim hakkı gibi) **tutarlar üzerinden asgari kurumlar vergisi hesaplanmayacaktır.**

Yürürlükte bulunan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları kapsamında, vergilendirme hakkının ilgili ülkede bulunması nedeniyle Türkiye'nin vergi alma hakkı olmadığı veya söz konusu kazançların Türkiye'de istisna edilmesi gerektiği durumlarda, elde edilen ve kurum kazancına dâhil edilerek beyannamenin "Diğer indirimler" ile "Diğer indirimler ve istisnalar" satırlarında matrahtan indirim konusu yapılan tutarlar asgari kurumlar vergisinin kapsamına girmeyecektir.

Ayrıca, yürürlükte bulunan ikili veya çok taraflı diğer uluslararası anlaşmalar uyarınca, kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlar da kapsamda değildir.

Asgari Kurumlar Vergisi Matrahından Hangi İstisna ve İndirimler Düşülmez?

5520 sayılı Kanun ile diğer kanunlarda yer alan ve asgari kurumlar vergisi matrahından düşülemeyen istisnalar ve indirimler aşağıdaki gibidir:

- Yurt dışı iştirak kazançları istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-b)
- Yurt dışı iştirak hissesi satış kazancı istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-c)
- Yatırım fon ve ortaklıklarının kazanç istisnası (taşınmazlardan elde edilen kazançlar) (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-d)
- Taşınmaz, iştirak hisseleri ve fon satış kazancı istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-e)
- Bankalara, finansal kiralama ya da finansman şirketlerine veya TMSF'ye borçlu durumda olanların taşınmaz veya iştirak hisselerinin satış kazancı istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-f)
- Yurt dışı şube kazançları istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-g)
- Yurt dışı inşaat, onarım, montaj ve teknik hizmetler kazanç istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-h)
- Eğitim ve öğretim kazanç istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/1-ı)
- Yabancı fon kazançlarının vergilendirilmesinde yönetici şirketlere ilişkin kazanç istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/A)
- Sinaî mülkiyet hakları satış kazancı istisnası (5520 Sayılı Kanun Md. 5/B)
- Kur korumalı mevduat ve katılım hesaplarından elde edilen kazanç istisnası (5520 Sayılı Kanun Geçici Madde 14)
- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazanç istisnası (193 Sayılı Kanun Geçici Madde 76)
- Araştırma altyapılarının Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarda istisna (6550 Sayılı Kanun Geçici Madde 1/a)
- Özel Kanunlarda yer alan ve asgari vergi matrahına dâhil edilmesi gereken diğer istisnalar
- Sponsorluk harcamalarında indirim (5520 sayılı Kanun madde 10/1-b)
- Bağış ve yardımlarda indirim (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-c)
- Eğitim ve sağlık tesisleri ile yurt inşaatlarına ilişkin bağış ve yardımlarda indirim (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-ç)

- Kültür ve turizm amaçlı bağış ve yardımlarda indirim (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-d)
- Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan bağışlarda indirim (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-e)
- Kızılay Derneği ile Yeşilay Cemiyetine yapılan nakdi bağış ve yardımlarda indirim (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-f)
- Yurt dışına verilen yazılım, mühendislik, eğitim ve sağlık hizmetleri kazanç indirimi (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-ė)
- Nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-ı)
- İstanbul Finans Merkezi Bölgesinde faaliyette bulunan kurumların elde ettiği kazançlarda indirim (5520 Sayılı Kanun Md. 10/1-i)
- Yatırım indirimi istisnası (193 sayılı Kanun Mülga Madde 19, Geçici Madde 61 ve Geçici Madde 69)
- Teknogirişim sermaye desteği indirimi (5746 Sayılı Kanun Md. 3/5)
- Teknokent sermaye desteği indirimi (4691 Sayılı Kanun Geçici Madde 4)
- Özel Kanunlarda yer alan ve asgari vergi matrahına dâhil edilmesi gereken diğer indirimler

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılan yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kapsamında taşınmazlarından elde ettikleri kazançları, asgari kurumlar vergisinin kapsamındadır.

Yatırım fon ve ortaklıklarının, ticari mal niteliğinde olanlar dâhil sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançlar; taşınmaz alım satım kazançları, kira gelirleri, taşınmaza dayalı hakların devir ve temlikinden elde edilen kazançlar, taşınmaz inşaat projelerinden elde edilen gelirler, taşınmaz işletme gelirleri gibi doğrudan taşınmazlardan elde ettikleri kazançlardır.

5520 sayılı Kanun ile diğer Kanunlarda yer alan istisna ve indirimlerin, kurumlar vergisi beyannamesinin ilgili satırlarında gösterilerek indirim konusu yapılması gerekmekte olup, ilgili satırı bulunmayan istisna ve indirimlerin ilgisine göre beyannamenin "**Diğer indirimler ve istisnalar**" veya "**Diğer indirimler**" bölümlerinde gösterilerek vergiye tabi matrahın tespitinde dikkate alınması mümkün bulunmaktadır. **Bu şekilde indirim konusu yapılan istisna ve indirimler de asgari kurumlar vergisi kapsamına girecektir.**

Asgari vergi hesabında, geçmiş yıl zararları da kurum kazancından düşülmeyecek ve asgari vergi hesaplamasında dikkate alınacaktır.

Asgari Kurumlar Vergisi Nasıl Hesaplanacak?

Kurumlar vergisi mükellefleri **ilk aşamada, kurum geçici ve kurumlar vergisi beyannameleri üzerinde anılan Kanununun 32. ve 32/A maddeleri hükümlerini dikkate alarak kurumlar vergilerini hesaplayacaktır.**

İkinci aşamada ise önce yurtiçi asgari kurumlar vergisi matrahı bulunmaya çalışılacaktır. Bunun için, aynı beyanname üzerinde ticari bilanço karına veya zararına, kanunen kabul edilmeyen giderler eklenecektir. Bu tutarın sıfırdan büyük olması halinde, bu tutardan asgari kurumlar vergisi matrahının dışında kalan, yazımızın 2. bölümünde sıralanan istisna ve indirimler düşülecektir. Ayrıca, bulunan bu tutardan yazımızın 3. bölümünde yer alan indirim ve istisnaların ise düşülmediğinden emin olmak gerekiyor. Kalan bir tutar bulunması halinde bu tutara %10 oranı uygulanmak suretiyle asgari kurumlar vergisi hesaplanacaktır.

Daha sonra ise hesaplanan asgari kurumlar vergisinden, aşağıda belirtilen indirimlerin yapılması gerekmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. maddesinin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları uyarınca payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında ilk defa işlem görmek üzere en az %20 oranında halka arz edilen kurum kazançlarına uygulanan iki puan, ihracat kazançlarına uygulanan beş puan, sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarına uygulanan bir puanlık indirimli oran uygulaması nedeniyle alınmayan vergiler ile aynı Kanunun 32/C maddesinin yürürlüğe girdiği 02.08.2024 tarihinden önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alınmış olan teşvik belgelerindeki yatırıma katkı tutarlarının kullanılması nedeniyle Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi hükmüne istinaden ilgili hesap döneminde alınmayan vergi tutarları, hesaplanan asgari kurumlar vergisinden indirilecek ve ödenmesi gereken asgari kurumlar vergisi ortaya çıkacaktır.

Ayrıca, hesaplanan asgari kurumlar vergisinden, hesap dönemine ilişkin tevkif suretiyle ödenen kurumlar vergisi ile ödenen geçici vergiler de mahsup edilebilecektir.

İlk aşamada hesaplanan kurumlar vergisi tutarı, yukarıda yapılan açıklamalar uyarınca, en son aşamada hesaplanan vergi tutarıyla karşılaştırmaya konu edilecek olup, hangi tutar yüksekse o tutar anılan döneme ilişkin kurumlar vergisi tutarı olarak ödenecektir.

Sizi bilmem ama karmaşık konuları anlamak için genelde bir yol haritası çıkarmaya çalışırım. Sizi yarı yolda bırakacak değilim, çıkardığım yol haritası aşağıda yer alıyor.

I. AŞAMA: KVK 32 ve 32/A maddelerine göre kurumlar vergisi hesaplanır.

II. AŞAMA:

(A) Ticari Bilanço Karı veya Zararı

(B) Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler

(C) Düşülecek (2. Bölümünde Sıralanan) İstisna ve İndirimler

(D) Düşülmeyecek (3. Bölümünde Sıralanan) İstisna ve İndirimler (Kontrol Edilecek)

(E) Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisi Matrahı = A + B - C

(F) Hesaplanan Asgari Kurumlar Vergisi = E x %10

(G) Asgari Kurumlar Vergisinden İndirilecek Vergi Tutarları = G1 + G2 + G3 + G4 + G5 + G6

(G1) Payları borsada arz edilmiş şirketlere sağlanan iki puanlık indirime ilişkin vergi tutarı

(G2) İhracat kazançlarına sağlanan beş puanlık indirime ilişkin vergi tutarı

(G3) Sanayici firmaların imalat kazançlarına sağlanan bir puanlık indirime ilişkin vergi tutarı

(G4) Kurumlar Vergisi Kanununun 32/C maddesinin yürürlüğe girdiği, 02.08.2024 tarihinden önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alınmış olan teşvik belgelerindeki yatırıma katkı tutarlarının kullanılması nedeniyle, Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi hükmüne istinaden ilgili hesap döneminde alınmayan vergi tutarı

(G5) Hesap dönemine ilişkin kesinti yoluyla ödenen kurumlar vergisi

(G6) Hesap dönemine ilişkin ödenen geçici vergiler

(H) Ödenmesi Gereken Asgari Kurumlar Vergisi = F - G

III. AŞAMA: I ve II. Aşamalarda hesaplanan vergilerden hangisi daha yüksekse, ödemeye esas kurumlar vergisi olarak dikkate alınır. Diğer bir ifade şekliyle, ödenecek kurumlar vergisi tutarı, II. Aşamada ödenmesi gereken asgari kurumlar vergisi tutarından daha az olamaz.

İstisna ve İndirimlerden Vergi Alacaksak, Bu Kadar Karmaşaya Gerek Var mıydı?

Efendim, ***düzenlemenin ana amacını ortaya koyduk, bunu gerçekleştirmenin en kolay ve basit yolu, kurumlar vergisi matrahı üzerinden indirim konusu yapılan istisna ve indirimlerden %10 stopaj yapılması yükümlülüğü getirilmesi olurdu, bunu yaparken üzerinden stopaj yapılması istenilmeyen unsurlar rahatlıkla ayıklanabilirdi.***

İndirim ve istisnalar üzerinden stopaj yapılması uygulaması, esasen geçmiş yıllarda yapılmış basit bir uygulama şekliydi. Böylece, kurumlar vergisinden istisna tutulan kazançlara düşük oranlı bir vergi uygulanmış oluyordu. Ancak, daha sonraki yıllarda kurumlar vergisi oranının düşürülmesine ilişkin sistem değişikliğinde uygulamadan kaldırılmıştı.

İkinci bir seçenek ise deprem nedeniyle 2023 yılında uygulanan Ek Vergi uygulaması revize edilerek sürekli hale getirilebilirdi. 2022 hesap dönemine ilişkin olarak, 2023 yılında verilen kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahlar üzerinden %10 oranında Ek Vergi alınmıştı.

Ancak bu seçenekler tercih edilmedi, belki küresel düzenlemelerin de etkisinde kalınarak, yurtiçi asgari kurumlar vergisine yönelik özel bir düzenleme yapılması gereği duyulmuştur. Böylece, mükellef kurumların tüm istisna ve indirimleri göz önünde bulundurularak, kurum kazancı üzerinden asgari de olsa vergi alınmasına yönelik yasal bir düzenleme yapılmıştır.

Ancak, **indirimler ve istisna kazançlar üzerinden alınacak vergi yükünü ayarlamak ve bunlar arasındaki hassas dengeleri korumak adına, ister istemez çok karmaşık bir yapı oluşturulduğu da açık bir gerçektir.**

Geçmiş Yıl Zararları, Asgari Kurumlar Vergisi Matrahından Düşülmeli mi? (*)

Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisine ilişkin düzenlemenin yapıldığı KVK 32/C maddesinde; geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşüleceğine yönelik herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Konuya ilişkin **yayımlanan tebliğde de, asgari vergi hesabında, geçmiş yıl zararlarının kurum kazancından düşülmeyeceği ve asgari vergi hesaplamasında dikkate alınacağı belirtilmiştir.**

Ancak, buna rağmen **birçok meslektaşımız, bu durumu eleştiri konusu yapmış, geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmesi gerektiği yönünde görüş beyan etmiştir.** Aksi takdirde geçmiş yıl zararı bulunmasına rağmen, asgari kurumlar vergisi ödemesi çıkabileceği ve mağduriyete yol açabileceği yönünde uyarılarda bulunmuşlardır.

Önümüzdeki yıllarda bu konuda, vergi idaresi ile mükellefler arasında bir hayli itilaf çıkabilir. Olay muhtemelen yüksek yargı makamlarının kararları çerçevesinde şekillenecek gibi görünüyor. O nedenle konunun takip edilmesinde fayda var. (**)

(*) Ankara YMM Odası Mevzuat İzleme Komisyonununun 27 Şubat 2025 tarihli toplantısında, tebliğle ortaya konulan anlayışın hatalı olduğu, Anayasada yer alan mülkiyet hakkının ihlal edilmiş sayılacağı ve anonim şirketlerde sermayenin korunması prensibi bulunduğu gerekçesiyle, geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmesi gerektiği yönünde oybirliğiyle karar alınmıştır.

Sonsöz

Yurt dışından bir yatırımcı grubu veya meslektaşınız gelse, bir toplantıda size ülkenizdeki kurumlar vergisi yükü veya oranı nedir diye sorsa, muhtemelen şöyle bir durur, hemen bir cevap veremezsiniz diye tahmin ediyorum.

Sevgili meslektaşım **Abdülkadir Kahraman**'ın vergi yazınına kazandırdığı çok beğendiğim bir kavram var: **Vergi Mühendisliği**.

Önümüzdeki yıl asgari kurumlar vergisi uygulamasının da başlayacak olmasıyla birlikte, 2025 yılı kurum geçici vergi beyannameleri ile 2026 yılında verilecek kurumlar vergisi beyannamelerinin hazırlanabilmesi ve verilebilmesi için, bir hayli vergi mühendisine ihtiyaç duyulacak gibi görünüyor.

(**) Danıştay 3. Dairesinin Kararıyla, "asgari kurumlar vergisi hesabında, geçmiş yıl zararlarının kurum kazancından düşülmeyeceği ve asgari vergi hesaplamasında dikkate alınacağına" ilişkin tebliğ hükümlerinin yürütmesi durdurulmuştur. Muhasebe.Tr'de yayımlanan "Kırmızı Pazartesi" isimli makalemizde konuya ilişkin olarak ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

■ 11. KAYBOLAN TEBLİĞ TASLAĞININ ESRARI

■ 11 Ekim 2024 Cuma

Efendim, aranızda rahmetli **Hasan Pulur**'u hatırlayanınız kaldı mı bilemiyorum. Üstadımız uzun yıllar boyunca **Milliyet ile Hürriyet gazetelerinde "Olaylar ve İnsanlar" köşesinde, günlük olaylara yer vermiş, kıssadan hisse yoluyla kimseyi kırmadan üzmeden, gündeme ilişkin mesajlarını son derece sade ve yalın bir şekilde aktarmıştı.**

Hasan Üstadımızı rahmet ve saygıyla anarak, bu hafta ben de öyle yapmaya niyetlendim. Geçen hafta vergi dünyamızda yaşanan olayları kısa kısa değerlendirmeye, deyim yerindeyse **vergide haftanın panoramasını çıkarmaya çalışacağım, bakalım olacak mı?**

Kaybolan Tebliğ Taslağının Esrarı (*)

Efendim, ilk olayımız esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolan bir tebliğ taslağı. Bildiğiniz üzere, **Gelir İdaresi Başkanlığı'nın bir web sitesi var. Zaman zaman buradan çeşitli kanunlara ilişkin tebliğ taslakları yayımlanıyor.** Konuya taraf olanların görüşleri alınıyor. Her ne kadar bazı meslektaşlarımızın, tebliğ taslaklarına ilişkin eleştirilerin pek dikkate alınmadığı yönünde yakınmaları olsa da özünde çok yararlı bir uygulama, **en azından başımıza neler geleceğini görüp, ona göre hazırlanma imkânı sağlıyor.**

(*) Sözüünü ettiğimiz 52 Seri Nolu Genel Tebliğ, gecikmeli olarak 31 Ekim 2024 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Tebliğde yer verilen düzenlemeye ilişkin olarak, Muhasebe.Tr'de yayımladığım "Vergi İncelemeleriyle Yapılacak KDV İadeleri Rehberi" çok hacimli olduğu için bu yayına alınmamıştır. Merak edenler ilgili web sitesinden inceleyebilir.

7524 sayılı Kanunla Katma Değer Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikler nedeniyle, yeni dönemde uygulamalara ne şekilde yön verileceği hepimizin ilgisini çekiyordu. Bundan bir süre önce, KDV Uygulama Genel Tebliği'nde yapılması öngörülen değişikliklere ilişkin bir tebliğ taslağı yayımlandı.

Hatta ben de konunun önemi nedeniyle, taslakta yer alan düzenlemeleri çok ayrıntılı bir şekilde ele alan iki yazı kaleme alarak, farkındalığı arttırmaya ve kamuoyunu aydınlatmaya çalıştım. Ardından taslağın tebliğ olarak yayımlanması için beklemeye başladık. Ancak, ondan sonra garip şeyler oldu. **Günler haftalar geçti, bir sürü tebliğ taslağı süreç tamamlanarak tebliğ olarak yayımlandı.** Ancak, bizim tebliğ bir türlü yayımlanmadı.

Arkasından, çok daha garip bir şey oldu. **Taslak web sitesinden kaldırıldı. Aldı şimdi beni bir merak ve telaş, taslağın başına neler geldi acaba?** Öncelikle, okuyuculardan özür diliyorum, arada bir de olsa burasının Türkiye olduğunu unutuyoruz. Taslaktan haberi veya bilgisi olanlar varsa, insaniyet namına bize de bilgi aktarırlarsa çok memnun olurum.

Dövizle Sözleşme ve Ödeme Yasağı Maalesef Devam Ediyor

Efendim, ekonomide yaşanan heterodoks uygulamaları hepimiz hatırlıyorsunuzdur sanırım. Enflasyon yaklaşık %20'lerdeyken, bir gecede Merkez Bankası Başkanı görevden alınmış, arkasından faiz oranları art arda alınan kararlarla %8,5'a kadar indirilmiş, bunun sonucunda paramız değer ölçüsü, saklama ve tasarruf aracı olma niteliklerini ardı ardına kaybetmişti.

Doğal olarak döviz tutma imkânı olmamış, bu nedenle önce kurlar, arkasından enflasyon patlamıştı. Sevgili Cevdet hocamızın söylediği üzere, ekonomideki bütün linkler kopmuştu.

1929 Büyük Dünya Ekonomi Buhranının olumsuz etkilerini aşmak üzere çıkarılmış bulunan, 1930 tarihli Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun hükümleri, 1980'lerde Özal'lı yıllarda serbest piyasa ekonomisinin kurallarına göre revize edilmişti.

Enflasyonu ve uçan kurları tutmak ve baskılamak amacıyla, bu defa 2018 yılında yayımlanan bir tebliğle, **İsmet Paşa döneminden kalma 88 yaşındaki kanun uygulamaları tekrar raftan indirildi ve günümüze göre fazla liberal bulunan bazı uygulamalar kaldırıldı.**

Evet, döviz bulundurma yasağı gibi katı sayılacak bir uygulamaya geçilmedi, ama çok sıra dışı başka bir uygulamaya geçildi, **dövizle sözleşme yapma ve ödeme yasağı getirildi.** Zaman zaman yapılan değişikliklerle, hala uygulamaya yön veriliyor. Geçenlerde çalışırken bir ara başımı kaldırdığımda, açık olan ekonomi kanalından tıbbi cihaz firmalarına dövizle sözleşme muafiyeti getirildiği şeklinde haberler geçiyordu.

İktisat dersi alanlar bilir, ilk derslerde öğretilen şeylerden birisi de insanoğlunun "**homo economicus**" olduğudur, yani insanın ekonomik çıkarlarını doğru bir şekilde değerlendiren ve rasyonel davranan canlılar olduğu kabul edilmiştir.

Devlet döviz, altın vb. kıymetli madenlere dayalı olarak sözleşme ve ödeme yapamazsınız diyor. Ama insanlarımız bir şekilde bu yasağı aşmaya veya etrafından dolanmaya çalışıyor. **Rasyonel zemine dönmek biraz vakit alacak sanırım, ekonominin normal ayarlarına tam olarak ne zaman döneceğiz çok merak ediyorum. (*)**

Matruşka Şirketlere Dikkat Etmek Lazım

Öğrenmenin yaşı yok, sürekli eğitimler çok faydalı, günlük hayatta aşınan taraflarımızı bakıma alıyor ve parlatıyor, önemli konularda farkındalığımızı arttırıyoruz. Geçtiğimiz haftalarda ben de kurs almak üzere eğitim programına girmiştım.

Mesleğimizde Etik Değerler konulu eğitime değerli hocamız Prof. Mehmet Ali Aktaş geldi, hocamız alanında gerçekten çok yetkin birisi, kendimizi ve bilgilerimizi tazelediğimiz, arkadaşlarımızın tecrübelerini aktardıkları güzel bir eğitim programı oldu.

Amerika Birleşik Devletleri'nde enerji devi **Enron'da patlayan skandalda,** firmanın denetim ve danışmanlığını yapan muhasebe ve denetim firması, söz konusu **şirket bünyesinde oluşan zararları sınır ötesi iştiraklere kaydırmış ve gizlemişti.** Çöküş çok büyük oldu, bu sürecin sonunda denetim sektörü yeniden tasarlanmak durumunda kaldı.

Şöyle bir gözlerimi kapattım. Allahtan ABD'de yaşamıyoruz dedim. Bizim ülkemizde böyle **matruşka gibi iç içe geçmiş şirketlerin ve iştiraklerinin değerlemesi yoluyla, borsada hisse senetlerine prim yaptırmak ve manipülatif hareketlerle servet sahibi olmak mümkün değildir** diye düşündüm. Bizim idari makamlarımız ve denetim şirketlerimiz böyle durumlarda kuş uçurtmaz, göz açtırmaz. Ama sizin yine de kulağınızda olsun, yaban ellerde neler oluyor öğrenmekte fayda var.

Asgari Kurumlar Vergisinde Geçmiş Yıl Zararı Olanlar Ne Yapacak?

Efendim hafta başında ele aldığım bir yazıda, yurtiçi asgari kurumlar vergisine ilişkin düzenlemeyi masaya yatırmış, ayrıntılı olarak aktarmaya ve mesleki camiamızda yaşanan tartışmalara da yer vermeye çalışmıştım. Açıkçası bu kadar ilgi görmeyi beklemiyordum. Bir hayli arayan soran oldu ve e-posta aldım. Arkasından birçok meslektaşımın da konuya ilişkin paylaşımlarını ve arka arkaya yayımlanan yazılarını büyük bir ilgiyle okudum.

Görüşlerini paylaşan **meslektaşlarımızın çoğu, yurtiçi asgari kurumlar vergisi matrahından, geçmiş yıl zararının düşülmüyor olmasına bir hayli tepki duyuyor. Bazı meslektaşlarımız bu uygulamanın düzeltilmesi için yasa değişikliği yapılması zorunluluğunu belirtirken, bazı meslektaşlarımız ise idarenin göstereceği anlayışla yasa değişikliği olmadan da sorunun çözülebileceği yönünde görüşler ileri sürüyor.**

(*) 6 Mart 2025 Tarihli Resmî Gazetede yayımlanan tebliğle, gayrimenkul ve taşıt araçları hariç, menkul mallarda dövizle sözleşme ve ödeme yapma yasağı kaldırılmıştır.

Meslektaşlarımızın ortaya koyduğu görüşlerin hepsi gerçekten çok değerli, üzerinde titizlikle durulması gerekir. Ancak, geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmesi yönünde ortaya konulan taleplerin, vergi idaresi tarafından nasıl karşılanacağını bilemiyorum. **Ayrıca, bu konuda dava açan olur mu? Açılırsa sonucunda ne olur, bunu da kestirmek çok zor.** (*)

Fakat mağduriyetleri önlemek için en azından şunun yapılmasında fayda var. **Asgari kurumlar vergisi uygulaması nedeniyle, kurumların geçmiş yıl zararlarının indiriminin zaman aşımına uğraması hakkaniyete uygun düşmez.** Ödenecek asgari kurumlar vergisine isabet eden, indirilemeyen geçmiş yıl zararı tutarının beş yıllık süreye tabi tutulmaması, bu tutarların süre gözetilmeksizin, ileriki yıllarda kurum kazancından indiriminin kabulünde fayda var diye düşünüyorum.

Vergi Müfettişlerinin Taksi Sorunu Çözüldü mü?

Efendim, elbette unutmadım, kamuda çalışan meslektaşlarımızın sorunu, eski bir kamu çalışanı olarak benim de sorunum sayılır. **Geçtiğimiz ay yayımlanan bir tasarruf genelgesi uyarınca, sanki tasarruf edecek başka bir şey kalmamış gibi, vergi müfettişlerinin turne mahallinde taksiye binmelerinin yasaklandığını öğrenmiştik.**

Turne mahallerinde garip şeyler olur. Takip eden olur, tehdit eden olur. Müfettişin elinde bavul ve eşyalarla dolmuş veya otobüs beklemesi hiç doğru olmaz ve yakışık almaz. **Umarım taksiye binme yasağı sorunu çözülmüştür.**

TÜİK Enflasyonu Neyi İfade Ediyor?

Efendim, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ülkemizde enflasyon verilerini resmen ölçmekle görevli olan devlet kurumudur. **TÜİK, son yıllarda yaptığı ölçümlerde enflasyon oranlarını olduğundan daha düşük olarak gösterdiği iddialarıyla kamuoyunda çok yoğun olarak eleştirilerin odağında yer almıştı.**

Hatta buna karşı bir kısım bilim adamı toplanarak; söz konusu verilerin çarpıtıldığı, kendilerinin enflasyonu daha doğru ölçecekleri iddiasıyla ortaya çıkmış ve Enflasyon **Araştırma Grubu'nu (ENAG) kurarak, her ay kendi ölçümlerini açıklamaya başlamışlardı.** Diğer taraftan, bazı sendikalar ve sivil toplum örgütlerinin yanı sıra kişisel olarak TÜİK'e karşı bir hayli dava açan da bulunuyordu.

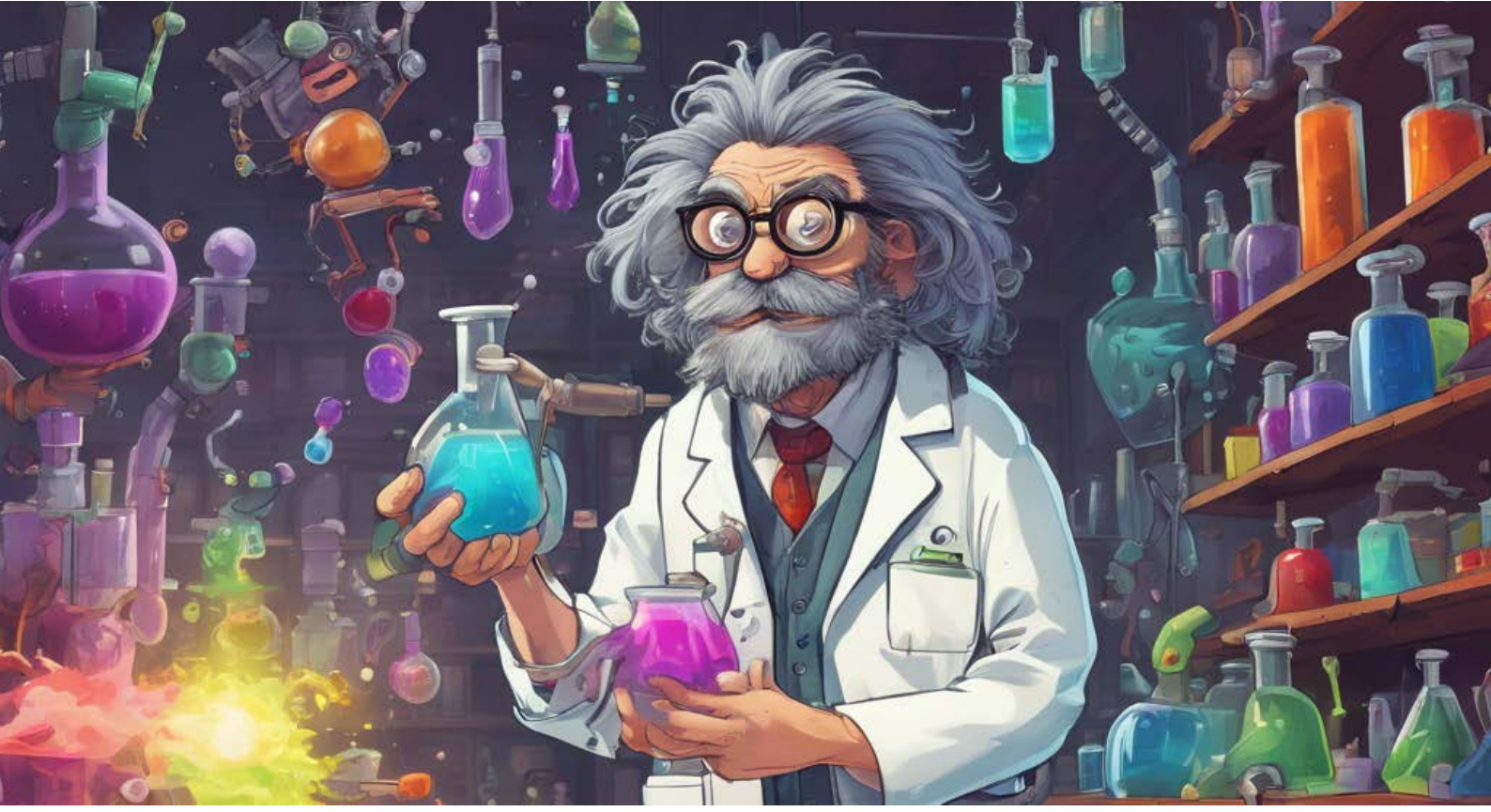
Merkez Bankası Başkanı Karahan geçtiğimiz ayın enflasyon verilerine ilişkin olarak çok ilginç bir açıklamada bulundu. **Karahan, "Bu ay içinde topladığımız verilerden ulaştığımız sayı %2,5. Piyasa beklentisi ise %2,2. Beklentimizin biraz üzerinde geldi TÜİK enflasyonu" şeklinde bir açıklama yaparak, TÜİK'e dokundurmada bulundu.** Deyim yerindeyse, devletin ilgili kurumuna görevini hatırlatarak, biraz yavaş gelin uyarısında bulundu.

(*) Danıştay 3. Dairesinin Kararıyla, "asgari kurumlar vergisi hesabında, geçmiş yıl zararlarının kurum kazancından düşülmeyeceği ve asgari vergi hesaplamasında dikkate alınacağına" ilişkin tebliğ hükümlerinin yürütmesi durdurulmuştur.

Bu arada geçtiğimiz gün çok ilginç başka bir gelişme daha oldu. **Ankara 6. İdare Mahkemesi, Yargıtay Onursal Üyesi Seyfettin Çilesiz'in açtığı davada ara karar verdi.** TÜİK'ten savunma alınmasını ve enflasyon hesabında kullandığı tüm belge ve bilgilerin mahkemeye sunulmasını istedi. Belgelerin teslimi için 30 günlük süre verildi.

Anlaşılan **TÜİK şu aralar iki ateş arasında kalmış gibi görünüyor. Yaptığı ölçümlerde enflasyon yüksek çıkarsa Merkez Bankası yönetimi kızıyor, düşük çıkarsa durumdan olumsuz etkilenen ücretli kesimler ayağa kalkıyor.** Terazinin ayarı kaçınca güven kalmıyor, herkes şikâyet ediyor.

■ 12. ZİHNİ SİNİR VERGİLERİ

■ 14 Ekim 2024 Pazartesi

Cuma günü öğleden sonra yeni torba vergi yasası haberleriyle sosyal medya bir anda karıştı. Kimisi haberi yatırımcılara vergi kolaylığı diye duyuruyor, kimisi ise aldığımız nefesten bile vergi alacaklar diye konuya esprili bir şekilde yaklaşıyordu.

Yasa taslağı üzerinde şöyle bir göz gezdirdim, sonra dikkatlice okudum, nedense aklıma **sevgili karikatürist İrfan Sayar'ın yarattığı Prof. Zihni Sinir karakteri aklıma geldi**, kendisi en cin fikirli icatlarıyla meşhur olmuş birisidir. **Kendi kendime Zihni Sinir bizim bakanlıkta çalışmaya başladı galiba dedim.**

Şimdi size süsleyip püsleyip başka türlü satmaya çalışanlar çıkacak ama sakın aldanmayın, "**Yeni Vergi Torba Yasanın Esası ve Özeti**" aslında şu: Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçe dengeleri konusunda çok hassas, bütçe açıklarının artmasına kesinlikle izin vermek istemiyor. Kamuoyunda oluşan tepkiler sonucunda **bazı vergilerin alınmasından vazgeçilmek zorunda kalınırsa, o gelir kaybını karşılamak üzere, başka vergiler koymak üzere harekete geçiyor.**

Benzetmek yerinde olur mu bilmiyorum ama **bakanlık bugünlerde lokanta sahibi bir patron gibi davranıyor.** Lokantaya giren çıkanları, yenilen içilenleri çok sıkı şekilde takip ediyor. Yoğun baskılar üzerine hatırlı müşterilerden para alamazsa, yok kuverdi yok servis bedeliydi diye olmadık icatlarla hesabı şişirerek, aradaki açığı ses çıkarmayan diğer müşterilerden kapatmaya çalışıyor. **Anlayacağımız hesabı ödemededen kaçanlar çok olunca, aradaki açığı ödemek yine bize kalacak gibi görünüyor.**

Sürç-ü Lisan Ettiyssek Affola

Efendim, yazılarımızda vergi konusuna taraf olan tüm kesimleri ve uygulamaları enine boyuna değerlendirip ortaya koyarken; ister istemez vergi idaresinin hatalı bulduğumuz uygulamalarını eleştiriyoruz, kimi zamansa yasal düzenlemelerin yarattığı sıkıntılardan yakınıyoruz, bazen de denetim sektöründe yaşadığımız sorunları mümkün olduğunca kırıp dökmeden anlatmaya çalışıyoruz. ***Kantarın topuzunu bazen fazla kaçırıp, istemeden kırdığımız dostlarımız ve meslektaşlarımız oluyorsa, affola diyelim.***

Bu yazımda, yatırımcılara kolaylık sağlanarak onlardan alınmayan vergilerin, açığı kapatmak üzere, kimlerden ne şekilde alınmaya çalışılacağını değerlendireceğim. Ama izniniz olursa, olayı biraz mizahi şekilde ele alacağım, umarım fincancı katırları ürkmez, dostlarımız ve arkadaşlarımız da kırılmaz ve üzülmez.

Hani meşhur fıkra vardır ya, ***devrin padişahı vergi saldıqça halkın sesi çıkmaz, ne zaman ki en son salınan vergilerde ahali tef çalıp oynamaya başlar, padişah artık durun vergiler fazla gelmiş, der. Bizimki de o hesap, biraz mizah yapalım, belki yeni vergilerin bir kısmından vazgeçerler.***

Ağlamayan Çocuğa Meme Vermezler

Enflasyon düzeltmesinden olumsuz etkilenen kesimlerden birisi de yatırım yapan firmalardır. İkinci dönem geçici vergi beyannamesi döneminde, kamuoyunda belki de en çok onların sesi çıkmıştı. ***Esasen yeni kurulmuş, komple yatırım yapan firmaların sorunu 563 Seri Numaralı VUK Genel Tebliği ile geçici olarak çözülmüştü.*** 2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında kalan firmaların 2. ve 3. geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmama zorunluluğu getirilince, bu firmalar rahatlamıştı.

Ancak, öteden beri faaliyette bulunan ve brüt 50 milyonun üzerinde cirosu olan yatırımcılar ikinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapmak ve enflasyon kazançları üzerinden geçici vergi ödemek zorunda kalmışlardı.

Şimdi yapılacak olan yasal düzenlemeyle, 50 milyonluk cironun ister altında olsun isterse üstünde olsun, arada herhangi bir fark olmaksızın, tüm yatırımcı firmalar; ***"Yapılmakta olan yatırımlar" hesabına ilişkin düzeltme farklarını, yatırımları biterek faaliyete geçinceye kadar, dönem kazancıyla ilişkilendirmeden bir özel fon hesabında tutacaktır.*** Özel fon hesabına alınan bu tutarlar, yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirildiği dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde, değerleri korunmak suretiyle taksitler halinde dönem kazancının saptanmasında dikkate alınacaktır.

Ancak, yukarıda da belirttik. Maliye bütçe dengelerini bozmak istemiyor. ***Yatırımcılara çok ciddi bir kolaylık sağlanıyor, ancak bunun bedelini başka kesimler ödeyecek gibi görünüyor.*** Yasa taslağının enflasyon düzeltmesi ile ilgili boyutunu ayrı bir yazıda ele alacağım, şimdi paketle getirilen yeni vergiler neymiş bakalım.

Zihni Sinir Vergileri

Özal'lı yıllardan vergi sistemimize kalan en büyük miras şu olmuştur: Doğrudan vergi ödemek halkımızın pek hoşuna gitmiyor. Bunun yanı sıra **siyasiler, her mükellefin aynı zamanda seçmen olduğunun farkında, o nedenle insanların doğrudan cebine dokunmak istemiyor.** Diğer taraftan, ülkemizde bazı kurumların gerçekten çok güçlü lobileri var. Bu nedenle, vergi gelirlerimiz içerisinde gelir ve kurumlar vergisinin payı uzun yıllardır sınırlı kalmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, mükellefleri bağırtmadan ve canını acıtmadan vergi almanın yolunu dolaylı vergilere yüklenerek bulmuştur. Vergiyi fiyatın içine koyunca, vatandaşımıza vergi ödemek psikolojik açıdan daha katlanılabilir hale gelmekte, sesini nedense fazla çıkarmamaktadır.

Yasa taslağıyla getirilen yeni vergilerin tamamını ele almayacağım. Aralarından insanın hayal gücünü zorlayanları seçip, cin fikirli olanları değerlendirmeye çalışacağım, deyim yerindeyse **Zihni Sinir Vergilerini tanımaya ve tanıtmaya çalışacağım.**

Kol Saati Vergisi

Efendim, **duyduk duymadık demeyin, çıkacak yeni yasaya göre, beş bin liradan daha pahalı olan kol saatlerinden %20 ÖTV alınacaktır.** Masa saati, duvar saati ve köstekli saat alanlar ile fiyatı beş bin liradan aşağıya kol saati alanlar bu vergiyi ödemeyecektir.

Ben aksesuar takmayı çok sevmiyorum. Evde birçok saatim var, ama taktığım çok nadir olur. Kol saati sahiplerine özgü başka bir vergi gelmediği sürece rahatım diye düşünüyorum. Bu aralar kol saati almayı düşünüyorsunuz, vergi gelmeden elinizi çabuk tutun efendim.

Kredi Kartı Limitlerine Savunma Sanayine Katılma Payı

Efendim, Allah sabit gelirlilerin ve borcu olanların yardımcısı olsun. Günümüz şartlarında gençlerin okuması, mezun olup bir iş bulması, evlenip yuva kurması, ev bark sahibi olması gerçekten hiç kolay değil. Devletin evlenecekler sağladıkları krediler ne derece etkin çalışıyor açıkçası bilemiyorum. Ama son üç - dört yılda hayat şartları çok ağırlaştı.

BDDK verilerine göre, sabit gelirlili vatandaşlarımızın durumunun pek parlak görünmediği söylenebilir. Faiz kararlarında atılan rasyonel adımlar özellikle onları olumsuz yönde etkiledi, yükselen faizlere rağmen borçlulukları sürmeye devam ediyor.

Şimdi yeni çıkacak olan yasaya göre, 100 bin lira ve üzeri limiti olan kredi kartlarından yıllık 750 lira katılma payı alınacak. **Parası olmayıp mecburen kredi kartına yüklenen, her ay birinden çekip ötekine yatıran vatandaşlarımızdan vergi almak kimin aklına geldi, valla bu arkadaşımızı çağırıp müthiş buluşu için tebrik etmek lazım gelir.**

Neyse hemen korkmayalım, şöyle cüzdanlarımızı açalım, limiti yüksek olan kredi kartlarımız varsa ve o derece kullanmıyorsak, limitlerini gözden geçirip, 100 bin liranın altına düşürmek çözüm olabilir. Diğer bir yöntem, birden fazla bankadan örneğin 90 bin lira limitli kart alarak harç ödemedi sorunu aşabilirsiniz. ***Yok, borcunuz zaten yüz bini aştıysa ve başka bankadan kart alıp çeviremiyorsanız, o zaman battı balık yan gider, savunma sanayimiz için katılma payını da ödeyeceksiniz.***

Kartın yıl içinde herhangi bir sebeple yenilenmesi halinde ilgili yıl için pay ödenmiş ise ayrıca pay alınmayacak, kartın herhangi bir sebeple iptal edilmesi halinde ise alınan katılma payı iade edilmeyecek. Fiziki bir kartın limitleri dâhilinde oluşturulan ek kartlar ile fiziki olmayan (sanal) kartlar için ayrıca pay alınmayacak.

Taşıt Araçları Olmasa Vergi Sistemimiz Çöker

Efendim, sıfır taşıt araçlarının satışının ve sahipliğinin yanı sıra bu araçlar tarafından kullanılan akaryakıt üzerinden alınan ÖTV ve KDV olarak alınan vergilerin toplamı, vergi gelirlerimiz içerisinde çok büyük yer kaplıyor. Taşıt araçlarında verginin ayarı gerçekten kaçmış durumda, ***tüketici bir araba alacaksa, en az bir araba, alacağı araba lüks ise belki de iki araba parasını da devlete vergi olarak ödemek zorunda kalıyor.***

Belki inanmayacaksınız ama bir gün ***taşıt araçlarını ortadan kaldıracak bir teknolojik gelişme olursa, örneğin çocukluğumuzda heyecanla izlediğimiz Uzay Yolu'ndaki (Star Trek) gibi ışınlanma teknolojisi geliştirilirse, Türk Vergi Sistemi muhtemelen birkaç gün içinde çöker.***

Yeni vergi yasa tasarısında motorlu taşıtlardan alınacak vergileri yine boş geçmemişler. İlk defa tescili yapılacak olan araçların tescil işlemlerinde 3.000 lira, tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirlerinde ise 1.500 lira olmak üzere savunma sanayimiz için katılma payı ödenecek.

Ayrıca, vergilemek için daha önce gözden kaçan küçük motosikletleri bu defa yakalamışlar. Diyelim ki gençsiniz, arkadaşlarınıza hava atmak için motor aldınız ve keyfini çıkarıyorsanız yahut trafikte saatlerce beklemekten sıkıldınız, ara yollardan kaçıp işe gidip geliyorsunuz.

Artık öyle bedavaya keyif çıkarmak yok, pamuk eller cebe, hazineye da azıcık vergi yani MTV ödemeniz gerekecek. Motor silindir hacmi 100 cm³'ün altında olan motosikletler ile motor gücü 6 kW ve altında olan motosikletler motorlu taşıtlar vergisi kapsamına alınıyor.

Sürümden Kazanılm Vergileri

Maliye bu defa işi sıkı tutmuş, fikri bulan arkadaşların kafası zehir gibi çalışıyor. ***Vatandaşın notere her işi düştüğünde, mükellef her beyanname verdiği tıkr tıkr katılma payı ödeyecek.*** Milyonlarca vatandaş ve mükellefin, yapacağı noter işlemleri veya vereceği beyannamelerden belki azar azar alınacak ama işlem sayısı ile çarpıldığında çok ciddi bir hâsılat oluşacak, bu tutarların da savunma sanayine katılma payı olarak aktarılmasının öngörüldüğünü söyleyelim.

Sonsöz

Efendim, anlattıklarımızın henüz teklif olduğunu unutmayalım(*), komisyonlarda veya genel kurulda belki sağını solunu kırparlar, belki de akla yeni fikirler gelip ilaveler yapılabilir. Ama sonuç olarak şunu söyleyelim, Maliye işini ve hesabını çok sıkı tutuyor.

Yatırımcılardan enflasyon düzeltmesi nedeniyle alınacak vergi tutarlarının tahsilâtı gelecek yıllara ertelenirken, oluşacak bütçe açığını kapatacak şekilde, çeşit çeşit yeni vergi ve benzerleri getirilmeye çalışıyor.

(*) Kamuoyunda oluşan yoğun tepkiler sonucunda yasa teklifi geri çekilmiştir.

■ 13. İSTANBUL'DA VERGİ DAİRELERİ HIZLA ERİYOR

■ 18 Ekim 2024 Cuma

Efendim, bu hafta da gündemimiz çok yoğun, dolu dolu bir hafta geçirdik. Yolumuz önce İzmir'e düştü. Ekimin ortasını bulduk ama İzmir'de hala yazdan kalma günler vardı, caddeler kalabalık, insanlar civil civil ve hareketliydi. Sonrasında İstanbul'a geçtik, bana mı öyle geldi bilmiyorum ama ***İstanbul'da insanlar sanki eski neşesini kaybetmiş.***

Maliyeci bir arkadaşımızı ziyarete gittim. Bir dokundum bin ah işittim. ***İstanbul'da vergi dairelerimizin personel sayılarında maalesef çok ciddi kayıplar var, acilen önlem alınmasında fayda görüyoruz,*** yoksa önümüzdeki aylarda sıkıntılarla karşılaşabiliriz.

İktisatçı Daron Acemoğlu hocamız Nobel'e uzanan isimler arasında yerini alarak gurumuzu okşadı. Ancak her zaman olduğu üzere, hemen ismi üzerinde tartışmalar başladı. Başarılı olmuş insanlarımızı yermek ve yerin dibine batırmaya çalışmak, artık milli sporumuz oldu sanırım.

Haftanın sürpriz olayı, kamuoyunda doğan yoğun tepkiler karşısında, meclise getirilen yeni vergilerden son anda vazgeçilmesi oldu sanırım. Yatırımcıya enflasyon düzeltmesi kolaylığı diyerek ertelenecek vergileri kredi kartı kullanıcısından, verilen beyannamelerden ve noterde yapılan işlemlerden çıkarmayı amaçlayan kanun teklifi şimdilik rafa kaldırıldı, hepimize geçmiş olsun diyelim.

Geçtiğimiz haftanın panoraması için meslektaşımızdan bir hayli olumlu dönüş aldım, çoğu keyifle okuduklarını ilettiler, kendilerine teşekkür ederim. Şimdi hazırsanız, haydi bu haftanın panoramasını birlikte çizmeye başlayalım.

İstanbul'da Vergi Dairelerinde Personel Kaybı Çok Ciddi Boyutta

İstanbul, bir zamanlar aldığı iç göç nedeniyle taşı toprağı altın olan şehrimiz, şimdilerde öylesine büyüdü ki bir ucu İzmit'te başlıyor, diğer ucu Tekirdağ'da bitiyor, nüfusu ise uzunca bir süredir birçok Avrupa ülkesinden daha fazla. Ekonomimizin kalbi doğal olarak bu şehirde atıyor. Vergi gelirlerimizin de yaklaşık %45'i bu şehirde toplanıyor.

Bu gidişimde insanları sanki ekonomik bir savaştan çıkmışçasına bir hayli yorgun, mecalsiz ve moralsiz gördüm. Geçim derdinin yanına yeni dertler eklenmiş, kiralar almış başını gitmiş, sabit ve dar gelirli insanımız artık başını sokacak yer bulmakta zorlanıyor.

Hafta başında maliyeci bir arkadaşımızın ziyaretine gitmiştim, aldığım haberler maalesef hiç iyi değil. ***Kiralar memur maaşlarıyla yarışır hale geldiğinden, memurumuz İstanbul'dan kaçır olmuş. Son bir yıl içinde İstanbul'daki vergi dairelerimizdeki memur sayımızın 12.000'lerden, 6.500'lere kadar düştüğü yönünde bilgi aldım, inanılmaz bir kan kaybı var.***

Gelir İdaresi Başkanımızın Konuya El Atmasında Fayda Var

Gelir İdaresi Başkanı Sn. Bekir Bayrakdar kardeşimiz, hesap uzmanlığından yetişmiş, vergide ve idarede deneyimi çok fazla, son derece başarılı. Pandemi döneminde yaşanan tüm sıkıntılara rağmen, Gelir İdaremiz kesintisiz ve kusursuz bir şekilde mükelleflerimize hizmet vermeye devam etti, bu süreçten başarıyla ve alnının akıyla çıktı. Başkanımızın daha önce ***İstanbul Defterdarı*** olarak, sonrasında ***İstanbul Vergi Dairesi Başkanı*** olarak, bu kadim şehrimizde uzun yıllar başarıyla dolu hizmetleri bulunuyor.

Bu nedenle, vergi gelirlerimizin neredeyse yarısına yakınının toplandığı ***İstanbul'daki vergi dairelerimizde yaşanan personel kaybı üzerinde özellikle duracağımı düşünüyorum.*** Aksi takdirde, personelin göstereceği tüm gayretlere rağmen, önümüzdeki aylarda mükelleflerimize verilecek hizmetlerde bir takım aksamaların görülmesi muhtemeldir.

Sevgili Daron Acemoğlu Hocamızı Kutluyoruz

Bu haftanın yüzümüzü güldüren ve moral veren olaylarından birisi, sevgili Daron Acemoğlu hocamızın Nobel ödülüne uzanması oldu. Hocamızı bu büyük başarısı ve bilgi dağarcığına kattıkları için içtenlikle kutluyorum.

Ülkemiz gerçekten çok enteresan. İçimizde yetişmiş insanlardan birisi, uluslararası düzeyde yüzümüzü güldüren bir başarıya ne zaman imza atsa, bir **“kötüleme lobisi”** derhal harekete geçiyor.

Aslında ülkemizde ondan çok daha iyilerinin olduğunun gün gibi açık olduğunu, ödül alanın nasıl kirli oyunların içerisine girdiğini ve başkalarının piyonu olduğuna yemin billâh ediyorlar. Bu konuda gerçekten **inanılmaz yetenekli insanlar var, ödül alan şahsı iki dakikada yerin dibine batırma kapasiteleri var.**

Fakat başarıya hasetlikle yaklaşan bu tuhaf lobinin etkisinde kalmasak iyi olur. İçimizde başarılarıyla sivrilen, topluma örnek teşkil eden insanları ayakta alkışlamamız ve yüreğimize basmamız gerekir. İlerleme ve gelişme dediğimiz şey, bu insanların omuzları üzerinde adım adım yükseliyor. O omuzları aşağıya bastırarak, bir yere varma imkânımız bulunmuyor.

Sistem Değişikliği Maliye Bakanlığına Yaramadı

Efendim bakanlıklar artık eski bakanlıklar gibi güçlü değil, bürokratik ve idari kademelerin gücü son derece azalmış durumda. Diğer taraftan, **Hazine ile Maliye birleşti** ama bu defa da Maliye Bakanlığının iki önemli genel müdürlüğü bakanlıktan ayrıldı, **Bütçe Genel Müdürlüğü Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına bağlandı**, Milli Emlak Genel Müdürlüğü ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlandı.

Ayrıca, bakanlıkların yanı sıra **Cumhurbaşkanlığına bağlı oluşturulan kurullarda da ayrı bir bürokratik yapı ve karar mekanizması oluşturulmuş durumda.** Zaman zaman bu durum karar alma süreçlerinde kafa karışıklığına ve koordinasyon sorunlarına yol açabiliyor. **Hatta bazen önce karar alınıyor, arkasından alınan karara göre düzenleme yapılmaya çalışılıyor.** Ancak, sahadaki gerçeklerle bağdaşmayan alınan bu kararlar, uygulamada duraksamaya ve karışıklıklara sebep olabiliyor.

Yasama sürecinde yapılan değişiklik de aslında işimizi zorlaştıran unsurlardan birisi oldu. Eskiden yasal düzenlemelerin çoğu hükümet tarafından, uygulamanın içinde olan ilgili bakanlığın bürokratik kademelerinde kanun taslağı olarak hazırlanırdı, bu nedenle yasama kalitesi günümüze göre son derece daha üst düzeydeydi.

Yeni sistemimizde ise kanun teklifleri sadece milletvekilleri tarafından hazırlanıp, meclise teklif olarak sunulabiliyor. Bu nedenle, her ne kadar idari kademelerden ve uzmanlardan destek alınmış olsa dahi, **bakanlık bürokrasisinin deneyiminden uzak kişilerce hazırlanan vergi kanunu teklifleri, sorun çıkarabilecek unsurları da içinde taşıyabiliyor.**

Vergi Kanunu Teklifi Meclisten Geri Çekildi

Hazine ve Maliye Bakanımız Mehmet Şimşek, zor şartlarda büyümüş, **Mülkiye'den mezun olmuş**, kendisini çok iyi yetiştirmiş, uluslararası kurumlarda çalışmış, geçmiş dönem hükümetlerinde bakanlık yapmış ve geçtiğimiz yıllarda **enflasyonun tek hanelere indirilmesi başarısına imza atmış ekipte yer almış, çok başarılı birisi**.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Sn. Bakan yeni dönemde tam bir enkaz devir aldı. Kolay değil, bir ara gerçek dünyadan kopmuş ve doğacak tüm hasarları ertelemiştik, şimdi faturayı ödeme zamanı, ancak ülkemiz ekonomide sert bir iniş yaşamamak için, rasyonel dünyaya temkinli ama emin adımlarla yaklaşıyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, bütçe dengeleri ve açığı konusunda çok hassas, bütçe açıklarının planlanandan daha fazla artmasına kesinlikle izin vermek istemiyor. Kamuoyunda oluşan tepkiler sonucunda bazı vergilerin alınmasından vazgeçilmek zorunda kalırsa, o gelir kaybını karşılamak üzere, başka vergiler koymak üzere harekete geçiyor.

Geçtiğimiz hafta Cuma günü sosyal medyadan meclise sürpriz bir vergi paketi sevk edildiğini öğrendik. Söz konusu kanun teklifinde, yatırımcılardan enflasyon düzeltmesi nedeniyle alınacak vergi tutarlarının tahsilâtının gelecek yıllara ertelenirken, oluşacak bütçe açığını kapatacak şekilde, çeşit çeşit yeni vergi ve benzerleri getirilmeye çalışıldığını gördük.

Ondan sonra **pakete karşı kamuoyunda çok şiddetli bir eleştiri yağmuru başladı.** Toplumda yeni vergilere karşı bir hayli direnç gösterileceği anlaşıldı. **Sn. Bakanımız** da Pazartesi sabah çıktığı bir programda, **gayet olgun bir şekilde, bu eleştirilere saygı duyduğunu açıkladı.**

Salı günü komisyonda söz konusu teklifin görüşmeleri başlayacaktı. Ama yapılan görüşmeler sonucunda **teklifin şimdilik gündemden kalktığı açıklandı** ve hep birlikte derin bir nefes aldık. Kanun teklifi görüşmelerinin 2025 yılına ertelendiği belirtiliyor, fakat kamuoyunda oluşan tepkiler karşısında, bir daha gündeme gelmeyebilir.

Diğer taraftan, yapılan yatırımların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan vergilerin ertelenmesine yönelik düzenlemenin, başka bir kanuna eklenmek suretiyle, tekrar gündeme gelebileceği yönünde haberler meclis kulislerinden kulağımıza yansımış durumda, takipte olacağız efendim.

■ 14. ENFLASYON DÜZELTMESİNDE SON TANGO

■ 22 Ekim 2024 Salı

Önsöz

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek dün Anadolu Ajansına yaptığı açıklamayla, **enflasyon düzeltmesi uygulamasına yönelik bakanlık bünyesinde yürütülen çalışmaya ilişkin değerlendirmede bulundu.** Konunun milyonlarca mükellefimizin yanı sıra onbinlerce meslek mensubumuzu ilgilendirmesi nedeniyle, **Sn. Bakanımızın yaptığı değerlendirmenin şifrelerini çözmeye çalıştım.**

Önümüzdeki günlerde biz meslek mensuplarını ve mükelleflerimizi neler bekliyor, yapılan açıklamada ortaya konan bulguların üzerinden adım adım giderek, elimden geldiğince çözüp, karanlıkta kalan taraflarını da ayrıca ortaya koymaya çalışacağım.

Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri Üzerinde Risk Analizi Yapılmış

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nda kurulmuş olan **Risk Analizi Değerlendirme ve Araştırma Sistemi (RADAR)** farklı kaynaklardan elde edilen, analize uygun çeşitli ve büyük verinin dijital ortama aktarılabilirdiği, daha sonra bu verilere dayalı çeşitli senaryolarının oluşturularak, mükelleflerin vergiye uyum düzeylerinin ölçülebildiği, vergiye uyumsuzluk riski taşıyan mükelleflerin saptanabilirdiği, vergi güvenliğinin sağlanmasına yardımcı olan bir sistemdir.

Sn. Bakanın yaptığı açıklamadan anladığımız kadarıyla, tüm ülke genelinde olmak üzere, **mükelleflerin enflasyon düzeltmesine yönelik olarak yaptığı işlemler, bakanlık bünyesinde bulunan Risk Analiz Sisteminde taramadan geçirilmiştir.** Bu kapsamda bilançolarını enflasyon düzeltmesi uygulayarak veren mükelleflerimizin 2023 yılı ve 2024 yılının ikinci geçici vergi dönemi beyannameleri taşıdıkları riskler açısından analize tabi tutulmuş.

Şüpheli Görülen Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri Tespit Edilmiş

Sn. Bakan, uygulama sonuçlarına ilişkin analiz çalışmalarında, çok sayıda hatalı uygulamaya ve risk olarak değerlendirilen bulguya rastlandığına dikkati çekerek, şu örnekleri vermiş bulunuyor.

"Bazı mükelleflerin sermaye artışını ticaret siciline tescil etmedikleri halde bilançolarında sermayelerini artırdıklarını görüyoruz. Mükelleflerin bir kısmı da gerçekte bir satış olmamasına rağmen aktiflerinde yer alan taşıt, arsa, bina gibi kıymetleri aktiflerinden çıkarmışlar. Bazı mükellefler enflasyon düzeltmesinin vergisel etkisinden kaçınabilmek adına bilançolarında gerçeği yansıtmayan işlemler yapmışlar ancak bu işlemler bizim risk parametrelerimize takılıyor."

Yapılan açıklamaya göre, Risk ve Analiz Sistemi tarafından yapılan taramalar sonucunda, enflasyondan elde edilen kazançlar üzerinden vergi ödenmemesi amacıyla, mükellefler tarafından bilançolar üzerinde gerçeği yansıtmayan bir takım işlemler yapıldığı saptanmış.

Sermaye hesabında, enflasyon düzeltmesi zararının oluşmasına yol açan sermaye düzeltme farklarının, ticaret siciline tescil ettirilen sermaye tutarı üzerinden hesaplanması gerekir. Ancak, radar sistemi henüz tescil edilmeyen artan sermaye tutarları üzerinden usulsüz bir şekilde enflasyon düzeltmesi zararı hesaplayan mükellefler olduğunu tespit etmiş.

Sistemin tespit ettiği diğer usulsüz işlemler ise enflasyon düzeltmesi karının doğmasına yol açan parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmesi ile ilgili. Taşıt araçları, arsa, bina gibi kalemler üzerinden enflasyon karı hesaplanmasın diye, bazı mükellefler gerçek bir satış işlemi olmadığı halde, söz konusu kıymetleri bilançolarından çıkarmış.

Özetle ifade etmek gerekirse, bazı mükellefler özsermaye kalemlerinde oynayarak enflasyon zararını arttırmış, bazı mükellefler ise aktifte yer alan arsa, arazi, bina gibi parasal olmayan kıymetleri sanki satılmış gibi bilanço dışına çıkararak enflasyon karlarını azaltmış, ancak **enflasyon düzeltmesinde usulsüz olarak yapılan bu işlemler, sistem tarafından analiz edilerek yakalanmış.**

Konu bundan ibaret ise, ortada tüm mükellefleri ilgilendiren bir sıkıntı bulunmuyor. Hata yapan elbette hatasını düzeltir, varsa cezasını çeker. Diğer taraftan, bu mükelleflere yaptıkları işlemleri izah etme fırsatının da verileceği anlaşılıyor.

Şüpheli Görülenler Önce İzaha Davet Edilecek

Son yıllarda mükelleflere kolaylık sağlayan çok güzel bir uygulama başladı: İzaha Davet. Bu uygulamaya göre, mükelleflerin vergi kaybına neden olduğu yönünde, idare tarafından birtakım tespitler yapılırsa, **gel kardeşim, şu olayı bize bir anlat, yaptıklarını izah et diye soruluyor.**

Mükellefin yaptığı açıklamalar sonucunda, **masum olduğu yani gerçekte bir vergi kaybına neden olmadığı ortaya çıkarsa, hakkında herhangi bir işlem yapılmıyor ve kendisine teşekkür edilerek gönderiliyor.**

Sn. Bakanın yaptığı açıklamaya göre, enflasyon düzeltmesi yapan mükelleflerin bilançoları üzerinde sistem tarafından yapılan analizlerde riskli olarak değerlendirilen mükellefler çıkarsa öncelikle izaha davet edilecek, yaptıkları izahların yeterli olması durumunda, yani bir vergi kaybına neden olmadıkları anlaşılırsa haklarında herhangi bir işlem yapılmayacak.

İzahta Bulunmayan veya Yetersiz Olanlar İncelemeye Sevk Edilecek

Ancak, izaha davet edilen mükelleflerin, idareye herhangi bir izaha bulunmaması yahut yapılan izahatın yetersiz kalması durumunda, bahse konu olay vergi incelemesine sevk edilecek. Yapılacak inceleme sonucunda, olayın gerçek mahiyeti ortaya konulacak ve vergi kaybına neden olduğu tespit edilirse, mükellef nezdinde cezalı vergi tarhiyatı yapılacaktır.

Sn. Bakanımız, konuya ilişkin olarak mükelleflerimize şöyle bir uyarıda ve çağrıda bulunmuş:

"Bu mükellefler bizim davetimizi beklemeden hatalarını düzeltebilirler, böylece herhangi bir ceza ödemezler. Enflasyon düzeltmesinin hatalı uygulanması, Bakanlığımız açısından ciddi bir vergi kaybına neden oluyor. Vergide adalet ve etkinlik ilkemiz çerçevesinde, enflasyon düzeltmesini hatalı uygulayarak vergi kaybına sebebiyet verenleri de takibe aldık. Tüm sektörlerde, tüm vergisel uygulamalarda denetimlerimiz artarak devam edecek. Vergide adalet ve etkinlik ilkemiz çerçevesinde sahada çalışmalarımızı kesintisiz sürdüreceğiz."

50 Milyonun Altında Cirosu Olup ED Yapanlar Risk Kapsamına Alındı mı?

Efendim, buraya kadar yapılan açıklama gayet yerinde ve çizginin dışına çıkan hiçbir tarafı bulunmuyor. Bakanlığımızdan beklediğimiz ve yapılması gerekenler de bunlar zaten. Ama **karanlıkta kalan ve mutlaka aydınlatılması gereken başka bir husus var.**

Bildiğiniz üzere, 2024 ikinci geçici vergi dönemi beyanları çok sıra dışı olaylara sahne oldu. Uzatılmayacak ve enflasyon düzeltmesinde (ED) kesinlikle erteleme olmayacak denilmesine rağmen, bakanlığımız beyanname verme ve vergi ödeme sürelerini tam üç defa uzattı.

Bunun da ötesinde, süresinde ve yürürlükte olan mevzuata uygun olarak onbinlerce beyanname verilmiş iken, bakanlık bir tebliğ yayımlayarak, 2023 yılı cirosu 50 milyonun altında olanların ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmasını yasakladı. Enflasyon düzeltmesi yaparak beyanname veren mükelleflerin ise, defter kayıtlarını dikkate almaksızın, ikinci geçici vergi beyanlarını düzeltmesi istendi.

Şimdi buradaki kritik konu, deyim yerindeyse zurnanın zırt dediği yer şurası: Risk merkezine yapılan veri aktarımı sırasında; 2023 yılı cirosu brüt 50 milyonun altında olup, 563 seri numaralı VUK tebliği öncesinde enflasyon düzeltmesi yaparak beyanlarını veren ve bu beyanlarını sonradan çıkarılan tebliğe göre düzeltmeyen mükellefler, sistemde risk kapsamına alındı mı?

Yapılan açıklamada bu konuya ilişkin bir açıklık yok. Önümüzdeki günler yine heyecan dolu geçecek anlaşılacak. Ne olduğunu izaha davet yazıları gönderilmeye başlanınca anlayacağız. Yapılan açıklamada olduğu üzere, bilanço kalemleri üzerinde oynayan mükellefler izaha davet edilecekse, izah edemeyenler incelemeye alınacaksa ne ala, gayet yerinde olur.

Ama 2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında olan ve 2024 yılı ikinci geçici vergi dönemi beyanlarını 563 seri nolu tebliğ öncesinde veren, enflasyon düzeltmesi yapan ve özsermayesi kuvvetli olan küçük işletmelerden, ***geçici vergi matrahlarından düşükleri enflasyon düzeltmesi zararları için düzeltme beyanı vermeyenler de çağrılıp izaha davet edilir ve incelemeye alınacak olursa, yandı gülüm keten helva demektir.***

Neler Olabilir?

Efendim, biliyorsunuz ki 563 seri numaralı VUK Genel Tebliğinin geçmişe yürüyen, ***süresinde ve mevzuata uygun olarak verilmiş ikinci geçici vergi dönemi beyanlarının düzeltilmesini isteyen bölümünün yürütmesinin durdurulması ve iptali için Danıştay'da dava açılmış durumda, söz konusu davada henüz bir gelişme bulunmuyor.*** Bu davada yargı makamlarının sessiz kalmaya devam etmesi halinde neler olabilir değerlendirmeye çalışalım.

2023 brüt cirosu 50 milyonun altında olup, anılan tebliğ öncesinde enflasyon düzeltmesi yaparak çıkan enflasyon düzeltmesi zararlarını geçici vergi matrahlarından düşen mükellefler riskli mükellefler kapsamına alınmadıysa sorun yok, herkes işine bakmaya devam eder.

Ancak, **bu mükellefler de risk kapsamına alınmışlarsa ve bu mükelleflere de izaha davet yazıları giderse, bu mükellefler iki seçenekten birisini tercih etmek zorunda kalacak demektir.**

Bakanlık yazı yazıp, enflasyon düzeltmesi yaptığınız tespit edilmiştir, yayınladığımız tebliğe göre beyanınızı düzeltin diyebilir, **mükellefler inceleme riskini göze almak istemeyerek, beyanlarını düzeltebilir.**

Yahut bakanlığın izaha davet yazısındaki uyarısına rağmen, mükellefler yaptığı işlemlerin doğruluğu ve tebliğin hatalı olduğu konusunda diretebilir, bakanlık tarafından yapılacak cezalı **vergi tarhiyatı işlemlerine karşı yargıda yasal haklarını kullanma yolunu seçebilir.**

Diğer taraftan, geçtiğimiz günlerde gündeme gelen, sonrasında geri çekilen, ancak başka bir yasa teklifine ekleneceği söylenen bir yasal düzenleme değişikliği var. Öngörülen değişikliğe göre, yatırımcı firmaların "**Yapılmakta olan yatırımlar**" hesabına ilişkin düzeltme farklarını, yatırımları biterek faaliyete geçinceye kadar, dönem kazancıyla ilişkilendirmeden bir özel fon hesabında tutularak, bir vergi ertelemeinden yararlanması söz konusu olabilir.

Anlayacağınız, ortalığın tozu dumanı hala kalkmadı, bu pilav daha çok su kaldırır, sizin için gelişmeleri takipte olacağız efendim.

■ 15. MALİYE YILLAR SONRA SOKAĞA MI İNECEK?

■ 25 Ekim 2024 Cuma

Önsöz

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek son günlerde kayıtdışı ekonomi üzerinde duran, çok dikkat çeken demeçler vermeye devam ediyor. **Sn. Bakanımızın yaptığı açıklamalarda; denetlemeye gidilir diye hanımının bile kuaförünün ismini kendisine vermediğinden, ekmek satışlarının %1 KDV'ye tabi olduğu halde fırıncıların fiş kesmediğinden, lüks araba alanların gelir vergisi beyanlarının son derece düşük olduğundan yakındığını görüyoruz.**

Diğer taraftan, geçtiğimiz ağustos ayında çıkarılan 7524 sayılı Kanunda, kayıtdışı ekonominin önlenmesine yönelik olarak, belge düzenine uymayan mükelleflere kesilecek cezaların bir hayli artırıldığı görülüyor.

Ayrıca, mükelleflerin beyanlarının gerçeğe yakın olmasını sağlayacak yeni vergi güvenlik önlemlerinin alınacağını görüyoruz, bunlardan birisi de “**Ticari ve Mesleki Kazançlarda Günlük Hâsılat Tespiti ve Gelir Vergisi Matrahının Belirlenmesi**”

Bu yazımızda hem bu yeni uygulamayı tanıtmak, zayıf ve güçlü yönlerini ortaya koymak, bu konuda dile getirilmiş bazı eleştirilere yer vermek, ayrıca Sn Bakanımızın yakındığı hususlara çare olup olamayacağını değerlendirmek istiyorum.

Maliye Sokakta Yapılan Denetimlerden Yıllar Önce Çekilmişti

Efendim, gençler pek bilmez, eskiden memur arkadaşlarımız şehrin giriş çıkışlarında yük taşıyan araçları durdurur ve fatura ve irsaliye kontrolü yapar, bazı memurlarımız ise şehrin ticari açıdan gelişmiş caddelerine çıkar, mükelleflerin fiş fatura düzenleyip düzenlemediğini tespit etmek üzere “**Yaygın ve Yoğun Denetim**” adı verilen denetimler yapardı.

Bu denetimlerde fiş kesmeyen mükellefler tespit edilip, olay tutanağa bağlanırdı. Tespit sayısı artan mükellefler uyarılır, bu uyarılara kulak asmayan mükelleflerin ise dükkânlarına “**Belge Düzenine Uymadıkları İçin İşyeri Kapatma Cezası**” aldıklarına dair kocaman levhalar asılır ve işyerleri kapatılırdı.

Ancak, **bu uygulama nedeniyle devletin memuru ile küçük esnafımız karşı karşıya gelir, çoğu zaman kavga gürültü çıkardı.** Bir noktadan sonra bu denetim şeklinin derdimize çare olmadığı anlaşılmış, maliyeci kardeşlerimiz sokakta fiş/fatura takibinden kurtarılmış, bu uygulamaya yaklaşık 20 yıl önce son verilmişti.

Maliye Bakanı, Bazı Kesimlerin Vergi Ödemediğinden Yakınıyor

Sn Bakanımız sosyal medya hesabını iyi kullanıyor, x'ten yaptığı açıklamalarla bakanlığın çalışmalarına ilişkin olarak kamuoyuna bilgi verdiği gibi, bazen de mükelleflerimize çeşitli uyarılarda bulunuyor.

Bu çerçevede yapılan açıklamalarda; **bazen kuyumcuların vergi ödemediği ve ekmekte %1 gibi düşük KDV oranı uygulandığı halde fırıncıların fiş kesmediği, bazen de bazı işverenlerin yanında çalıştırdıkları asgari ücretli kadar vergi vermediklerinden yakınıyor.**

Ticari ve Mesleki Kazançlarda Hâsılat Tespiti Geliyor

Bu türden yakınmalara son vermek üzere, vergi kaybı olduğu düşünülen sektörlerde yürütülen faaliyetleri takip altına alarak, vergi kayıp ve kaçaklarını önlenmek amacıyla, 7524 sayılı Kanunla bir vergi güvenlik kurumu olarak, “**Ticari ve Mesleki Kazançlarda Günlük Hâsılat Tespiti ve Gelir Vergisi Matrahının Belirlenmesi**” düzenlemesi 1.1.2025'te yürürlüğe girecektir.

Hangi Mükellefler Kapsamda Olacak?

7524 Sayılı Kanun'un 3. Maddesiyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun mülga 69. maddesi başlığıyla birlikte yeniden düzenlendi. Yapılan düzenlemeye göre, ticari ve mesleki kazançları açısından gelir vergisine tabi mükellefler ile kurumlar vergisi mükellefleri bu düzenlemenin kapsamında olacaktır.

Esasen getirilen bu düzenlemeyi, ticari ve mesleki kazançları gelir vergisine tabi mükellefler açısından, asgari vergileme rejimi sağlayan bir uygulama gibi düşünmek yerinde olacaktır. Zira söz konusu kazanç türlerinde kazancın ne şekilde saptandığına yönelik yasal hükümlerde herhangi bir değişiklik olmamıştır, hepsi yürürlükte ve uygulanmaya devam edilecektir.

Getirilen bu yeni uygulamayla; ticari ve mesleki kazançlarını uygulanmakta olan vergileme rejimine göre saptayan, ancak **gelirlerini gizleyerek düşük beyanlarda bulunan mükelleflerin yakalanarak, bu mükellefleri gerçeğe uygun bir şekilde vergilendirecek ve oto-kontrolünü sağlayacak bir mekanizma oluşturulmaya çalışılmaktadır.**

Sistemin Esası Neye Dayanıyor?

Sistemin aslında özü şu: Mal ve hizmet satışları için fiş / fatura düzenlemeyerek hâsılatını olduğundan daha düşük gösteren ve bu şekilde vergiye tabi gelirlerini gizleyen ticari ve mesleki kazanç sahiplerinin, işyerlerinde maliye memurlarıyla birlikte fiilen yapılacak tespitlerle, yasal defterlerde gösterilen hâsılatlarının gerçek durumu yansıtmadığının ortaya konulmasına dayanmaktadır.

Hâsılat Tespiti Yapılacak Mükellefler Nasıl Seçilecek?

326 Seri No.lu GVK Genel Tebliğinde yapılan açıklamalara göre; uygulama kapsamında **yoklama yapılacak olan mükellefler risk analizi sonuçları, sistem kayıtları, beyan edilen gelir ile yapılan harcamalar arasında uyumsuzluk bulunması gibi kriterler dikkate alınarak belirlenebilecektir.**

Tebliğde yapılan bu açıklamadan, bana göre çok önemli bir husus öne çıkıyor. **Mükelleflerin ticari ve mesleki kazançlarına ilişkin verdiği gelir vergisi beyanlarında yer alan gelirler ile yaşam ve harcama seviyeleri arasında bir uyum var mı bakılacağı anlaşılmaktadır.**

Bu çerçevede, **Sn. Bakanımızın kamuoyunda yakındığı, milyonlarca liralık lüks taşıt aracı veya lüks apartman dairesi vb. satın alanlardan, bu harcamaları ile uyumlu gelir vergisi beyanı bulunmayanları Gelir İdaresinin takibe ve mercek altına alınacağı anlaşılmaktadır.**

Hâsılat Tespitlerini Kimler Yapacak?

Vergi Usul Kanunu'nun 128. maddesinde; vergi dairesi müdürleri, vergi incelemesine yetkili olanlar, gelir uzmanları, yoklama memurları ve yetkili makamlar tarafından yoklama işi ile görevlendirilen memurlar yoklamaya yetkili memurlar arasında sayılmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca ticari ve mesleki işletmelerde yapılacak hâsılat tespitinin bu memurlar tarafından, işletme sahibi veya yetkili personeliyle birlikte gerçekleştirilmesi ve tespit edilen hususların imzalanarak yoklama fişine bağlanması gerekmektedir.

Hâsılat Tespitlerinde Nelere Dikkat Etmek Gerekir?

Hâsılat tespitinde düzenlenecek yoklama fişinin nezdinde yoklama yapılan mükellefin bizzat kendisine veya yetkili adamına imzalatılması gerekmektedir. Yetkisiz şahısların imzaladığı yoklama fişinde yer alan tespitler mükellefi bağlamayacağından, bu tespitlere dayalı olarak işlem yapılamaz. Bu nedenle, imzaya yetkili şahısların yetki belgelerinin ciddi bir şekilde kontrol edilmesinde fayda bulunuyor.

Diğer taraftan, Eskişehir Vergi Mahkemesi Başkanı Sn. Volkan Erdoğan'ın yazdığı bir makalede yer alan aşağıdaki uyarısını da mutlaka dikkate almak gerekir.

<https://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/volkanerdogdu/002/>

“Nezdinde yoklama yapılan veya yetkili adamı yoklama anında bulunmuyorsa ya da bulunduğu halde imzadan imtina ediyorsa, bu hususun belirtilerek yoklama fişinin polis, jandarma, muhtar veya ihtiyar meclisi üyelerinden birine imzalatılması 213 sayılı Kanun’un 131. maddesi gereği olup, aksi halde yapılan tespitlerin mükellefi bağlaması ve vergi tarhiyatına ya da cezaya dayanak teşkil etmesi söz konusu değildir. Nitekim, Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu’nun 26/04/2024 tarih ve E:2023/10, K:2024/5 sayılı aykırılığın giderilmesi hakkındaki kararı da bu yöndedir.”

Kaç Tespit Yapılması Gerekliyor?

Ticari veya mesleki faaliyetleri nedeniyle mükellef olanlara yönelik, günlük hâsılat tutarlarını tespit etmek amacıyla yapılacak **yoklama sayısının bir ayda üçten, bir takvim yılında on ikiden az olmaması gerekiyor.**

Yıllık Hâsılat Ne Şekilde Tespit Edilecek?

Vergi İdaresince yapılacak yoklamalar sonucunda tespit edilen günlük hâsılat tutarlarının ortalamasından hareketle aylık hâsılat tutarı hesaplanır. Bu şekilde tespit edilen aylık hâsılat tutarlarının toplamı, tespit yapılan ay sayısına bölünmek suretiyle aylık ortalama hâsılat tutarı belirlenir. **Aylık ortalama hâsılat tutarı, faaliyette bulunulan ay sayısı ile çarpılmak suretiyle mükelleflerin ilgili takvim yılı hâsılatları tespit edilir.**

Kıyaslama Ne Şekilde Yapılacak?

Ticari ve mesleki kazançları gelir vergisine tabi işletmelerde, yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen yıllık hâsılat tutarı ile bu mükellefler tarafından yasal defter ve belgelerinde yer alan hâsılat tutarları kıyaslanacak olup, **beyan edilen hâsılatı göre %20'nin üzerinde bir fark çıkarsa, bu mükellefler söz konusu durumu izaha çağrılacaktır.**

Uygulamaya İlişkin Olarak Tebliğde Verilen Örnekler

Tebliğin ilgili kısmında verilen örneklerde yer alan sektörlerde vergi kayıp ve kaçığının yüksek olduğu yönünde bir ima var mıdır bilemem ama restoran işletmeciliği, kuyumculuk, güzellik salonu işletmeciliği, plastik cerrahi hekimi, kuaför, turizm ve plaj işletmesi, diş hekimi, oto tamir ve bakım atölyesi ve adi ortaklık işletmesi olmak üzere toplam 10 adet örneğe yer verilmiş. Konunun anlaşılması için 4 numaralı örneğe aşağıda yer vereceğiz. Geri kalan örneklere ilgili tebliğden ulaşabilirsiniz.

“Örnek: Plastik, rekonstrüktif ve estetik cerrahi alanında faaliyet gösteren serbest meslek erbabı hekim (D), 2025 takvim yılında on iki ay boyunca faal görünmekle birlikte ilgili takvim yılında faaliyet alanıyla ilgili sertifika almak üzere dört ay süreyle yurt dışında eğitim seminerine katılmış, ilgili yıla ilişkin serbest meslek kazanç bildiriminde yer alan gayrisafi hâsılat tutarını 30.000.000 TL olarak bildirmiştir. Günlük hâsılat tutarlarının tespiti için mükellef nezdinde yapılan yoklamalardan elde edilen sonuçlara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Yoklama Sayısı	Mayıs	Temmuz	Ekim	Aralık
1	100.000 TL	120.000 TL	110.000 TL	200.000 TL
2	210.000 TL	130.000 TL	160.000 TL	280.000 TL
3	110.000 TL	140.000 TL	120.000 TL	300.000 TL
4	-	200.000 TL	250.000 TL	-
A-Ortalama Günlük Hâsılat Mayıs ayı için: [(100.000+210.000+110.000)/3] Temmuz ayı için: [(120.000+130.000+140.000+200.000)/4] Ekim ayı için: [(110.000+160.000+120.000+250.000)/4] Aralık ayı için: [(200.000+280.000+300.000)/3]	140.000 TL	147.500 TL	160.000 TL	260.000 TL
B-Aylık Hâsılat (Ax31)	4.340.000 TL	4.572.500 TL	4.960.000 TL	8.060.000 TL
C- Ortalama Aylık Hâsılat [(4.340.000+4.572.500+4.960.000+8.060.000)/4]	5.483.125 TL			
D- Yıllık Hâsılat Tutarı [C x (12-4)]	43.865.000 TL			

Hekimlik faaliyetiyle iştighal eden mükellef (D), on iki ay boyunca faal görünmekle birlikte yapılan tespitler sonucu ilgili yılda dört ay boyunca yurt dışında bulunduğundan günlük hâsılat tutarının tespitinden hareketle yıllık hâsılat tutarının belirlenmesinde fiilen faaliyette bulunulan ay sayısı sekiz olarak dikkate alınmıştır.

Günlük hâsılat tutarlarının tespitinden hareketle hesaplanan yıllık hâsılat tutarı ile beyan edilen gayrisafi hâsılat tutarı arasındaki fark;

$[(43.865.000-30.000.000)/30.000.000] \times 100 = \%46,22$ olarak tespit edilmiş olup, bu oran %20'den fazla olduğundan mükellef izaha davet edilecektir."

Genel Tebliğle Belirlenen Esaslar Nelerdir?

Maliye Bakanlığı tarafından konuya ilişkin olarak 326 seri numaralı Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliği yayımlanmış olup, uygulamaya ilişkin esaslar aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

Günlük hâsılat tutarının tespitinden hareket ederek yıllık hâsılat tutarı belirlenirken, gerçek duruma yakın sonuçların elde edilebilmesi için nezdinde **yoklama yapılacak mükelleflerin; faaliyetinin niteliği, sezonluk çalışıp çalışmadığı, fiilen faaliyette buldukları gün ve ay sayısı, hafta sonu ve hafta içi veya tatil günleri gibi hususlar göz önünde bulundurulacaktır.**

Özel hesap dönemi kullanan mükellefler için, günlük hâsılat tutarlarının tespitinden hareketle yıllık hâsılat tutarının hesaplanmasında, takvim yılı yerine kendilerine tayin edilen 12'şer aylık özel hesap dönemleri dikkate alınacaktır.

Mükelleflerin birden fazla ticari veya mesleki faaliyetinin bulunması durumunda hâsılat tutarı kıyaslamasında, her bir faaliyet nezdinde yapılan günlük yoklamalar üzerine tespit edilen yıllık hâsılat tutarı ayrı ayrı dikkate alınacaktır.

Mükelleflerin faaliyetlerini birden fazla şube iş yerinde yürütmeleri durumunda, **her bir şube nezdinde yapılan yoklamalar üzerine tespit edilen yıllık şube hâsılat tutarı, ilgili şubenin hâsılat tutarıyla kıyaslanacaktır.**

Hem ticari hem de mesleki faaliyette bulunan mükellefler için tespit edilen yıllık hâsılat tutarı, kazanç unsuruna göre ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Mükellef hakkında yapılan yoklamalar üzerine günlük hâsılat tespitinden hareketle hesaplanan yıllık hâsılat tutarı ile mükellefin beyan ettiği hâsılat tutarı kıyaslanırken, varsa mükellefin hâsılat tutarlarını etkileyen düzeltme beyanları ile vergi incelemesi veya takdir komisyonu kararlarına istinaden yapılmış ve kesinleşmiş olan tarihiyatlara esas hâsılat tutarları da dikkate alınacaktır.

Adi ortaklık bünyesinde yürütülen faaliyetlerde, yapılan yoklamalarla günlük hâsılat tutarlarının tespitinden hareketle hesaplanan yıllık hâsılat tutarları, adi ortaklık bünyesinde kıyaslamaya tabi tutulacaktır. Kıyaslama sonucunda tespit olunan hâsılat tutarıyla adi ortaklıkta oluşan hâsılat tutarı arasındaki fark %20'den fazla olması durumunda ortaklar Vergi Usul Kanununun 370. maddesi hükmüne istinaden izaha davet edilecektir.

%20'den Fazla Hâsılat Farkı Tespit Edilen Mükellefler İzaha Davet Edilecek

Uygulama çerçevesinde günlük hâsılat tutarlarının tespitinden hareketle hesaplanan yıllık hâsılat tutarı ile beyan edilen gayrisafi hâsılat tutarı arasındaki **farkın %20'den fazla olması durumunda mükellefler izaha davet edilecektir.**

Kendisine izaha davet yazısı tebliğ edilen mükellefler, **davet konusu tespitle sınırlı olarak**, Vergi Usul Kanunu'nun 371. maddesinde yer alan **pişmanlık hükümlerinden yararlanamıyor**. İzaha davet yazısının tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük süre içerisinde izahta bulunulması durumunda, yapılan izah değerlendirilerek, sonucu içeren yazı mükellefe tebliğ edilecektir.

Mükelleflerce yapılan izah sonucu vergi kaybına neden olunmadığının idarece anlaşılması hâlinde, mükellefler söz konusu tespitle ilgili olarak vergi incelemesine tabi tutulmayacak veya takdir komisyonuna sevk edilmeyecektir.

Mükelleflerce yapılan izahın yeterli bulunmaması durumunda, değerlendirme sonucunu içeren yazının tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde, daha hafif bir ceza kesilerek kendilerine hatalarını düzeltme olanağı sağlanacaktır.

Buna göre **mükellef, eksik olan vergi beyanını tamamlayarak düzeltir, ayrıca ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için gecikme zammı oranında bir zamları aynı sürede öderse, vergi ziyası cezası %20 oranında kesilecektir.** Fakat bu durum vergi incelemesi yapılmasına ve gerekirse tarhiyatın ikmaline engel teşkil etmez.

Yasada Yer Alan %20'lik Kısım Hata Payı Olarak Kullanılacak mı?

Gelir Vergisi Kanunumuza eklenen bu güvenlik kurumuna göre, günlük hâsılat tutarlarının tespitinden hareketle hesaplanan yıllık hâsılat tutarı ile beyan edilen gayrisafi hâsılat tutarı arasındaki **farkın %20 veya daha aşağıda olması durumunda, mükellef hakkında herhangi bir işlem yapılmıyor.**

Yapılacak tespitler sonucunda bulunacak farkın bariz olması istenilmiş olup, adeta kanun koyucu tespitlerde %20'ye kadar bir hata payı olabileceği düşünmüş. Bu nedenle, yasaya göre ancak %20'yi aşan farklılık bulunması durumunda harekete geçiliyor.

Atipik bir örnek vermek gerekirse, nezdinde tespit yapılan iki mükellef düşünelim. Yapılan yoklama işlemlerindeki **tespitlerin sonucunda; birisinde hâsılâtın %20, diğ̈erinde ise %20,5 eksik beyan edilmiş olduğu tespit edilmiş olsun. Bu durumda ilk mükellef nezdinde hiçbir işlem yapılmıyorken, ikincisi izaha davet edilecektir.**

İkinci mükellef %20,5 hâsılât farkının izahında, yasada yer alan %20'lik kısmı hata payı olarak kullanabilecek midir? Yani izahta şunu diyebilir mi? Kanunen %20 yanılma payı var. Benim burada izahını yapmam gereken hâsılât farkı sadece %0,50 diyebilecek midir?

İdare önüne gelen hâsılât farklarında %20'lik kısmı hata payı olarak düşecek midir yoksa hiç dikkate almayacak mıdır? Yukarıdaki gibi bir olayda, İdare %0,50'lik hâsılât farkı üzerinden mi yoksa kendisine gönderilen %20,5'luk hâsılât farkı üzerinden mi işlem yapacaktır?

Uygulama birliğini sağlamak ve olası tereddütleri gidermek açısından, konuya ilişkin olarak bakanlık tarafından açıklama yapılmasında fayda görüyoruz.

Olay Sadece Kazanç Açısından mı Değerlendirilecek? Hani Bunun KDV'si?

Değerli meslektaşım, **Ertuğrul Tuncer** üstadımın ele aldığı bir makalede konuya ilişkin olarak aşığıda yer alan eleştiri ve tespitler çok yerinde, üzerinde mutlaka durmak ve düşünmek gerekir. <https://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/ertugrultuncer/064/>

“Hâsılâtın yoklamaya dayandırılması ile sadece gelir vergisi matrahının yükseltileceği düşünölmektedir. Hâlbuki hâsılâtın yükselmesi KDV matrahını etkileyecektir. Yoklama ile tespit edilen hâsılât tutarı KDV Kanunu açısından ne ifade edecektir? Aylık ya da yıllık KDV matrahları da buna göre düzeltilecek midir?”

Bakanlığın, uygulama birliğini sağlamak ve olası tereddütleri önlemek açısından, bu konuya da açıklık getirmesinde fayda görüyoruz.

Yoklama Memuru Sayısı Yeterli mi?

Sn. Bakanımızın açıklamalarına ve yapılan yasal düzenlemeye baktığımızda, vergi kayıp ve kaçağının yoğun olduğu düşünölen sektör verileri üzerinde Maliye'nin RADAR uygulamasını çalıştırılacağı, sektör ortalamalarından sapma gösteren riskli mükelleflerin radar marifetiyle yakalanacağı, bu mükellefler nezdinde yoklama memurlarının günlük hâsılât tespitleri yaparak, yukarıda anlatılan güvenlik kurumunun çalıştırılmak istendiği anlaşılmaktadır.

Personel sayısı konusunda duyulan endişeler haklılık payı içermekle birlikte, sonuçta her şey bakanlığın konunun arkasında kararlı bir şekilde durmasına bağlıdır. Elbette bu çerçevede tüm mükellefleri inceleme olanağı yoktur. Ancak, bu uygulama çerçevesinde yapılan tespitlerle caydırıcılık sağlanarak, mükelleflerin yasalara uyum düzeyinin artırılma olanağı bulunuyor.

Yoklama Memurlarına Fazla Çalışma Ücreti Ödenecek

Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatı kadro veya pozisyonlarında bulunan memur ve sözleşmeli personelden icra, tahsilât, yoklama ile yaygın ve yoğun vergi denetimi işlemlerini fiilen daire dışında yapmakla görevlendirilen ve bu görevleri nedeniyle normal mesai saatleri dışında fiilen çalışanlara, bu şekilde çalıştıkları **her bir saat için 160 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda fazla çalışma ücreti ödenecektir.**

Bu ödemedeki Bakanlık kadrolarında olup aynı işlemler için görevlendirilenlerden; Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatında geçici görevli bulunan memurlar ile gelir servisi bulunan mal müdürlüklerinde görevli memur ve sözleşmeli personel de aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanacaktır.

Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacaktır. Bu madde kapsamında ödeme yapılanlara, ödemenin yapıldığı günler için diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde ayrıca fazla çalışma ücreti ödenmeyecektir. **Bu düzenlemeye göre her bir personel için ödenebilecek fazla çalışma ücreti ayda 50 saati geçemez.**

Sonsöz

Hazine ve Maliye Bakanının çeşitli sektörlerden örnek verdiği **ortalama gelir vergisi beyan tutarlarının ne kadar düşük olduğunu hepimiz görüyoruz. Bu durumu düzeltmek için, Maliyenin sokaklara inip mükelleflerin işyerlerinde hâsılat tespiti yapması çözüm olacak mı?** Hiç kolay görünmüyor, ama yapılan açıklamalar bu konuda adım atılacağını gösteriyor. (*)

Maliye yıllar sonra sokaklara inecek, yüzlerce belki de binlerce personelini seferber ederek, vergi kayıp ve kaçığını azaltmak üzere organize olacak gibi görünüyor. Diğer taraftan, görev alacak memurlarımızı karşılayacakları zorluklara hazırlamak ve morallerini yüksek tutmak zorunluluğu bulunuyor.

Ayrıca, mükelleflerin vergi yasalarına uyum düzeyini artırmaya çalışırken, ekonominin bu derece soğuduğu bir dönemde, son derece hassas davranarak, onların psikolojisini de fazla bozmamak gerekiyor.

(*) *Ekonomi gazetesinin 7 Şubat 2025 tarihli sayısında, konuya ilişkin görüşlerime de yer verilerek, "Maliye Ekipleri Kasaya Oturdu" haberiyle uygulamaya başlandı.*

■ 16. YATIRIMCILARA VERGİ ERTELEMESİ

■ 30 Ekim 2024 Çarşamba

Önsöz

Komple yatırım yapmak üzere yeni kurulmuş, daha bir tek fatura bile düzenlememiş yatırımcı firmaların sorunu, ikinci geçici beyan döneminin ikinci uzatma devresinde yayımlanan 563. Nolu VUK Tebliği ile geçici olarak çözülmüştü.

2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında kalan firmaların, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapması yasaklanınca, bu firmaların yatırımlarını değerlendirerek üzerinden enflasyon vergisi ödemelerine gerek kalmamıştı.

Ancak, bu düzenleme sadece yeni kurulan yatırımcı firmaları geçici olarak kurtarıyordu. ***Bu firmaların da 2024 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi verirken enflasyon düzeltmesi işlemlerini yapmaları, yaptıkları yatırımları enflasyon düzeltme katsayısı ile taşıyarak, ortaya çıkacak düzeltme farkları üzerinden kurumlar vergisi ödemeleri gerekecekti.***

Yatırımcıların çok etkin bir şekilde yürüttüğü mücadele sonucunda, mecliste görüşülmekte olan ***Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun***a bir madde eklenerek, yatırımcıların tamamını rahatlatacak Kanun 30 Ekim 2024 tarihinde resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Böylece yatırımcılar arasındaki **ayrım tamamen ortadan kaldırılmış oldu**. Artık, 2023 yılı brüt cirosu ne kadar olursa olsun, tüm yatırımcılara aynı olanağı sağlayan bir yasal düzenleme yapılmış oldu. Buna göre, **yatırımların düzeltmeye tabi tutulması sonucunda oluşan enflasyon farkları üzerinden hesaplanan vergilerin ödenmesi işletme dönemine ertelendi**.

Yapılan Yasal Düzenlemenin Gerekçesi Çok İyi Yazılmış

Şunu hemen ifade edelim, bir ara kanun gerekçeleri çok çalakalem yazılıyordu. Çoğu zaman yapılan değişikliğin aynısı gerekçeye yazılıyor, bir anlam ifade etmekten çok uzak kalıyordu. Şimdilerde kalite bir hayli artmış durumda. Kabul etmek gerekir ki, son yapılan **yasal düzenlemenin gerekçesinin, çok usta bir vergicinin kaleminden çıktığı belli oluyor. Gerekçeye hiç dokunmadan aşağıda yer veriyorum.**

“Maddeyle, yapılmakta olan yatırımlara ilişkin harcamalarını tek düzen muhasebe standartları uyarınca "Yapılmakta olan yatırımlar" hesabında izleyen mükelleflerin, enflasyon düzeltmesine tabi tuttukları bu hesaba ilişkin düzeltme farklarını, dönem kazancıyla ilişkilendirmemeleri sağlanmaktadır.

Bu mükellefler, enflasyon düzeltmesinin uygulandığı dönemlerde, parasal olmayan kıymetler sınıfında yer alan yapılmakta olan yatırımlar hesabını enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklar ve düzeltme sonrası oluşan ve enflasyon düzeltmesi karı olarak dikkate alınması gereken düzeltme farklarını dönem kazancıyla ilişkilendirmeyip, bu tutarları özel bir fon hesabında izleyeceklerdir.

Özel fon hesabına alınan bu tutarlar, yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirildiği dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınacaktır. Ayrıca, özel fon hesabında izlenen tutarlar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınıncaya kadar her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak bu Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılabacaktır.”

Yatırımcı Firmalar Üçüncü Geçici Vergi Döneminde Ne Yapacak?

Yapılan yasal düzenleme ne ifade ediyor, mükellefler ne şekilde etkilenecek? Şimdi yapılan düzenlemenin teknik boyutlarını ele alarak, yatırımcı firmaların üçüncü geçici vergi döneminde ve kurumlar vergisi beyannamesi verirken neler yapmaları gerektiğini açıklamaya çalışacağım.

Ancak, konunun daha iyi anlaşılması açısından, 2023 yılı cirosu 50 milyondan daha düşük olanlar ile aynı dönemde cirosu 50 milyon ve üzerinde olan yatırımcıların durumunu ayrı ayrı ele alarak değerlendireceğim. Böylece yanlış anlamaların önüne geçmiş oluruz.

2023 Ciroosu 50 Milyondan Düşük Olan Yatırımcı Firmalar Ne Yapacak?

Bildiğiniz üzere, 2024 yılı birinci geçici vergi döneminde tüm mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapmaları ertelenmişti. Ardından bakanlık ikinci geçici vergi döneminde erteleme yapılmayacağını ısrarla açıklamış, bunun üzerine yatırımcılar bilançolarındaki yapılmakta olan yatırım kalemlerini enflasyon düzeltmesine tabi tutmak zorunda kalmış ve enflasyon düzeltmesi kazançlarını geçici vergi matrahına ekleyerek üzerinden geçici vergi ödemişlerdi.

Ancak, yatırımcıların yakınmaları üzerine yayımlanan genel tebliğle, **2023 yılı brüt ciroosu 50 milyonun altında kalan firmaların, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapması yasaklandı.** Böylece beyanname vermek için son dakikayı bekleyen yeni kurulan yatırımcı firmalar, tebliğle sağlanan bu olanaktan yararlanmış ve **yatırımları üzerinden enflasyon vergisi ödemekten kurtulmuşlardı.** İkinci geçici vergi dönemi **beyannamesini tebliğ yayımından önce veren yatırımcı firmalara ise beyanlarını düzeltme ve yersiz yere ödedikleri geçici vergileri geri alma olanağı sağlanmıştı.**

Yasal düzenlemeyle eski veya yeni, büyük veya küçük fark etmeksizin, tüm yatırımcılar derin bir nefes aldı. Özetleyecek olursak, tebliğle yapılan düzenleme yatırımcılar tarafından geçici ve yetersiz bulunmuştu. Şimdi yapılan yasal düzenlemeyle, **yatırımlara ilişkin enflasyon düzeltmesi farkları üzerinden alınacak vergilerin işletme dönemine kadar ertelenmesi hususu tam ve sağlam bir yasal güvenceye bağlanmış oldu.**

Diğer taraftan, geçtiğimiz yıl yaptıkları ciro 50 milyon liranın altında kalan mükelleflerin üçüncü geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapmaları tebliğ uyarınca halen yasaktır. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ilgili tebliğde herhangi bir değişiklik yapılmadığı gibi, tebliğin yürütmesinin durdurulmasına veya iptal edilmesine ilişkin olarak da henüz bir yargı kararı çıkmış değildir.

Bu durumda, **2023 yılı brüt ciroosu 50 milyon liradan daha düşük olan yeni kurulmuş yatırımcı firmalar açısından doğal olarak şöyle bir soru ortaya çıkıyor.** Bu firmalar üçüncü geçici vergi dönemi için, **563 Numaralı VUK Genel Tebliği uyarınca enflasyon düzeltmesi yapmayacaklar mı?** Yoksa 1.1.2024 tarihinden geçerli olmak üzere yapılan yasal düzenleme gereğince, **yapılmakta olan yatırımlar hesabını enflasyon düzeltmesine tabi tutmak suretiyle, bu hesaba ilişkin düzeltme farklarını dönem kazancıyla ilişkilendirmeden, özel bir fon hesabına mı aktaracaklar?**

Şunu öncelikle söylemekte fayda var, **her iki durumda da üçüncü dönem geçici vergi matrahını etkileyecek bir hususun olmaması gerekir.** Bununla birlikte, tebliğde yapılan düzenleme ortada olduğu sürece, **şahsi kanaatime göre, 2023 yılı brüt satışları toplamı 50 milyon liranın altında olan yatırımcı mükelleflerin, üçüncü geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapmaması gerekir.**

Meslek mensupları ve mükellefler açısından olası tereddütleri gidermek ve uygulama birliğini sağlamak için, Bakanlığın bu konuda bir açıklama yapmasında fayda bulunmaktadır. Diğer taraftan, söz konusu tebliğ sadece ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemleri için geçerlidir, kurumlar vergisi beyanı açısından bir etkisi olmayacaktır.

Dolayısıyla, **2024 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi verilirken, 563 No.lu Tebliğin bir hükmü kalmayacak olup, yasal düzenlemeler gereğince enflasyon düzeltme işlemleri yapılacaktır.** Buna göre, bahse konu yatırımcıların hesap dönemi sonunda, **yapılmakta olan yatırımlar hesabını enflasyon düzeltmesine tabi tutmak suretiyle, bu hesaba ilişkin düzeltme farklarını dönem kazancıyla ilişkilendirmeden, özel bir fon hesabına aktarması zorunlu olacaktır.**

2023 Ciro 50 Milyon veya Daha Fazla Olan Yatırımcı Firmalar Ne Yapacak?

2024 yılı birinci geçici vergi döneminde tüm mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapmaları ertelenmiş, ikinci geçici vergi döneminde ise yayımlanan bir tebliğle, **31.12.2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışları toplamı 50 milyon lira ve üzerinde olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapmaları zorunlu tutulmuştur.**

Dolayısıyla, öteden beri faaliyet gösteren, **2023 yılında brüt 50 milyon liranın üzerinde ciro 50 Milyon veya Daha Fazla Olan Yatırımcı Firmalar, 2024 yılı ikinci geçici vergi döneminde zorunlu olarak enflasyon düzeltmesi işlemlerini yaparak, henüz yapımı süren yatırımlarını enflasyon düzeltme katsayısı ile taşımışlar ve ortaya çıkan enflasyon düzeltme olumlu farklarını, geçici vergi matrahlarına ekleyerek üzerinden geçici vergi ödemişlerdi.**

Ancak, Meclis'te yatırımcılar seslerini çok etkin bir şekilde duyurdular ve mücadele ettiler, yapılan yasal düzenlemeyle, yapımı süren yatırımlar üzerinden enflasyona bağlı olarak ortaya çıkan vergilerin ödenmesi işletme dönemine geçinceye kadar ertelenmiş oldu.

563 Seri No.lu VUK Genel Tebliğiyle yapılan düzenlemeye göre, 31.12.2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışları toplamı 50 milyon liranın üzerinde olan mükelleflerin, üçüncü geçici vergi döneminde de enflasyon düzeltmesi yapması gerekiyor. Şimdi bu mükelleflerin ne şekilde işlem yapacağını açıklamaya çalışalım.

Bu mükelleflerimiz, yapılmakta olan yatırımlara ilişkin harcamaların izlendiği "**Yapılmakta Olan Yatırımlar**" hesabının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda oluşan olumlu düzeltme farklarını, 2024 yılı ikinci geçici vergi döneminde dönem kazancına aktarmışlardı. **Üçüncü geçici vergi döneminde ise, oluşan enflasyon düzeltme farkları artık dönem kazancına değil, bu defa pasifte özel bir fon hesabına aktarılacaktır.**

Diğer taraftan, yasal düzenleme 01.01.2024 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle, 2024 hesap dönemi bir bütün olarak dikkate alınıp, **ikinci geçici vergi döneminde “Yapılmakta Olan Yatırımlar” hesabından kaynaklanan dönem kazancına yersiz yere aktarılan enflasyon düzeltme farklarına ilişkin kayıtlar düzeltilerek, söz konusu düzeltme farkları da hesap dönemi sonuna kadar özel fon hesabına alınacaktır.**

2024 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi verilirken, 563 No.lu Tebliğin bir hükmü kalmayacak olup, bu bölümde ele alınan yatırımcılar, yasal düzenlemeler gereğince enflasyon düzeltmesi işlemlerini yapacaktır.

Buna göre, öncelikle yukarıda açıklanan ikinci geçici vergi döneminde kazanca yersiz yere aktarılan enflasyon düzeltme farklarına ilişkin kayıtlar düzeltilerek, söz konusu farklar özel fon hesabına alınacaktır. Ardından hesap dönemi sonunda yapılmakta olan yatırımlar hesabını enflasyon düzeltmesine tabi tutulmak suretiyle, bu hesaba ilişkin oluşan düzeltme farklarını dönem kazancıyla ilişkilendirilmeden, özel fon hesabına aktarılacak ve 2024 hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi bu çerçevede hazırlanacaktır.

Özel Fon Hesabına Kullanım Amacı Haricinde Dokunmak Yasak

Özel fon hesabının; yatırımların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan düzeltme farklarının ileride vergilendirilmek üzere içine aktarıldığı ve ayrıca bu tutarların işletme dönemine kadar yeniden değerlendirme oranıyla zamana karşı değerinin korunduğu, pasifte yer alan özel bir fon hesabı olduğunu söyleyebiliriz.

Özel fon hesabına aktarılan tutarlar sadece amaca uygun olarak kullanılabilir, bunun dışında hesaba dokunmak yasak. Özel fon hesabının kullanımı ise şu şekilde olacak. Özel fon hesabında yer alan tutarın, yatırımın tamamlanması sonucunda oluşturulan ilgili iktisadi kıymetlerin aktifleştirildiği dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancına aktarılması gerekmektedir.

Bunun haricinde **özel fon hesabındaki yer alan tutarların başka bir hesaba aktarılması ve işletmeden çekilmesi mümkün değildir, sermaye artırımında da kullanılamaz. Başka hesaplara aktarıldığı dönemde, kurum kazancına eklenerek vergilendirilir.**

Yatırım döneminde veya iktisadi kıymetin aktifleştirilmesinden sonra işin bırakılması durumunda, özel fon hesabındaki tutar, işin bırakıldığı dönemin kurum kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Örneğin, yatırımcı bir firmanın yatırımını tamamlayıp iktisadi kıymeti aktifleştirdiği yılda özel fonda 100 milyon lira olduğunu, ancak üçüncü yılda faaliyetin sona erdiğini varsayalım. Bu durumda, faaliyete geçildiği hesap dönemi dâhil olmak üzere, beş hesap dönemi boyunca özel fondan her yıl 20 milyon liranın dönem kazancına aktarılması gerekir.

Faaliyette bulunulan iki yılın dönem kazancına özel fondan toplam 40 milyon lira aktarılmış olup, ancak üçüncü yılda faaliyet sona erdiği için, özel fon hesabında kalan 60 milyonluk tutarın tamamının üçüncü yılın kurum kazancına eklenerek vergilendirilmesi gerekecektir.

Şu konuyu da hemen belirtmekte de fayda var. **Özel fonun amaçları dışında kullanılarak işletmeden çekilmesi, yatırım döneminde veya iktisadi kıymetin aktifleştirilmesinden sonra işin bırakılması durumunda, dönem kazancına eklenerek vergilendirilecek tutarlar üzerinden, yapılmış olan yasal düzenlemede, vergi cezası ve gecikme faizi alınacağı yönünde bir hüküm bulunmamaktadır.**

Şahsi kanaatimize göre, bu yönde bir düzenleme olmadığı için, yukarıda belirtilen haller için vergi cezası ve gecikme faizi alınmaması gerektiğini düşünüyorum. Ancak, **Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın vergi daireleri arasında uygulama birliğini sağlamak ve mükellefleri aydınlatmak açısından, bu konuda bir açıklamada bulunması yerinde olacaktır.**

Vergi Ertelemesi Karşılıksız Değil

Şimdi söyleyeceklerime inanmayacaksınız, ama **yatırımcılara vergi kolaylığı diye halkımıza duyurulan bu vergi erteleme aslında bedava değil.** Yapılan yasal düzenleme uyarınca, özel fon hesabında izlenen tutarlar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınıncaya kadar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak yeniden değerlendirilme oranında artırılacaktır.

Bu şekilde, **yatırımlar tamamlanıp aktife alınıncaya kadar, üzerinden vergi alınması ertelenen kazanç tutarı her yıl yeniden değerlendirme oranı kadar artacak, sanki yatırımcılar kredi kullanmış gibi, ertelenen vergiler için adeta YDO kadar bir faiz yüküne katlanmış olacaktır.** Ancak, şunu hemen belirtelim, **özel fon hesabında izlenen tutarlara ayrıca enflasyon düzeltmesi uygulanmayacaktır.**

Tasfiye ve İflas Eden Şirketler ile İDT ve KİT'ler Kapsam Dışında

Mecliste kabul edilerek ve bugünkü resmi gazetede yayımlanan yasayla getirilen başka değişiklikler de bulunuyor. **Tasfiye ve iflas hallerindeki şirketler ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları da, geçici vergi dönemleri dâhil olmak üzere, 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar farkını, vergiye tabi kazancın tespitinde dikkate almayacaktır.**

Yukarıda yer alan hüküm, tasfiye halindeki şirketler açısından kurumların tasfiyeye girmesine ilişkin genel kurul kararının tescil edildiği tarihin içinde bulunduğu hesap döneminden, iflas halindeki şirketler açısından ise iflasın açıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminden itibaren uygulanacaktır. Bu tarihlerden önce geçici vergi dönemlerine ilişkin yapılmış olan enflasyon düzeltmesine yönelik olarak geriye dönük herhangi bir düzeltme yapılmayacaktır.

Tasfiyeden vazgeçilmesi ya da iflasın kaldırılması durumunda, tasfiyeden vazgeçilen tarihin veya iflasın kaldırılmasına ilişkin mahkeme karar tarihinin içinde bulunduğu geçici vergi döneminden itibaren enflasyon düzeltmesi yapılmaya başlanacaktır. Bu durumda, daha önce dönem kazancında dikkate alınmayan tutarlar, tasfiyeden vazgeçildiği veya iflasın kaldırıldığı dönem kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Sonsöz

30 Ekim 2024 tarihinde resmi gazetede yayımlanan, enflasyon düzeltmesine ilişkin son derece teknik ve karmaşık bir yasal düzenlemeyi elimden geldiğince açıklayıp anlatmaya çalıştım. Okuyup çözümlmek, üzerinde düşünmek bir hayli yorucu olabilir. O nedenle, son söz yerine sayılmak ve ***yorgunluğunuzu almak üzere, bir "Maliyeci Fıkrası" anlatayım ve izninizi isteyeyim.***

Birkaç arkadaş sandalla gezintiye çıkmışlar. Şakalaşırken içlerinden birisi denize düşüvermiş. Arkadaşları kurtarmak için ellerini uzatmış, "***Ver Elini***" diye bağırmış. ***Ama denize düşen oralı bile olmamış, neredeyse boğulup gidecekmış.*** Birden arkadaşlarından birisi öne atılmış, ***yahu o maliyeci, vermeye değil almaya alışıktır*** demiş. Hemen kolunu sıvamış, "***Al Elini***" diye seslenmiş. ***Boğulmak üzere olan adam hemen arkadaşının elini yakalamış, arkadaşlarının yardımıyla sudan çıkarılmış.***

■ 17. AL CAPONE YASASI MI GELİYOR?

■ 04 Kasım 2024 Pazartesi

Önsöz

Son yıllarda geçtiğimiz hafta kadar hareketli bir hafta hatırlamıyorum. Meslek mensuplarının seveni çok sanırım, sürekli “*küçük sürprizler*” ile karşılaştık. Bakalım devamı gelecek mi? Çok uzatmadan geçtiğimiz haftanın panoramasını çıkarmaya başlayalım.

Uykusuz Her Gece

Efendim, gençler pek bilmez. *Eskiden resmi gazete basılır idi. Mesleğe ilk başladığımız yıllarda, sabah işe gelir gelmez masamızda ilk bulduğumuz şey, bazen tuğla kalınlığında basılmış resmi gazete olurdu.* Kat görevlimiz İsmail'in getirdiği çayımızı yudumlarırken, ilk önce en arka sayfada neler yayınlanmış göz gezdirir, vergiye ilişkin bir konu varsa, inceden inceye altını çizer, kenarlarına notlar alırdık. Sonrasında, diğer meslektaşlarımızla yapılan düzenleme ne anlama geliyor üzerinde tartışır, bir sonuca varmaya çalışırdık.

Artık resmi gazete web sitesinden gece yarısı yayınlanıyor. **Tam yatma saatimiz geliyor, bir bakıyoruz resmi gazetede kocaman bir tebliğ, hayda uyu uyuyabilirsen.** Yeni düzenleme hangi mükellefleri ne şekilde etkileyecek, meslek mensuplarından neler bekleniyor, satır aralarında yer alan hayatımızı etkileyecek kritik bir şey var mı diye gözden geçirirken, bir bakmışız saatler hızla akmış.

Bilmiyorum, siz ne dersiniz, gece yarısı resmi gazete yayımına son mu versek acaba? **Resmi gazete, devlet memurlarının sabah mesai başlangıcında yayınlasa, biz de gece uykumuzdan olmasak nasıl olur,** çok mu şey bekliyorum?

Yurtsuz John ve Hayatımızdaki Önemi

Yurtsuz John da kim oluyor, hayatımızda ne önemi olabilir ki diye düşünenleri fazla merakta bırakmayayım efendim, hemen yanıtlayayım. Bu adamcağız İngiliz kralı imiş, **her kral gibi topraklarını genişletmek için sağa sola savaş açar, sonra savaş masraflarını karşılamak için de ahalisine vergi salarmış.**

Fakat toprak ağaları Lordlar bu durumdan bıkmış, ya kardeşim ikide bir bize sormadan vergi koyup durma, parlamentodan izin al demişler. Kral bu öneriyi önce kabullenmek istememiş, ama ardından bakmış ki pabuç pahalı, kabul etmese başına yeni dertler açılacak, 1215 yılında **Magna Carta (Büyük Sözleşme)** denilen bir sözleşmeyi imzalamış ve haklarının kısıtlanmasını kabullenmek zorunda kalmış. Hükümdarın vergi koymaya ilişkin yetkilerinin kısıtlanarak, halkın temsilcilerinin içinde toplandığı parlamentodan izin alma geleneği bu şekilde başlamış,

Enflasyon Düzeltmesinde Sirküler Sürprizi

İlk olarak Yurtsuz John tarafından imzalanan, günümüzde neredeyse tüm ülkeler tarafından kabul edilen bir ilke var, vergi konulması halkın temsilcilerinin kabul etmesine bağlıdır, diğer bir ifade şekliyle **halkın temsilcilerinin kabul etmediği bir vergi toplanamaz.** Biz buna günümüzde **“Vergilerin Yasallığı İlkesi”** diyoruz. Buna göre, idare keyfince vergi koyamaz, vergileri ödeyecek olan halkın temsilcilerine sorulması ve yasa çıkarılması gerekir.

Geçtiğimiz haftanın son iş gününde, enflasyon düzeltmesinde **“Sirküler Sürprizi”** gündeme bomba gibi düştü, ortalık bir anda karıştı. Şu aşamada düzenlemenin içeriğine girmeyeceğim. Tüm meslek mensupları üzerinde adeta şok etkisi yaratan bu düzenlemeyle ilgili olarak, aklıma ilk gelenleri sizlerle paylaşmak isterim.

Verginin yasallığı ilkesi gereğince, vergi koyma yetkisi TBMM'ne aittir. Sirküler ile böyle bir düzenleme yapılamaz. Vergi koymak anlamına gelen kısımlarının Kanunla, usul ve esasları saptayan kısımların ise Tebliğ ile yapılması, en önemlisi de yapılan düzenlemenin geçmişe yürümemesi gerekir.

Özetle, *176 No.lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinin, yayınlanmakta çok geç kalınmış, yaşanan sıkıntıları çözmek bir yana tersine artıran, verginin yasallığı ilkesine aykırı ve geçmişe yürüyen bir düzenleme olduğu düşüncesindeyim.*

Amerikalılar Vergi Konusunda Çok Hassastır

Efendim, ne dersiniz biraz da Atlantik'in karşı kıyılarına doğru geçelim mi? Amerikalılar vergiler konusunda çok hassastır. **Amerikan Gelir İdaresi (IRS) ülkedeki en çekinilen kurumlardan birisidir, adını duyunca vatandaşın ödü patlar.** Yıllar önce geçici görevle ilgili ülkede bulunduğumda, "**ABD'de Vergi İncelemeleri**" konusunda bir rapor hazırlayıp, bakanlığımıza sunmuştum.

ABD'de vergi incelemelerinin seçiminde uygulanan sistem ve mükelleflerin vergiye uyumunu sağlayan denetim programları artık ülkemizde de uygulanmaya başlanmıştır. Uygulamaya yönelik teknik altyapının hazır olduğunu, hukuki altyapıda ise bazı eksiklikler bulunmakla birlikte, bunların kısa bir süre içerisinde tamamlanması mümkündür.

Al Capone Nasıl Yakalandı?

Efendim, ben görsel sanatlara bir hayli meraklıyım, "**Boardwalk Empire**" dizisini henüz izlemediyseniz, mutlaka izlemenizi tavsiye ederim. ABD'de 1920 - 1933 yılları arasında içki üretimi, dağıtımı ve satışı yasaklanır. Tahmin edeceğinize üzere, bu durum suç örgütleri açısından inanılmaz bir fırsata dönüşür. New York ve Chicago'nun göbeğinde, gangsterler kanlı çarpışmalara girer, suç örgütlerine hiç kimse dokunmaya cesaret edemez.

İnanmayacaksınız ama karşılına (IRS - Internal Revenue Service) Gelir İdaresi çıkar. **Vergi müfettişi Eliot Ness kurduğu ekiple, Alphonse Gabriel Capone veya bilinen adıyla Al Capone ve çetesini takibe alır, kendisinin gelir vergisi beyannamesi vermediğini, yaşam şekli ile vergi beyanının uyumsuz olduğunu ortaya koyarak, vergi kaçırmaktan dolayı hapse mahkûm ettirir ve meşhur Alcatraz Hapishanesine gönderilmesini sağlar.**

Al Capone Yasası mı Geliyor?

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek kayıtdışı ekonomi üzerinde duran, dikkat çeken mesajlar vermeye devam ediyor. Sn. Bakanımızın geçenlerde yaptığı açıklamalar şu şekilde:

"Kimse vergi vermek istemiyor. Biz kayıt dışılığı önlemek konusunda samimiysek ispat yükümlülüğünü devletten alıp vatandaşa, mükellefe yüklememiz gerekiyor. Bir vatandaşımız büyükşehirlerden birinde 32 tane daire almış, bizde vergi kaydı yok. Hayatında hiç beyanname vermemiş. Yıl içinde 65 milyon liraya lüks araç alan binlerce vatandaşımız var.

Çağırıyoruz, 'izah et' diyoruz ama izahları yok. 'Bu parayı kazandığınızı kanıtla' diyoruz kanıtlayamıyor. Çapraz denetim yapmadığımız müddetçe istediğimiz modeli uygulayamayız."

Sn Bakanımızın yakındığı bu hususlara çare olmak üzere gerekli hazırlıklar yapılıyor aslında. Geçtiğimiz ağustos ayında çıkarılan 7524 sayılı Kanunda, kayıtdışı ekonominin önlenmesine yönelik olarak, 2025 yılı başından itibaren yürürlüğe girecek yeni bir uygulama var: ***"Ticari ve Mesleki Kazançlarda Günlük Hâsılat Tespiti ve Gelir Vergisi Matrahının Belirlenmesi"***

Vergi İdaresi Ne Yapmayı Planlıyor?

Konuya ilişkin olarak resmi gazetede 326 Seri No.lu GVK Genel Tebliği yayımlandı. Burada yapılan açıklamalara göre; uygulama kapsamında ***hâsılatları tespit edilecek mükellefler risk analizi sonuçları, sistem kayıtları, beyan edilen gelir ile yapılan harcamalar arasında uyumsuzluk bulunması gibi kriterler dikkate alınarak belirlenebilecektir.***

Tebliğde yapılan bu açıklamadan, bana göre çok önemli bir husus öne çıkıyor. ***Mükelleflerin ticari ve mesleki kazançlarına ilişkin verdiği gelir vergisi beyanlarında yer alan gelirler ile yaşam ve harcama seviyeleri arasında bir uyum var mı bakılacağı anlaşılmaktadır.***

Bu çerçevede, ***Sn. Bakanımızın kamuoyunda yakındığı, milyonlarca liralık lüks taşıt aracı veya lüks apartman dairesi vb. satın alanlardan, bu harcamaları ile uyumlu gelir vergisi beyanı bulunmayanları Gelir İdaresinin takibe ve mercək altına alınacağı anlaşılmaktadır.***

Eksik Kalan Yasal Düzenleme Yapılır mı?

Efendim, hatırlayacak olursanız geçtiğimiz haziran ayında vergi idaresi tarafından hazırlanan vergi yasalarında yapılması öngörülen değişiklikleri içeren ve Sn. Cumhurbaşkanımıza sunulan taslak metin kamuoyuna sızmış ve üzerinde günlerce konuşulmuştu.

Söz konusu taslakta en çok dikkati çeken düzenlemelerden birisi de ***"Özel Gider (Harcama) Bildirimi"*** olmuştu. Cumhurbaşkanlığına yapılan yeni vergi düzenlemeleri sunumunda, harcamaları ile beyana tabi gelirleri arasında %20'nin üzerinde fark olan mükelleflerin izaha davet edilmesi, izah edilemeyen tutarların arızı gelir olarak kabul edilerek, gelir vergisine tabi tutulması yönünde bir düzenleme önerilmiş, ancak daha sonra ***söz konusu önerinin meclise sevk edilen yasa taslağında yer almadığını görmüştük.***

Konuya biraz esprili yaklaşmak amacıyla, benim “*Al Capone Yasası*” dediğim, mükelleflerin yaşam düzeyleri ile gelir vergisi beyanları arasında uyum bulunup bulunduğu tespitine yönelik, Özel Gider Bildirimi yeni yasama döneminde meclise gelir mi, gelmez mi takipte olacağız efendim.

Vergi Müfettişleri Derneği'nin Konferansı

Efendim, *Vatandaşın Vergisi Koruma Derneği*'nin başkan vekilliği görevini de bir süredir yürütmeye çalışıyorum. *Vergi Müfettişleri Derneği'nin Değerli Başkanı Sn. Fatih Mustafa Olcay* düzenledikleri konferansa sağ olsunlar, temsilen bizleri de davet ettiler.

“Türkiye Ekonomisi, Maliye Politikası ve Kamuda Denetim” konulu konferansta, *Hazine Eski Müsteşarı Mahfi Eğilmez* üstadımız yaptığı sunumla adeta yıldızlaştı, yaptığı esprilerle renkli sahneler yaşandı. *Vergi Müfettişi meslektaşlarımızı, yayınlarından ve kamuoyunu aydınlatmak üzere gösterdiği bu faaliyetlerden ötürü içtenlikle kutluyorum.*

İstanbul Yüksek Ticaretliler Paneli

İstanbul Yüksek Ticaret ve Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Mezunları Derneği Ankara Şubesi Başkanı Sn. Davut Özdemir'in nazik davetine icabet ettik ve düzenlenen “*Vergide Adalet*” konulu panele katıldık.

Panele katılan hocalarımızın hepsi birbirinden değerliydi. *Prof. Mustafa Durmuş, Prof. Murat Batı ve Prof. Mehmet Ali Aktaş* hocalarımızın yer aldığı panelde salonda adım atacak yer kalmadı desem yeridir. Saatler boyunca ilginin hiç düşmediği paneli nefesimizi tutarak izledik. Değerli hocalarımıza, katılım ve katkı sağlayanlara çok teşekkürler.

Sonsöz

Geçen hafta bir hayli yoğun ve maceralı geçti. Muhtemelen bu hafta enflasyon düzeltmesinde sirküler sürprizi bir hayli tartışma konusu olacaktır. Umarım başka sürprizlerle karşılaşmayız, kalın sağlıcakla.

■ 18. VERGİ DÜZENLEMESİ YAPACAKLARA MİNİ TAVSİYELER

■ 08 Kasım 2024 Cuma

Önsöz

Geçen haftaki tebliğ ve sirküler sağanağından sonra bu hafta son derece sakin başladı, ancak **TÜRMOB Genel Başkanı'nın hafta ortasında yaptığı açıklamalardan sonra ortalık yine birden hareketlendi**. Ne dersiniz, vergide bu haftanın olay ve gelişmelerini ele alarak, bir panorama çıkaralım mı?

Dejavu

Efendim, bugünlerde nedense “**Dejavu**” (**Yeniden Yaşanmışlık**) hissi içerisindeyim. Bildiğiniz üzere, **vergi idaresi ikinci geçici vergi dönemine ilişkin beyannameler verilmeye başlandıktan sonra bir tebliğ çıkarmış**, 2023 cirosu 50 milyonun altında olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapmasını yasaklamış, beyanname veren onbinlerce mükellefin beyannamelerini düzeltmesini istemiş, çarşı karışmış, **ardından beyan ve ödeme süresi tam üç defa uzatılmak durumunda kalmıştı**.

Meslek mensuplarının aylardır kendi arasında çok yoğun bir şekilde sürdürdüğü enflasyon düzeltmesi tartışmaları sırasında sessiz kalmayı tercih eden **vergi idaresi, tam da üçüncü geçici vergi dönemi öncesinde, durup durduk yerde bu defa da sirküler bombasını patlattı. Ortalık doğal olarak yine karıştı, etraf tozdan dumandan görülmüyor.**

Ülkemizde vergi koyma yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne aittir. Vergi idaresi sirküler çıkararak böyle bir düzenleme yapamaz. Vergi koymak anlamına gelen kısımlarının Kanunla, usul ve esasları saptayan kısımların ise Tebliğ ile yapılması, en önemlisi de yapılan düzenlemenin geçmişe yürümemesi gerekir.

TÜRMOB Enflasyon Düzeltmesi Eğitimlerine Devam Ediyor

TÜRMOB Yönetimi tüm zorluklara rağmen, yasal düzenlemelere uyum sağlamak, topluma ve mesleki camiaya karşı olan sorumluluğunu yerine getirmek için elinden gelen tüm çabayı harcıyor, en son yapılan eğitim çalışmasındaki açıklamalar da bunu gösteriyor.

TÜRMOB'un "Geçici Vergiyi Etkileyen Son Dönem Vergi Düzenlemeleri (23 Numaralı KVK Genel Tebliği ve 176 Numaralı VUK Sirküleri)" eğitimi 6 Kasım 2024 tarihinde yapıldı ve You-Tube'tan canlı yayınlandı.

TESMER Başkan Yardımcısı Levent Demiröz'ün moderatörlük yaptığı eğitim çalışmasında, **GİB Grup Başkanı Emre Güler** ile **değerli meslektaşımız YMM İrfan Vural** konuşmacıydı. Katılımcıların gönderdikleri soruların da yanıtlandığı eğitim çalışmasını gerçekten çok büyük bir ilgiyle izledik. Son derece doyurucu olan bu programı kaçıranlar ve tekrar izlemeyi arzu edenler için linkini paylaşalım.
<https://www.youtube.com/live/nIWZ0o09uCg>

TÜRMOB Üçüncü Geçici Vergi Dönemi İçin Uzatma Talebinde Bulundu

TÜRMOB Genel Başkanı Sn. Emre Kartaloğlu eğitim programının açılış konuşmasında; meslek mensuplarının enflasyon düzeltmesinde yaşadığı sıkıntıların bakanlık yetkililerine aktarılmaya devam edildiğini, **yaşanan yoğunluk ve bilanço çıkarılması gereğinden ötürü üçüncü geçici vergi dönemi için süreye ihtiyaç olduğunu ve bakanlıktan resmen uzatma talep ettiklerini açıkladı.**

GİB Uzatma Talebini Kabul Etmeyecek mi?

Tesadüf müdür bilemiyorum, TÜRMOB Genel Başkanının uzatma talebinde bulduklarını açıklamasının üzerinden yarım saat geçmedi ki, bu defa x'te Gelir İdaresi Başkanlığı Sosyal Medya hesabından adeta cevap gibi bir kamu spotu yayınlandı.

Kamu spotu aynen şöyle: **“Hatırlatma - 2024 III. Geçici Vergi dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) ait Gelir ve Kurum Geçici Vergisinin beyanı ve ödemesi için son gün 18 Kasım 2024.”**

Zamanlaması bana çok manidar geldi. **Bakalım üçüncü geçici vergi döneminde beyan ve ödeme süresi uzayacak mı? Uzarsa, kaç gün uzar? Umarım vergi idaresi açıklama yapmak için fazla beklemez.** Meslektaşlarımıza şimdiden sabır ve kolaylıklar diliyorum.

Timur'un Filleri

Efendim, bakanlık geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılması kararı aldıktan sonra, ikinci geçici vergi döneminde 563 Seri No.lu VUK tebliğini ve üçüncü geçici vergi dönemi öncesinde ise 176 Numaralı VUK Sirkülerini yayınlamış olup, ortaya çıkan kargaşa nedeniyle meslek mensuplarımızın bir kısmı **“Tükenmişlik Sendromu”** yaşıyor.

İster istemez bir ara duygularına kapılıp yaptığım bir paylaşımında, **enflasyon düzeltmesi kaldırılsın da gerekiyorsa yerine ek vergi gelsin demiştim.**

A.Feridun Güngör üstadımız mesleğimizin duayenlerinden, çok tecrübeli ve değerli bir üstadımız. Üstadımızın geçen gün yaptığı bir paylaşım çok hoşuma gitti, sizinle paylaşsam olmazdı. Üstadımız, **bu iş Timur'un fillerine benzemesin, elinizdeki fili vermeye çalışırken, köye yeni fillerle dönmeyin uyarısında bulundu.** Üstadımızın ders niteliğindeki uyarısını dikkate alıp, artık elimdeki file en iyi şekilde bakmaya çalışacağım.

Vergi Düzenlemesi Yapacak Olanlara Mini Tavsiyeler

Efendim, ben gençken evdeki aletleri kurcalamayı çok severdim. Araştırmak için içlerini açar, parçalarını söker, yeniden takmaya çalışırdım. Ama toparlama aşamasında çoğu zaman sıkıntı çıkar, bazı parçalar artar ve elimde kalırdı. **Kendime göre burada edindiğim bazı tecrübeler var ki bunlar belki vergi düzenlemesi yapmaya çalışanlara yol gösterebilir.**

Vergi düzenlemesi yapılması ile elektronik cihazlar arasında ne alaka olabilir ki demeyin lütfen. Biraz sabırlı olun, anlatınca göreceksiniz ve bana hak vereceksiniz, arada gerçekten bir bağlantı var.

Kompakt olan aletleri kurcalarken çok dikkat edilmesi gerekir. Bu aletler bütünleşik olduğu için, genelde bir yerinde bir arıza çıktığında, aletin tamamı çalışmaz hale gelir. Diyelim ki radyolu bir teybiniz var, parçalarını dağıtıp toplamaya çalıştınız, ama toparlayamazsanız, artık hem radyonuz, hem de teybiniz çalışmayacaktır.

Oysa set olanlarda durum öyle değildir. Radyo, deck, amfi ve hoparlör ayrıdır. ***Dolayısıyla, diyelim radyoyu açıp kurcalarsanız, sadece radyo bozulur, teybiniz çalışmaya devam eder.*** O nedenle bütünleşik olan cihazları fazla kurcalamamak ve hassas davranmak gerekir.

Son yıllarda nedendir bilinmez, ***kurumlar vergisinde inanılmaz derecede bütünleşik bir yapı oluştu.*** Yillardır devam eden indirimli kurumlar vergisi uygulamasının yanına son dönemde ihracatta beş puan, halka açık şirketlerde iki puan, sanayi ürünü imal edenlerde bir puan indirim uygulaması eklendi.

Finansman gider kısıtlaması uygulamasının yanı sıra önümüzdeki yıl da asgari kurumlar vergisi uygulaması başlıyor. Bütün bunların üzerine enflasyon düzeltmesi katmanını da eklediğimizde, kurumlar vergisinde karşımıza inanılmaz derecede bütünleşik ve karmaşık bir yapı ortaya çıkıyor.

Elektronik aletleri kurcalamayı seven, parçalarını söktükten sonra toparlamakta zorlanan birisi olarak, ***vergisel düzenlemeleri yapanlara minik bir tavsiyem olacak. Mümkünse kendi başına çalışacak sistemler oluşturun, aksi takdirde bir ünite bozulduğunda, tüm cihaz çalışmaz hale geliyor.***

Ne kastettiğimi daha net ortaya koymaya çalışayım. Örneğin, sanayi üretimini veya ihracatı teşvik etmek için firmaların kurumlar vergisi yükünü mü azaltmak istiyorsunuz, bunu kendi başına hesaplanabilir bir ölçüye bağlayın. Şöyle bir düzenleme yapabilirsiniz örneğin, 10 milyon doların üzerinde ihracat yapanlardan, yaptıkları ihracatın Türk Lirası karşılığının %1'i kurumlar vergisinden indirilir, diyebilirsiniz.

Ama siz öyle yapmıyorsunuz, ihracattan elde edilen kazanca uygulanacak kurumlar vergisi oranını beş puan indirdim diyorsunuz. Sonrasında kurum kazancı içerisinde yer alan ihracattan elde edilen kurum kazancını bulun, ona indirimli vergi uygulayın diyorsunuz. Bu durum ister istemez, birçok varsayımı içeren dağıtım anahtarları kullanılmasını gerektiriyor.

İndirimli kurumlar vergisi uygulamasının yanı sıra kurumlar vergisi oranında indirimler derken asgari kurumlar vergisi ve enflasyon düzeltmesi de dikkate alındığında, karşımıza bir sürü dağıtım anahtarları ve kablo yığınları arasında ana cihazın kendisi kaybolmuş bir yapı ortaya çıkıyor. Efendim, tüm meslektaşlarımıza ve paydaşlarımıza iyi hafta sonları diliyorum, kalın sağlıcakla.

■ 19. ATILAN TAŞ VE ÜRKÜTÜLEN KURBAĞA

■ 11 Kasım 2024 Pazartesi

Önsöz

Efendim, otele para vermek ve konaklama vergisi ödemek istemediniz, kafanıza esti gittiniz bir yapı-marketten **geniş ve konforlu bir çadır aldınız, göl kenarında da güzel bir yer buldunuz, kamp yapacaksınız. Akşama doğru kurbağalar vraklamaya başlamaz mı?** Koro halinde yükselen sestem uyuyamadınız, taş atayım dediniz ama nafile. O kadar kurbağaya taş mı yeter, mümkün değil, ama en azından birkaç tanesini kaçırmış olursunuz, geriye kalanlara katlanmaktan başka çareniz yok maalesef.

Geçici Vergi Niye Alınır?

Efendim, gençler pek bilmez. Eskiden geçmiş yıla ilişkin olarak gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi verildiğinde, ortaya çıkan verginin belirli bir oranı, içinde bulunulan yılın geçici vergisi olarak tahakkuk ettirilir ve 12 taksitte ödenirdi.

Ne güzel günlerdi onlar. Böyle üç aydan aya üç aya kazanç hesapla, enflasyon düzeltmesi yap ve bilanço çıkar diye bir dert yoktu. Gelir veya kurumlar vergisi beyanını verdiğin anda, içinde bulunulan yılın geçici vergisi de otomatik olarak hesaplanmış oluyordu.

Neyse efendim, geçmiş güzel günlerin hayallerini bir yana bırakalım ve konumuza dönelim. Hepimizin bildiği ve kanunda da yazılı olduğu üzere, geçici vergi ilgili yılın gelir

veya kurumlar vergisine mahsuben alınan bir anlamda avans, ön ödeme veya eskiden çokça kullanıldığı üzere peşin bir vergileme yöntemidir.

Paradoks (Çelişki) Yok mu?

Mademki geçici vergi ileride doğacak gelir veya kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yapılan bir ön vergileme şeklidir. O zaman akla şöyle bir soru geliyor: **Gelir veya kurumlar vergisine tabi olmayacak bir unsuru geçici vergiye tabi tutmanın bir manası var mıdır?** Böyle bir durum hiç akla yatkın değil, normal şartlarda olmaması beklenir.

Garip ama gerçek, uygulamada olan birisi kalıcı diğeri geçici olan iki örnek saptadım, belki de sayısı daha fazladır, ben gözden kaçırmış olabilirim. **İlki nakit sermaye artışı indirimiyle ilgili, bakanlık yayınladığı bir tebliğle geçici vergi dönemlerinde bu indirimin yapılmasını kabul etmiyor.**

Dolayısıyla, mükellef geçici vergi döneminde indiremediği bu tutar yüzünden geçici vergi ödeyip, söz konusu vergiyi kurumlar vergisi beyannamesi verdiğinde geri almaya çalışmak gibi garip bir çabaya girmek zorunda kalıyor.

Atılan Taş

Gelelim asıl konumuza, enflasyon düzeltmesi işlemlerine ilişkin sürecin kolay olmayacağını biliyorduk, ama hiç birimiz de bu kadar olaylı geçeceğini beklememiştir sanırım. 2024 yılı ikinci geçici vergi beyanları verilmeye başladıktan ve bir hayli beyanname verildikten sonra, bakanlık yayınladığı bir tebliğle, **2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında olanların 2 ve 3. geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmasını yasakladı.**

İşin garibi nedir biliyor musunuz? Bu mükelleflerin tamamı, 2024 yılı hesap dönemi sonunda enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda. Yani bütün bu karmaşayı, bu mükellefler ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmasını diye yaşadık.

Ürkütülen Kurbağa

Peki, bunu neden yapmış olabilirler? Benim aklıma iki sebep geliyor. Acaba verilen geçici vergi beyanlarında, enflasyon zararları nedeniyle, bu mükelleflerin geçici vergi ödemesi çıkmadığını gördükleri için, yıl içinde öngörülen vergi tahsilâtları düşmesin diye mi yaptılar? Yahut yatırımların enflasyon düzeltmesine tabi tutularak üzerinden geçici vergi ödemek zorunda kalacak yatırımcı firmaları kurtarmak için mi yaptılar? Belki de ikisi birden, ama **muhtemelen biz hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz.**

Şimdi Ne Olacak?

Efendim, söz konusu tebliğe uyararak geçici vergi beyanlarını düzeltenlerin durumu ile tebliğin iptal edileceği beklentisiyle uymayanların durumu dönem içinde doğal olarak çok farklı yerlere gitti, ama **2024 hesap dönemi sonunda mükelleflerin tümünün enflasyon düzeltmesi yapması zorunluluğu bulunduğundan, dönem sonunda hepsinin nihai varış noktaları aynı olacaktır.**

Beyanlarını Düzeltenlerin Kaybı Nedir?

Efendim, enflasyon düzeltmesi zararı oluşan mükelleflerden, 563 seri no.lu VUK tebliğe getirilen yasaklara uyacak mükelleflerin elbette bir kaybı olacaktır. Bu mükellefler ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerine ilişkin olarak, geçici vergiye tabi kazançlarından enflasyon zararlarını düşmeyecek olup, yersiz yere geçici vergi ödeyecektir. Dönem sonunda bu defa zorunlu olarak enflasyon düzeltmesi yapacaklar, dönem içinde ödedikleri geçici vergileri geri almaya çalışacaklardır.

Evet, yanlış duymadınız, 2023 yılı cironuz 50 milyondan daha düşükse, devletimiz; 2024 yılı geçici vergi dönemlerinde kazancınızdan enflasyon zararlarınızı düşmeyin, bunlar üzerinden şimdilik geçici vergi ödeyin, gelir veya kurum beyanında bunları düşersiniz, ben bu vergileri o zaman size geri vereceğim diyor.

O zaman şu sorunun sorulması gerekmez mi? Madem geri vereceksiniz, bu vergiyi niye topluyorsunuz? Geriye alacağınız vergi tutarının görünüşte aynı olmakla birlikte, reel değerinin enflasyonun seyrine göre azalacağını söyleyebiliriz. Ödenen verginin tutarına ve 7 - 8 aylık bir süreçte gerçekleşecek enflasyon düzeyine göre kayıplar değişecektir.

Size garip gelecek, ama devlet burada sanki vergi almıyor, bir anlamda sizden bir süre faizsiz borç alıyormuş gibi düşünebilirsiniz. Geçici vergi olarak ödeyin, gelir veya kurum beyanı verdiğinizde ben size geri vereceğim diyor.

Beyanlarını Düzeltmeyenlerin Aldıkları Riskin Boyutu Nedir?

Efendim, azınlıkta olan bir kısım mükellefimiz farklı bir yolu seçti. Beyanlarını yürürlükte olan mevzuata uygun olarak verdikten sonra çıkarılan tebliğin hukuka aykırı olduğu ve iptal edileceğini düşündüğünden, beyanlarında herhangi bir düzeltme yapmadılar, yani ikinci geçici vergi döneminde enflasyon zararlarını kazançlarından düşmüş oldular. Muhtemelen üçüncü geçici vergi döneminde de aynı şekilde davranacaklardır.

Esasen gelir veya kurum beyanlarını verdiklerinde de enflasyon zararlarını beyanlarından düşecekleri için, ***vergi aslının aranması söz konusu olmayacaktır.*** Vergi idaresinin yaklaşıma göre ortaya çıktığı düşünülen geçici vergi kaybı, gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesiyle ortadan kalkmış olacaktır.

Bu durumda, vergi idaresi ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde gelir veya kurum kazancından indirim konusu yapılan enflasyon zararı tutarına isabet eden vergi tutarı kadar bir **vergi cezasının yanı sıra** bu tutarların normal vade tarihinden gelir veya kurumlar vergisi beyanından mahsup edileceği tarihe kadar **gecikme faizi tutarını mükelleflerden isteyebilir**. Ancak, şu ana kadar çok doğru olarak bu yönde herhangi bir adım atmadılar.

Sonsöz

Efendim, vergi idaresinin 563 nolu tebliği yayımlamak suretiyle, attıkları taş ürküttükleri kurbağaya değdi mi tam olarak değerlendiremiyorum. Çünkü kurbağanın büyüklüğüne ilişkin olarak elimizde hiçbir veri bulunmuyor.

Acaba, ikinci geçici vergi döneminde, mükellefler tarafından geçici vergiye tabi kazançtan indirim konusu yapılan enflasyon düzeltmesi zararlarının toplamı ne kadardır? Bu zararlar indirim konusu yapılarak ne kadar geçici vergi ödenmemiştir? Sonrasında çıkarılan tebliğe göre beyanların ne kadarı düzeltilerek, yersiz yere ne kadar geçici vergi tutarı toplanmıştır?

Attıkları taş ürküttükleri kurbağaya değdi mi ben bilmiyorum, ama yetkililer belki bir gün açıklamada bulunur.

■ 20. III. SELİMİN NERDEN BULDUN FERMANI

■ 29 Kasım 2024 Cuma

Önsöz

Efendim, Osmanlı tarihine bir hayli meraklıyım, fırsat buldukça araştırır ve okurum. **Bazen yüzyıllar önce olmuş ve yaşanmış olayların benzerlerinin günümüzde de yaşandığını görünce, kendi kendime galiba tarih tekerrürden ibaretmiş diye söyleniyorum.**

Son günlerdeki ekonomik gündemin üzerinde şöyle bir göz gezdirecek olursak, genel olarak şu konu başlıklarını görüyoruz.

En yakıcı konu muhtemelen, ateşi bir türlü düşmek bilmeyen **enflasyon** ile yükselen fiyatların peşinden koşan ancak yetişemeyen, **geçim zorluğu çeken milyonlarca memur ve çalışanın ücret artışlarının beklentileri karşılayıp karşılamayacağıdır.**

Diğer bir konu başlığı, piyasalardaki **sahte döviz paniği** diyebiliriz. Şaka değil, sahte olarak basılmış milyonlarca doların piyasada dolaştığı, döviz bürolarının mavi bandı olmayan dolar alım-satımını durdurduğunu görüyoruz.

Bildiğiniz üzere, dış ticaret açığını kapatmak üzere, ülkemize yapılan altın ithali kısıtlanmış ve kotalara bağlanmıştı. Bunun sonucunda ne oldu dersiniz, yurtdışındaki ve içindeki altın fiyatları arasında ciddi bir makas oluştu, bu makastan yararlanmak isteyen suç örgütlerine gün doğdu, **yasadışı altın kaçakçılığı hortlamış durumda.**

Maç yayını yapan kuruluşların, yayın sırasında engel olamadıklarını ifade ettikleri yurtdışı kaynaklı reklamlar kamuoyunu meşgul etmeye devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde ise bazı ünlüler ev hapsine alınmıştı. **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek** yaptığı açıklamada, dolandırıcılık ile yasa dışı bahis ve kumar suçlarıyla mücadelenin süreceğini belirtirken, **yasa dışı bahis suçuna bulaşanların mallarına el konulacağını dile getirdi.**

Ne dersiniz şöyle birkaç yüzyıl öncesine doğru uzanıp, ekonomi gündeminde neler varmış, neler oluyormuş, hep birlikte gözden geçirelim mi?

Osmanlı'da Tağşiş ve Enflasyon

Devlet-i Aliye'de 19. yüzyıla kadar para olarak gümüşten yapılmış kuruş, günlük alışverişte ise mangır veya pul denilen bakır paralar kullanılırdı. İthalat ve ihracatta ise diğer devletlerin altın paraları dolaşımında tutulmuştu. Paranın değeri bu madenlere göre belirleniyor, altın ve gümüş fiyatları değiştikçe kur da değişiyordu.

Tağşiş denilen işlemde, devlet dolaşımdaki gümüş sikkeleri topluyor, bunların içindeki gümüş miktarını azaltarak yeniden piyasaya sürüyordu. Böylece hem devalüasyon yapılmış oluyor, hem de devlet piyasaya daha fazla para sürerek ek gelir elde etmiş oluyordu. Ancak tağşişten sonra doğal olarak paranın değeri ve satın alma gücü düşüyor, fiyatlar yükseliyor ve hayat pahalılığı artıyordu.

Sosyal Huzursuzluk ve Yeniçeri İsyanları

Osmanlı'da tağşiş yapıldıktan sonra esnaf haliyle fiyatlara zam yapar, akçenin alım gücü azalır, durumdan etkilenen yeniçeriler dertlerini önce şeyhülislama, sonra sadrazama anlatır, bunlardan da sonuç alamazlarsa kazan kaldırıp isyan ederlerdi.

Beylerbeyi Vakası'nda ayaklanan yeniçeri para işleri sorumlusu Rumeli Beylerbeyi Mehmed Paşa ile Defterdar Mahmut Efendi'nin kellesini istemiş, padişah da baskıya dayanamayarak, Defterdar ve Rumeli beylerbeyini isyancılara teslim etmişti.

Tağşişlerin Sonuçları

Akçenin değeri gitgide düştü ve kullanılamaz hale geldi. 17. yüzyıl başlarında 120 akçe değerinde büyük gümüş kuruş tedavüle sürüldü. Temel para birimi **Osmanlı Kuruşu** oldu. Ancak yüzyılın sonunda kuruş da aynı kaderi paylaşarak, yabancı paralara karşı %80 oranında değerini yitirdi.

Tağşişlerin sonuçlarını şu şekilde özetleyebiliriz: **Devlet gelirleri önce artmış görünerek sonra düşmüş, yabancı sikkelere olan talebi ve kaçışı artırmış, buna karşın kalpazanlık ve sahtecilik olayları görülmüş, devlete olan güveni sarsarak, iç huzursuzluğu artırmıştır.**

III. Selimin Hattı Hümayunu

Osmanlı sosyal tabakalaşması içinde yer alan askeri zümrenin özellikle önde gelen devlet adamlarının servetleri müsadere ismiyle hazineye alınmıştır. Yönetim kademesinde olan vezirlerin ve paşaların bütün servetleri her an hazineye intikal edebilir, ayrıca aşırı ve sebepsiz zenginleşen herkes müsadereye tabi tutulabilirdi.

Osmanlı Padişahı III. Selim'in müsadere uygulamasına ilişkin hatt-ı hümayunda; niyetinin yetim malı ve kendi emeği ile servet edinmiş kimselerin malına dokunmak olmadığı, ancak **devlet kapısında zengin olmuş kimselerden ölenlere ait malların, ne ölenin varislerine ne de sultanın kendisine ait olduğunu vurgulamış, bu malların din ve devlet uğrunda harcanmak üzere hazineye alınacağını belirtmiştir.** Bu uygulamanın daha önceki padişahlar zamanındaki uygulamalardan farklı olmadığı ifade edilmiştir. (*)

Sonsöz

Sizi bilmem ama bana ekonomideki gündemimizin sanki yüzyıllar öncesinden pek de fazla bir farkı yokmuş gibi geliyor. Kapatılmayan bütçe ve dış ticaret açıkları, yetersiz kamu gelirleri nedeniyle paranın değerinin düşürülerek enflasyona yol açılması, memurların ve çalışanların geçim zorluğu ve yarattığı sosyal huzursuzluk, buna karşın toplumun gözlerinin sebepsiz yere zenginleşen kesimlerin üzerine çevrilmesi. Siz ne dersiniz, haksız mıyım?

(*) Fatma ŞENSOY, Osmanlı İmparatorluğu'nda Mali Yönetim Denetim ve Soruşturma, Bir Müsadere Örneği, Muhasebe ve Finansman Dergisi - Nisan 2018

■ 21. ÜCRETLERDE KAYITDIŞILIK SORUNU

■ 06 Aralık 2024 Cuma

Önsöz

Efendim, millet olarak gerçekten çok değişik hasletlerimiz var. Bunlardan birisini de rahmetli **Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel** çok veciz bir şekilde ifade etmiştir: **“Meseleleri mesele etmezseniz ortada mesele kalmaz.”**

Sorunları görmezden gelmemiz, yaygın deyiimiyle halının altına süpürmemiz, bir süre sonra halının bir hayli yükseklik kazanmasına yol açmakta, hiç beklemediğimiz bir anda yükselen haliya takılıp düşerek, görmek istemediğimiz sorunlarla burun buruna gelmekteyiz.

Vergi mevzuatımızda da görmekten kaçındığımız kayıtdışılığı özendiren bazı sorunlar var. Kendi kendinize hadi canım bu kadarı da olmaz, vergi mevzuatı kayıtdışılığı neden özendirsin ki diye düşünmüş olabilirsiniz. Ancak gerçek durum bu, vergi dünyamızda herkesin bildiği ama bilmezden geldiği bazı sorunlar var ki, kimse dokunmaya veya **“kral çıplak”** demeye cesaret edemiyor.

Biraz cesaret gösterip, vergi uygulamalarında kayıtdışılığı özendiren yasal düzenlemelerin en azından bir kısmını hep birlikte arayıp bulmaya ve gerçek resmi ortaya koymaya, sonrasında neler yapılabileceği konusu üzerinde biraz düşünmeye var mısınız? Haydi başlayalım.

Ücretliler Üzerindeki Vergi ve Sigorta Primi Yükü

Bildiğiniz üzere, **geçtiğimiz yıllarda son derece sevindirici bir gelişme yaşandı, asgari ücret gelir vergisinden istisna edildi.** Dolayısıyla, asgari ücretlilere yapılan ücret ödemeleri üzerinden artık sadece sigorta primi kesintisi yapılıyor. Daha fazla ücret alanlarda ise asgari ücrete kadar olan kısım istisnaya tabi tutulup, aşan kısım gelir vergisine tabi tutuluyor.

Ne dersiniz, çeşitli ücret seviyelerine göre çalışanların brüt ücretleri üzerinden kesinti yoluyla ne kadar vergi ve sigorta primi alınıyor, şöyle bir bakalım mı?

Aylık Net Ücret	Yıllık Brüt Ücret	Yıllık İşçi SSK Primi	Yıllık Ödenecek Vergiler	Yıllık Net Ücret	Ödenen Vergilerin Brüt Ücrete Oranı (%)	Ödenen Vergi ve Primlerin Brüt Ücrete Oranı (%)
17.002,13	240.030,00	36.004,44	0,00	204.025,56	0	15
40.000,00	687.332,62	103.099,90	104.232,72	480.000,00	15	30
60.000,00	1.085.817,87	162.872,69	202.945,18	720.000,00	19	34
80.000,00	1.526.257,64	228.938,66	337.318,98	960.000,00	22	37
100.000,00	1.938.732,50	267.366,35	471.366,15	1.200.000,00	24	38

Sığınmacılar Emek Piyasasını Bozuyor

Ülkemize son yıllarda çok büyük bir sığınmacı göçü yaşanmış durumda. **Yakın komşumuzda başlayan iç savaştan kaçarak gelenlere, uzak diyarlardan gelenler de eklenince, ülkemizdeki sığınmacıların sayısını artık tam olarak bilemiyor olsak da sayılarının milyonlarca olduğunu söyleyebiliriz.**

Birçok şehrimizin kenar mahallelerinde gettolar oluştuğunu, bunların özellikle düşük nitelik gerektiren iş kollarında sigorta güvencesinden yoksun bir şekilde kaçak olarak çalıştırıldığını biliyoruz. Hatta iş o boyuta geldi ki **bazı resmi yetkililerimiz, sığınmacıların kendi ülkelerine gönderilmesi durumunda, sanayimizin dış pazarlarda rekabet gücünü kaybedeceğini bile ifade eder oldular.**

Bu durum sadece emek piyasasını bozmakla kalmıyor, bazı küçük ve orta ölçekli sanayi ve ticari işletmelerinin faaliyetlerinin bir kısmının da kayıtdışında kalmasına yol açmaktadır. Diğer taraftan, **sigortasız kaçak işçi çalıştıran işletmelerle aynı iş kolunda yasal mevzuata uygun olarak çalışan işletmelerin rekabet şansı kalmamaktadır.** Sonuç olarak, kötü para piyasalardan iyi parayı kovmaktadır.

Vergi ve Sigorta Mevzuatı Ücretleri Elden Ödemeye Teşvik Ediyor

Efendim, kendinizi bir an için işverenin yerine koyun, gözlerinizi kapayın, şöyle derin bir nefes alın. Sonra karar vermeye çalışın, işverenin yerinde siz olsanız, ne yaparsınız? **Vergi cenneti ile cehennemi ülkemizde yan yana yaşıyor, nasıl olsa af çıkar diye risk alanlar bir eli yağda bir eli balda yaşarken, yasalara saygılı olmaya çalışanlar cehennem azabı çekiyor.**

İnsanın Yıpranmadığı ve Emeğinin Maliyeti Olmadığı Varsayılıyor

Vergilendirme uygulamalarında insanoğluna yaşlanması ve yıpranması nedeniyle maalesef amortisman ayrılması söz konusu olmuyor. Hayatımızı sürdürmek için yapmak zorunda kaldığımız çoğu gideri de ücret gelirlerinden düşme imkânımız bulunmuyor. **Emeğin sanki hiç bir maliyeti yokmuş gibi düşünülüyor.**

Oysa makineler gibi insanların da faydalı ömrü var, sonsuza kadar çalışmaları mümkün değil, ayrıca makinelerin nasıl çalıştırılması için elektrik, akaryakıt vb. girdilere ihtiyacı varsa, insanoğlunun da çalışabilmesi için yeme, içme, barınma gibi temel ihtiyaçlarının yanı sıra sosyalleşmek için de harcama yapmaları gerekiyor. **Elde edilen ücretin hiçbir maliyetinin olmadığı varsayılarak, tamamının ücret geliri olarak vergiye tutulması bana haksızlık gibi geliyor.**

Ücretlerin vergilendirilmesinde, yaşam maliyetlerinin dikkate alınarak, açlık ve yoksulluk sınırına kadar olan ücret gelirlerinin, gelir ve damga vergisi matrahı dışında bırakılması gerekmez mi? Siz ne dersiniz?

Açlık ve Yoksulluk Sınırı Dikkate Alınmalı

TÜRK-İŞ geçtiğimiz günlerde 2024 yılı kasım ayı açlık ve yoksulluk sınırına ilişkin verileri kamuoyuna açıklamış bulunuyor. Açıklanan verilere göre, **Ankara’da yaşayan dört kişilik bir ailenin** sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (**Açlık Sınırı**) **20.561,65 liraya ulaşmış durumda.**

Aynı ailenin gıda harcamasının yanı sıra giyim, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçları için yapılması zorunlu olan diğer harcamaları da dikkate alındığında aylık toplam tutar (**Yoksulluk Sınırı**) **66.976,07 liraya çıkmaktadır. Bekâr bir çalışanın “Yaşama Maliyeti” de aylık 26.712,30 liraya yükselmiş durumda.**

Asgari ücretin belirlenmesine ilişkin sürecin önümüzdeki günlerde başlaması bekleniyor. **Merkez Bankası** yetkililerinin üzerlerine vazife olmamasına rağmen, **enflasyonla mücadele amacıyla yapılacak artışın sınırlı tutulmasına ilişkin talepleri kamuoyuna yansımış bulunuyor.**

Oysa asgari ücretteki artışların enflasyona belirgin bir şekilde yansıdığına dair ortada herhangi bir bilimsel veri bulunmuyor. Anlaşıldığı kadarıyla, **Merkez Bankası iş âleminin kredi hacmini sıkı tutmak yerine, dar gelirli olanların kemerlerini bir iki tık daha sıkmasını tercih ediyor.**

Ancak, akliselimin galip geleceğini, **açlık ve yoksulluk sınırları verilerinin dikkate alınarak, asgari ücretin çalışanları mağdur etmeyecek ve geçinmelerine yetecek tutarda belirlenmesini ummak istiyorum.** Böyle olursa asgari ücret tutarı zaten gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edildiğinden, üzerinde herhangi bir vergi yükü taşıyor olacaktır.

Doğru Bilinen Yanlışlar

DİSK Araştırma Merkezi'nin 2024 yılında yayınladığı *Asgari Ücret Araştırma Raporu*'nda, *çalışanların yarısına yakın bir kısmının aldığı ücretlerin asgari ücret civarında olduğu belirtiliyor. Ancak, şahsi kanaatim bu oranın bu kadar yüksek olmadığıdır.* Küçük ve kısmen orta ölçekli işletmelerde çalışanların ücretleri yasal kayıt ve beyanlarda asgari ücret olarak görünmekle birlikte, bir kısmının elden ek ücret aldığı kabul edilmesi gerekir.

Yani çalışanlara elden verilen ek ücretler sistemde görünmediği için, çalışanların çok büyük bir kısmının asgari ücret aldığı, asgari ücretin artık ortalama ücret olduğu ifade ediliyor. Hâlbuki kayıtlara yansımayan ek ücretleri düşündüğümüzde, bu açıklamaların gerçek durumu tam olarak yansıtmadığı görülecektir.

Bu aslında iyi haber, ücretlerin kayıt içine alınabilmesi için, önümüzdeki iyileştirilecek alanın ne kadar büyük olduğunu gösteriyor. Çalışanların aldığı ücretlerin tamamının kayıt içine alınması polisiye önlemlerle mümkün değildir. ***Devletimizin iş aleminin görüşlerini de dikkate alarak, ücretlerin kayıt içine alınmasını sağlayacak adımları atması gerekir.***

Sermaye Gelirlerinde Vergi Yükü Daha Az

Efendim, biliyorum bazıları çok kızacak ama bunları dile getirmek zorundayım, malumunuz olduğu üzere ülkemizde borsa kazançlarından vergi alınmıyor. Diğer taraftan, her ne kadar reel olarak gelir elde edip etmedikleri şu aralar belirsiz de olsa menkul sermaye iratlarında yatırımın aracının türüne ve vadesine göre %5 ila %10 arasında bir stopaj uygulandığını ve bunun nihai vergileme yerine geçtiğini söyleyebiliriz.

Gelir Vergisi mevzuatımıza göre yatırım araçları %5 ila %10 arasında vergi yüküne tabi tutuluyorken, hayatını sürdürmek için emeğinden başka satacak hiçbir şeyi olmayan insanların ücret gelirleri, bunun 3-4 katına varacak kadar ağır bir vergi yüküne tabi tutuluyor. Bunun vergi adaletine ne derece uygun olduğunu sizlerin takdirine bırakıyorum.

Yüksek Ücretlerde %10 Vergi Alınsa Nasıl Olur?

2024 Takvim yılına ilişkin olarak elde edilen ücret gelirleri aşağıda yer alan tarifeye göre gelir vergisine tabi tutulmaktadır.

110 Bin liraya kadar	%15
230 Bin liranın 110 Bin lirası için 16.500 lira, fazlası için	%20
870 Bin liranın 230 Bin lirası için 40.500 lira, fazlası için	%27
3 Milyon liranın 870 Bin lirası için 213.300 lira, fazlası için	%35
3 Milyon lirayı aşan gelirin, 3 Milyon lirası için 958.800 lira, fazlası için	%40

Ücret gelirlerinin; aylık brüt 20.002,50 lira, yıllık olarak ise toplam brüt 240.030 liraya kadar olan kısmı gelir ve damga vergisinden istisna edilmiştir. Yöntem olarak artan oranda vergi alınmasını sağlamak üzere, brüt ücret toplamı üzerinden önce gelir vergisi hesaplanmakta daha sonra istisnaya tabi kısım, hesaplanan gelir vergisinden düşülmektedir.

Yukarıdaki bölümlerde yer alan tabloda hesaplandığı üzere; **2024 yılında asgari ücret elde eden çalışanların üzerinde herhangi bir vergi yükü bulunmazken, 40 bin lira ücret alanlarda %15, 60 bin lira alanlarda %19, 80 bin lira alanlarda %22, 100 bin lira ücret alanlarda ise %24 vergi yükü bulunmaktadır.**

Menkul sermaye kazancı elde eden mükelleflere yapıldığı gibi, **Devletimiz hayatını çalışarak kazanmak zorunda olanlara da bir jest yapsa, ücretlerin asgari ücretin üzerini aşan kısmından da düz hesap %10 vergi alsa nasıl olur?**

Bu şekilde, **çalışanların cebine bir parça daha fazla para girerken, kaçak sığınmacı çalıştıran işletme sahipleri ile mücadele etmek zorunda olan düzgün işletmelerin de belki bir kısmı çalışanlarına elden ücret vermekten artık vazgeçmeye başlar.** Bilemiyorum fazla mı hayal kuruyorum, ama üzerinde düşünmeye değer, siz ne dersiniz?

Sonsöz

Ücretlerde kayıtdışılık sorununu görmezden gelmeye devam edebiliriz. Vergi kanunlarımızda ücretlileri ağır şekilde vergilendiren yasa maddeleri ve vergi tarifesi yerinde durmaya devam eder. Çalışanların büyük bir kısmı resmi kayıtlarda asgari ücret alıyor gibi görünmeye, ancak işverenlerinden elden ek ücret almaya, bizler de her şey yolundaymış gibi davranmaya devam edebiliriz.

Ya da artık her şey yolunday“**mış**” gibi yapmaktan vazgeçip, gerçeklerle yüzleşip, işverenleri durup durduk yerde yasaları çiğnemek zorunda bırakmama yolunu seçebiliriz. Yasaların kâğıt üzerinde uygulanıyor görünmesinin size göre bir anlamı var mı?

İşletmelerin sektörlerindeki diğer firmalarla rekabet eşitsizliği yaratmayacak, maliyetine katlanabileceği ve ödemeye razı olacağı vergi yükünün de dikkate alınarak, çalışanlar açısından yeni bir vergilendirme rejiminin uygulamaya konulmasında fayda görüyorum.

■ 22. KAFKA'YI SEVER MİSİNİZ?

■ 20 Aralık 2024 Cuma

Önsöz

Efendim biliyorum, sizleri yine biraz ihmal ettim, **yazılarım gecikti, ama önemli bir mazeretim var. İzmir'deyim, annemin 87. doğum günü kutlaması var.** Ayrıca, **insanın içinde büyüdüğü şehre arada bir kaçıp, şehrin sokaklarında dolaşıp, eski dostlarla hasret gidermesinin de zevki çok başka oluyor.**

Sizlere bu hafta biraz İzmir maceralarımı anlatmak, biraz da geçmiş yazımdan kalan konuya devam ederek, kayıtdışılığa yol açan vergi uygulamalarını konuşmaya devam etmek istiyorum, hadi uzatmayalım başlayalım.

Bir Dernekte Akşam Yemeği

Samimi bir arkadaşım davet etti, derneklerinin akşam yemeği varmış, hadi bana da değişiklik olur dedim. Deniz kıyısında bir otelin özel bir odasında on kişilik bir masa, ordövr tabağındaki yiyecekler tazecik, sıcak yüzlü görevliler, her şey mükemmel.

At nalı şeklinde düzenlenmiş masanın orta kısmı boş, gelenlerle güzel bir sohbet tutturduk, çabucak kaynaştık. Neyse efendim **finalde dernek başkanı teşrif ettiler.** Konusunda **uluslararası alanda isim yapmış, çok saygın bir akademisyen.**

Adet olduğu üzere, yemek sırasında sayın başkan konuşma yapmaya başladı. Hocamız hafta içi Cenevre’de toplantıya gittiğinden, oradan Paris’e geçtiğinden bahsederken, en son hangi şehre uğradı hatırlamıyorum, ipin ucunu kaçırdım. Hocamız ülkemizde neler yaptığından bahsetmek lütfunda da bulundu, **ülkenin zekâ düzeyi en yüksek grubuna dersler veriyormuş.**

Kafka’yı Sever misiniz?

Bir anda gözlerimin önüne bir perde indi. **Kafka’yı sever misiniz bilmem?** Sanki sahnede bir an **Franz**’ın babası **Hermann**’ı görür gibi oldum. “**Dönüşüm**”de hikâye edildiği üzere, babası zavallı Franz’ı bir böcek gibi görmüş ve davranmıştır. Franz, babasının kendisine uyguladığı sistematik mobbing üzerine, babasına hiçbir zaman ulaşmayan bir mektup yazmış, okuduğum en etkili metinlerden biri olsa gerekir, yıllar sonra “**Babaya Mektup**” adıyla yayınlanmıştır.

Evet, hayat böyle işte, nerede neyle karşılaşacağınız belli olmuyor. İnsanların kendisini bu kadar önemsemesi ve rollerini karıştırmaları bana çok tuhaf geliyor. **Fazla kaptırmamak lazım, bir sivil toplum örgütünde, diğer üyelere bu kadar tepeden bakmak ne derece uygundur bilemedim. Ego denilen şeyi evde saklamakta ve herkese göstermemekte fayda var, aksi takdirde şişineyim derken insan küçük duruma da düşebilir.**

Kar Dağıtımına Bağlı Stopaj Kayıtdışılığa Yol Açıyor

Efendim, ülkemizde iyi niyetle yapılmış bazı düzenlemeler, kanunda yer alan bir boşluk olarak değerlendirilip, bir hayli vergi kaybına ve kayıtdışılığa yol açabiliyor. Hatta bazı konularda yaşanan kayıtdışılık yansıma yoluyla büyüyerek ve başka alanlara da sıçrayarak, sarmal hale gelmektedir.

Bu uygulamalardan birisi de kar dağıtımına bağlı gelir vergisi stopajı uygulamasıdır. **İyi niyetle bir düzenleme yapılarak, işletmelerin özkaynaklarının şirket içinde kalması teşvik edilmek istenmiş olup, bu nedenle şirket karları dağıtılmadığı sürece stopaja tabi tutulmamaktadır.** Şirket karlarının dağıtılması durumunda ise, gerçek kişilerden gelir vergisine mahsup edilmek üzere %10 oranında stopaj yapılmaktadır. (*)

Ancak, bu durum bazı mükellefler tarafından istismar edilmektedir. Nasıl dersenez, şöyle izah etmeye çalışayım. **Bazı mükelleflerimiz, resmi olarak kar dağıtımı yapıp, cebinden ekstra %10 vergi ödemek yerine, daha sonradan başlarına iş açacak kötü yollara sapma yolunu tercih edebilmektedir.**

(*) 22 Aralık 2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 9286 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, kar payı stopaj oranı %10’dan %15’e çıkarılmıştır.

Kötü yollara sapanlar genelde şu şekilde düşünüyor: ***Şirket zaten benim değil mi anlayışı ağır basıyor ve şirket kasasını kendi cebi gibi kullanıyor.*** Bir süre sonra ortağın şirkete olan borcu şişmeye, örneklerini etrafımızda bolca gördüğümüz üzere, patron zenginleşmeye ve ortağı olduğu şirket ise özsermayesini yitirerek fakirleşmeye başlıyor.

Son aşamada ise bizzat defalarca yaşadığımız üzere, ***kasa ve ortakların cari hesap borçlarını içeren bir af yasasıyla şirket ortaklarının kendi şirketlerini soymalarının yasal alt yapısını tamamlıyoruz.*** Çok gariptir, diğer taraftan da akan suyu tersine çevirmek için, nakit sermaye artırımını yapan şirketlerde kurumlar vergisinde indirim sağlayarak, şirketlerin özsermayelerini güçlendirmeye çalışıyoruz.

Gelir vergisi kanunumuzda yer alan şirket karının dağıtılmaması halinde stopaj yapılmamasına ilişkin kolaylık yukarıda ifade ettiğimiz üzere mükelleflerin hatırı sayılır bir kısmını yoldan çıkarmaktadır. Özellikle faiz oranlarının da arttığını düşünecek olursak, kurumsal olmayan birçok şirkette, ortakların işletmede yaratılan nakit fazlalarını şahsi ihtiyaçları veya çıkarları için kullanabilecekleri düşünülebilir.

Bir ara bu konuda çok sert önlemler alma yolunu da denedik. ***Türk Ticaret Kanunu'nda şirketlerin ortaklarına borç vermesine yasak getirmeye bile çalıştık.*** Yeni kanuna konulan hükümlerle, anonim şirketlerde pay sahiplerinin ve yönetim kurulu üyelerinin şirketlerine borçlanamayacağı öngörüldü. Ancak, ne yazık ki bunu tam olarak hayata geçirme olanağı bulamadık.

Artık kayıtdışıya yol açan bu kısır döngüye son vermenin zamanı gelmedi mi? Belki kademeli bir uygulamaya geçilebilir. Örnek vermek gerekirse, ilgili yılın karını ertesi yıl genel kurulunda sermayeye eklemek üzere karar alan firmalarda %3-5 oranında stopaj yapılarak, geriye kalan tüm şirketlerde dağıtılsın dağıtılmasın kar payları üzerinden %10 gelir vergisi stopajı getirmek daha mantıklı olabilir mi?

Basit Usulde Vergilendirme Kayıtdışıya Yol Açıyor

Efendim, ***ülkemizde çok geniş ölçüde kayıtdışıya yol açan, gelir vergisi mevzuatımızda basit usulde vergilendirme isminde bir uygulama bulunuyor.*** Belki inanmayacaksınız ama seçmene şirin gözükme kaygısıyla, 2021 yılından başlamak üzere, bu uygulama "***Vergilendirmeme Rejimine***" dönüştürüldü. Nasıl mı diyorsunuz, kısaca açıklamaya çalışalım.

Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan piyango gibi bir değişiklikle, ***kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin, 1 Ocak 2021 tarihinden başlamak üzere elde ettikleri ticari kazançları gelir vergisinden istisna edilmiştir.*** Buna göre, basit usule tabi mükellefler ticari kazançları üzerinden gelir vergisi beyannamesi vermiyor, diğer gelirleri için beyanname vermeleri durumunda, bu kazançlarını gelir vergisi beyannamesine dâhil etmiyor.

Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan düzenlemeye göre; kendi işinde çalışan ve yıllık kira bedeli 2024 yılı için büyükşehirlerde 55 bin lira, diğer yerlerde 34 bin lirayı aşmayan ve aynı yıl için satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanlar açısından alış tutarı 690.000 lirayı, satış tutarı 1.100.000 lirayı aşmayan, hizmet işiyle uğraşanlardan gayrisafi iş hâsılatı 340.000 lirayı geçmeyen küçük esnaf "**Basit Usul**" kapsamında değerlendiriliyor ve vergi ödemiyor.

Kazançları basit usulde tespit edilen mükelleflerin defter tutması gerekmiyor, aldıkları ve verdikleri belgelerin kayıtları Defter - Beyan Sistemi (DBS) üzerinden tutuluyor, geçici vergi beyanı vermiyor, sigortalı çalışanı yoksa muhtasar beyanı vermiyor, teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden istisna edildiğinden, KDV Beyannamesi de vermiyorlar.

Muhtemelen şöyle düşünebilirsiniz, ya bunlar zaten ufak mükellefler, zahmetine değmez, o nedenle vergi alınmaması yoluna gidilmiş. Ancak, kazın ayağı öyle değil. Neden diyecek olursanız, ***devlet bu hadleri o kadar cüzi tutarlarda belirlemiş ki, insanlar bu hadleri fersah fersah aştığı halde, sırf vergi ödememek için kötü yollara sapmaktadır.***

Ne demek istiyoruz, biraz daha açık konuşmaya çalışalım. Efendim, ***basit usulden yararlanma şansını kaybetmek istemeyen mükellefler, kiradan tutun sattığı malların tutarına kadar kendine özgü bir kayıtdışı ekosistemi oluşturmaktadır.***

Daha yüksek kira ödendiği halde daha düşük kira gösterilerek, böylece mülk sahibinin de kira gelirinin daha düşük beyan edilmesine neden olunmakta, hadleri aşmamak için çoğu zaman belge düzenine uyulmayarak elde edilen hasılatlar kayıtdışı bırakılmaktadır.

Asgari ücretin üzerinde ücret geliri elde edenlerden bile artan oranlı gelir vergisi alınan bir ülkede, küçük ölçüde de olsa ticari kazanç elde eden mükelleflerde, kayıtdışılığı besleyecek bir ortam oluşturarak hiç vergi alınmaması bana makul gelmiyor.

Ne yapılabilir derseniz, basit usule tabi olmanın genel ve özel şartları daha makul ve gerçeğe uygun tutarlara çekilebilir yahut bana kalırsa tümünden kaldırılması yoluna gidilebilir. Böylece, bu tür küçük ölçüde faaliyet gösteren mükellefler, hadleri tutturmak amacıyla faaliyetlerini kayıtdışında bırakmaktan kurtarılır. Mali güçlerinin de kısıtlı olduğu kabul edilerek, ***ciroları ne olursa olsun üzerinden hiç değilse %2-3 civarında gelir vergisi alınabilir gibi geliyor, siz ne dersiniz?***

Şişirilen Yatırımlara Dikkat Etmekte Fayda Var

Efendim, biliyorsunuz yıllar süren yatırım indirimi uygulaması kaldırıldı, yerine ise indirimli kurumlar vergisi uygulaması getirildi. ***Devletimiz, yatırım teşvik belgesinde yer alan yatırıma katkı oranına varıncaya kadar, alacağı vergilerden feragat ediyor.*** Yani diyelim ki 100 milyon liralık yatırım yapacaksanız, yatırıma katkı oranınızın %60 olduğunu kabul edecek olursak, devletimiz toplam olarak ödemeniz gereken 60 milyon liralık vergiyi sizden almıyor.

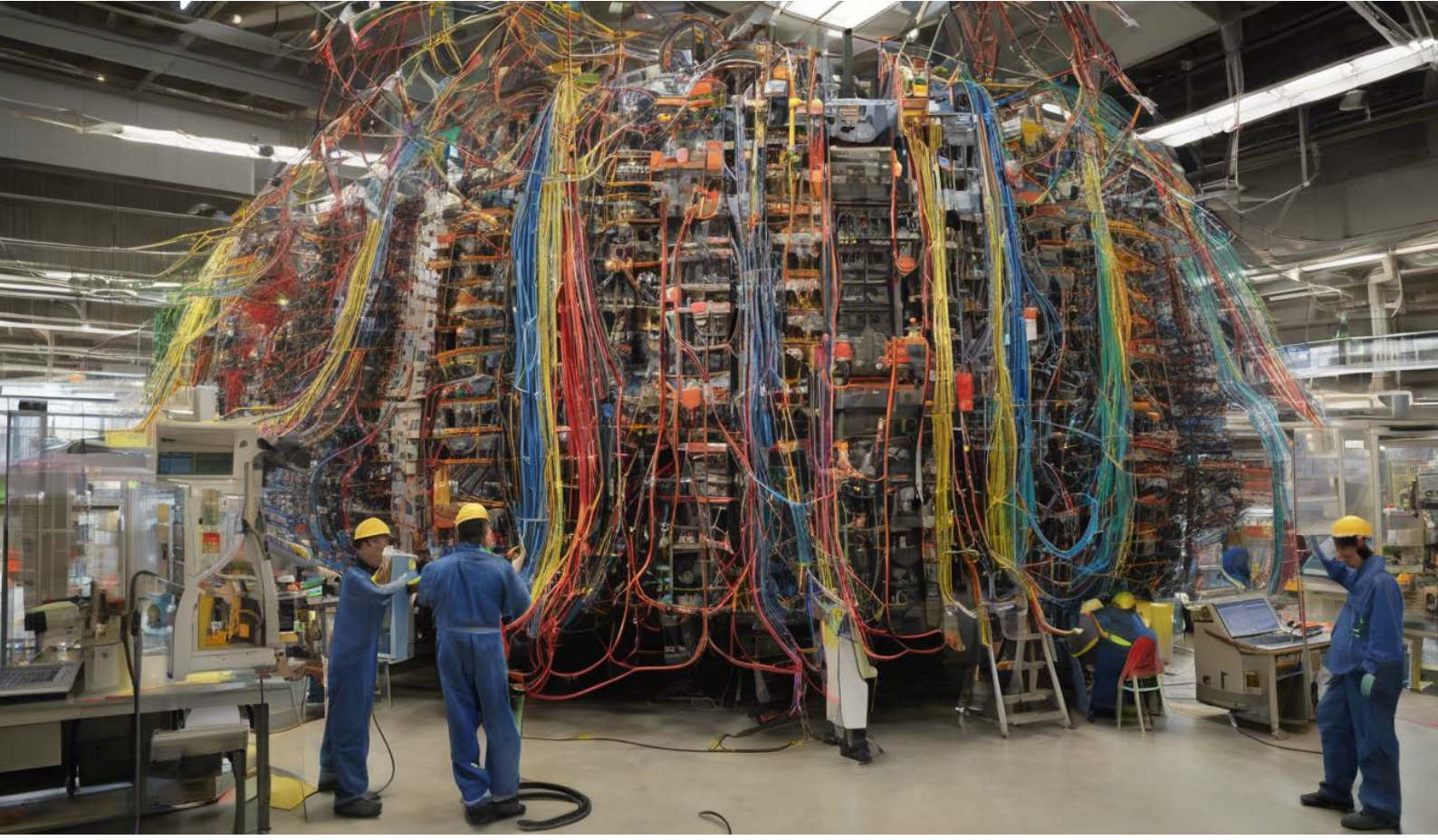
Ancak, insanoğlu çiğ süt emmiş, bazılarını bu olanak kesmiyor. Yatırımın daha büyük kısmını belki de tamamını devlete finanse ettirmek yolunu arayan uyanıklar ortaya çıkabiliyor. Bu nasıl olabilir diye düşünecek olursanız, sizi merakta bırakmayalım, cevabını hemen verelim, bunu yatırım rakamlarını şişirerek yapıyorlar.

Özellikle yurtdışından gelen faturalara dikkat etmek gerekir, kullanılmış makineleri boyayıp yeni gibi ithal edenler olabileceği gibi olduğundan daha yüksek tutarlarda fatura olarak yaptığı yatırımları şişirenler olabilir. Bu şirketlerin halka arz edildiğini düşünecek olursanız, çifte kaymaklı ekmek kadayıfı olur.

Vergicilerin Tanrısı Sağkud Bize Acısın !

Ahmet Feridun Güngör üstadımızın, vergicilik mesleği ile uğraşanlar için eşi bulunmaz bir hazine değerindeki kitabı yayına çıktı: Vergicilerin Tanrısı Sağkud Bize Acısın! Son yılların en güzel armağanını aldım, sevgili üstadım yeni çıkan bu kitabını bana da göndermiş, nezaketi için gönül dolusu teşekkürler.

40 yıldır masanın her tarafında çalışan üstadımız; ***sohbet tadında üslubuyla okuyucularını peşinden sürüklemekte,*** bazen vergi mevzuatının karanlık labirentlerinden çıkmamız için ışık saçarak bize yol göstermekte, bazen de ***“yok artık bu kadarı da olmaz”*** tadındaki anıları ile mesleki tecrübelerini bize tüm içtenliğiyle aktarmakta. ***Üstadımız iyi ki var, iyi ki yazıyor, elime ulaşan kitabı okumak için sabırsızlanıyorum.***

■ 23. KURUMLAR VERGİSİ TAMİRAT PROJESİ

■ 27 Aralık 2024 Cuma

Önsöz

Yazının başlığına bakıp, bazıları şunu diyebilir, **kurumlar vergisinde ne tür arızalar var ki tamirata ihtiyaç duyulsun? Hiç bir sıkıntı yok, maşallah her şey makine gibi tıkır tıkır işliyor diye düşünüyorsanız, bu yazıyı okumanıza gerek yok.** Ama benim gibi bazı sorunlar olduğunu düşünüyorsanız, size anlatacağım şeyler var.

Efendim, yazının ana konusu şu: **Son yıllarda kurumlar vergisi uygulaması çok karmaşık bir şekilde çalışan, ikide bir arıza yapan, tüm kabloların aynı yere bağlandığı dev bir makine haline geldi.** Acaba kurumlar vergisi uygulamasında makinenin aksayan yönlerini düzeltecek bir **“Tamirat Projesi”** oluşturabilir mi?

Kurumlar vergisi sisteminin işleyişinde sorun çıkaran parçaların nazik bir şekilde yerlerinden sökülmesini ve bunların yerine daha verimli çalışacak parçaların tasarlanarak takılmasını öngören bir tadilat ve tamirat projesi hazırlansa nasıl olur?

Farkındayım bu çok iddialı bir hedef, bir insanın tek başına altından kalkabileceği bir şey değil, ama ben en azından düşünce bazında ortaya koymak istiyorum. Sistemde gördüğüm aksaklıkları dile getirip, neler yapılabilir yüksek sesle düşünmeye çalışacağım.

İhale Bana Kalmaz Umarım

Efendim, cuma günü bir yazı yazmış, **kar dağıtımına bağlı %10 stopajın kayıtdışılığa yol açtığını, birçok firmanın sahibinin bunu ödemek yerine şirketlerinden borç almayı tercih ettiğini, şirket kasalarını kendi cebi gibi kullandığından bahsetmişim.** Bu stopajın artık kar dağıtılsın veya dağıtılmasın yapılması gerektiğini söylemişim.

Bazı arkadaşlarımız aman üstat başımıza bir iş çıkmasın diye yazdılar. Üzerinden iki gün geçmeden, **gece yarısı çıkan bir kararnameyle yapılan stopajı artırdılar.** Artık gerçek kişilere dağıtılan kar payları üzerinden, %10 yerine %15 stopaj yapılacak. Umarım kimse bana senin yüzünüzden oldu demez ve ihale bana kalmaz.

Bankaya Nakit Para Yatıramayacak mıyız?

Geçenlerde sosyal medyada sansasyonel bir haber yayıldı: **“Bankadan para çekecekler dikkat! Banka çalışanları, nakit para işlemlerinde müşterilerden paranın kaynağını ve kullanım amacını soracak.** Yeni yıl itibarıyla bankalardan yapılan para yatırma ve çekme işlemlerine belge zorunluluğu geliyor. Kaynağı belirsiz paralarla işlem yapılmasına izin verilmeyecek.”

Sanırım hepimizi Çinlilerin bedduası tuttu, gerçekten bir hayli tuhaf zamanlarda yaşıyoruz. Vergi barışında çuvalla para getirme döneminden sonra, bankaya para yatırırken "Nerden Buldun" sorusuna muhatap olmak gerçekten garip olacak.

Neyse hemen telaş etmeyin lütfen. **Mali Suçlar Araştırma Kurumu bu haberi yalanlamış.** Ama yine de kulağınıza kar suyu kaçırmış olayım, ne olur ne olmaz, paranız varsa yılbaşından önce bankaya yatırmakta fayda var.

Personele Verilen Araçlarda Çarşı Karıştı !

Hiçbir şey eskisi değil, hayat artık çok hızlı akıyor. Çok sık değişiklik yapılmasına rağmen, vergi kanunları hayatın akış hızına yetişmekte zorlanıyor. Efendim yeni tartışma konumuz şu: **Şirket personeline verilen taşıt araçlarının amaçları dışında özel kullanımının, personele sağlanan menfaat sayılarak ücret sayılması ve gelir vergisine tabi tutulması gereğine dair bakanlığımız bir mukteza vermiş.**

Yasalara göre görüş doğru, ancak uygulamak o kadar kolay değil. **Taşıt aracının kullanımının ne kadarının işle ilgili olduğu ne kadarının özel olduğunu kim nasıl tespit edecek?** Diğer taraftan, artık hayat eskisi gibi akıyor. Pandemiden sonra mesai kavramı çok değişti. Mesai nerde başlıyor, ne zaman bitiyor eskisi gibi kolaylıkla tespit etmek de mümkün değil.

Bir adım öteye geçelim, **çalışan evden bilgisayar başında moda deyimle uzaktan çalışıyorsa ne olacak? Patronundan kullandığı elektriğin veya harcadığı ısıtma veya soğutma giderinin bedelini mi isteyecek?** Öğle yemeğini kendi cebinden mi ödeyecek yoksa diğer çalışanlar gibi patronundan mu talep edecek? Soruları artırma imkânı var, sanırım bu konuda kanunları hayatın akışına uydurma veya uygulamayı esnetme zamanı gelmiş, ilgililere bunu hatırlatmış olalım.

Kurumlar Vergisinin Restorasyona İhtiyacı Var

Efendim, sizleri çok yormadan, kurumlar vergisinde esas itibariyle iki temel sorunun varlığına dikkatinizi çekmek etmek istiyorum. **Ana sorunlardan ilki şu, kurumlar vergisinde birçok indirim ve istisna unsuru kazanç tutarına bağlanmış durumda, bu hesaplamada ve uygulamada çok ciddi karmaşa yaratıyor. İkinci konu ise, enflasyon düzeltmesi denilen muamma uygulama, tüm vergi sistemimizi resmen felç etmiş durumda.**

Bu yazımda sizleri çok fazla mevzuata boğmak istemiyorum. Yılın son yazısı olduğu için, keyfinizi fazla kaçırmadan, gördüğüm aksaklıkları dile getirip, neler yapılabilir noktasında düşüncelerimi aktarmak istiyorum.

Kazanca Bağlı İndirim ve İstisnalar Yeni Esaslara Bağlansa İyi Olur

İş dünyamızca çok sevilen ve uzun yıllar yatırımları teşvik etmek üzere uygulanan **“Yatırım İndirimi”** kaldırılmış, bu esnada ortalık bir hayli karışmıştı. Ancak, ülkemizde kronik hale gelen işsizlik sorununu hafifletme gereğinden olsa gerek, bir süre sonra, bu defa kaldırılan uygulamanın yerine, bambaşka esaslara dayanan **“İndirimli Kurumlar Vergisi”** uygulaması getirilmiştir.

Şurası bir gerçek, indirimli kurumlar vergisi uygulaması, yatırım indirimi uygulamasına göre vergisel açıdan daha avantajlı ve etkili bir uygulama oldu. Ancak, uygulamasında bir hayli sıkıntı var.

İndirimli kurumlar vergisi uygulaması **ilk getirildiğinde, sadece yapılan yatırımdan elde edilen kazanca uygulanması söz konusu olmuştu.** Getirilen sisteme göre, yatırım yapılacak ve işletme dönemine geçilecekti. Yatırımdan elde edilen kazanç tutarına uygulanacak kurumlar vergisi oranı indirimli olarak uygulanacaktı.

Ancak, özellikle büyük yatırımlarda yatırım süresinin çok uzun olması nedeniyle, söz konusu vergisel avantajları kullanmak için uzun süre beklenmesi gereğinin yarattığı sıkıntılar yapılan bir yasa değişikliğiyle çözüldü. **Yatırıma katkı oranının bir kısmının, yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara uygulanması da kabul edildi.** Ancak, daha sonra yatırım döneminde sağlanan bu olanak aşırı şekilde genişletildi, hatta yatırım ve işletme dönemleri arasında neredeyse bir fark ve sınır kalmadı.

Uygulamadan yararlanmak isteyen şirketin ***birden fazla yatırım ve teşvik belgesi olması veya aynı zamanda tamamlama yatırımı bulunması durumunda, hangi yatırımdan ne kadar kazanç elde edildiği yahut tamamlama yatırımlarına isabet eden kazancın tespiti gibi zorlukların aşılmasının yanı sıra uygulanacak kurumlar vergisinin oranının tespiti dahi çok bilinmeyenli denklem çözümüne ilişkin bilgi birikimi ve tecrübe gerektirmektedir.***

En son yapılan yasal düzenleme uyarınca da, yatırım teşvik belgesi bazında yapılan ***yatırım harcamasına yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın %10'luk kısmının***, kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı takip eden ikinci ayın sonuna kadar talep edilmesi şartıyla, ***özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç olmak üzere tahakkuk etmiş diğer vergi borçlarından terkin edilmesinde kullanılacaktır.***

Acaba indirimli kurumlar vergisi uygulamasında, yatırımdan veya diğer faaliyetlerden elde edilen kazanç ayrımını artık bıraksak mı? Hatta daha da ötesinde, uygulama için niçin kazanç oluşmasını bekliyoruz ki, eskiden yatırım indiriminde yaptığımız gibi, indirimden faydalanma hakkını yatırım harcamasının yapılmasına bağlayıp, bir sürü çok bilinmeyenli denklemin çözümünü ve karmaşayı ortadan kaldırmak daha iyi olmaz mı?

Efendim sorun sadece yatırımları teşvikle ilgili değil, daha sonradan sisteme eklenen sanayi ürünlerinin imal edilerek satışından ve ihracattan elde edilen kazançlarda, kurumlar vergisinin daha düşük oranda uygulanmasında da benzer sorunlar var.

Sorun nedir diye sorarsınız, biraz daha açıklamaya çalışalım. İlk sorun söz konusu indirimden faydalanma olanağının, kazancın bulunmasına bağlanmasıdır diyebilirim. Yani kazanç varsa söz konusu indirim uygulamasından yararlanılacak yoksa faydalanma olanağı olmayacaktır.

Oysa ihracat öyle bir faaliyettir ki bazen firmalar dış pazarlardaki yerini kaybetmemek için zararına dahi satış yapmak zorunda kalabilir. ***Son yıllarda özellikle tekstil sektörümüz dış pazarlarda çok zorlanıyor. Bu durum aslında şu anlama geliyor, milyonlarca dolar ihracatın da olsa kar elde etmemişsen vergisel olarak faydalanabileceğin herhangi bir avantaj bulunmuyor.***

Özetle ifade etmek gerekirse, bu uygulamalardan elde edilen kara göre yararlanma olanağı buluyor. ***Şirketlerin sanayi imalat faaliyetlerinden veya ihracattan elde ettiği kazanç tutarı ne kadar yüksekse o kadar fazla yararlanıyor, kazanç tutarı azsa veya yoksa faydalanma imkânı o kadar az oluyor veya kalmıyor.***

Bana kalırsa bu tür teşvik unsurlarını kazanç yerine hâsıllata bağlamak daha doğru olur gibi geliyor. Ne kadar çok ihracat o kadar çok indirim yahut yaygın deyişle ne kadar ekmek o kadar köfte demek lazım gelmez mi?

Vergi Dünyamızda Kafkaesk Bir Uygulama: Enflasyon Düzeltmesi

Başlığı gören okuyucularımız, üstat kafayı Kafka ile bozdu diyecek. Ama biraz sabırlı olun, önce beni biraz dinleyin, sonra bana hak vereceğinizi umuyorum. **Kafka'nın konumuza uyan önemli bir romanı bulunuyor: Dava.**

Dava isimli romanda, Josef K. bir sabah uyandığında kaldığı pansiyonda tutuklanır, ama suçunun ne olduğu kendisine söylenmez, **bununla birlikte serbest bırakılarak savunması istenir, ancak kimse mahkemeye çağırılmaz, kendi bireysel çabalarıyla yargılanmaya ve çaresiz bir şekilde kendisini savunmaya ve suçsuz olduğunu ispat etmeye çalışır.**

Enflasyon düzeltmesi denilen muammanın vergi dünyamıza etkisi tam olarak böyle oldu. Neredeyse bir yıla yakın süre geçti, vergi idaresi dahil olmak üzere, kimse uygulamayı tam olarak ortaya koyamıyor, sürekli yeni bir özelliği keşif ediliyor, her şeyi kuralına kitabına uygun olarak yapmak isterseniz dahi yapmak imkânsız gibi görünüyor, böylesine gerçek ötesi bir durum ancak Kafka romanlarında olur.

Vergi sistemimizi felce uğratan enflasyon düzeltmesi denilen garabet uygulamanın bana göre daha fazla hasar yaratmadan kaldırılması yerinde olacak, yoksa başımızda yolacak saç kalmayacak görünüyor.

Sonsöz

Efendim yılın son günlerine geldik, o nedenle bugün sizi mevzuata boğmak ve fazla yormak istemedim. Ama vergisel açıdan 2025 yılından beklentilerimin bir kısmını da dile getirmeye çalıştım.

Umarım önümüzdeki yıl, meslek mensupları başta olmak üzere vergiye taraf tüm paydaşları sıkıntıya sokan enflasyon düzeltmesi uygulamasına son verilir, karmaşık düzenlemeler daha basit ve uygulanabilir hale getirilir. Maliyeci kardeşlerimize, meslek mensuplarımıza ve mükelleflerimize mutlu yıllar diliyorum efendim, kalın sağlıcakla.

■ 24 . SANAYİ VE İHRACATI TEŞVİK EDEN KV UYGULAMALARI

■ 03 Ocak 2025 Cuma

Önsöz

Efendim, geçtiğimiz yıl hatırlayacak olursanız, *son yıllarda kurumlar vergisi uygulamasının çok karmaşık bir şekilde çalışan, ikide bir arıza yapan, tüm kabloların aynı yere bağlandığı dev bir makineye dönüştüğünden bahsetmiş*, bu makinenin aksayan yönlerini düzeltecek 'tamirat' günümüz deyiimiyle *bir "İyileştirme Projesi" oluşturabilir mi diye yüksek sesle düşünmeye başlamıştım.*

İzinizle ben projenin ilk adımını bugün atmaya başlıyorum. Bakalım nasıl bir şey ortaya çıkacak? Şunu da hemen ifade edeyim, geliştirmeye çalışacağım tamamen amatör bir projedir, belki ileride birilerinin işine yarar.

Projenin ilk bölümünde, geçmişten günümüze değin, kurumlar vergisinde yer almış *"Sanayi Üretimini ve İhracatı Teşvik Eden Uygulamalar" masaya yatırılarak analiz edilecek, güncel uygulamaların daha basit hale getirilerek, nasıl iyileştirileceğine yönelik çözüm önerilerinde bulunulacaktır.*

Geçmişte Kalan Bir Uygulama: Sanayi Ürünleri İhracat İstisnası

Uzun yıllar önce sanayi ürünleri ihracatını teşvik üzere etkin bir şekilde uygulanmış, geçmişte kalan bir düzenlemeyi ayrıntılarıyla değerlendirelim. Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan bu düzenleme aynen aşağıda yer aldığı gibiydi.

“Sanayi ürünü ihraç eden ve yıllık ihracat tutarı 1.000.000 ABD Doları veya muadili yabancı para karşılığı Türk Lirasını aşan imalatçı kurumların, bu ihracattan sağladıkları hâsılâtın %20'si kurum kazancından indirilir. İhraç edildiğinin tevsiki şartıyla ihracatçılara yapılan satışlar yıllık ihracat tutarının hesabında ihracat sayılır. İhraç ettiği malı imal etmeyen ihracatçı kurumlarda bu istisna 1/4 oranında uygulanır.

Bakanlar Kurulu yukarıda yer alan 1.000.000 ABD Doları tutarını on katına kadar artırmaya veya kanunda yer alan tutarın 1/4 'üne kadar indirmeye, %20 oranını sıfıra kadar indirmeye veya kanunda yer alan orana kadar artırmaya yetkilidir. Bu yetkiler, mal grupları veya sektörler itibariyle de kullanılabilir.”

Bakanlar Kurulu, söz konusu maddeden aldığı yetkiye dayanarak 89/14073 sayılı kararı ile Kurumların 1989 ve 1990 yılları kazançlarına uygulanacak olan asgari ihracat tutarlarını ve istisna oranlarını saptamıştı. Buna göre **1989 ve 1990 yıllarında Sanayi Ürünleri ihracatı ile ilgili istisnadan yararlanabilmek için 250.000.- ABD Dolan veya muadili yabancı para tutarında ihracat şartı getirilmiş, 1989 yılı için %20, 1990 yılı için de %18 istisna oranı uygulanacağı hükme bağlanmıştı.**

Geçmişte kalan bu uygulamaya ilişkin esasları aşağıdaki gibi özetleyebiliriz.

- **Sanayi ürünleri ihracat istisnasının uygulanabilmesi için, yıllık ihracat tutarının 250.000.- ABD Doları veya buna denk yabancı para karşılığı Türk Lirasını aşması gerekir. Aksi takdirde istisna uygulanamaz.**
- İhraç tutarının hesabında, gümrük çıkış beyannamesinde yer alan (FOB) değer ve fiili ihraç tarihindeki dolar kuru (veya diğer bir yabancı para ile ihracat söz konusu ise, fiili ihraç tarihindeki Amerikan Doları - yabancı para paritesi) esas alınır.
- **Sanayi ürünleri ihracat istisnası, Sanayi Sicili Kanununda tarif edilmiş sanayi ürünlerinin ihracında geçerli olacaktır.** Diğer yandan, başlıca sanayi ürünleri ana gruplar halinde 20 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğine ekli listede belirtilmiştir.
- İstisna esas itibariyle imalatçı kurumların ihracatları için öngörülmüştür. Ancak **ihraç edildiğinin belgelendirilmesi kaydıyla, imalatçı kurumlar tarafından ihracatçılara yapılan satışlar da yıllık ihracat tutarının hesabında ihracat olarak kabul edilecektir.** Bu durumda ihracatçıların kurum olması şart değildir. Bir kolektif şirket ya da bir şahıs firması olabilir.

- İmalatçı kurumların, söz konusu istisnadan faydalanabilmelerini temin edecek ihracat tutarının hesabında, ihracatçılara yapılan satışların dikkate alınabilmesi için, bu **sanayi ürünlerinin ihracatçılarca herhangi bir nitelik değişikliği yapılmadan aynen ihracı gerekir**. İhracatçının, malın terkiğini değiştirerek ihraç etmesi halinde, kendisi imalatçı kurum sayılacak ve imalatçılar için öngörülen oranda istisnadan yararlanacaktır.
- İmalatçı kurum ile ihracatçı arasına başka bir firmanın girmesi halinde, imalatçı kurumun söz konusu istisnadan yararlanması mümkün olmaz.
- **İstisna ihracat kazancı ile sınırlı olmayıp, kurumun varsa diğer kazanç kısmına da uygulanır. Ancak, aynı yıl içinde yararlanılmayan istisnadan, sonraki yıllarda yararlanılması mümkün değildir.**
- Bu istisna esas olarak imalatçı kurumlar için öngörülmüştür. Ancak, **ihraç ettiği malı imal etmeyen ihracatçı kurumlar, imalatçılara tanınan bu istisnanın ¼'ü oranında yararlanabilir.**
- Sanayi ürünü ihraç etmek ve yıllık ihracat tutarı 250.000.- Amerikan Dolarını aşmak kaydıyla, ihracatçı kurumların da %20'lik bu istisnadan 1/4 oranında (%5) yararlanması öngörülmüştür. Bu durumdaki ihracatçı kurumların ihraç konusu sanayi ürünlerini, kurum statüsündeki imalatçılardan almaları şart değildir.
- İstisnadan %20 (1990 kazançları için %18) oranında yararlanabilmek için, öngörülen 250.000.- ABD Doları tutarındaki sınırın imalatçı kurumların bizzat imal ettiği sınaî ürünlerin ihraç edilmesi suretiyle aşılması gerekmektedir. Zira anılan maddede belirtilen %20'lik istisna oranı ve 250.000 ABD Doları olarak belirlenen sınır, imalatçılık vasfına bağlı olarak belirlenmiştir.
- **İmalatçıların sanayi siciline kayıtlı ve sanayi sicil belgesini haiz olması**, Sanayi Odası, Ticaret Odası veya Esnaf ve Sanatkâr Derneklerine kayıtlı bulunması, imalat işinde en az 5 işçi çalıştırması, sanayi sicil belgesinde yer alan üretim konusunda gerekli araç parkına sahip olması, bu şartları topluca taşıyan imalatçıların kendi üretimine ilave olarak aynı zamanda fason imalat da yaptırmaları halinde, fason imalatı sadece sanayi sicil belgesinde yazılı üretim dallarında yaptırmaları, fason olarak yaptırılan imalatta işin riskini ve organizasyonu üstlenmeleri, fason olarak imal ettirilen mallarla ilgili ham ve yardımcı maddeleri temin etmeleri durumunda, fason olarak imal ettirdikleri sanayi ürünleri de söz konusu istisna hükmünden yararlandırılır.
- İmalatçı kurumların, ihracatçıya ihraç kaydıyla satışını yaptıkları sanayi ürünlerinin bir kısmını piyasadan hazır olarak satın alabilirler. Bu durumda, söz konusu kurumlar bizzat üretmedikleri mallar için bu istisnadan yararlanamaz.

Örnek verecek olursak, eski uygulamanın ne şekilde yürütüldüğü daha kolay anlaşılacaktır.

İplik imalatı ve ticaretiyle uğraşan bir anonim şirketin 1989 hesap dönemine ilişkin kazancı 150.000.000.- TL olarak belirlenmiştir. Şirket anılan yılda 1.100.000.000.- TL tutarında iplik ihracatında bulunmuştur. Söz konusu ipliklerin 800.000.000.- TL'lık kısmı kendi imalatı olup, 200.000.000.- TL'lık kısmı mevzuata uygun şekilde bir başka firmaya fason imal ettirilmiş, 100.000.000.- TL'lık kısmı ise piyasadan satın alınmıştır. (Kur: 1 ABD Doları = 2.000.- TL)

Piyasadan satın alınarak ihraç edilen ipliklerin bu istisnadan yararlanması söz konusu olamaz. Şirketin işin riskini ve organizasyonunu üstlenerek fason imal ettirdiği iplikler ise uygulama kapsamında değerlendirilir. Bu durumda şirketin anılan yıla ilişkin olarak ihracat hasılatı 1.000.000.000.- TL olacaktır. Anılan yıldaki kura göre şirketin ihracat tutarı (1.000.000.000 / 2.000 =) 500.000.- ABD Doları olmaktadır.

Şirket 250.000.- Dolarlık sınırı geçtiği için anılan yıl için belirlenmiş olan %20 oranındaki sanayi ürünü ihracat istisnasından yararlanacaktır. Bu durumda şirketin 1.000.000.000.- TL tutarındaki ihracat hasılatı üzerinden %20 oranında hesaplanacak (1.000.000.000 x 0,20 =) 200.000.000.- TL tutarı kadar istisnadan yararlanması mümkündür. Ancak şirketin ilgili yıl kurum kazancı 150.000.000.- TL olduğundan, sadece bu tutar kadar istisnadan yararlanacak ve kurumlar vergisi matrahı oluşmayacaktır. Faydalanma imkânı olmayan 50.000.000.- TL'lık tutarın ise ertesi yıla aktarılması söz konusu olmayacaktır.

İhracatı Teşvik Eden Yeni Uygulama: Kurumlar Vergisinde İndirim

Kurumlar Vergisi Kanununun 32. maddesinde yer alan hükümlerle, kurumlar vergisinin oranı %20 olarak belirlenmiş ve 2017 yılı dâhil olmak üzere bu şekilde uygulanmıştı. Ancak, aynı kanununa eklenen geçici 10. maddeyle 2018, 2019 ve 2020 hesap dönemleri için verginin oranı %22'ye yükseltildi.

Artış eğilimi ileriki yıllarda da devam etti. Bu defa kanuna eklenen geçici 13. maddeyle 2021 ve 2022 yılları için kurumlar vergisinin oranı sırasıyla %25 ve %23 olarak belirlendi. En son yapılan değişiklik sonucunda ise, **2023 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kurum kazançları için uygulanacak olan 'genel' kurumlar vergisi oranı %25'e çıkarıldı.**

Diğer taraftan, 22 Ocak 2022 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan 7351 sayılı Kanunun 15. maddesiyle yapılan düzenlemeyle; **sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançları ile ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli uygulanacağı hükme bağlandı.**

Söz konusu düzenleme aynen aşağıda yer aldığı gibidir:

“MADDE 15 – 5520 sayılı Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(7) İhracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli uygulanır.

(8) Sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli uygulanır. Bu kazançların ihracata isabet eden kısmı için yedinci fıkra hükmüne göre ayrıca indirim uygulanmaz.

(9) Yedinci ve sekizinci fıkralardaki indirimli oranlar, bu madde kapsamındaki diğer indirimler uygulandıktan sonraki kurumlar vergisi oranı üzerine uygulanır.”

Yukarıda yer alan yasa hükümleri 01.01.2022 tarihinden geçerli olmak üzere, özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerde 2022 takvim yılında başlayan özel hesap döneminin başından itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere, yayım tarihi olan 22 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ancak, daha sonra yapılan yasal değişiklikle, 01.10.2023 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak üzere, **ihracatı daha fazla teşvik etmek amacıyla, kurumların 2023 yılı ve izleyen hesap dönemlerinde elde edileceği ihracat kazançlarında, kurumlar vergisinde uygulanacak indirim 1 puandan 5 puana çıkartılmıştır.**

İhracata Yönelik 5 Puanlık İndirime İlişkin Usul ve Esaslar

İhracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlara, 2023 ve devam eden hesap dönemlerinde kurumlar vergisi oranı 5 puan indirimli uygulanacaktır. 1 Seri Numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde değişiklik yapan 20 Seri Numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar açıklanmış olup, bunları aşağıdaki gibi özetleyebiliriz.

- **Kurumlar vergisi mükelleflerinin; sanayi üretimi faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlara kurumlar vergisi oranı 1 puan, ihracat faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlara ise 5 puan indirimli uygulayabilecektir.**
- İhracat yapan kurumların ihracattan elde ettikleri kazançlarıyla sınırlı olmak üzere **kurumlar vergisi oranının 5 puan indirimli uygulanabilmesi için ihracat faaliyetiyle uğraşmaları yeterlidir.**
- Üretim faaliyetiyle uğraşan kurumların üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarıyla sınırlı olmak üzere kurumlar vergisinin **1 puan indirimli olarak uygulanabilmesi için kurumun sanayi sicil belgesi sahibi olması ve fiilen üretim faaliyetleriyle uğraşması şartlarını birlikte sağlamaları gerekmektedir.** Yani sanayi sicil belgesi olmakla birlikte fiilen üretim faaliyetiyle uğraşmayan veya fiilen üretim faaliyetiyle uğraşmakla birlikte sanayi sicil belgesi olmayanlar bu uygulamadan yararlanamaz.

- İhracat yapan kurumlar gerek mal gerekse ***hizmet ihraçlarından elde ettikleri kazançlara münhasır olmak üzere kurumlar vergisi oranını 5 puan indirimli uygulayabilecektir.*** Bu madde uygulamasında hizmet ihracı, yurt dışındaki bir müşteri için yapılan ve yurt dışında faydalanılan hizmetleri kapsamaktadır. Ayrıca, karşılıklı olmak kaydıyla uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde yurt dışındaki müşteriler için Türkiye’de verilen roaming hizmetlerinden elde edilecek kazançlara da 5 puan indirim uygulanabilecektir.
- Mükelleflerin ihracat faaliyetinin yanı sıra diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarının da bulunması durumunda, ***ihracattan kaynaklanan 5 puan indirim uygulanacak matrah, ihracattan elde edilen kazancın ticari bilanço karına oranlanması suretiyle tespit edilecektir.***
- 5 Puan indirim uygulanacak kazanç tutarı, gerek ihracattan elde edilen kazancı gerekse ilgili dönem safi kurum kazancını aşamaz. Mükelleflerin ihracat faaliyetinden elde ettiği kazancın ticari bilanço karından fazla olması durumunda, safi kurum kazancı aşılmamak kaydıyla, ihracat faaliyetinden elde edilen kazancın tamamına 5 puan indirim uygulanabilir.
- Yurt dışından satın alınan malların Türkiye’ye girmeksizin başka bir ülkedeki müşteriye satılarak ihraç edilmesi halinde, bu faaliyetten elde edilen kazançlara 5 puanlık indirim uygulanacaktır. Yurt içinden, serbest bölgeler ile gümrüksüz satış mağazalarına yapılan satışlar da ihracat kabul edilecek ve bu faaliyetlerden elde edilecek kazançlara 5 puan indirim uygulanacaktır.

İmalatçıya Yönelik 1 Puanlık İndirime İlişkin Usul ve Esaslar

Sanayi sicil belgesine sahip ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarına, 2022 hesap döneminde kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli uygulanacaktır. 20 Seri Numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar açıklanmış olup, bunları aşağıdaki gibi özetleyebiliriz.

- ***Sanayi sicil belgesine sahip olan ve üretim faaliyetiyle uğraşan kurumlar, münhasıran üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranını 1 puan indirimli uygulayabilecektir.***
- Birden fazla konuda üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin üretimden elde ettikleri kazancın saptanmasında, ***üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançlar varsa üretimden doğan zararlarla topluca bir bütün olarak değerlendirilecektir.*** Üretim faaliyetlerinin sonucunda zarar doğması halinde, kapsam dışında kalan diğer faaliyetler nedeniyle ticari bilanço karının ve/veya safi kurum kazancının oluşması durumunda, üretim faaliyeti nedeniyle kurumlar vergisinde 1 puanlık indirimden yararlanılamaz.

- Sanayi sicil belgesine sahip olan ve münhasıran bu belge kapsamında yazılım, bilişim ve benzeri hususlarda gerçekleştirilen üretim faaliyeti sonucunda gerçekleştirilen kazançlara da kurumlar vergisi 1 puan indirimli uygulanacaktır.
- Sanayi sicil belgesine sahip kurumların üretim faaliyetlerinin yanı sıra diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlar bulunması durumunda, üretim faaliyetlerinden elde edilen **1 puanlık indirim uygulanacak matrah, fiilen yapılan üretimden elde edilen kazancın ticari bilanço karına oranlanması suretiyle saptanacaktır.**
- 1 Puan indirim uygulanacak kazanç tutarı, gerek üretimden elde edilen kazancı gerekse ilgili dönem safi kurum kazancını aşamaz. Mükelleflerin üretim faaliyetinden elde ettiği kazancın ticari bilanço karından fazla olması halinde, safi kurum kazancını aşmamak kaydıyla, üretim faaliyetinden elde edilen kazancın tamamına 1 puanlık indirim uygulanabilecektir.

İhracat ve Üretim Faaliyetlerinin Birlikte Yapılması Durumunda Uygulama

Mükelleflerin kendi imal ettikleri mamullerin bir kısmını yurt içi piyasalarda satarken, bir kısmını ise ihraç ettikleri görülmektedir. Sanayi sicil belgesine sahip olan ve fiilen üretim faaliyetiyle uğraşan mükelleflerin; **kendi imalatlarının yurtiçine yapılan satışlarından elde edilecek kazançlarına üretici sıfatıyla 1 puan, yurtdışına yapılan satışlarından elde edilen kazançlarına ihracatçı sıfatıyla 5 puan indirim uygulanacaktır.** Yani söz konusu indirimin aynı anda hem üretici hem de ihracatçı olarak iki kez uygulanması olanağı bulunmamaktadır.

İhracattan Elde edilen Kazançta İndirim Olması Durumunda Uygulama

Türkiye'de yerleşmiş olmayan kişilerle, işyeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara Türkiye'de verilen ve **münhasıran yurt dışında yararlanılan mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon, veri saklama, veri işleme, veri analizi** ve ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenen mesleki eğitim alanlarında faaliyette bulunan hizmet işletmeleri ile ilgili bakanlığın izni ve denetimine tabi olarak eğitim ve sağlık alanında faaliyet gösteren ve Türkiye'de yerleşmiş olmayan kişilere hizmet veren işletmelerin münhasıran bu **faaliyetlerinden elde ettikleri kazancın %80'i (2023 öncesi için %50'si) kurumlar vergisi beyanında ayrıca gösterilmek şartıyla kurum kazancından indirilmektedir.**

İhracat faaliyetiyle uğraşan mükelleflerin hizmet ihracından elde ettikleri kazancın %80'sinin kurumlar vergisi matrahının saptanmasında indirim olarak dikkate alınması durumunda, **indirime konu edilerek zaten vergi dışı bırakılmış kısım üzerinden 5 puan indirimli kurumlar vergisi uygulaması olmayacaktır.**

İndirimden sonra geriye kalan kazanç tutarına ise 5 puan indirimli kurumlar vergisi uygulanabilir. 5 Puanlık indirime esas matrahın hesabında, indirime konu edilerek vergi dışı bırakılmış olan üretim veya ihracat kazancı, ticari bilanço karından da çıkarılarak, hesaplama bu şekilde yapılacaktır.

İmalat veya İhracattan Elde edilen Kazancın Kurumlar Vergisinden İstisna Olması Durumunda Uygulama

Mükelleflerin münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançları ile ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançların kurumlar vergisinden istisna edilmiş olması durumunda, söz konusu kazançlar zaten verginin dışında tutulduğu için, indirimli kurumlar vergisi oranından yararlanılamaz. İndirimden yararlanacak kazançların bulunması durumunda, 1 veya 5 puanlık indirimin uygulanacağı matrahın hesabında, istisnaya konu edilerek vergi dışı bırakılmış üretim veya ihracat kazancı, ticari bilanço karından da çıkarılacaktır.

İndirimli Kurumlar Vergisinden Yararlanılması Durumunda Uygulama

Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlardan elde edilen kazançlara, ilgili teşvik belgesinde yer alan yatırıma katkı ve vergi indirim oranları dikkate alınarak yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren, yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli kurumlar vergisi uygulanmaktadır. Ayrıca, bu mükelleflerin belge kapsamındaki yatırımları dolayısıyla yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde ettikleri kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulanması imkân dâhilindedir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisinden yararlanacak olan sanayi sicil belgesine sahip mükelleflerin **aynı dönemde üretim faaliyetlerinden veya ihracat faaliyetlerinden kazanç elde etmiş olmaları durumunda, sırasıyla hem 1 ve 5 puanlık indirimden hem de yatırım teşvik belgesindeki vergi indirim oranına göre indirimli kurumlar vergisi uygulamasından aynı anda yararlanmaları söz konusu olacaktır.**

Bu durumda, öncelikle Kanunun 32. maddesinin 7 ve 8. fıkraları kapsamındaki matraha 1 veya 5 puanlık indirim uygulanacak, sonrasında ise tespit edilen indirimli bu orana Kanunun 32/A kapsamındaki vergi indirimi oranının uygulanması gerekecektir.

Genel Giderlerin Dağılımı

İndirim kapsamında kabul edilen faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, indirim uygulanacak kazançla ilişkin hâsılat, gider ve maliyet unsurlarının ayrı olarak tespit edilmesi esastır. Söz konusu indirim kapsamında kabul edilen faaliyetlerden elde edilen kazancın, kurumlar vergisi matrahının tespiti açısından, hâsılat, maliyet ve gider unsurlarının; ayrı ayrı izlenmesi, diğer faaliyetlerle ilişkilendirilmemesi ve kayıtların da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir.

Gider ve maliyet unsurlarının ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespitinin mümkün olmadığı hallerde ise **müşterek genel giderler, indirim kapsamında olan faaliyetler ile indirim kapsamında olmayan faaliyetler arasında uygun bir dağıtım anahtarı saptanarak dağıtılacaktır.**

Diğer taraftan, indirim kapsamındaki faaliyetler ile diğer faaliyetlerde kullanılan tesisat, makine ve ulaşım araçlarına ilişkin amortismanların ise bunların her bir işte kullanıldıkları gün sayısına göre dağıtılması gerekmektedir. Hangi işte ne kadar süreyle kullanıldığı tespit edilemeyen sabit kıymetlere ilişkin amortismanlar ise müşterek genel giderlerle birlikte dağıtıma tabi tutulacaktır.

Kur Farkı ve Diğer Gelirlerin Durumu

İhracat ve üretim faaliyetleri kapsamında doğan alacaklara ilişkin olarak, bu alacakların tahsil edilmesine kadar oluşan kur farkları, faiz ve benzeri gelirler, 1 veya 5 puanlık indirim uygulanacak kurum kazancı kapsamında değerlendirilecektir. **Söz konusu faaliyetler kapsamındaki bu alacakların tahsilinden sonra oluşan kur farkları, faiz ve benzeri gelirler ise indirim uygulamasından yararlandırılmaz.**

Eski ve Yeni Uygulama Arasındaki Temel Farklar

Sanayi ürünleri ihracat istisnasına ilişkin eski uygulama ile ihracat ve sanayi ürünlerinin imalatını destekleyen 5 ve 1 puanlık kurumlar vergisi indirimine ilişkin yeni uygulamayı karşılaştırmaya çalışalım.

Eski uygulamada sanayi ürünü ihracat hâsılatı üzerinden %20 oranında istisna uygulanırken, yeni uygulamada ihracatçıların ihracattan ve sanayicilerin kendi imalatlarının satışından elde ettiği kazançlar sırasıyla 5 ve 1 puanlık kurumlar vergisi indiriminden yararlanıyor.

Eski uygulamada sanayi ürünü ihracat istisnasından yararlanmak için yıllık asgari 250.000.- ABD Doları tutarında FOB ihracat yapmak gerekiyorken, yeni uygulamada ihracatçıların ve imalatçıların kendi imalatlarının satışından elde edilen kazancın 5 ve 1 puanlık kurumlar vergisi indiriminden yararlanmaları için herhangi bir asgari tutar veya sınır bulunmuyor.

Eski uygulamada sadece sanayi ürünleri ihracatı istisna uygulamasından yararlanırken, yeni uygulamada mal ihracatının yanı sıra hizmet ihracatından sağlanan kazançlar da 5 puanlık indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmaktadır.

Eski ve Yeni Uygulamaların Basitliği Açısından Yapılan Değerlendirme

Eski uygulama son derece basit ve uygulaması kolaydı. Mükelleflerin yıl içerisinde yaptıkları ihracat tutarlarını toplamaları, söz konusu **ihracat hâsılatları toplamının 250.000.- ABD Dolarını geçiyorsa uygulama kapsamına girildiği ve hâsılat tutarlarının toplamının %20'si alınarak istisna tutarının hesaplanması basit aritmetik işlemlerle kolayca saptanıyordu.** Diğer taraftan, Vergi İdaresinin mükellef tarafından hesaplanan istisna tutarının doğruluğunu birkaç dakikada kolayca kontrol etme imkânı vardı.

Yeni uygulama o kadar kolay değil. İndirim kapsamında kabul edilen faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, indirim uygulanacak kazançla ilişkin hâsılat, gider ve maliyet unsurlarının ayrı olarak tespit edilmesi gerekiyor.

Müşterek genel giderlerin, indirim kapsamında olan faaliyetler ile indirim kapsamında olmayan faaliyetler arasında uygun bir dağıtım anahtarı saptanarak dağıtılması, indirim kapsamındaki faaliyetler ile diğer faaliyetlerde kullanılan tesisat, makine ve ulaşım araçlarına ilişkin amortismanların ise bunların her bir işte kullanıldıkları gün sayısına göre dağıtılması, hangi işte ne kadar süreyle kullanıldığı tespit edilemeyen sabit kıymetlere ilişkin amortismanların ise müşterek genel giderlerle birlikte dağıtımına tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, ihracat ve üretim faaliyetleri kapsamında doğan alacaklara ilişkin olarak, bu alacakların tahsil edilmesine kadar oluşan kur farkları, faiz ve benzeri gelirler, 5 ve 1 puanlık indirim uygulanacak kurum kazancı kapsamında değerlendirildiği için, hesapların bu işlemleri takip edecek şekilde tutulmasında fayda bulunuyor.

Özetle 5 ve 1 puanlık indirimden yararlanacak kazanç tutarının, kapsam dâhilinde olmayan kazançlardan ayrı olarak çok dikkatli bir şekilde hesaplanması gereği bulunuyor. Bu durum uygulamadan yararlanacak olan mükelleflerin uyum maliyetini artırdığı gibi, söz konusu hesaplamaların mevzuata uygun şekilde yapılıp yapılmadığının beyanname üzerinden kontrol edilmesi imkânı da bulunmuyor.

Eski Uygulama ile Yeni Uygulamanın Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Eski uygulama mükellefler açısından ne anlam ifade ediyordu, yeni uygulama ne anlam ifade ediyor? Bir an için sanki eski uygulamanın yürürlükte olduğunu düşünüp, buna göre farazi bir örnekle eski ve yeni uygulamayı karşılaştırıp, düzenlemeler arasındaki etkinlik farkını ortaya koymaya çalışalım.

Makine imalatıyla uğraşan bir anonim şirketin 2024 yılında yaptığı ihracatlara ilişkin gümrük beyannamelerine göre FOB ihracat tutarı 1 milyon ABD Doları olup, fiili ihrac tarihindeki TCMB döviz alış kurlarıyla değerlendirilmiş 30.000.000.- TL ihracat hasılatı yasal kayıtlara yansıtılmış olup, söz konusu imal edilerek ihraç edilen mamullerden 3.000.000.- TL kazanç elde edilmiştir. Şirketin başkaca faaliyeti olmayıp, ticari bilanço karı ve kurumlar vergisi matrahı 3.000.000.- TL'dir.

Bir an için eski uygulamanın yürürlükte olduğunu varsayarsak, şirket 250.000.- Dolarlık sınırı geçtiği için istisnadan yararlanma hakkı kazanmış olacak ve 30.000.000.- TL tutarındaki ihracat hâsılatı üzerinden %20 olmak üzere, 2024 yılı kurum kazancından 6.000.000.- TL tutarındaki sanayi ürünleri ihracat istisnasından faydalanma imkânı olacaktır. Söz konusu istisnanın uygulanması üzerine matrah oluşmayacak, faydalanamayan istisna tutarı ise ertesi yıla aktarılmayacaktır.

Oysa yürürlükte olan uygulamaya göre, şirketin kazancının tamamı ihracattan elde edilen kazanç olduğu kabul edildiğinden, söz konusu kazancın ticari bilanço karına oranı %100 olduğundan, vergiye tabi kazancın tamamı 5 puan indirimli kurumlar vergisinden yararlandırılacaktır. Bu durumda şirket 2024 yılına ilişkin 3.000.000.- TL tutarındaki kurum kazancı üzerinden %20 oranında olmak üzere 600.000.- TL kurumlar vergisi ödeyecektir. Söz konusu istisnadan yararlanamamış olsaydı, ödeyeceği kurumlar vergisi tutarı 750.000.- TL olacaktır. Yani 30 milyon lira tutarında ihracat yapan bir kuruma sağlanan vergisel teşvik imkânı sadece ve sadece 150 bin lira olmaktadır.

Yukarıdaki örnekten de çok rahat olarak anlaşılacağı üzere, eski uygulamanın mükelleflerin ihracata çok daha fazla yönelmesini sağlayacak yönde etkilerinin bulunduğunu kabul etmek gerekir. Daha açık bir ifade şekliyle, yeni uygulamada yer alan teşvik unsurlarının çok marjinal kaldığını söyleyebiliriz.

Hâsılat Esasına Dayalı Yeni Bir Yasal Düzenleme Yapılması Şart

Yukarıda yaptığımız değerlendirmelerden de anlaşılacağı üzere, sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançları ile ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına **1 ve 5 puanlık indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmak için mükelleflerin bir hayli karmaşık hesaplamalar yapması gerekmektedir.**

Yukarıdaki bölümde örnekte yapılan hesaplamalardan görüleceği üzere, 2024 yılında %10 kâr marjıyla çalışan ve 1 milyon ABD Doları tutarı karşılığında olmak üzere 30.000.000.- TL tutarında ihracat yapan bir kurumun uygulamadan sağlayacağı vergisel avantaj tutarı sadece 150.000.- TL olmaktadır.

Diğer taraftan, bu vergisel avantajlar kazancın varlığına dayalıdır. Yani kazanç varsa söz konusu vergi indiriminden yararlanılacak yoksa faydalanma olanağı olmayacaktır. Oysa ihracat öyle bir faaliyettir ki bazen firmalar dış pazarlardaki yerini kaybetmemek için zararına dahi satış yapmak zorunda kalabilir. Bu durum aslında şu anlama geliyor, ***milyonlarca dolar ihracatın da olsa kar elde etmemişsen vergisel olarak faydalanabileceğin herhangi bir avantaj bulunmuyor.***

Bu nedenle, geçmişte uygulanmış ve yürürlükten kaldırılmış bulunan sanayi ürünleri ihracat istisnası uygulamasından edinilmiş tecrübeler de dikkate alınarak, ***5 puanlık indirim uygulamasının gözden geçirilmesi ve ihracatı gerçekten teşvik eden hâsılat esasına dayalı yeni bir yasal düzenleme yapılmasında fayda görüyoruz.***

■ 25 . MALİYENİN SON DAKİKA GOLLERİ

■ 10 Ocak 2025 Cuma

Önsöz

Efendim, kendimizi yılbaşı kutlamalarının telaşına kaptırıyoruz, eşimiz dostumuz ailemizle güzel bir akşam geçiriyoruz. Ertesi sabah bir kalkıyoruz, kalemizde bir sürü gol, kaleyi boş gören maliye gol yağdırmış.

Bu sene de kaderimiz aynı oldu. ***O kadar vakit varken, e-envanter defteri için niye son dakikaya kadar beklendi anlamış değilim.*** Sosyal medyada yapılan, her şey hazır tebliğ çıkacak açıklamaları ve çağrılarını ise ciddiyet ile bağdaştıramadım. Mükellef ve meslek mensuplarının böyle bir riski alması mümkün değildir, gider kâğıt ortamında defterini tasdik ettirir. ***Yediğimiz son dakika golünde çok açık bir zamanlama hatası var.***

Gece yarısı yayınlanan tebliğ ile mükelleflere tutma olanağı sağlanan e-envanter defteri şimdilik ihtiyari yani isteğe bağlı. Ancak, Hazine ve Maliye Bakanlığı ileride zorunluluk getirebilecek. ***Umarım, envanter defterlerinizi kâğıt ortamında onaylattırdıysanız, ayrıca e-envanter defteri tutma girişiminde bulunmamışsınızdır.*** Vergi denetim elemanları hakkınızda çifte defter tuttuğunuz iddiasıyla inceleme başlatırsa bir gol de oradan yersiniz.

Avrupa Peşimizde, Bize Yetişmeye Çalışıyor

Hep aksayan yerleri görecek değiliz elbet, ülkemizde iyi şeyler de oluyor. Yılbaşı öncesi dış haberleri tararken gözüme çarptı. **Almanya'da aşamalar halinde uygulanmaya başlayacak olan zorunlu e-fatura sisteminin ilk aşaması 1 Ocak 2025 tarihinde başlıyormuş.**

İlk aşamada, Almanya içindeki işletmelerin biri birilerine, AB e-fatura standardı EN 16931'e uygun, elektronik faturalar göndermesi ve alabilmesi gerekiyor. Almanya'nın e-faturaya yaklaşımı, Romanya ve İtalya gibi diğer AB üye ülkelerindeki mevcut zorunluluklardan ve Fransa ve Polonya gibi komşu ülkelerdeki planlanan uygulamalardan ise önemli ölçüde farklıymış. **Uzun yıllardır e-faturaya geçmiş bir ülke olarak, Almanya'ya aramıza hoş geldiniz diyorum. Nazar etmesinler n'olur, çalışsınlar onların da olur.**

Naylon Fatura Paniği

Efendim, meslek mensupları olarak, başımıza bir iş gelmesin diye naylon fatura konusunda doğal olarak çok hassasız. Özellikle faturalarda yer alan bazı ibareler bize **"panik atak"** yaşatır ki, canlı hayvan alımı satımı konusu da bunlardan birisidir.

Bildiğiniz üzere, yapılan bir düzenlemeyle **Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi** adı verilen bir sistem kuruldu, buna göre **işletmelerde kullanılan taşıt araçlarına Taşıt Tanıma Birimi denilen bir chip takılması gerekiyor.** Akaryakıt alırken sistem aracınızı tanıyacak ve fişiniz otomatik olarak düzenlenecek, böylece akaryakıt sektöründeki vergi kayıp ve kaçakları azaltılmaya çalışılacak.

Buraya kadar her şey tamam, kayıt yaptırdı, sıraya girip bekleyerek cihazınızı taktırdınız diyelim. **Bir süre sonra sisteminize üzerinde canlı hayvan alım satımı yazan bir e-fatura düşebilir. Görünce sakın telaşa düşmeyin. Aracınıza takılan cihazın e-faturası olabilir, anlaşma yapılan böyle şirketler var, aklınıza başka bir şey gelmesin.**

Maliye Dükkân Açtı; Hayırlı İşler

Efendim, inanmayacaksınız ama Maliye yılın ilk günlerinde dükkân açtı, bilgi satışına başladı. Müşterisi çok olacağı benziyor. Fiş fatura verirler inşallah diyelim ve hayırlı işler dileyelim.

Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer alan bazı bilgiler, kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılacak ve aktarılan bilgi karşılığında sorgu veya kayıt başına 25 kuruştan az olmamak üzere **"Katılma Payı"** alınacak.

Bu kapsamda **vergi kimlik numarası, mükellefiyet bilgisi, gelir vergisi beyannamesi, kurumlar vergisi beyannamesi, katma değer vergisi beyannamesi ve diğer beyannameler, mali tablolar ve bunların içerdiği bilgiler ile bunlara ilişkin ödenecek katkı paylarına ilişkin ayrıntılı bir fiyat tarifesi** yayımlandı.

İnsan Gerçekten Hayret Ediyor

Efendim, inkâr edemeyiz, Maliye devrim niteliğinde bir adım atmıştır. Gerçekten çok yerinde bir hizmet verilmiş olacaktır. Ticari işlemlere taraf olan işletmeler, çalıştıkları firmalar ile ilgili şüpheye düştüklerinde, kafalarında doğan soru işaretlerini giderecek bazı verileri doğrudan devletten edinmiş olacaktır. **Böylece, mali sistemin güvenilirliği ve etkinliği artırılmış olacaktır. Ancak, anlamadığımız şey, bunun için neden katılma payı adı altında bir ücret talep ediliyor.**

Ayrıca, mükelleflerin defterlerini tutan, yasal kayıtlara yansıtılacak faturaların ne derece sağlıklı olduğunu görmek isteyen meslek mensupları, yıllardır bakanlıktan bu konuda talepte bulunuyordu. Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu konuda yapılan tüm talepleri geri çevirmiş, veri tabanını meslek mensuplarına açmayarak, elindeki verileri kiskanç bir şekilde saklamıştı. Geç de olsa bu yönde adım atılmış olması elbette çok önemli, ancak **işini doğru düzgün yapmak isteyen meslek mensuplarından katılma payı adı altında para istenmesi çok ayıp olmaz mı?**

Personele Verilen Araçlar İçin Süper Bir Öneri

Efendim, geçtiğimiz haftalarda, **Maliyenin verdiği bir mukteza hatırlarsanız ortalığı bir hayli karıştırmıştı. Şirket personeline verilen taşıt araçlarının amaçları dışında özel kullanımının, personele sağlanan menfaat sayılarak ücret sayılması ve gelir vergisine tabi tutulması gerektiğine karar vermişlerdi.** Ben de hayatın akışının artık çok değiştiğini, devletimizin konuya daha esnek bakması gerektiğini söylemiştim.

Bir okurumdan konuya ilişkin bir ileti aldım, harika tespitlerde bulunmuş ve sorular sormuş: Neden bu konu sadece özel sektör çalışanları için konuşuluyor? **Kamuda kendisine araç tahsis edilen kimse yok mu? Peki ya bunlar ne olacak? Kamu personeline tahsis edilen bu araçlarla ilgili olarak, bu görevlilere sağlanan menfaat yönünden de gelir vergisi alınması gündeme gelecek mi?** Ben bu soruları elçi olarak ilgililere aktarmış olayım, elçiye zeval olmaz efendim.

Kendi Şirketini Soymanın Cazibesi Artırıldı

Allah Allah, insanlar niye kendi şirketini soysun, hiç öyle şey olur mu demeyin efendim, bal gibi de olur. Anlatmıştım, üşenmeyeceğim, bir daha anlatacağım. **Ülkemizde patronlar şirketlerinin kasasını ve banka hesaplarını kendi cebi gibi görüyor. Paraya ihtiyacı varsa, hiç çekinmeden şirketin parasını kendi parası gibi çatır çatır harcıyor ve kullanıyor.**

Bu işlemler tabii ki açıktan yapılmıyor. Ortakların kendi şirketlerinden kullandığı borç tutarları, ortaklar cari hesabında görünse, devletimiz hani bunun faizi diyecek. Şirket patronları da bunu çeşitli avans hesaplarında gizleme yolunu seçiyor.

Patronlar şirket karını dağıtsalar, bunun üzerinden stopaj ödenecek ve devlet de kendi payını alacak, patron aldığı karı istediği gibi kullanacak. Ama bu vergiyi ödemek istemeyen patronlar, bir takım muhasebe oyunları ile, şirketlerinin paralarını kendilerine aktararak bedava kullanıyor.

Bu duruma engel olmak için, ilgili yılın karını ertesi yıl genel kurulunda sermayeye eklemek üzere karar alan firmalarda %3-5 oranında stopaj yapılarak, geriye kalan tüm şirketlerde dağıtılsın dağıtılmasın kar payları üzerinden %10 gelir vergisi stopajı getirmek daha mantıklı olabilir mi diye bir öneride bulunmuştum.

Maliye, kar dağıtımında yapılan stopaj oranını %10'dan %15'e çıkararak cevap verdi. ***Yani patronların kendi şirketlerini soymasının cazibesi daha da artırıldı. Eskiden 100 liralık kar dağıtımında, devlet 10 lira alırken, bunu şimdi 15 liraya çıkardı.***

Olacaklar şimdiden belli, kurumsal olmayan şirketlerde, ***patronlar durup durduk yere vergi ödemek istemeyecek, kendi şirketlerinin bankalarda duran paralarını çaktırmadan kendi cebine aktarıp kullanmaya devam edecek, bizler de sızlanmaya devam edeceğiz***, başka yapacak bir şeyimiz yok, daha ne yapalım?

Vergi Müfettişleri Teşekkürü Hak Ediyor

Efendim, vergi sistemimiz beyan esasına dayalıdır. Bu sistemin düzgün bir şekilde işlemesi için, verilen beyanların incelenmesi ve yoldan çıkan mükellefler varsa doğru yolu bulmalarının sağlanması gerekir. Diğer bir ifadeyle, ***beyan esasında caydırıcılık önemlidir, denetim olmazsa mükelleflerin beyanlarını doğru düzgün vermelerini sağlayamazsınız.***

Vergi Müfettişleri tarafından, 2024 yılında yürütülen vergi incelemeleri sonucunda, yaklaşık 44 milyar lira tutarında vergi kaçağı tespit edilerek, kayba uğratılan bu tutarın tarh edilmesi ve 80 milyar lira tutarında ceza önerilmiştir.

Vergi Müfettişlerinin özlük hakları açısından yaşadıkları tüm olumsuzluklara karşın, vergi incelemelerinde gösterdikleri bu performans resmen parmak ısırtıyor, canla başla çalıştıkları için teşekkürü hak ediyorlar.

Yaban Kazları Kaçmaya Devam Ediyor

Efendim, dünyadaki en meşhur maliyeciyi tanıdığızı umuyorum: Fransız Kralı XIV. Louis'nin Maliye Bakanı Jean-Baptiste Colbert. Vergilerin toplanma biçiminde iyileştirmeler yapan bakanın bir sözü tarihe geçmiş bulunuyor. **“Vergileme sanatı, kazın mümkün olan en az tıslama ile en fazla tüyü elde edecek şekilde yolunmasından ibarettir.”**

Rahmetli Şükrü Kızılot hocamız bu veciz sözü hayatımıza sokmakla kalmamış, devletin kolaylıkla yakaladığı ve vergilendirdiği kesimlere **“kümesteki kazlar”** vergiden kaçanlara ise **“yaban kazları”** benzetmesinde bulunmuştu.

İşte vergiden kaçan ve yakalanacak bazı yaban kazlarını tespit etmiş bulunuyorum. Hazine ve Maliye Bakanımız Mehmet Şimşek'e milyarlarca lira vergi geliri getirecek bir müjdem var. Yasa hazır ama kıyıda köşede kalmış ve unutulmuş.

Sizi daha fazla merakta bırakmayayım ve konuyu açıklayayım. Efendim, Kurumlar Vergisi kanununun 30. maddesinde yıllar önce yapılmış bir düzenleme var. Bu maddeye göre, **ülkemizden vergi cennetleri olarak adlandırılan ülkelere yapılacak her türlü para transferleri üzerinden %30 oranında kesinti yapılması gerekiyor.**

Ancak, ufak bir sorun var, **bu ülkelerin hangi ülkeler olacağıının Maliye Bakanlığınca tespit edilerek, Cumhurbaşkanınca ilan edilmesi gerekiyor.** Olay bu kadar basit, resmî gazetede bir kararname yayımına bakıyor, **sonrasında gelsin paracıklar.**

Efendim hepinize iyi hafta sonları diliyorum, kalın sağlıcakla.

■ 26 . MÜFETTİŞ EMEKLİLERİNE YAZIK DEĞİL Mİ?

■ 17 Ocak 2025 Cuma

Önsöz

Ahh ah hiç sormayın efendim, bugünlerde çok dertliyim. Devletimize onca yıl müfettiş olarak hizmet etmiş, yağmur çamur demeden memleketin her yerine koşturmuş, görevden 1. derecenin 3. kademesinden ayrılmış bu kardeşiniz, yılbaşında yapılan zamla birlikte 19.327,81 TL emekli maaşı almaya başlayacak. Şimdi ben bu maaşla ne ederim, nerelere giderim?

Diyebilirsiniz ki, kardeşim sen de o kadar hak etmişin, ona göre maaş alıyorsun. Keşke öyle olsaydı efendim. Başımıza bir hal geldi ki sormayın. ***Cahildik dünyanın rengine kandık, gençtik hiç yaşlanmayacağız sandık.***

Müfettişken maaş bordrolarındaki ufak bir ayrıntıyı nedense önemsemiyorduk. Aldığımız maaşın çok küçük bir kısmı maaş olarak görünüyor ve emekli keseneğine tabi tutuluyor, geriye kalan ciddi bir kısmı ise denetim tazminatı, temininde güçlük zammı vb. kalemlerden oluşuyor ve bunlar emekli sandığı keseneğine tabi tutulmuyordu.

Daha açık ifade etmek gerekirse, **ücretimizin sadece sınırlı bir kısmı üzerinden emekli sandığına para yatırılmış, geriye kalan büyük kısmı üzerinden emekli sandığına ödeme yapılmamış, dolayısıyla buna bağlı olarak bugün aldığımız emeklilik maaşı kuş kadar, ev kirasına bile yetmez.**

Kanunen elbette yapılacak bir şey yok, bize tazminat vb. olarak yapılan ödemelerde emekli keseneği yapılmayacağı yönünde yasal düzenleme yapıldığı için, her şey kitabına uygun, peki hukuka ve ahlaka uygun mu? **Emekli sandığına kesinti yapılmayan diğer tutarlar ücret değil miydi?** Bu tutarları ücret olmaktan çıkararak haklı bir unsur var mı? **Murat Batı hocama sorup, yapılacak bir şey var mı görüş alacağım valla, bize de yazık değil mi kardeşim?**

Emekli Maliyecinin Adı Yok

Son umudum Nedim Türkmen üstattaydı, üstadın en son yazısıyla tüm hayallerim suya gömüldü. Üstadın çalışan maliyeci kardeşlerimiz için yeri göğü inleyen yazısı gündem oldu. Güzünüzden kaçtıysa mutlaka okuyun efendim, müthiş bir yazı. <https://www.sozcu.com.tr/maliyeciler-kayit-disi-ekonomiyi-bitirmeye-kararli-ama-p126514>

Maliyeciler artık hak ettiği ücreti alsın diye iç parçalayan bu yazıda, maalesef biz emekli maliyeciler yine unutuldu. Gençliğini ve en güzel yıllarını devlete veren maliyeden emekli olanlara verilen bu maaşlar reva mıdır?

Diğer taraftan, özel sektörde çalışanlara tahsis edilen araçlardan ve verilen yemek kartından bile vergi çıkarmaya çalışan **maliyenin, sırf kendi müfettişine daha az emekli maaşı ödemek için, ödediği maaşların büyük bir kısmı üzerinden emekli sandığına kesintisi yapmaması yakışık alıyor mu? Ayıp değil mi?**

Schrödinger'in Kedisi

Bu kedi ne menem bir şey, Alman cinsi mi acaba, hangi özellikleri var, pet-shoplarda bulunur mu diye sakın düşünmeyin efendim. **Bu kedi sizin bildiğiniz kedilerden değil, olay esasen kuantum fiziğinde bir düşünce deneyiyle ilgili.** Schrödinger adında Avusturyalı bir fizikçi, atomların aynı anda birden fazla durumda olabileceğine yönelik fikri planda böyle bir deney tasarlamış.

Schrödinger'in kedisi deneyinde; bir kedi, küçük bir şişe zehir ve radyoaktif bir kaynak kapalı bir kutuya bırakılır. Radyoaktif kaynağın bir saat içinde ışımaya ihtimali ile ışımama ihtimaline eşittir. Eğer kutunun içindeki sensor radyoaktivite algılasa şişeyi kıran mekanizma çalışır ve ortama yayılan zehir kediyi öldürür.

Yapılan yoruma göre bir saatin sonunda kedinin canlılık ve ölümlük halleri eşdeğerdir. Yani kedi hem ölü hem de canlıdır. Ancak kutuyu açıp baktığımızda bu iki durumdan birisi gerçek olacaktır.

Kuantum fiziği konusunda ders aldığım, artık rahmetli olmuş hocalarımın yüzünü kara çıkartacak değilim. Efendim, artık beni biraz tanıdınız sanırım, daha önce denenmemiş, zor işler için çaba harcamayı seviyorum ***Şimdi bu meşhur deneyi alıp, vergi alanına uyarlamaya çalışacağım.***

Kutuya kapatacağımız kedinin Türk Vergi Sistemi olduğunu kabul edelim. Enflasyon düzeltmesine ilişkin düzenlemelerin de zehir olduğunu kabul edelim. Yasama organımızı da radyoaktivite kaynağı olarak kabul edelim.

Şu an itibarıyla enflasyon düzeltmesinde yıl içerisinde yaşanan sorunların yarattığı karmaşa gerçekten inanılmaz boyutlarda olmuştur. Meslek mensuplarını hayattan bezdiren bu uygulamanın kaldırılacağına yönelik umut ve beklentiler hala sürmektedir.

Şu anda bütün iş yasama organındadır, ***deneydeki radyoaktivite kaynağının ışıyıp ışımayacağı belirsiz olduğu gibi, şu anda meclisin söz konusu yasal düzenlemeyi yürürlükten kaldırıp kaldırmayacağı belirsizdir.***

Yasal düzenleme yürürlükten kaldırılmazsa, enflasyon düzeltmesinin içinde yer aldığı zehir şişesi kırılacak ve kedimizi yani temsili vergi sistemimizi öldürmüş olacaktır. ***Yani özetleyecek olursak, şu anda vergi sistemimiz ölü mü canlı mı bilemiyoruz. Meclisimiz çıkaracağı bir yasayla enflasyon düzeltmesini kaldırmazsa, enflasyon düzeltmesi vergi sistemimizi zehirleyerek öldürecektir. Eğer enflasyon düzeltmesi kaldırılırsa vergi sistemimiz düşe kalka da olsa yaşamaya devam edecektir.***

Umutla bekliyoruz, enflasyon düzeltmesi zehrini içinde taşıyan şişe kırılmadan, yasal bir düzenlemeyle yürürlükten kaldırılır ve hep birlikte derin bir nefes alarak, oh çekeriz.

Prag ve Öldüren Vergiler

Efendim, hiç Prag'a gittiniz mi? ***Geçtiğimiz asırda Kafka'nın sokaklarında dolaştığı, tarihte Bohemya Krallığının başkenti olmuş, günümüzde ise Çek Cumhuriyeti'nin baş şehri olan Prag, hiç düşünmeden dünyanın en büyüleyici şehirlerinden birisidir diyebilirim.***

Kısmet olmuş, 8-10 yıl önce ziyaret etme şansını bulmuştum. ***Cafe Slavia***'da tatlı ve kahvenin tadını çıkardıktan sonra, tam karşısındaki ***Ulusal Opera ve Balo Binası***'nın inanılmaz atmosferinde ***Madam Butterfly***'yı heyecanla izlemiştim. Temsilden sonra şöyle çıkıp biraz yürüyüp, içecek bir şeyler almak için ufak bir marketi açık bulmuş ve içeri dalmıştım.

Rafları şöyle bir göz gerdikten sonra hayatımın en büyük şoklarından birisini yaşadım. Uzun süre baktım ama inanmakta zorluk çektim, bira fiyatları su fiyatlarıyla aynı seviyedeydi, hatta ithal Fransız suları çoğu içkiden daha pahalıydı. Üç beş parça bir şey alıp, vay be deyip söylenerek dışarı çıkmıştım.

Nedendir bilinmez, uzun yıllardır çok büyük bir sıkıntımız var. **Alkollü içkiler üzerinde inanılmaz derecede ağır bir vergi yükü var. Keyfinden vazgeçmek istemeyen halkımız alkolden alınan vergilerden kaçınmak için, sonunda kimyagerlik yapmayı da öğrendi**, dar gelirli çoğu yurttaşımız kendi içkisini evde yapar hale geldi.

Diğer taraftan alkolden o derece yüksek vergi alınıyor ki, olay iyice seyrinden çıktı, yaşam tehlikesi uyandırmaya başladı, **İstanbul'da son bir haftada nerdeyse 20'ye yakın insan sahte içki nedeniyle ölmüş durumda. Bandrol uygulaması sahteciliği önlemede maalesef başarılı olamamış görünüyor.**

Vergi sistemimizin bütün yükü nerdeyse motorlu taşıtlara, akaryakıtta, alkollü içkilere ve tütün mamullerinin üzerine yıkılmış durumda. Hadi diğerleri neyse de alkollü içeceklerde durum çok tehlikeli, insanlar sahte içki nedeniyle canından oluyor. **Ne dersiniz, alkollü içkilerdeki vergileri azaltmanın artık zamanı gelmedi mi?**

Arabayı Atın Önüne Koşmasak Olmaz mı?

Efendim, müjdem i isterim, Kanal İstanbul'un üzerine yapılacak köprülerden ilki olan Sazlı dere Köprüsünün ayakları 90 metreye yükselmiş. Biliyorum diyeceksiniz ki, daha ortada kanal yok köprü ne işe yarayacak, öyle demeyin efendim, köprüyü veren Allah bir gün altından geçecek kanalı da verir.

Elbette devletimizin hikmetinden sual olunmaz, ama insan yine de düşünmeden edemiyor. **Acaba önce kanalın yapılmasını mı bekleseydik?** İstanbul'un bir kısmını dev bir adaya çevirecek proje gerçekleşir mi? Gerçekleşse bile yapımı kaç yıl sürer? Bu arada yapılacak köprü eskimeye ve çürümeye başlar mı bilemiyoruz. Netice itibarıyla **arabayı atın önüne koşmasak daha iyi olmaz mıydı?**

■ 27. WHATSAPP KULLANIMINDA ADABI MUAŞERET KURALLARI

■ 17 Ocak 2025 Cuma

Önsöz

Efendim, benim açımdan WhatsApp son yılların en büyük icadı, iş ve özel yaşamımda bir hayli yoğun şekilde kullanıyorum, muhtemelen siz de benim gibi aynı durumdasınızdır. Ancak, bazen siz de yaşıyorsunuzdur, bu mecraanın kullanımı sırasında bazen yanlış anlaşılmalara başınıza geldiği gibi bazen de insanın tepesini attırarak olaylar yaşandığı oluyor.

Geçenlerde çok kalabalık bir grupta bir iki arkadaşın yaptıkları bana çok rahatsız edici geldi. Kendilerine yaptıklarının adabı muâşeret kurallarına uymadığını ifade ettim. Bu açıklamama hadi ya öyle bir şey mi varmış diyerek müstehzi bir ifadeyle karşılık verdiler. Bunun üzerine, grubu terk etmenin akıl ve ruh sağlığım açısından daha yararlı olduğunu görerek, izin isteyip ayrıldım.

Şimdiye kadar bu konuda bir şeyler yazan olduğunu görmedim. Yine zor bir işe soyunmuş olacağım ama denesem ne kaybederim ki, ***hadi gelin hep birlikte "WhatsApp Kullanımında Adabı Muâşeret Kuralları"nı belirlemeye ve yazmaya çalışalım.***

WhatsApp'ı Facebook Gibi Kullanmaya Çalışanlar

Efendim, sizi bilmem ama ben whatsapp'ı iş yaşamında çok yoğun kullanıyorum.

Birlikte çalıştığım arkadaşlardan bir şey rica ediyorum, müşterilerim veya onların muhasebe müdürleri yahut mali müşavirleri bana çoğunlukla whatsapp'tan ulaşıyorlar, kimi zaman bir şey soruyorlar, kimi zaman bir belge istiyorlar, kimi işlemleri de buradan organize ediyoruz.

Benim açımdan en tehlikeli grup, whatsapp'ı facebook gibi kullanmaya çalışan insanlar. Nasıl dersenez, katıldığımız gruplarda **bazı insanlar tıpkı facebookta olduğu gibi Can Yücel'den şiirler, Mevlana'dan bir lafa bakarım tadında laf çakmalı özlü sözler, Hayyam'dan rubailer, çoğunluğu sosyal medyadan alınmış ve hiçbir şey vermeyen içerikler paylaşıyor.**

Ama öyle bir iki tane değil, gün boyunca belki on veya onbeş tane, hiçbirimizin o kadar vakti yok ki kırmadan dökmeden anlatmaya çalışıyoruz ama o kadar da kolay olmuyor.

WhatsApp'ı Köy Kahvesine Çevirenler

Efendim, **ikinci tehlikeli grup da bunlar, bu arkadaşlarımız neredeyse ıssız bir adadan dönmüş, sohbe susamış durumdadır, saatlerce yazsalar da yorulmuyorlar.** Bazen sohbet de edilir, sıkıntı yok ama ortamı köy kahvesine çevirenlerin olduğu gruplardan kaçmakta fayda var.

Bu konuda kural kitabına eklenmesini talep ettiğim husus şudur. **Düşüncelerinizi özlü olarak tek bir baloncığa (iletiye) sığdırmaya çalışın.** Üç beş kelime ardı ardına 7-8 tane ileti gönderenler bana çok rahatsız edici geliyor. **Karşınızdakilerin bildirimleri açksa, adamların telefonunu çın çın öttürmenin bir âlemi var mı?**

Karşısındakinin Sözü Kesenler

Efendim, diğer bir rahatsız edici bir durum şu: Grupta konuşulmasını istediğiniz yahut bir konuya ilişkin insanların fikrini almak için bir şey yazıyorsunuz. Birisi yazmaya başlıyor, tamam derdime çare olacak cevap gelecek diye seviniyorsunuz. Bir bakıyorsunuz karşınızdaki bambaşka bir konuya ilişkin bir şey paylaşmış. Sorduğunuz şey güme gidiyor, arada kayboluyor.

Yav kardeşim, whatsapp'ta yapılan konuşmaların gerçek dünyada yapılan konuşmalardan farkı yok ki? Arkadaşınız bir şey yazmış sormuş, onun lafını ağzına tıkayacak şekilde, sözünü kesmenizin bir anlamı var mı? Adamın sözüne diğer insanlar belki cevap verecek, bir şeyler yazacak, bekle iki dakika ölür müsün?

Paylaşım Rekoru Kıranlar

Diğer tehlikeli bir unsur da sosyal medyada ilginç ne görse paylaşma hastalığı olanlar, bu arkadaşlarımız ise x'in whatsapp şubesi gibi çalışıyor. Geçen gün bir arkadaşım yaklaşık yarım saat içinde üç dört paylaşım gönderdi, birisi sosyal bir konu hakkında 7-8 sayfalık bir pdf, arkasından bir haber akışı, arkasından ünlü bir köşe yazarının politik gündemi değerlendiren 15 dakikalık röportajı.

Arkadaşıma şunu yazmak zorunda kaldım, bu gönderilerin tamamını dikkate alsam en az bir saatimi harcarım. Oysa benim o kadar boşa harcayacak zamanım yok. Ayrıca şahsi x hesabım var, ilgimi çeken hesap ve konuları zaten takip ediyorum diyerek kendisine teşekkür ettim.

Taziye Mesajları

Doğaldır, hepimizin eşi dostu var, ayrıca yaşlanmaya başladık, arkadaşlarımızın yakınlarının kayıpları oluyor. Özellikle kalabalık gruplarda, bir arkadaşımız bir vefat haberi paylaşıyor. İnsanlar saatlerce baş sağlığı mesajı paylaşıyor. Fakat günün sonunda başsağlığı dilenen arkadaşımızın grupta olmadığı anlaşılıyor.

Kural kitabına yazılmasını istediğim diğer bir öneri şu şekilde. Tabii ki grupta birisinin bir yakınının ölümüne ilişkin haber paylaşılabilir, ama haberle birlikte ilgilinin cep telefonu da paylaşılır. ***Bana göre taziyenin muhatabına yapılanı makbuldür.***

Grupta açığa yapılan taziyeler, iletişim kirliliği yarattığı gibi çoğu zaman hedefine varmıyor. Gruba yazmak yerine, aynı mesajı yakınıni kaybeden ilgili arkadaşına ileti şeklinde göndermek çok mu zor olur?

Efendim bana ayrılan sürenin bu hafta da sonuna gelmiş bulunuyorum, hepinize iyi hafta sonları diliyorum, kalın sağlıcakla.

■ 28 . UZAKTAN YEMEK TARİFİ OLMAZ

■ 24 Ocak 2025 Cuma

Bir Varmış, Bir Yokmuş, Hayat Bir Masalmış

İnanmak ve kabul etmek mümkün değil, geçtiğimiz cuma yazdığım yazıda, şakayla takıldığım ve yazısına link verdiğim, çok değerli meslektaşım artık yok, bir otel yangınında ailesiyle birlikte kendisini kaybettik, acımızı tarif etmeye imkân yok.

Sevgili Nedim Türkmen'i rahmet ve minnetle anıyorum; bilgisi, görgüsü ve nezaketiyle mesleğimize değer katan isimlerden birisiydi, kendisine ve ailesine Allah'tan rahmet, sevenlerine baş sağlığı ve sabırlar diliyorum.

Aynı yangında, değerli meslektaşım Eray Mercan'ın gencecik oğlu Alp Mercan'ı da kaybetmiş bulunuyoruz. Sevgili Alp'e Allah'tan rahmet, Eray dostumuza başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Bugün vergiye ve teknik sorunlara odaklanmam çok zor görünüyor, uygun görürseniz mesleğimize dair konulara değinelim ve sohbet edelim istiyorum.

Müfettiş Muavinliği ve Splitwise

Efendim, içinizde müfettiş muavinliği yapmış olanlar varsa bilir. Yaygın tabiriyle o zaman "Çayda dem, kurulda kıdem" denirdi. ***Ne kadar angarya iş varsa çömez muavinlerin üzerine kalırdı.***

Özellikle ekip olarak geçici görevle başka bir ile gittiğimizde, ekibin ortak harcamalarının takibi en kıdemsiz elemana kalırdı. Ay boyunca nerde ne yenilmiş ne içilmiş, nereye ne kadar masraf yapılmış, kimin payına ne kadar düşer muavin arkadaşlarımız kurusu kuruşuna hesaplar, ay sonlarında hesap görülürdü.

Yaklaşık birkaç sene önce kalabalık sayılacak bir arkadaş grubuyla üç dört günlüğüne **Tiflis'e** gitmiştik. **Gerçekten hayran olunacak bir şehir, doğunun Paris'i desem yeridir.** Arkadaşların çocuklarından birisi olaya el attı. Teknoloji artık çok gelişmiş, bildiğiniz gibi değil.

Apple Store'de "Splitwise" diye bir aplikasyon var ki inanılmaz. Grupta yer alan kimseleri yazıyorsunuz, kim kimle nerde hangi kişiler için ne kadar harcama yapmış, harcama yaptıkça veri girişini yapıyorsunuz. Üç günün sonunda, tek tuşa bastığınızda kimin kimden ne kadar borcu alacağı var pat diye ortaya çıkıyor.

Bizim muavinliğimizde olsaydı, ne güzel yararlanırdık. **Şu anda muavinlik yapan meslektaşlarımız varsa, onları uyandırmış olayım, turnelerde kullansınlar inanılmaz derecede rahat ederler.**

Meslek Mensupları Maliyeden Jest Bekliyor

Efendim, geçtiğimiz haftalarda yazdığım bir yazıda, Maliyenin nerdeyse devrim niteliğinde bir uygulamaya başlayacağından bahsetmiştim. Nedir dersenez, **Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer alan bazı bilgileri, kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşacak ve aktardığı bilgi karşılığında kullanıcılardan sorgu veya kayıt başına "Katılma Payı" alacak.**

Uygulama bir hayli ilgi çekecek gibi görünüyor. Özellikle sahte fatura sıkıntısı yaşamak istemeyen firmalar, mal ve hizmet alımında bulunacağı firmaların ne derece sağlam olduğuna dair fikir edinebileceği nitelikli verilere ulaşmış olacaktır. Ayrıca, **nylon fatura kullanımına yardımcı olduğu iddiasıyla, iştirak suçlamasıyla karşılaşmak istemeyen meslek mensubu arkadaşlarımıza da bu uygulama hiç kuşkusuz ilaç gibi gelecektir.** Böylece, işlerini yaparken aldıkları riski ölçme ve mümkün mertebe kaçınmaları söz konusu olabilecektir.

Gelirler Eski Genel Müdürü rahmetli Altan Tufan Üstadımızın uğraşları sonucunda, Katma Değer Vergisinin yürürlüğe girmesinden bu yana, ülkemizde belge düzeninin yerleşmesi için uğraşyoruz. Belge düzeninin yerleşmesi için; yaygın yoğun denetim diye sokaklara döküldük, fiş aldınız mı diye vatandaşın yolunu kestik, fiş kesmeyen esnafın dükkânını kapattık, bu uğurda elimizden gelen her şeyi denedik.

Yeni uygulamayla birlikte, belge düzene ilişkin ekosistemin daha sağlıklı bir şekilde çalışacağını öngörüyoruz. **Maliyenin veri paylaşımıyla, nylon faturacılar sistemde daha görünür hale gelecek ve bunlar piyasadan zamanla ayıklanacaktır. Diğer taraftan, iyi niyetli mükellefler kendisini koruma olanağına kavuşmuş olacaktır.**

KDV Kanunu uygulamasının 40. yılında, Maliye Bakanlığı işini canla başla yapmaya çalışan meslek mensuplarına bir jest yapsa, veri paylaşımından yararlanan meslek mensuplarından katılma payı almaz mı? Çok şey mi istiyorum?

Vergilerimiz Nereye Gidiyor?

Efendim, gençler bilmez, KDV'nin ilk çıktığı yıllarda televizyonda yayımlanan kamu spotlarında "**Ödediğiniz Vergiler Size Yol, Su ve Elektrik Olarak Dönecektir**" denirdi. **Bunca yıldır bekliyoruz, bana dönen bir şey olmadı, size dönen bir şey olduysa haber verin lütfen.**

Şaka bir yana, **ben gençliğimde ne eğitim için ne de sağlık için cebimizden para çıktığını hatırlamıyorum, eğitim ve sağlık devletin güvencesi altındaydı.** Şimdi arkadaşlarımdan duyuyorum, çocuklarının eğitimi için her yıl milyonlarca lira ödüyorlarmış. Sağlık desenez çok garip bir hal aldı, sağlık sektörü içine ticaretin asla girmemesi gereken bir sektör. O kadar kirlendi ki, sonunda **para için yeni doğan çocukları katleden çeteler bile ortaya çıktı.**

Tabii benim merak ettiğim şey şu: **Eğitim, sağlık ve ulaşım da paralı hale geldiğine göre biz niye vergi ödüyoruz? Ödediğimiz vergiler nereye gidiyor? Gördüğüm kadarıyla ödediğimiz vergiler; memur maaşlarına, KKM desteklerine, faiz ödemelerine ve kamu özel sektör işbirliği çerçevesinde yapılan yol-köprü-hastane-havaalanı projelerine gidiyor.**

KOİ projelerinin işleyiş ve finansman şekli gerçekten çok garip. Bir taraftan tüketici olarak, aldığınız ulaşım-sağlık hizmetinin bedelini zaten siz ödüyorsunuz. Diğer taraftan, vatandaş olarak ödediğiniz vergilerin ciddi bir kısmı da, bu projeleri gerçekleştiren firmalara ödeniyor. Özetleyecek olursam, hem aldığınız ulaşım ve sağlık hizmetinin bedelini ücret olarak ödüyor, hem de bu garip sistemi işleten özel firmaları ödediğiniz vergilerle finanse ediyorsunuz, sizce de bir gariplik yok mu?

Aldığım hizmetin bedelini ödüyorsam, neden KOİ projeleri için ayrıca vergi ödüyorum. KOİ projelerini finanse edecek şekilde vergi ödeyeceksem, neden aldığım hizmetler için ayrıca ücret ödüyorum? Şu işi ya devlet yapsın ya da özel sektör, niye iki ayrı yere birden para ödeyelim.

Deflâtör Karmaşası

Efendim, eskiden ülkede kullanılan en temel deflâtör döviz kurlarıydı. İşletmeler yılın sonuna doğru meclise gelen bütçe kanuna bakar, bir sonraki yılın döviz kuru hedeflerini dikkate alarak, enflasyon tahmininde bulunur, kendi işletmelerinin içinde bulunduğu sektördeki gelişmeleri de dikkate alarak kendi bütçe çalışmalarını gerçekleştirirdi.

Vergilerle ilgili temel deflâtörümüz ise her yıl Kasım ayında açıklanan Yeniden Değerleme Oranı olmuştur. Cumhurbaşkanına verilmiş bulunan yetkinin kullanılmadığı durumlarda; bir sonraki yıldaki gelir vergisi tarifesinin dilimlerinde, her yıl YDO oranında güncelleneceği yazılı olan bazı maktu vergiler ve cezalarda ne kadar artış olacağını buradan takip ediyoruz.

Kiraya verilen gayrimenkullerin kirasının her yıl ne kadar artacağı konusunda ise deflâtör olarak TEFÉ-TÜFE oranları dikkate alınmakta. Dövizin çok uzun yıllar kararlı hareket etmesi nedeniyle, dövizle kiralama modası sona ermişti.

Ama sonra ne yaptık ettik, bütün sistemi tam anlamıyla karmaşaya sürüklemeyi başardık. Bir bakıyorsunuz, döviz kurları ölçülen enflasyonun 3 katına fırlıyor, görece fiyatlar yurtdışına göre anormal ucuz kaldığı için, **Bulgar'lar kahvaltılık alışverişi için bile Edirne'ye gelmeye başlıyor.**

Aradan bir süre geçiyor, bu defa tam tersi yönde döviz baskılayıp, TL'yi reel olarak değerli hale getiriyoruz, bu defa görece fiyatlar yurt dışına göre anormal pahalı hale geliyor, **cebine azcık döviz koyan vatandaşımız tatile ve elektronik eşya, alkol vb. alışveriş için yurtdışına kaçmaya başlıyor.**

2024 yılı sonu itibariyle yıllık olarak; dolar kuru %19,63, TÜİK tarafından ölçümlendiği iddia edilen Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) %44,38, Yeniden Değerleme Oranı ise %43,93 olarak açıklandı. **Sizi bilmem ama ben hala dolar bazında dünyanın en pahalı ürünlerini tüketmeye alışmadım ve bu işten çok sıkıldım.**

Bölgesel Asgari Ücret Gelir mi?

Efendim, üzerinde aylarca konuşuldu, televizyon kanallarında saatlerce tartışıldı, sonunda geçtiğimiz ay asgari ücret belirlenmiş oldu. **Peki, eskiden üzerinde hiç durulmayan asgari ücret konusu, neden son yıllarda üzerinde günlerce konuşulur hale geldi hiç düşündünüz mü?**

Yukarıda ele almaya çalıştım, ülkedeki tüm deflatörler çıldırıp, neyin ucuz neyin pahalı olduğuna dair tüm veri setimiz alt üst olunca, ücretin de hangi seviyede oluşacağı yönünde anormal bir karmaşa yaşandı, yaşanmaya da devam ediyor. Yaşam maliyetleri o derece arttı ki ücret artışları bunu yakalayamıyor.

Bazen sosyal medyada çok güzel analizlere rastlıyorum. Asgari ücret sorununun çözümü için şunlar söyleniyor: İstanbul'da yaşamının maliyetiyle; Çankırı, Bitlis yahut Uşak'ta yaşamının maliyeti aynı mı? Bu illerde ev kiralari arasında bile uçurum var. Bu nedenle asgari ücretin bölgesel olarak belirlenmesi gerekir şeklinde öneriler var.

Efendim, pek bilinmez ama ülkemizde bölgesel asgari ücret uygulaması çok uzun yıllar boyunca sürmüştü. Ancak, bir parti tarafından yapılan başvuru üzerine, **bölgesel asgari ücret uygulaması anayasada yer alan eşitlik ilkesine aykırı bulunarak, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti.**

Şimdi tekrar bu yönde bir çalışma yapılır mı, yapılırsa olay tekrar AYM gündemine gelir mi, gelirse neler olur açıkçası ben bilemiyorum. Bakalım, hep birlikte yaşayıp göreceğiz.

Uzaktan Yemek Tarifî Olmaz

Efendim, okuyucularımdan bir hayli mail alıyorum, bir kısmı teşekkür ediyor, bir kısmı ele alınmasını istediği konuları dile getiriyor, bazı meslektaşlarımız ise çalıştıkları firmalarda ortaya çıkan bir hayli spesifik sorunları yazıp, benden çözüm önerisi bekliyor.

Efendim, vergisel konularda ufacık bir detay konuya bambaşka bir boyut kazandırabilir. Hele ki son yıllarda yapılan düzenlemelerle, vergi uygulamalarında gri alanların fazlasıyla arttığı malumunuzdur. **Maille gelen üç satırlık sınırlı bilgi ve verilere dayalı olarak çözümlenmede bulunmak, içine konacak malzemeleri görmeden, uzaktan yemek tarifî vermeye benzer,** ortaya tatsız tuzsuz bir şey çıkar, ciddi sıkıntılar doğabilir. **Bu yöndeki taleplere, bir meslek mensubunun profesyonel desteğinin alınmasının uygun olacağı şeklinde cevap veriyorum.**

Amadeus ve Salieri

Hadi artık konuyu değiştirelim, biraz da hayattan ve sanattan konuşalım. **Başarı denildiğinde ne anlıyorsunuz? Çok para kazanmak mı? Herhangi bir meslekte sivrilib, isim yapmak mı? Yoksa bir mevkii ele geçirip, buralar benden sorulur demek mi? Size göre hangisi tarihte iz bıraktı? Mozart mı yoksa Salieri mi?**

Efendim, bazen başkalarının hayatlarından da ders çıkarmak, kendi kişisel hikâyeyize yön vermenize yardımcı olabilir. Bu yüzden, başarıya ulaşmış insanların hayatlarını kurcalar, ilgi çekici detaylar üzerinde dururum. **Bana Amadeus Mozart'ın hayat hikâyesi çok etkileyici gelmiştir mesela.**

Benim gibi operayı seviyorsanız ve henüz izlemediyseniz, "Amadeus" filmini mutlaka izlemenizi öneririm. Opera sadece sanattan ibaret değildir, hayata dair önemli dersler de içerir. Mozart'ın yaşamından yeni işe başlayan genç arkadaşlarımız için şöyle bir ders çıkarılabilir. İş yaşamınızda etrafınızda bir sürü Salieri göreceksiniz, hiç birine aldırmayın, kendi yeteneğinize inanmaktan ve yaptığınız işe özen göstermekten asla vazgeçmeyin.

■ 29 . YEMİNLİLER ZOR DURUMDA

■ 31 Ocak 2025 Cuma

Önsöz

Efendim, vergi dünyamızda neler oluyor neler bitiyor, elimden geldiğince ortaya çıkan sorunları ele almaya, bilgim ve görgüm çerçevesinde analiz etmeye, gücüm yettiğince çözüm önerilerinde bulunarak sizlere aktarmaya çalışıyorum.

Gün geliyor büyük şehirlerde geçim zorluğunun artması nedeniyle göç yollarına düşen vergi memurlarımızdan ve boşalan vergi dairelerimizden bahsediyorum. Gün geliyor maaşlarının büyük bir kısmından emekli sandığına prim yatırılmayarak mağdur edilen emekli ve çalışan müfettişleri anlatıyorum. Gün geliyor, bir gece yarısında resmi gazetede yayımlanan ikincil düzenlemeden dolayı hakları yenen mükelleflerden, ama çoğu zaman da mevzuattaki aksaklıklar nedeniyle meslek mensuplarının yaşadığı sıkıntılardan bahsediyorum.

Efendim, terzi kendi söküğünü dikemezmiş. Bugüne kadar yeminli mali müşavirlerin de sorunları olduğu ve bunları ele almak aklıma gelmemiştii, kabahat benim. İzin verirseniz bugün biraz da onların sorunlarını ele alalım.

Yeminliler Para mı Basıyor?

Efendim, bir zamanlar devrin başbakanı, ülkeyi nasıl zenginleştireceğini anlatmak için, **“Her mahallede bir milyoner yaratacağım”** demişti. Son yıllarda izlenen ekonomik politikalar sayesinde, paradan 6 sıfır atılmasına rağmen, günümüzde milyoner olmayan çok az insan kalmıştır sanıyorum.

Piyasada şöyle bir algı var, tüm yeminliler para basıyor ve çok fazla kazanıyor. Allaha çok şükür halimden şikâyet edecek değilim ama para basıyor değilim. Şunu söylemek lazım sanırım, **yeminlilerin tamamı aynı gemide değil, kimisinin özel yatı var, kimisi bir cruise gemisinde lüks kamarada yaşıyor, kimisi ise küçük bir sandalda çabalyor.** Beni soracak olursanız, **küçük bir balıkçı teknem var, çok şükür şimdilik çorba kaynıyor.**

Algı Oyunları

Efendim, siz de görüyorsunuzdur, bazen sosyal medyada çeşitli hikâyeler dönüyor, yok yeni bir sistem hazırlanmış da, her şeyi yeminlilere bağlayacaklarmış da, onlar onaylamadan bir şey olmayacakmış. **Bu hikâyeleri yazanların hayal gücü gerçekten çok geniş, meslek gruplarını birbirine düşürmek için hazırlanan bu tür algı oyunlarına gerçekten inanan var mıdır acaba?**

Maliyetler Çok Arttı

Efendim, yeminli mali müşavirler sonuç itibarıyla hizmet firmalarıdır, mal almazlar mal satmazlar. **Son yıllarda ülkede izlenen garip ekonomi politikaları, tüm çalışanların yaşam maliyetini ve geçim şartlarını inanılmaz derecede ağırlaştırmıştır.**

Hizmet işletmelerinde maliyet unsurları esas itibarıyla çalışanlara ait ücretler, kira giderleri, ödenecek vergi ve sigorta primleri, akaryakıt ve ulaşım giderleri, iletişim ve kargo giderleri vb. giderlerden oluşmaktadır. **Yeminlilerin son bir yılda maliyetlerinde en az %50-60 civarında bir artış olmuşken, bu maliyetlerini maalesef gelirlerine tam olarak yansıtma olanağı bulamamıştır.**

Çoğu Yeminlinin Elinde Hiç İş Yok

Efendim, şimdi olmaz böyle şey diyeceksiniz, ama 2023 yılına ilişkin olarak aktaracağım bu verileri resmi kayıtlardan almış bulunuyorum. Diğer YMM Odaların durum nedir bilmiyorum ama **Ankara YMM Odasına kayıtlı olarak çalışan yeminlilerden %26,29'unun elinde hiç tam tasdik işi yok, %29,64'ünün elinde ise ortalama olarak yaklaşık 3 tam tasdik işi var.**

Odaya kayıtlı çalışanların yaklaşık %26,29'luk kısmını oluşturan tam 173 meslek mensubumuz tasdik sözleşmelerinin oluşturduğu pastadan kırıntı dahi alamamıştır. İkinci kademedede bulunan mensuplarımızın %29,64'lük kısmını oluşturan 195 mensubumuz ise 577 tam tasdik sözleşmesi imzalamış ve adam başına ortalama 2,96 sözleşme yaparak, pastadan sadece %8,84'lük ince bir dilim almayı başarmış görünüyor.

Efendim, bu iki kademeyi birlikte değerlendirdiğimizde, durumun vahameti ortaya çıkıyor. Ankara YMM Odası Çalışanlar Listesine kayıtlı olan 368 üye, toplam üye sayısının %55,93'ünü oluştururken, bu iki grubun tam tasdik sözleşmesi pazarından sadece %8,84 pay aldığı ortaya çıkıyor.

Tabii bu durum birçok farklı etmene bağlı olabilir. ***Bazı üyelerimiz tam tasdik sözleşmesi sorumluluğu almak istemiyor olabilir yahut kıdemli üstatlarımız işlerini hafifletip kendisine daha çok zaman ayırmayı tercih ediyor olabilir. Nedenleri üzerinde durmakta fayda var.***

Son Enflasyon Bükücü

Haberi ilk Abdullah Tolu kardeşimin x'te yaptığı bir paylaşımından aldım. Birkaç defa okudum, ama bir türlü kabullenmek istemedim. Vergi hukukumuz sizlere ömür efendim, terki diyar eylemiş bulunuyor. Danıştay 3. Dairesi, hukuki bir garabet yaratan 563 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği'nin 4. maddesinin iptali ve yürütmesinin durdurulması talebiyle açılan davada, yürütmenin durdurulması talebini reddetmiş, Maliye'ye sıkıntı yok yürüyün kardeşim demiş.

Bu yargı kararının kabul edilmesi mümkün değil, 2024 yılı 2. geçici vergi beyan dönemi başladıktan ve beyannameler yürürlükteki yasalara uygun olarak verildikten sonra, uzatma üzerine uzatma vererek, 2023 yılı brüt ciroları 50 milyonun altında olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapma haklarının, bir tebliğle ellerinden alınması düşünülemez.

Diğer taraftan, ***Danıştay'ın aldığı bu karar aslında bir hayli geç kalmış bir karar. Neden diyecek olursanız, bu karar 3. defa uzatılan beyan verme süreci bitmeden önce çıkmış olsaydı, hiç değilse mükelleflerin önünü görme ve riskten kaçınma imkânı olacaktı.***

Dolayısıyla, karar süresinde çıkmayınca, o tarihten bu yana yürüyen zaten yürüdü, duran ise durdu. Yasalara itibar eden bir kısım mükellefimiz, tebliğde yer alan düzenlemeyi dikkate almadan, verdikleri beyannameler üzerinde herhangi bir değişiklik yapmadı. Mükelleflerin hatırı sayılır bir kısmı ise, şimdi durup durduk yerde bakanlıkla takışmayalım deyip, yasalara uygun olarak verdikleri beyannameleri daha sonradan çıkan tebliğe göre düzeltti.

Size işin daha garip tarafını söyleyeyim mi? Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2023 yılı cirosu 50 milyondan daha düşük olan mükelleflere, 2024 yılı 2 ve 3. geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmalarını yasaklamışken, şimdi aynı mükelleflerden 2024 yılı kurumlar vergisi beyanı için, bu defa yılın tamamını

kapsayacak şekilde enflasyon düzeltilmesi yapmalarını istiyor ve zorunlu tutuyor. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu?

Paraşüt Çocuklar

Efendim, hep vergi konuşacak değiliz, whatsapp gruplarında yaptığımız bazı sohbetlerde, ***çocuklarını özel okullarda okutan arkadaşlar, okul ücretlerinin ne denli yüksek olduğundan yakınıyorlar. Duyduğum rakamlara inanmakta zorluk çekiyorum, milyonlar havada uçuşuyor.***

Maliye Bakanlığında çalışırken, iki sene süreyle ABD’de geçici görevli olarak bulunan bir kardeşiniz olarak, az çok oradaki sistemi öğrenmiş bulunuyorum. ***Trump ne yapar, ortalığı daha fazla karıştırıp sistemi değiştirir mi bilmiyorum, ama ABD’de ilk ve orta öğrenim ücretsiz yani bedava.***

Bu nedenle, Güney Korelilerin bir kısmı çocuklarını varsa ABD’de bulunan yakın akrabalarının yanına gönderiyor. Çocuk aldığı ilk ve orta öğrenim için para ödemiyor, dil sorununu hallediyor, kaliteli bir eğitim almış oluyor. Bu çocuklar o kadar fazla ki bunlara ***“Paraşüt Çocuk”*** adını takmışlar.

Yüksek öğrenimde ise başka ülkelerde çok cazip fırsatlar var, İsviçre’de üniversite eğitimi parasız, buradaki okullara milyonlarca lirayı bayılmaktansa, antenleri açmakta ve dünyaya açılmakta fayda var, benden söylemesi takdir size kalmış.

Kendinize Bir Şans Tanıyın

Efendim, yıllar önce kısmet olmuş büyüleyici güzellikte Sevilla’yı gezmiştim. Bu şehirdeki bir tütün fabrikasında işçi olarak çalışan “Carmen” isminde bir kadının hüznü aşk öyküsünü besteleyen Bizet’in ne acıdır ki kendi yaşam öyküsü de hüznüle sona ermiştir.

Prömiyeri 1875’te Paris’te Opera Comique’te yapılan Carmen, inanılması zor ama dönemin ahlaki normlarına göre uygunsuz bir eser olduğu yönünde sanat eleştirmenlerinin çok ağır saldırısına uğramış ve ***ilk temsilinde başarısız olmuştur.***

Bizet büyük bir bunalımın içine düşmüş ve 36 yaşında kalp krizi geçirerek hayata veda etmiştir. Sonrasında ise eserin müzikal kalitesi ve anlattığı hikâyenin hüznü tüm sanatseverleri adeta büyülemiştir. ***Besteci ne yazık ki kendi başarısını göremedi ve zevkini tadamadı ama Carmen opera tarihinin en çok sevilen ve sahne alan eseri oldu.***

Evet, hayat böyle bir şey, başarı bazen gecikmeli gelebiliyor. O nedenle çabalarımızın karşılığı olan meyveleri toplamak için sabırlı olmakta, başarısız olsanız dahi kendimize bir şans daha tanımakta ve yola devam etmekte fayda var, hayat sürdüğü sürece umut da vardır. Başarı belki sizi bir sonraki durakta bekliyor olacaktır.

■ 30 . SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTÜSÜ

■ 07 Şubat 2025 Cuma

Önsöz

Efendim, son yazımda arı kovanına çomak soktum biliyorum, ama hiç merak etmeyin, bu kardeşiniz devletimiz tarafından hiçbir masraftan kaçınılmayarak, en zor görevler için yetiştirildi, merak etmeyin bana bir şey olmaz.

Yazı için bizzat arayarak veya e-posta göndererek teşekkür eden bir hayli meslektaşım oldu, ilgi ve beğenileri için kendilerine teşekkür ederim. Sayıları az da olsa sitem eden ağabeylerim ve kardeşlerim oldu, haklarını helal etsinler. Üstatlarımın ve meslektaşlarımın büyük bir kısmı ise hoşgörülerini esirgemediler, yapılan değerlendirmelerin tamamını saygıyla karşılıyorum.

Efendim, benim amacım üzüm yemek bağcıyı dövmek değil. Sistemde yapısal sıkıntılar varsa, bunların gündeme getirilerek, meslek mensupları arasında konuşulması, tartışılması ve hep birlikte çözüm yollarının aranmasında ne gibi bir sakınca olabilir? ***Ne yapalım, rahmetli Haldun Taner üstadımızın ölümsüz eserinde olduğu üzere “Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım” mı diyelim?***

Efendim, izniniz olursa bugün vergilerden konuşmak hiç içimden gelmiyor, yaşlandım galiba. Hadi bir değişiklik yapalım. Bugün biraz anılarım, biraz edebiyat, biraz da meslek yasamızdan ve bunun örgütlü yapısını teşkil eden meslek birlikleri hakkında sohbet edelim, ne dersiniz?

Sinek Avladığım Günler

Ayrılmaya karar verdiğimde, 2002 yılının sonuna doğruydum, nerdeyse üç yıldır yaptığım defterdar muavinliği görevinden sonra, **Maliye Bakanlığı'nın Ankara ilinde taşra görevi olarak en yüksek memuriyet olan defterdar vekilliği görevi yürütmekteydim.** Gelenek olduğu üzere başkanımıza çıkıp ikinci kez izin istedim. Daha önceki ayrılma talebime izin vermemişti, bu defa uygun gördü ve yirmi iki sene önce kamu görevimden ayrıldım.

Efendim, denetim sektöründe çok yaygın bir kanaat vardır. Maliyeciler ayrılmadan mükelleflerle anlaşır, ayrıldıklarında unvanlarını da kullanarak çok rahat bir şekilde çalışma hayatlarına devam ederler. Bende bir "Safık" var herhalde, nedense ne ben kimseyi ayrılıyorum diye aradım ne de kimse ayrılıyormuş diye beni buldu.

Neyse lafı uzatmayayım efendim, eşyalı bir ofis tuttum ama ne bir işim var ne de çalışanım. **Ofise geliyorum, kamudayken günde otuz kişi ararken bir anda sayı sıfıra düştü, arayan yok soran yok, sıkıldım, gittim 2.500 parçalık bir puzzle aldım.** Sözleşme dönemi bitmeden bir tane müşterim oldu, üç dört ay sonra birkaç müşterim daha olunca, bu hobime ara vermek durumunda kaldım.

Meslek Yasamızın Çıkmasına Avukatlar mı Engel Oldu?

Efendim, umarım yüklü bir tazminat davasıyla karşı karşıya kalmam, ama işim gereği sizleri bilgilendirmek zorundayım. **1932 Yılında Ticaret Bakanlığı tarafından "Hesap Mütahassıslığı Kanun Tasarısı" hazırlanarak, mesleğimize ilişkin ilk defa kanun çıkarılması konusunda çok yoğun çaba sarf edilmiş ancak başarılı olunamamış.**

Ne kadarı doğru bilmiyorum ama **şöyle bir şehir efsanesi var, bu kanunun çıkarılmasına avukatların engel olduğu söylenir.** Doğrusunu bilen ve aktaran olursa mutlu olurum.

Bir İş Görüşmesi

Gelen her işi aldığımız da sanılmasın sakın, bir tanesini anlatayım. Memuriyetten ayrıldığım birkaç hafta olmuştu sanırım, daha hiç işim yok. Tanıdığım bir avukat aradı, çalıştığı bir şirket olduğunu, görüşmek istediklerini söyledi, ben de tamam dedim, randevu için gün ve saat belirledik.

Efendim gençler bilmez, **eskiden büyük inşaat şirketlerinin neredeyse tamamı Köroğlu Caddesi üzerinde veya çevresinde bulunurdu.** Bu şirketlerin başka bir özelliği daha vardı. **Şirkete girdiğinizde, hepsi sanki tek bir iç mimarın elinden çıkmışçasına, adeta bir pavyonu andıran şatafat ve grotesk süslemeler karşısında neredeyse ağızınız açık kalırdı.**

Anılan gün ve saatte şirkete gittik, içeride yoğun bir sigara dumanı kaplamış, masada Al Capone kılıklı gençten sayılabilecek birisi oturuyor, ortamda bir iki karanlık adam daha var. Al Capone hiç vakit kaybetmeden, abi biz okul yapım işlerinde çalışıyoruz, hakedişlerimiz genelde gecikiyor, muhasebe müdürlüğünde işi çözecek adamınız var mı diye sordu.

Ben de lafı hiç uzatmadım, bu tür işlerle ilgilenmediğimi söyleyip, teşekkür ederek ayrıldım. Sonra ne mi oldu, 20 yıl sonra o firma ülkenin en büyük inşaat firmalarından birisi oldu. Pişman mısın diye soracak olursanız, asla derim, prensip prensiptir.

Meslek Yasamız Soğuk Savaş Döneminden Kalmış Durumda

Avukatlardan sonra başka gruplar da devreye girdi mi bilinmez ama meslek yasamızın çıkması için 13 Haziran 1989 tarihini beklemek durumunda kaldık, bu tarihten birkaç ay sonra Doğu Avrupa ile Batı Avrupa'yı ayıran Berlin Duvarı yıkıldı. Yani **meslek kanunumuz resmen soğuk savaş döneminden kalmış durumda, üzerinden 35 yıl geçmiş olmasına rağmen, günümüz şartlarına uygun kayda değer bir değişiklik yapılmadı. Sanırım yerinden oynatırsak, yıkılır altında kalırız diye korkuyorlar.**

Saygınlığımız Çok Azaldı

Efendim, gençler bilmez, 20 sene kadar önce mali müşavir veya yeminli mali müşavir olarak çok havalyıydık, kimseler yanımıza yaklaşmazdı. Müşteriler bile yanımıza randevu alarak gelir, aradaki mesafe ve resmiyet korunur, gittiğimiz yerlerde ise üst düzeyde nezaket ve saygı görürdük.

Efendim, artık yeni bir yüzyıla girmiş bulunuyoruz, hatta dörtte birini tamamladık bile, devir imaj ve reklam devri, imajınız ne kadar yüksekse, fiyatınız o kadar yüksek oluyor, hatta karşınızdaki pazarlık etmeyi bile düşünmüyor.

Bir kamuoyu araştırma şirketiyle anlaşılrsa, meslek mensuplarının kamuoyundaki imajının ne durumda olduğu tespit edilse güzel olmaz mı? İmajımızda sıkıntılar varsa bunların giderilmesi için, bazı sosyal sorumluluk ve PR çalışmaları yapılır, imajımız belki bir parça düzeltilmiş olur. Bizden geçti ama hiç değilse mesleğe yeni başlayan arkadaşlarımıza faydası olur.

2004 No.lu Mührün Sırrı

Efendim, 2003 yılı başında bakan onayı çıktı, istifam kabul edildi ve memuriyetten ayrılacağım belli oldu. **Göreve başladığımızda bana verilmiş bulunan, dönemin Başbakanı rahmetli Turgut Özal tarafından imzalanmış resmi kimliğimde açtıkları delikler biraz canımı yaktı ama teselli olarak bana geri verdiler.**

Sağ olsun bakanlıktaki arkadaşlarımız jest yapmak istemiş, bana 2003 numaralı YMM mührünü ayırmak istemişler. Fakat sonra ne olmuş tam olarak bilemiyorum, başka birisine acilen mühür vermeleri gerekmiş sanırım. ***Kısmet değilmiş, bir sonraki mühür yani 2004 no.lu mühür benim oldu, 22 yıldır da kazasız belasız kullanıyorum. Hayırlısıyla da geriye teslim etmek kısmet olur inşallah diyelim.***

Dünyada Eşimiz Benzerimiz Yok

Efendim, bizdekine benzer bir uygulama, eğer gözden kaçırmadıysam, dünyanın hiçbir ülkesinde bulunmuyor. Daha açık söyleyelim, ***ülkemizde muhasebe sanki devlet için tutuluyormuş gibi, meslek mensupları da sanki devletin bu hizmet talebini yerine getirmek için varmış gibi kabul ediliyor.*** Soğuk savaş döneminden kalma bu sisteme göre, ne mükelleflerin ne de meslek mensuplarının esamesi okunmuyor.

Defterdar Muavini Ne İş Yapar?

Eski yıllardan bahsedip de ***rahmetli defterdarım Ali Karaarslan üstadımı anmadan geçmem mümkün değil, hiç düşünmeden üstadın hayatta tanıdığım en kıvrak zekâlı ve nüktedan insanlardan birisi olduğunu söyleyebilirim.***

Üstadımız, karşısındaki insana bir mesaj verecekse, mutlaka konuya uygun bir fıkra bulur, karşındakinden yapılmasını beklediği davranışı kırmadan dökmeden anlatmış olurdu. Bazen üç yüz kişinin içinde kızdığı konuyu ima eden bir fıkra anlatır, olayın faili kendisine verilen mesajı anlar, ama geriye kalan 299 kişi üstadın kimi uyardığını asla çözemez ve merak içinde kalırdı.

Üstadın yardımcılığına başladığım ilk günlerdi, bana çay söyledi, samsun paketinden bir sigara çekip yaktı, sonra bana dönüp, biz burada ne iş yapıyoruz biliyor musun, ***“İbrikçibaşılık”*** yapıyoruz dedi, bir hayli şaşırmıştım, ama O aldırmaııp şöyle devam etti:

“Defterdarlık hacet kapısıdır, sıkışan buraya gelir, bizim elimizde iki ibrik vardır, adam derdini söyler, olumsuz düşünüyorsa kırmızı ibriği veririz, yok istediği şey uygunsa yeşil ibriği veririz, ama bundan daha önemlisi bunu çok fazla gecikmeden yaparız, yoksa sıkışan adam dayanamaz altına yapar.”

Saatleri Ayarlama Enstitüsü

Efendim, ***Ahmet Hamdi Tanpınar Üstadın*** ölümsüz eseri ***“Saatleri Ayarlama Enstitüsü”*** isimli romanını okudunuz mu bilemiyorum, ancak hiçbir zaman için geç değildir, okumadıysanız mutlaka tavsiye ederim, müthiş keyif alırsınız.

Meslek yaşamızın çıkmasıyla birlikte, iyi niyetlerle kurulan, kurulduğu yıllarda kamuoyuna büyük bir devinim getiren, tüm meslektaşların gözbebeği ve geleceğe dair umudu olan, **Mali Müşavirlerin ve Yeminli Mali Müşavirlerin Üst Birlik ve Odaları günümüz itibarıyla, tıpkı bu romanda hikâye edilen, maalesef hiçbir işe yaramayan Saatleri Ayarlama Enstitüsü ve Şubelerine dönüşmüştür.**

İnanmayacaksınız ama bu enstitüde yer alan bozuk saatlerin bir çarkı yahut dişlisi olmak için insanlar birbirini paralyor. Keşke aralarında bu saatler niye bozuk, nasıl tamir ederiz diye düşünen insanlar olsaydı, hiç değilse mesleğimiz adına geleceğe dair bir umudumuz olurdu.

Alemdağ'da Var Bir Yılan

Efendim, nedense ülkemizde düşünür ve yazarlar pek sevilmez, onların topluma zarar verdiği düşünülür ve bazı önlemler alınmak durumunda kalınır. Eserleri yasaklanan veya mahpus damlarına düşen şair ve yazarlarımızın çoğu bilinir ama nedense ünlü öykücümüz Sait Faik Abasıyanık'ın yaşadıkları pek bilinmez.

Yazdığı öykülerle hayatımızda iz bırakmış olan Sait Faik'in, II. Dünya Savaşı yılları sırasında asılsız ihbarlarla önü kesilmek istenmiş, "**Çelme**" isimli öyküsü nedeniyle yargılanmış, annesinin duyduğu üzüntüyle uzunca bir süre yazamamıştır. Ancak yazmaktan uzak kalmaya dayanamamış, daha sonra bir roman yazmış, bu defa da yazdığı roman **Bakanlar Kurulu Kararıyla toplatılmış ve ünlü öykücümüz bazı çevreler tarafından hayata küstürülmüştür.**

Yazmaması için uzun süre baskı altında tutulan ve toplum dışına itilen Sait Faik pes etmemiş, hayata veda ettiği yılda son kitabı olan "**Alemdağ'da Var Bir Yılan**"ı yazmış, her şeye rağmen hayata tutunmaya çalışmıştır. **Dostoyevski** bir romanında "**Dünyayı güzellik kurtaracak**" demiş, cümlelerin kalan kısmını ise **Sait Faik**, "**Bir insanı sevmekle başlayacak her şey**" diyerek tamamlamıştır.

Cadı Avı

Son zamanlarda vergiciliğimiz adına yine üzüldüğümüz sahneler yaşanıyor. Bazı yetkililer, ellerinde yanan meşaleler ile sanki cadı avına çıkmış gibi görünüyor. **Vergi incelemesine alınan bazı vatandaşlarımız ismen teşhir ediliyor.**

Hatırlatalım, vergi incelemelerinde gizlilik esastır. Elbette vergi denetimlerinin sonuçlarına yönelik kamuoyu bilgilendirilebilir, ancak kantarın topuzu kaçırılarak, tüm bir sektörü töhmet altında bulunmaktan da kaçınmak gerekir.

Bazı mükellefleri afişe etme çabası, bakanlığın sitesinde yer alan Mükellef Hakları Bildirgesine açık bir aykırılık teşkil etmektedir. Yetkili ve ilgililerin sorumlu davranması gerekir.

Hesap Uzmanları Derneğine Sitemim Var

Üstat da herhalde sıkıntıda, devamlı eski defterleri karıştırıyor demeyin. Efendim, neden sitem ediyorum, izin verin anlatayım. Yazmayı eskiden de sevdiğimden olsa gerek, eskiden derneğimizin yayınlarında aranan kalemlerden birisi olmuştum.

Bana ilk kancayı Pınar Büyükkışık üstadım atmıştı. Vergi Dünyası dergisinde yayımlanan neredeyse mini kitap boyutundaki bir makalemden sonra, bir sabah Atatürk Bulvarındaki daireye geldiğimde, İstanbul'dan üstadımız aradı, Derneğimizin anonim yayını olan "**Denetim**" kitabında yer alan bazı örneklerin değişen mevzuata göre güncellenmesini rica etti, emir büyük yerden gelmişti, elbette severek yerine getirmiştım.

Aradan bir süre daha geçti, o aralar usul hukuku konusunda bir hayli yoğunlaşmışım, giriş sınavını kazanarak aramıza yeni katılan muavin arkadaşların eğitimine de girmeye başlamışım. **Derneğimizin en prestijli yayınlarından olan, her yıl revize edilerek yayımlanan "Beyanname Düzenleme Kılavuzu"nu biliyorsunuzdur, anonim bir eserdir. 2001 yılında görev bana düştü, usul kısmını bendeniz revize etmişim.**

Efendim, sakın ha bu çalışmalar için ücret aldığımızı düşünmeyin, böyle bir beklenti varmış gibi de anlaşılmasın, ayrıca bu eserler anonim, elbette hiçbirimiz ismimizi de koyun diyecek halimiz olmadı, ama **verilen emeğe saygıyı göstermek adına, bizlere birer teşekkür mektubu yazsalar şık olmaz mıydı?**

Aralıklı Oruç İşe Yarıyor

Efendim, **geçtiğimiz hafta eski dostum ve değerli meslektaşım Yılmaz Sezer'i ziyarete gittim**, geçmişten, mesleğimizden ve hayatımızdan konuştuk, çok keyifli bir sohbet oldu.

Konu bir ara fazla kilolara geldi. Efendim, ben yaklaşık 1 yıldır aralıklı oruç tutuyorum, gerçekten işe yarıyor, gün içinde yorgunluk ve mutsuzluk hissetmeden, yavaş da olsa bir hayli kilo verdim, kendisi de deneyeceğini söyledi, bakalım kilo verecek mi?

■ 31 . MEKANIN SAHİBİ: MALİYE BAKANLIĞI

■ 14 Şubat 2025 Cuma

Önsöz

Sevgili dostlarım, bugünlerde “*Güzin Abla*”ya dönmüş gibiyim. Arayan, soran, teşekkür eden, sitem eden, rahatsız olup soğuk duran yahut tam tersine üstat şu derdimizi de yazın ne olur diye yakınanlar eksik olmuyor.

“*İzzet Molla*”nın şöyle bir beyiti var:

*Bihakk- Hazret-i Mecnun izâle eyleye Hak
Serimde derd-i hıreddin biraz eser kaldı.*

*(Başımda akıl derdinden az bir parça kaldı,
Allah, Hazreti Mecnun hakkı için onu da alıp yok etsin.)*

Bu yazıyı bitirecek kadar şansım olursa, korkarım azıcık olan aklımdan geriye pek bir şey kalmayacak. Ama yola çıktık bir kere, pilavdan dönenin kaşığı kırılсын, artık ne olacaksa olsun.

Mekânın Sahibinin Kafasında Bir Fikir: “Serbest Hesap Uzmanlığı”

Efendim, 1932 Yılında “**Hesap Mütahassıslığı Kanun Tasarısı**” hazırlanarak, mesleğimize ilişkin ilk defa bir kanun çıkarılması konusunda çok yoğun çaba sarf edilmiş ancak başarılı olunamamış.

Fritz Neumark ile **Efsane Maliyeci Ali Alaybek Üstadımız** nezaretinde maliye alanında reform çalışmalarını yürütmek üzere kurulmuş olan komisyonda, Maliye Bakanına bağlı bir heyet oluşturulması fikri gündeme gelmiştir. Beyana bağlı vergi sistemine geçiş döneminde girilen reformun başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesini ve yurt çapında vergi denetiminin yeni bir açıdan ele alınıp organize edilmesini sağlamak üzere, **1945 yılında 4709 Sayılı Kanunla Maliye Bakanına bağlı “Hesap Mütahassısları Heyeti” kurulmuştur.**

“**Hesap Mütahassısları**”ndan sonra, 1956 yılında bu defa “**Serbest Hesap Mütahassıslığı Kanun Tasarısı**” TBMM Genel Kurulu’na sevk edilmiş, ancak her ne hikmetse, geriye dönmüş ve sonraki birçok girişim yine başarısız olmuştur.

Dikkat edecek olursanız, **içinde bulunduğumuz vergiciliğe dayalı denetim sektöründe mekânın bir sahibi var efendim: Maliye Bakanlığı. Devlet adına hareket eden bakanlık, kamudan sonra özelde de hesap mütahassıslığı tesis etmeye çalışmış.** Bu bilgiyi unutmayalım, birazdan işimize yarayacak.

Yeminli Mali Müşaviri Kazıyın, Altından Vergi İnceleme Elemanı Çıkar !

Hukukçu ve yazar Faruk Erem Üstadımızın kaleme aldığı muhteşem eseri “Bir Ceza Avukatının Anıları”ni duymayanınız yoktur. Üstadın bu romanından uyarlanan oyun, sonradan hepimizin uğrak yeri haline gelen, **Ankara Sanat Tiyatrosu’nda** sahnelenmişti. Oyunun en vurucu cümlesi şuydu: **“Suçluyu kazıyın, altından insan çıkar.”**

Üniversitede okuduğum yılların sonuna doğruydu, benim de tiyatro dünyası ile tanışmama bu oyun vesile olmuştu. Kim bilebilirdi ki daha sonra uzun yıllar boyunca **Ankara Maliye Tiyatrosu Derneği Başkanlığı** görevimi yürüteceğimi, hayat böyle bir şey.

Hemen kızmayın canım, konuya geliyorum merak etmeyin. **Üstadımızın cümlesinden aldığım ilhamla diyorum ki, “yeminli mali müşavirlik mesleğini kazıyın, altından vergi inceleme elemanları çıkar.”**

Yeminli mali müşavirlik müessesesi icat edilmeden önce, KDV iadelerini vergi inceleme elemanları yapardı. Ancak, bu incelemeler bir parça ağır aksak yürürdü. Parasını bir an önce cebine koymak isteyen işadamları doğal olarak bu durumdan memnun değildi. Diğer taraftan, maliye de hem ücret ödeyip eleman çalıştırıyor, hem de mükellefe vergi iadesi yapıyordu. Düşündüler, taşındılar, bu süreci özelleştirme yolunu seçtiler.

Maliyemiz bünyesinde çalışan denetim elemanlarının elinde bulunan mühürleri geri aldı, onlara yeminli adını koyarak, ellerine başka bir mühür verip dışarıya saldı. Hiç unutmam, 90'lı yılların ortasına doğru, bir anda onlarca üstadımız patır patır istifa ederek ayrıldı.

Efendim, 1989'da meslek yasamız çıktığında, iki ayrı unvanın olmasının arkasında yatan hikâye budur. **Maliye, denetim elemanları tarafından kendisine verilen hizmetlerin ifası işini deyim yerindeyse özelleştirmiş, denetim elemanlarınca yapılan bir takım raporlama hizmetlerinin, yeminli mali müşavirler tarafından yerine getirilmesini öngörmüştür.**

Hadi daha açık konuşalım, Maliye kendi evlatlarına sahip çıkmış, onlara dışarıda da aç kalmayacakları, hemen hemen aynı işi yapabilecekleri bir iş sahası yaratmıştır. Zira verilen raporlama hizmetlerinin de nihai tüketicisi Maliye Bakanlığıdır.

Bağımsız Denetim ve Yeminli Denetimi İkilemi

Efendim, ülkemizde şu anda iki farklı denetim olgusu bulunuyor: Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavir Denetimi. Bu durum sadece meslektaşların kafasını değil, iş dünyasının kafasını da karıştırıyor. Aslında bunlar birbirinin yerine konulacak şeyler değil, farklı müşterilere, farklı ihtiyaçları karşılayacak şekilde, farklı hizmet verilmiş oluyor.

Olayın aslı nedir, basit şekilde özetlemeye çalışalım. **Efendim, yaptığımız iş gâvur ellerinde esasen asırlardır yapılmakta olup, bir şekli şemali var.** Aslında çok basit, meslek iki kısımdan oluşuyor, **ilki bookkeeping (muhasabe) hizmetleri, ikinci kısmı ise muhasabe işlemlerinin denetiminden (auditing) oluşuyor.** İşin maliyecilere özel bir tarafı yok.

Muhasebeciler kayıtları tutar ve buna uygun mali tabloları çıkarır. **Bağımsız denetimde ise kuraldır, denetim ekip halinde yapılır** ve denetim yapma yetkisi bağımsız denetim şirketindedir. **Açılın kenarı, ben çok yetenekli süper bağımsız denetçiyim, kimseye de güvenmem, her şeyi ben tek başına hallederim diyemezsiniz.**

Bağımsız denetim sonucunda; işletmenin mali tablolarının, finansal durumunu ve faaliyet sonuçlarını önemli yönleriyle gerçeğe uygun ve doğru bir biçimde gösterip göstermediği konusunda görüş bildirilir. İşletmeye kredi açacak kredi kuruluşları, halka açıksa mevcut veya potansiyel ortakları, şirketle iş yapan diğer firmalar, çalışanlar vb. çevreler bu şekilde işletmenin durumundan haberdar olur.

Yeminli denetimi ise yukarıdaki bölümde ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, maliyenin hizmet talebine uygun olarak, incelenen işletmenin gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin yasalara uygun olup olmadığının ortaya konulduğu özel konulu bir denetim şeklidir. Yeminli denetimi bireysel sorumluluk altında yapılır, rol model vergi denetim elemanlarıdır, rapor dispozisyonuna kadar birebir örnek alınmıştır.

Günümüzde mali müşavirler danışmanlık yetkisinin yanı sıra denetim yetkisine de sahip olmak isterlerse, esasen tüm dünyada uygulandığı şekliyle bağımsız denetçilik yolunda ilerleyebildiği gibi, ekstra çaba harcayarak nihai hizmetin maliyeye verildiği yeminli mali müşavirliğe de yönelebilmektedir.

Aynı şekilde, bakanlıktan ayrılan vergi inceleme elemanları maliyeye içerden verdikleri hizmeti, bu defa yeminli olarak dışarıdan vermeyi tercih ettikleri gibi, aynı zamanda bağımsız denetim işi de yapabilmektedir.

Konuya ilişkin olarak uzun yıllar önce yazmış bulunduğum, bir parça güncelliğini yitirse de bilgi edineceğiniz bir hayli uzun sayılabilecek makalem var, arzu edenler göz atabilir. <https://www.konseydenetim.com.tr/denetim-mesleginin-ulkemizdeki-seruveni-yasanan-sorunlar-ve-cozum-onerileri/>

Kahraman Bakkal Süpermarkete Karşı

Efendim, Kel Hasan Efendi ve çırağı Dümbüllü İsmail'i tanır mısınız? Üstat da utanmadan bizimle eğleniyor diye düşünmeyin sakın, bu şahısların konumuzla çok yakından ilgisi var. Dümbüllü İsmail, tuluat sanatının mirasını temsil eden kavuğu hocası Kel Hasan Efendi'den devralmış, sonrasında bu kavuk Münir Özkul'a, onun tarafından da 1989'da Ortaoyuncular Tiyatro Topluluğu'nun kurucusu Ferhan Şensoy'a verilmişti.

Türk Tiyatrosunun büyük isimlerinden rahmetli **Ferhan Şensoy** Üstadımızın, 1990'da sahneye koyduğu "**Kahraman Bakkal Süpermarkete Karşı**" adlı oyun efsane olmuştu, bakkallık yapan birisinin yeni kurulan bir süpermarkete karşı ayakta kalma çabasını ilgiyle izlemiştik.

Efendim, denetim sektörü yıllar geçtikçe emek yoğun olmaktan çıkarak sermaye yoğun olmaya doğru yol alıyor. Gün geçmiyor ki tıpkı üç harfli zincir marketler gibi, her şehre yeni şube açan denetim firmalarının haberlerini artık kanıksamaya başladık.

Mekânın Sahibi Sıkıntıları Çözmek İstedi

Zaman ne kadar çabuk geçiyor efendim, nerdeyse üzerinden 10 yıl geçmiş bile. Neden mi bahsediyorum? 3568 sayılı Meslek Kanunumuza ilişkin yayımlanmış tüm tebliğlerin yürürlükten kaldırılarak, **mesleğimizin yürütülmesinde yaşanan rekabet eşitsizliği sorununu çözmeye niyetlenmiş bir "Tek Tebliğ Taslağı" hazırlanmıştı.**

Yeminli mali müşavirlere yanında çalışan meslek mensubu sayısı, yaş durumu vb. unsurlara göre, deyim yerindeyse bir "Kapasite Raporu" verilmesi öngörülmüştü. Maliye Bakanlığı'nın belirlediği kapasitenin üzerinde iş alan meslek mensuplarından izahat istenecek, verilen izahatın yetersiz bulunması halinde, meslek mensubunun hizmet verdiği mükellefler öncelikle inceleneceği gibi, diğer idari yaptırımların uygulanması da söz konusu olacaktı, kısmet değilmiş.

Arenanın Ortasındaki Kızgın Adam

Efendim, yurtdışı gezilerinde bazen denk geldiğim rehberlerin tavrı beni oldum olası germiştir. ***Sizi bilmem ama ben sinirlendiğimde, kimsenin kalbini kırmamak ve huzurunu kaçırmamak için, sakinleşinceye kadar, bulunduğum ortamdan uzaklaşırım. Bazı dostlarım küstüğümü zanneder, ama işin aslı öyle değildir, kimseyi kırmak istemem.***

Yıllar önce bir ***Endülüs*** gezisine turla gitmiş, ancak bir noktada sinirden rehberi gırtlaklayacak noktaya gelmişim. Sevilla'dan yola çıkmış, ***Ronda***'ya doğru yol alıyorduk. Kasabaya iner inmez gruptan ayrılıp, kendimi sokaklara attım. Biraz sonra karşıma kocaman bir arena çıkmaz mı?

Arenadan daldım içeri, ünlü matadorların kullandığı giysiler ete kemiğe büründü, zamanın içinden süzülerek gelen fotoğraflar bir anda canlandı ve boğa güreşlerinin içerisine düşüverdim. Sonra bir baktım, bir anda arenanın ortasındayım, kulaklarım tribünlerden gelen çığlıkları duyar gibi oldu. Kafamı kaldırdım, güneş ufukta parlıyordu, yavaşça kendime geldiğimi hissettim, etrafımda artık kızgın boğalar yoktu ve ben sakinleşmişim.

Sonsöz Yerine

Yazımıza "***İzzet Molla***" dan bir beyitle başlamıştık, izninizle "***Kazancı Bedih***" in söylediği bir uzun havayla (hoyrat) bitirelim, kalın sağlıcakla.

***Tükendi nakdi ömrüm
Dilde sermayem bir ah kaldı
Derun-i derdimi Lokman'a gösterdim
Dedi eyvah bu derdin defunine çare
Hakiki bir ilah kaldı***

■ 32 . DİKKAT, VERGİDE ARTIK RADAR VAR!

■ 17 Şubat 2025 Pazartesi

Önsöz

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın kayıtdışı ekonomiyle mücadelede etkinliği son haftalarda bir hayli artmış durumda, açıklamalar genelde Anadolu Ajansından yapılıyor, Sn. Bakanımız da x hesabından kamuoyunu bilgilendiriyor.

Şubat ayının başında yapılan açıklamayla; oyuncular, ses sanatçıları ve ajansların mercek altına alındığı, banka hesap hareketleri, dijital platformlardaki faaliyetleri, reklam gelirleri ile diğer kazançların detaylı olarak tarandığı belirtildi.

Sonraki hafta yapılan açıklamada, bu defa **özel muayenehane sahibi bazı hekimlere yönelik verilerin, yapay zekâ destekli analiz programları kullanılarak incelenmesi sonucunda; muayene, estetik ve cerrahi operasyonlar ile diş tedavisi gibi işlemlerde 3 bin 663 hekimin yaklaşık 13 milyar liralık hâsılatı kayıt dışı bıraktığı açıklandı.**

Konuya ilişkin olarak yapılan en son açıklamada ise kırmızı et sektöründe 4 büyük firmanın takibe alınarak, fiili sayım yapıldığı ve 3 milyar liralık kayıtdışı kazancın belirlendiği ve cezalı tarhiyat yapılacağı bilgisi var. **Maliyenin kurduğu radar sistemine yakalanan ve şüpheli olarak değerlendirilen işlemlerde, mükellefler izaha davet edilecek.**

Vergide Artık Radar Var

Gelir İdaresi Başkanlığı'nda kurulmuş olan **Risk Analizi Değerlendirme ve Araştırma Sistemi (RADAR)** farklı kaynaklardan elde edilen, analize uygun çeşitli ve büyük verinin dijital ortama aktarılabilirdiği, daha sonra bu verilere dayalı çeşitli senaryolarının oluşturularak, mükelleflerin vergiye uyum düzeylerinin ölçülebildiği, vergiye uyumsuzluk riski taşıyan mükelleflerin saptanabildiği, vergi güvenliğinin sağlanmasına yardımcı olan bir sistemdir.

Gelir İdaresi tarafından tüm ülke genelinde olmak üzere, **çeşitli mükellef gruplarına ilişkin olarak elde edilen veriler, bakanlık bünyesinde bulunan yapay zekâ destekli Risk Analiz Sisteminde taramadan geçiriliyor.**

Şüpheli Görülenler Önce İzaha Davet Ediliyor

Son yıllarda mükelleflere kolaylık sağlayan çok güzel bir uygulama başladı: İzaha Davet. Bu uygulamaya göre, mükelleflerin vergi kaybına neden olduğu yönünde, idare tarafından birtakım tespitler yapılırsa, **gel kardeşim, şu olayı bize bir anlat, yaptıklarını izah et diye soruluyor.**

Mükellefin yaptığı açıklamalar sonucunda, masum olduğu yani gerçekte bir **vergi kaybına neden olmadığı ortaya çıkarsa, hakkında herhangi bir işlem yapılmıyor ve kendisine teşekkür edilerek gönderiliyor.**

İzahta Bulunmayanlar ve İzahları Yetersiz Olanlar İncelemeye Gönderilecek

İzaha davet edilen mükelleflerin, idareye herhangi bir izapta bulunmaması yahut yapılan izahatın yetersiz kalması durumunda, olay vergi incelemesine gönderilecek. Vergi müfettişleri tarafından yapılacak inceleme sonucunda, **vergi kaybına neden olduğu görülürse, kayba uğratılan vergi cezasıyla birlikte mükelleften alınacak.**

Sırada Kimler Var?

Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Mehmet Şimşek, konuya ilişkin olarak mükelleflerimize şöyle bir uyarıda ve açıklamada bulunmuş:

“Amacımız kimseyi cezalandırmak değil, kayıt dışı kalmış kazançları vergilemek. Gönüllü uyum sürecinde uyum göstermeyerek, kayıt dışı kazancını beyan etmeyen mükellefler hakkında vergi incelemesi yapılıyor. Bu konuda kararlı mücadelemiz devam edecektir.”

Vergi kaçıran yakalananların canı çok fena yanacak. Sıra hangi mükellef grubunda acaba? Aman efendim, hızınızı azaltın lütfen, çünkü sıra size de gelebilir.

Vergi Müfettişleri Derneğine Ziyaret

Efendim, geçtiğimiz haftalarda bir fırsat buldum, **Vergi Müfettişleri Derneği Genel Başkanı Sn. Fatih Mustafa Olcay'ı makamında ziyarete gittim, sağ olsunlar ilgi ve nezaketle karşıldılar**, faaliyetleri ve yayınları hakkında geniş bilgi aldım, sizlere de bilgi vermeden geçemeyeceğim.

Vergi Müfettişi Sn. Cem Seferoğlu tarafından yazılan, "**Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları Temel Kavramlar ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlamasına Yönelik ereve ve Standartları**" son günlerde bir hayli ilgi çekiyor.

Vergi Müfettişi Sn. Hasan Kiraz'ın kaleme aldığı "**Karbon Vergisi Emisyon Ticaret Sistemi ve Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması - Uluslararası rnekler ve Türkiye Analizi**" de başvuru kaynağı olacak bir eser, okuyucuları bol olur inşallah.

■ 33 . MALİYE'DEN U DÖNÜŞÜ

■ 21 Şubat 2025 Cuma

Önsöz

Efendim, 2024 yılı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi işlemlerinde yaşanan karmaşadan sonra, bu yıla bir hayli moralsiz ve yorgun başlamıştık. Ancak, sıradan bir günde, hiç beklenmeyen bir olay oldu, 6 Şubat Perşembe günü öğleye doğru sosyal medyaya şöyle bir kamu spotu düştü:

“TÜRMOB olarak, 14 Ocak 2025 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı’ndan “Geçici Vergi Dönemlerinde Enflasyon Düzeltmesi İşlemlerinin Yapılması Zorunluluğunun” tamamen kaldırılmasını talep ettik.”

Duyuruda bir tarih olmasa gayet normal karşılardım, ama ***geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi işlemlerinin yapılmaması için 14 Ocak'ta talepte bulunup, bu durumun 6 Şubat'ta duyurulması, bana manidar geldi.***

Bu durumun şöyle bir izah şekli olabilir mi? TÜRMOB bakanlığa başvuruda bulunmuş, ancak sonucun ne olacağı riskini göze alamamış ve meslek camiasına karşı mahcup olmak istememiş, bakanlıktan olumlu bir sinyal alınca kadar üç hafta kadar beklemiş, olumlu sinyal alınca da, istemde bulunduğu yönünde açıklamada bulunmuş olabilir mi?

Açıkça ifade edeyim, **açıklamayı ilk gördüğümde, ben bakanlığın bu talebi karşılayacağını, buna ilişkin olumlu sinyalin zaten verilmiş olduğunu hissettim.** Nitekim hislerim beni yanıltmadı, bakanlık çok fazla bekletmeden, 15 Şubat 2025 tarihli resmi gazetede yayımlanan 582 nolu VUK genel tebliğiyle, **meslek mensuplarına karşı yürütülen amansız savaşa ara verildiğini ve 2025 yılı geçici vergi dönemleri için enflasyon düzeltilmesi yapılmayacağını aylar öncesinden ilan etti, meslek mensuplarımıza hayırlı olsun.**

Meslek Mensupları Sonunda İstediklerini Aldı

Geçtiğimiz yıl meslek mensuplarının tüm uyarılarına ve yakınmalarına rağmen, **Maliye Bakanlığı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltilmesi yapılması konusunda kararlı bir şekilde ısrar etmiş,** üstelik çıkardığı tebliğ ve sirkülerle işi içinden çıkılmaz bir hale getirmişti. **Sayısı 100 binleri aşkın meslek mensubunun örgütlü yapısı TÜRMÖB yönetimi ise yaşananlara seyirci kalmış, sesini pek fazla çıkaramamıştı.**

15 Şubata girdiğimiz ilk saatlerde çıkarılan bir tebliğle, 2025 yılında geçici vergi dönemlerinde, tüm mükellefler açısından enflasyon düzeltilmesi yapılmaması kararı gelince, hepimiz ohhh be diyerek, rahat bir nefes aldık.

Ayrıca, bu mükelleflerimiz geçici vergi beyanlarına artık bilançolarını da eklemeyecek, sonunda meslektaşlarımızın başından bu yana söyledikleri iki istem geç de olsa yerine gelmiş, kaybettiğimiz eşeği bulmuş olduk.

Ancak, hemen ilave edelim, münhasıran sürekli olarak işlenmiş altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştigal eden mükellefler bu olanaktan yararlanamayacak, onlar 2025 yılı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltilmesi yapmaya devam edecek.

Mehter Marşı Gibi, Bir İleri, Bir Geri

Geçtiğimiz yıl ikinci geçici vergi döneminde mükelleflerimiz yürürlükte olan mevzuata uygun olarak enflasyon düzeltmelerini yaparak beyanlarını verdiler. Sonra bir sabah kalktılar, Maliye yeni bir tebliğ çıkarmış, 2023 yılı brüt cironuz 50 milyonun altındaysa artık enflasyon düzeltilmesi yapma hakkınızı kaldırdım, enflasyon düzeltilmesi yapıp beyanname verdiyseniz şimdi beyanınızı düzeltin ve enflasyon düzeltilmesi yapılmamış hale getirin dediler. Meslek mensuplarımız söylenerek de olsa kayıtları tekrar düzelterek enflasyon düzeltilmesi yapılmamış hale getirerek, beyanlarını buna göre düzelttiler.

Yılsonu geldi, bakanlık bu defa da aynı mükelleflere, hani ben sizin yıl içinde enflasyon düzeltilmesi yaptığınız için geçici vergi beyanlarınızı kabul etmeyip, beyanlarınızı enflasyon düzeltilmesi yapılmayacak şekilde düzelttirmiştim ya, şimdi yine bir tebliğ yayınladım, bu defa **2023 yılı cironuz 50 milyonun altında kalıyor olsa da, 2024 yılının tamamı için enflasyon düzeltilmesi yapın diyor.**

Enteresan işler gerçekten, madem yılın sonunda enflasyon düzeltmesi yapacaklardı, mükellefin yıl içinde enflasyon düzeltmesi yapılmış beyanlarını neden kabul etmeyerek, enflasyon düzeltmesi yapılmayacak şekilde düzelttirdiniz? Yazık değil o kadar insanın emeğine. Mehter marşı gibi, bir ileri bir geri.

Enflasyon Düzeltmesi Tümünden Kalkar mı?

Şimdiye kadar pek gündeme getirmemiştim, olayın daha çok mükellef hukukuna dokunan kısımlarını eleştiri konusu yapmıştım, çok geç olmadı dersiniz, enflasyon düzeltmesi işlemlerinin teorik altyapısında da aslında ciddi sıkıntılar var, aşağıda özetlemeye çalışayım.

Enflasyon düzeltmesinde, mali tablolarında yer alan değerlerin, enflasyon neticesinde değiştiği ve gerçek durumu yansıtmadığı gerekçesiyle, bu tablolardaki parasal olmayan değerlerin, Yİ-ÜFE oranları dikkate alınarak bulunan taşıma katsayılarıyla düzeltildiği söylenmektedir.

Burada dikkat edecek olursanız, temel bir varsayım var, işletmelerin parasal olmayan varlıklarının tam da taşıma katsayısı kadar değerlendirildiği varsayılıyor. Bu varsayım size göre ne kadar gerçekçi? Bundan daha fazla veya eksik değerlendirilmiş olamaz mı? Gerçek hayatta bunun denk gelmesi mutlu bir tesadüf olmaktan ileri gidemez.

Hadi daha açık sorayım, **ülkedeki tüm işletmelerin aktifine kayıtlı gayrimenkullerin enflasyon karşısında aynı derecede değer kazandığını söylemek mümkün mü?** Konya, Bitlis yahut İstanbul'da bulunan gayrimenkullerin değerleri enflasyon nedeniyle aynı derecede mi artıyor? Diğer taraftan, şirketin aktifine kayıtlı tarladan imar geçerek değeri fırlamışsa yahut sit alanı ilan edilerek değeri düşmüşse ne olacak?

Soruları artırabiliriz. **Ülkedeki işletmelerin aktifine kayıtlı envai çeşitte malın değeri enflasyon karşısında Yİ-ÜFE oranında mı değer kazanır? Emtianın cinsi, malın raf ömrünün azalması, piyasalardaki daralmalar, teknolojik gelişmeler, fiyat rekabeti nedeniyle emtianın değerinin belirlenen taşıma katsayıları (enflasyon) kadar artmadığı olamaz mı?** Hatta çok nadir de olsa emtianın değeri düşmüş dahi olamaz mı?

Uygulama bu şekliyle kur farkı değerlemesine benziyor, esasen ortada tam bir düzeltme yok, yapılan işlemlere "**Enflasyon Değerlemesi**" denilebilir. **Ortaya çıkan enflasyon kazancı veya zararı fiktif olabileceği gibi, henüz elde edilmemiş veya elde edilip edilmeyeceği bile şüpheli olabilir.**

Soruya gelelim, enflasyon düzeltmesi kalkar mı? Enflasyon düzeltmesi işlemlerinin, 2025 yılı geçici vergi dönemlerinde uygulanmaması yönünde alınan karar, **Maliye Bakanlığının da bu işten artık yorulduğu, uygulamanın fiilen rafa kaldırıldığı hissini veriyor. Yıl içerisinde yapılacak bir yasal düzenlemeyle enflasyon düzeltmesi yürürlükten kaldırılacak olursa, çok şaşırıyorum, benim açımdan beklenen son olur.**

Bayburt, Bayburt Olalı Böyle Zulüm Görmedi

Efendim, ne derece doğru bilemiyorum, ama çok meşhur olmuş bir yakıştırma vardır. Rivayete göre, Bayburt ilimizde bir klasik müzik konseri verilir. Konserden çıkan ahalinin ise, "**Bayburt, Bayburt olalı böyle zulüm görmedi**" diye yakındığı söylenir.

Meslek mensupları olarak, yıllar vardır böyle zulüm görmedik. Enflasyon düzeltmesinin yapılacak bir yasal düzenlemeyle kaldırıldığı gün, ortalığın düğün bayram yerine döneceği, tüm yurttan, Kıbrıs'ta ve yurtdışı temsilciliklerimizde coşkuyla kutlanacağı kesindir.

Grinin Elli Tonu

Hayır efendim, size burada film anlatarak, başımı derde sokacak değilim. Son zamanlarda yazılarımda yaşadığımız bazı mesleki sorunları ortaya koyarak, bir taraftan farkındalık yaratmaya, diğer taraftan meslektaşlarımızın düşünce ve eğilimlerini görmeye çalışıyorum.

Herkesin kendisine göre bir bakış açısı var, bu son derece doğal, ama bir kimsenin başkasının düşüncesini küçük görmeye veya göstermeye hakkı yok, karşılıklı olarak saygımızı korumamız gerekir. Bırakalım, meslektaşlarımız sorunlarımız hakkında ne düşünüyorsa konuşsunlar.

Bazı insanlar hayatı çok net görüyor, onlara göre hayat siyah ve beyaz renklere ibaret. Oysa yaşadığımız gerçek dünya öyle değil, deyim yerindeyse grinin elli tonu var. Biraz çaba gösterip diğer tonları da görmeye çalışmamız gerekmez mi?

■ 34 . MALİYE'DE GÖRÜŞ AYRILIĞI

■ 28 Şubat 2025 Cuma

Önsöz

Geçtiğimiz yüzyılda, nerdeyse 40 yıl kadar önce, vergi inceleme elemanı olarak vergicilik mesleğine başladığım yıllarda, sabah çayımızı yudumlarken, bir taraftan da masamıza basılı olarak gelmiş resmi gazeteyi didikler, vergiye dair bir şeyler var mı diye bakınırdık.

Resmi gazetede işimizi ilgilendiren bir vergi düzenlemesi varsa işte o zaman şenlik başlardı. Önce hepimiz sessizce masamıza gömülür, yeni düzenlemenin deyim yerindeyse şifrelerini çözmeye çalışır, arkasından odalardan birisinde toplanır, konuyu diğer meslektaşlarımızla enine boyuna tartışarak doğruyu bulmaya çalışırdık.

Bu tartışmalar sırasında o kadar değişik görüşler ortaya konulurdu ki birkaç saat içerisinde görüş sayısı tartışmayı yapan insan sayısını aşardı. Konuyu üç kişi tartışıyorsak, öyle olursa böyle olur, böyle olursa şöyle olur diyerek, çeşitli senaryolar ortaya konulur bazen ortaya beş altı görüş çıktığı bile olurdu.

Tartıştığımız vergi düzenlemesinin konusu ne olursa olsun, bu çalışma şeklinin bize kazandırdığı bir kültür vardı. **Tartışmaya katılanlar arasında bir astlık üstlük ilişkisi olmaksızın, ortaya konulan her türlü düşünceye saygı gösterilir ve getirilen düzenleme çok açık bir şekilde tartışılırdı.**

Eskiden Tebliğe Aykırı Rapor Yazanlar Olurdu

Efendim gençler bilmez, eskiden tebliğe aykırı vergi inceleme raporu yazıldığını dahi görmüşlüğümüz vardır. Ortalık karışır, yer yerinden oynardı, ama sonrasında sular durulurdu. **İnceleme elemanının haklılığı görülürse, olay uygulama veya yasa değişikliğine kadar gider, aksi takdirde rapor yerleşik görüşlere uygun olarak düzeltilirdi.**

Hadi aklıma gelmişken, en meşhurlarından birisini anlatayım. Efendim, eskiden menkul kıymetler alış bedeline göre değerlendirirdi. Bu durumu fırsat bilen bir firma kendine göre şöyle bir yöntem geliştirmiş. Diyelim ki o yıl 100 milyon kar elde etmeyi bekliyorlar, o yıl 100 milyon liralık kredi faizi gideri oluşturacak şekilde ticari kredi kullanıyorlar, bu parayla gidip menkul kıymet satın alıyorlar.

Yılsonu geldiğinde banka kredi faizini gider yazıyorlar, ortada kurumlar vergisine tabi tutulacak dönem karı kalmıyor. Çektikleri krediyle aldıkları menkul kıymetler alış bedeliyle değerlendirildiği için, yılsonuna kadar elde edilmiş karı ertesi yıla aktarmış oluyorlar. Kurdukları bu dümeni her sene tekrarlıyorlar ve beş kuruş kurumlar vergisi ödemiyorlar.

İncelemeyi yapan ekip, kanuna karşı hile kavramından hareketle, yani kanunun izin vermediği bir hususa, kanuna uygun başka yollar kullanarak varıldığı yönünde çok güzel bir inceleme raporu hazırladı. Konu günlerce konuşuldu, tartışıldı.

En sonunda menkul kıymetlerin değerlemesine ilişkin kanunda yer alan madde, inceleme elemanı arkadaşlarımızın eleştirileri doğrultuda düzeltildi, artık menkul kıymetler değerlendirirken yılsonuna kadar elde edilmiş kıst kazançlar kurum kazancının tespitinde dikkate alınıyor.

Yeni Uygulamaya Göre Tebliğe ve Sirkülere Aykırı Rapor Yazılamıyor

Yukarıdaki anlattığımız yaşanan sıkıntılardan sonra, yasal bir düzenleme yapılması yoluna gidildi. **Vergi inceleme elemanları artık Cumhurbaşkanlığı kararı, yönetmelik, genel tebliğ ve sirkülere aykırı rapor düzenleyemiyor.**

Ancak, bu belirtilen düzenlemelerin vergi kanunlarına aykırı olduğu sonucuna varmaları durumunda, bağlı oldukları birimler aracılığıyla, konuyu düzenleyecekleri bir rapor ile Gelir İdaresi Başkanlığına (GİB) aktarılabilir.

Ayrıca günümüz uygulamasında; vergi müfettişleri ve yardımcıları tarafından düzenlenen **vergi inceleme raporları, işleme konulmak üzere ilgili vergi dairesine gönderilmeden önce, Rapor Değerlendirme Komisyonları (RDK) tarafından vergi kanunları ile bunlara ilişkin kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ, sirküler ve özelgelere uygunluğu yönünden değerlendiriliyor.**

RDK, inceleme raporlarını özelgelere uygunluk yönünden değerlendirirken, raporda eleştiri konusu yapılan hususla ilgili olarak, GİB tarafından gerek mükellefin kendisine gerekse başka mükelleflere verilmiş olan özelgelerin en güncel halini dikkate alıyor.

Vergideki Master Chef: Gelir İdaresi Başkanlığı

Fransa'da 18. yüzyılda yapılan kazan yemeklerine ratatouille denirmiş, sebze artıkları bir arada kaynatılmış, genellikle yoksul köylülerin yemeği sayılmış. Hatırladığım kadarıyla, **beyaz perdede "Şef" filmleri çılgınlığı "Ratatouille (ratatuy)- Aşçı Fare" isimli animasyon filmiyle başladı ve bu film Oscar ödülüne ulaşmayı başardı.** Arkasından çevrilen aşçılık filmleri bu başarıyı yakalayamadı sanırım.

Bu filmde öğrendiğim kadarıyla, **bir mutfakta sadece bir şef aşçı olur, yoksa işler karışır, yapılan yemeğin tadı tuzu kalmaz.** Ülkemizde vergi uygulamalarında mutfağı çekip çeviren, yemekleri pişirilmesine ve servis edilmesine nezaret eden, yemeğin kalitesinden ve lezzetinden sorumlu birim, yani **"Master Chef" bellidir: Gelir İdaresi Başkanlığı.**

Stok Affında Ödenen KDV'nin İadesinde Görüş Ayrılığı Yaşanıyor

Efendim, işin hikâyesini anlatmaya çalıştık, alınan yasal önlemlerin de yardımıyla, yıllar vardır Vergi Denetim Kurulu ile Gelir İdaresi Başkanlığı arasında bildiğimiz kadarıyla bir anlaşmazlık yaşanmıyordu. Hatta VDK'nın duraksamaya yol açan konularda bazen GİB'dan uygulamaya dair görüş istediğine dahi şahit olmuştuk.

Ne olduyorsa geçen sene oldu, stok affında ödenen katma değer vergisinin iade edilmeyeceğine dair son yapılan yasal düzenlemenin ne şekilde uygulanacağı konusunda iki kurum arasındaki görüş ayrılığı yaşanıyor, ne olacağını herkes merakla bekliyor.

Stok Affında Ödenen KDV Konusunda Yasal Düzenleme Ne Diyor?

7440 sayılı kanun uyarınca, stoklarda bulunduğu halde kayıtlarda yer almayan malların uygulamadan yararlanarak kayda alınmasına, diğer bir ifadeyle stok affına ilişkin olarak ödenen katma değer vergisine ilişkin düzenlemenin özeti şöyle:

- Beyan edilen malların bedeli üzerinden, malın tabi olduğu oranın yarısı esas alınarak KDV hesaplanır,
- Hesaplanan KDV ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, belirlenen süre içinde ödenir,
- Ödenen KDV genel esaslara indirim konusu yapılır,
- Ödenen KDV iade konusu yapılamaz.

Yukarıda gördüğünüz üzere, yasal düzenleme aslında son derece basit ve net. Devlet uygulamadan yararlanacak vatandaşlara şunu söylemiş: **Stoklarında faturasız aldığın mallar mı var, değeri neyse beyan et, bunların üzerinden hesaplanan KDV'nin yarısını ödeyerek kayıtlarına al, ödediğin bu vergi tutarını indirim konusu yapabilirsin, ama zaten afyoluyla ödediğin bu vergiyi sana iade etmem.**

Gelir İdaresi Başkanlığı Yasayı Nasıl Uyguluyor?

Efendim, her zaman olduğu üzere konuyu ilk defa değerli meslektaşımız **Abdullah TOLU**'nun bir yazısından öğrendik, sevgili kardeşimizin **13 Şubat 2024 tarihli Ekonomim gazetesindeki köşe yazısında, stok beyanında bulunanların iade talebinde bulunması durumunda, vergi idaresinin uygulamasına yönelik açıklamalar ve vergi incelemesi sürpriziyle karşılaşan mükellefler yer alıyordu.**

Sonrasında, **Ankara YMM Odasının Mevzuat İzleme ve Değerlendirme Komisyonu'nun 8 Ağustos 2024 Tarih ve 2024/254-03 Kararı**'nda vergi idaresinin uygulamasına yönelik aşağıdaki bilgiler ortaya döküldü:

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın, Ankara ve Tekirdağ Vergi Dairesi Başkanlıklarına gönderdiği yazılarda; 7440 sayılı Kanun kapsamında beyan edilen mallara ilişkin olarak hesaplanan ve ödenen katma değer vergisinin genel esaslar çerçevesinde indirim konusu yapılabileceği, ancak **doğrudan yüklenim konusu edilerek iade hesabında dikkate alınmayacağı, diğer yandan yüklenilen katma değer vergisi iadesinin yapılmadığı kısmi tevkiyat veya ihraç kayıtlı teslim kapsamındaki işlemlere ilişkin iade edilecek tutardan düşülmesinin söz konusu olmayacağı ifade edilmiştir.**

Sn. **Abdullah TOLU** 2 Aralık 2024 tarihli Ekonomim gazetesinde bir yazı daha yazarak, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın vergi dairelerine tamim ettirdiği yazının içeriğine aşağıdaki şekilde açıklık getirdi:

“Emtia stok beyanı nedeniyle ödenen KDV’ler, doğrudan yüklenim olarak iade hesabında dikkate alınmaz. Örneğin, ihracat istisnası, indirimli KDV oranına tabi teslimler gibi doğrudan yüklenim KDV’lerin iade edildiği iade işlemlerinde, emtia stok beyanı nedeniyle ödenen KDV’ler iade edilecek KDV’nin hesabında dikkate alınmaz ve iadesi talep edilemez. Ancak, doğrudan yüklenim KDV’lerin iadesinin yapılmadığı ihraç kayıtlı teslimler, kısmi tevkifat kapsamındaki işlemler ve imalatçı-ihracatçılara tanınan yüzde 10 götürü KDV iadesinde ise, iade hesabı yapılırken emtia stok beyanı nedeniyle ödenen KDV’ler indirilecek KDV tutarından düşülemez.”

Vergi Denetim Kurulu’nun Olaya Farklı Baktığı Ortaya Çıktı

Vergi Denetim Kurulu’nun olaya daha farklı baktığına dair söylentilerle, ortalık uzun bir süre çalkalandıktan sonra, olaya nihayet açıklık getiren bilgileri alma olanağı bulduk. **Nihat Uzunoglu** Üstadımızın **Vergi Dünyası Dergisi’nin Ocak 2025** sayısına kapak olan **“Stok Affı Kapsamında KDV Ödeyip Diğer İşlemler Nedeniyle İade Talep Edenler Yanlış mı Yapıyor?”** başlıklı makalesi resmen gündeme damga vurdu. Üstadımız bilgisini ve tecrübesini konuşturmuş, gerçekten müthiş bir makale yazmış.

Olayın 32 kısım tekmilini birden inceleyen 11 sayfalık bu makalenin tamamını buraya alma imkânımız bulunmuyor, konuya ilgi duyanlar ilgili dergiden ayrıntılı bilgi edinebilir. <https://www.vergিদunyasi.com.tr/dergiler/ocak-2025-vergi-dunyasi-dergisi>

Efendim, şimdi okuduklarınıza inanamayacaksınız, ama yukarıdaki bölümde belirtilen, **Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı’nın stok aflarında ödenen katma değer vergisinin yüklenim içermeyen durumlarda iade edileceğine dair verdiği mukteza, Özelge Değerlendirme Komisyonu tarafından 18 Ekim 2024 tarihinde iptal edilmiş. Vergi Denetim Kurulu, bu iptal kararını 21 Ekim 2024 tarihli yazı ile ilgili birimlere göndermiş.**

Özelge Değerlendirme Komisyonu tarafından verilen kararın sonuç kısmında yer alan açıklamaların bir kısmına aşağıda yer verilmiştir:

“7440 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin lafzında yer alan “iadeye konu edilmez” hükmünün yalnızca doğrudan yüklenim kaynaklı iadelerle sınırlı olmadığı değerlendirilmektedir. Kanun maddesinden, ödenerek ilgili dönemde indirilen ve devreden KDV yoluyla sonraki dönemlere sirayet eden KDV’nin de iade hesabında dikkate alınmayacağı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda; iade edilecek KDV tutarının devreden KDV ile kıyas yoluyla tespit edildiği durumlarda, iade edilecek tutar hesaplanırken, indirilecek KDV veya devreden KDV içerisinde yer alan, beyan edilen emtiadan kaynaklanan indirim hariç tutarın dikkate alınması (iade edilebilir KDV tutarının emtia üzerinden ödenen KDV dikkate alınmadan hesaplanması ve emtiaya isabet eden KDV’nin indirim hakkı bulunduğundan devreden KDV tutarı içerisinde yer alması) gerektiği değerlendirilmektedir.”

Kurtlar Sofrası ve Gordion Düğümü

Müsaadenizle durumu özetleyeyim. Meclisten stok affı yasası çıkmış, yasada ödediğin katma değer vergisini indirebilirsin ama geriye alamazsın yazıyor.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 2023 yılında vergi dairesi başkanlıklarına gönderdiği yazılarda; yüklenim hesaplanarak yapılan KDV iadelerinde stok affında ödenen katma değer vergilerinin iade edilmeyeceği, ama ihrac kayıtlı teslim, kısmi tevkifat, ihracatta hâsılat esasına göre götürü olarak yapılan diğer iade türlerinde, devir veya indirim KDV'lerden stok affında ödenen katma değer vergisinin tenzil edilmeyeceği yazıyor.

Ankara YMM Odasının Mevzuat İzleme ve Değerlendirme Komisyonu, 2024 yılı ağustos ayında gelir idaresinin bu uygulamasının hatalı olduğuna dair bir karar alıyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki **Özelge Değerlendirme Komisyonu**, 2024 yılı ekim ayında bakanlığın yukarıdaki görüşlerini içeren bir muktezayı iptal ediyor ve bu durum VDK tarafından ilgili birimlere gönderiliyor.

Nihat Uzunoğlu Üstadımızın **Vergi Dünyası Dergisi**'nin Ocak 2025 sayısında yer alan **"Stok Affı Kapsamında KDV Ödeyip Diğer İşlemler Nedeniyle İade Talep Edenler Yanlış mı Yapıyor?"** makalesinde yer alan çoğu değerlendirme, çekince ve kaygıya katılıyor ve dile getirdiği düşüncelere saygı duyuyorum.

Efendim, ortada tam bir kurtlar sofrası var, kimseye yem olmak istemem. Ama doğrusunu isterseniz, bana Ankara YMM Odasının Mevzuat İzleme ve Değerlendirme Komisyonu'nun gelir idaresinin uygulamasını hatalı bulduğuna dair karar daha doğru gibi geliyor.

Vergi hukuku derya deniz, çeşitli değerlendirmeler ve farklı görüşler elbette olacaktır. Ama bana kalırsa **"Gordion Düğümü"** haline gelen bu olayı, daha fazla komplikasyon yaratmadan, gerekirse kılıcı vurup çözmekte fayda görüyorum. **Kılıç ne diyecek olursanız, genel tebliğdir derim. Gelir İdaresi Başkanlığı tebliğ taslağını hazırlar ve Sn. Bakana sunar, tebliğ imzalanır ve tüm karmaşa sona erer.**

Sıfır Taşıt Aracı Nakliyesiyle Uğraşanların Başlı Belada

Efendim sıfır otobüs, kamyon ve treyler gibi taşıt araçlarının uluslararası dağıtım ve nakliyesiyle uğraşan firmaların başlı belada. Sıkıntıları nedir dersiniz, dağıtım yapılan bu araçlara geçici plaka alınıyor, dağıtım sırasında akaryakıt alınıp, kısmen karayoluyla da teslim noktalarına kadar sürülmeleri gerekiyor.

Sorunu şıp diye anladığınızı sanıyorum, bu araçlara da TTB (Taşıt Tanıma Birimi) alınacak mı? Şaka değil devletimiz, TTB yoksa bu araçların akaryakıt giderlerini indirtmem diyor, binlerce taşıtın taşınması için bir hayli akaryakıt alınması gerekiyor.

Gelir İdaresi Başkanlığı bu soruna ne der bilemiyorum, ama bana göre bu taşıtların TTB alması gerekmez diye düşünüyorum. Neden diyecek olursanız, yapılan düzenlemeye göre, **“Kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dâhil olan ve işte kullanılan taşıtlara 31.12.2024 tarihine kadar TTB takılması zorunluluğu getirilmiş olup, taşınan araçlar nakliye şirketine ait olmadığı gibi kendi işlerinde de kullanılmıyor, sadece teslimat noktasına kadar taşımayı yapıyorlar.**

İnce Memed

Kaç yaşındaydım şimdi hatırlamıyorum, belki dokuz belki de on. Misafirlğe gittiğimiz bir evde kalın bir kitap görmüştüm, çok ilgimi çekmişti. İsteyip ödünç almıştım, hatırladığım kadarıyla okuduğum ilk roman o olmuştu: **İnce Memed.**

Aradan yıllar geçtikten sonra, büyük ustanın **“Bir Ada Hikâyesi”** adı altında yazdığı 4 romanı bitmesini hiç istemeyerek okumuştum. **28 Şubat 2015, Yaşar Kemal’in aramızdan ayrıldığı on yıl olmuş, ruhu şad olsun.** Tam da onun söylediği gibi, **“O iyi insanlar, o güzel atlara bindiler ve çekip gittiler.”**

■ 35 . ŞİRKETLERDE DİJİTALLEŞME YILI : 2025

■ 07 Mart 2025 Cuma

Önsöz

Efendim bu yazıyı aslında yazdığım nerdeyse iki hafta oluyor, ama araya başka konular girince yayını bugüne kaldı. Ama merak etmeyin tazeliğinden hiçbir şey kaybetmedi. Hatta o arada başka bir ilginç gelişme oldu, belki de geciktiği daha iyi oldu.

Mesleğimizin duayenlerinden **Zeki Gündüz** üstadımız, **Dünya Gazetesi**'nde 24 Şubat tarihinde yayınlanan yazısında, "**limited şirket ortaklık payını devredenlerin, devir sırasında müdürlükten ayrıldıklarını da tescil ve ilan ettirmedilerse, ticaret sicilinde halen eski şirketlerinin müdürü (kanuni temsilci) olarak görüldüklerini ve bu nedenle şirketin borçlarından dolayı haciz gelebildiği**" konusuna dikkat çekti.

Linked-In'den yazısını paylaşan Üstadımıza, tam da bu tür sorunların çözümü için öneri içeren bir yazı hazırladığımı söylemişim, kismet bugüneymiş.

Yeni E-Defter Düzenlemeleri

Ankara YMM Odasında 21 Şubat Cuma günü yapılan konferansta konuk **Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Md. Yrd. Dr. Ahmet Can Balak**, konu ise **“İşletmenin Muhasebesiyle İlgili Olmayan Ticari Defterlerin Elektronik Ortamda Tutulması Hakkındaki Tebliğ”** idi, moderatörlüğü ise sevgili meslektaşımız **YMM Yılmaz Sezer** yaptı ve mesleki deneyimiyle çok değerli katkılarda bulundu. Ufkumuzu açan sunuma göre, şirketler dünyasında 2025 yılı **“Dijitalleşme Yılı”** olacak gibi görünüyor.

Bildiğiniz üzere, **bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar ile isteğe bağlı olarak bilanço usulüne göre defter tutan mükelleflerin tamamı, 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren yevmiye defteri ile büyük defteri (defteri kebir) elektronik ortamda tutmaya başladı.**

Ayrıca, meslek mensuplarının uzunca bir süre bekleyişinden sonra, geçtiğimiz yılın son gününde tebliğle yapılan bir düzenlemeyle, isteğe bağlı olarak **“E-envanter Defteri”nin tutulmasına da olanak sağlandı.**

14 Şubat 2025 **“Sevgililer Günü”**nde yayımlanan tebliğ sürpriziyle, işletme muhasebesi ile ilgili olmayan yeni e-defterlere ilişkin düzenleme yapılmış ve sistemde eksik kalan parçalar da tamamlanmıştır. Söz konusu tebliğ uyarınca, 1 Temmuz 2025’den itibaren **“Pay Defteri, Yönetim Kurulu Karar Defteri, Müdürler Kurulu Karar Defteri ve Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri”** elektronik ortamda tutulmaya başlanacak.

İşletme muhasebesi ile ilgili olmayan yeni e-defterlerin tutulmasına aşamalı olarak geçilmesi planlanıyor, hangi şirketler ne zaman uygulamaya geçecek aşağıda yer alıyor:

- Kuruluşu ve esas sözleşme değişikliği Ticaret Bakanlığı iznine tabi şirketler 1 Temmuz 2025,
- İsteğe bağlı olarak geçmek isteyen şirketler 1 Temmuz 2025,
- 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren yeni kurularak ticaret siciline kaydolun şirketler ise kuruldukları tarihten itibaren,

Bu sisteme giren şirketlerin, fiziki defterlere geri dönüş olanağı bulunmayacak. Konuya ilişkin detaylı bilgiye sahip olmak isteyenlerin, aşağıdaki tebliği incelemesini tavsiye ederim. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/02/20250214-7.htm>

Geçmişe Yönelik Karar Alınmasına ve Düzeltilmesine Son Veriliyor

Hepimizin malumudur, hatta meslekte deneyimli ağabeylerimiz, karar defterinde yılsonunda ileride doğacak ihtiyaçlarda kullanılmak üzere boşluk bırakın veya ilgisiz de olsa değiştirebileceğiniz eften püften bir karar alıp koyun derlerdi.

Yeni uygulamayla artık bu olanak ortadan kalkmış olacak, sistemde tüm işlemler kayıt tarihine göre sıralı olarak ve üzerinde herhangi bir değişiklik yapılamayacak şekilde kayda alınacak. Kayıt sırasında yapılan maddi hatalar ise, yeni veri girişiyle düzeltilecek ve sistemde ilgili alanda bu durum belirtilecek.

İştirak Satış Kazançları İstisnasının Saptanmasında Önemli Olacaktır

1 Temmuz'dan itibaren tutulmaya başlanacak muhasebeyle ilgili olmayan defterlerin, vergi dünyamıza yansımaları elbette olacaktır. Bilindiği üzere, iştirak hisselerinin satışından elde edilen kazançta %50 oranında kurumlar vergisi istisnası uygulanması için, hisselerin alış ve satış tarihi arasında en az iki yıl olması gerekmekte, aksi takdirde uygulamadan yararlanma olanağı bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, fiziki defterlerin tutulduğu dönemlerde, anonim şirketlerde hisse devirlerinin ticaret sicil gazetesinde tescil ve ilanı zorunluluğu bulunmadığından, hisse alış tarihlerini geriye taşıyacak şekilde, geçmişte karar alınmış ve işlem yapılmış gibi gösterilebiliyordu.

Elektronik Pay Defteri ve Elektronik Yönetim Kurulu Karar Defterinin tutulmasına ilişkin sistemin sağlıklı bir şekilde işletilmesi halinde, iştirak hisselerinin alış tarihlerini geçmişe taşıyan bu tür hileler ortadan kalkacaktır.

Limited Şirket Ortaklarının Hisse Devirleri İçin Bir Öneri

6183 sayılı Kanun'un uygulamasında, limited şirketlerin mal varlığından alınamayan amme alacaklarından dolayı, şirket ortaklarının da sorumluluğu bulunmaktadır. Tahsilinde güçlük çekilen kamu alacağı bulunması ve şirket paylarının devir edilmiş olması durumunda; sorumluluğun payını devreden ortağa mı yoksa devir alan ortağa mı olduğunun tespitinde, ortaklık payının devir tarihi önem taşımaktadır.

Limited şirket payları noterde devir edilmekte, çoğu zaman devre ilişkin işlemler ilgili şirket tarafından süresinde yerine getirilmemektedir. Vergi idaresince limited şirketin mal varlığından alınamayan alacaklarda, söz konusu durum karışıklık yaratmakta, gereksiz yere hem eski ortakların hem de yeni ortakların yasal takibe alındığı görülmektedir. Sorumluluğu olmayan vatandaşlar gereksiz yere vergi dairesi veya mahkeme kapılarında koşturmaktadır.

Ortaklar kurulundan önce onay alınarak, sonrasında limited şirket ortaklarının noter huzurunda hisse devrinin gerçekleşmesiyle birlikte, taraflardan birer imzalı form alınarak, tescil ve ilan için ticaret sicile ve bildirim için vergi dairesinin veri tabanına da elektronik ortamda veri aktarılabilir. Vatandaşın hisse devir işlemleri, kurumlar arasında kaybolmadan, tek bir noktada çözülebilir mi? Siz ne dersiniz? İlgililerin üzerinde durmasında fayda var efendim.

Aldırma Gönül

Sinop kalesinde mahpus yatan Sabahattin Ali'nin hayat öyküsü hep içimi sızlatmıştır. Tarihi cezaevi artık kapanmış, müze olarak gezilebiliyor. Geçtiğimiz yıllarda fırsat bulup gezmiş, büyük şair ve yazarımızın yattığı koğuşun içinde dolaşmış, avluya çıkıp volta atmış, yazdığı şiirleri okuyarak, ne hissettiğini anlamaya çalışmıştım.

Sabahattin Ali, 1933 yılında, Sinop Hapishanesi'ndeyken, "**Hapishane Şarkısı**" adıyla oluşturduğu beş parçalık bir şiir bütünü yazmıştır. "**Aldırma Gönül**" bu şiirlerin sonuncusudur ve en meşhuru olmuştur.

**"Dertlerin kalkınca şaha
Bir sitem yolla Allah'a
Görecek günler var daha
Aldırma gönül kaldırma"**

"**Aldırma Gönül**" şiiri daha sonra bestelenmiş, birçok sanatçımız tarafından şarkı olarak okunmuş, ama başarılısı **Edip Akbayram** olmuştur, yıllarca dilimizden düşmemiştir. Geçtiğimiz Pazar günü sevilen sanatçımızı kaybettik, kendisini rahmetle anıyor, sevenlerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

■ 36 . KIRMIZI PAZARTESİ

■ 17 Mart 2025 Pazartesi

Önsöz

Gabriel García Márquez, “Kırmızı Pazartesi” isimli romanında herkesin işleneceğini bildiği, ancak engel olmak için en ufak bir çaba göstermediği bir cinayetin öyküsünü anlatır. Bir namus cinayetine kurban gidecek olan Santiago’nun başına gelecekleri, romanda çaresiz bir şekilde izleriz, ama elimizden hiçbir şey gelmez.

Geçtiğimiz yıldan bu yana, Maliye Bakanlığı yaptığı ikincil düzenlemelerle bize korkulu anlar yaşatmaya devam ediyor, tıpkı romanda anlatıldığı üzere, başımıza gelecekleri önceden görüyoruz, dilimizin döndüğünce yaşanacak sıkıntıları ortaya koymaya çalışıyoruz ama nafile maalesef sesimizi duyuramıyoruz.

Maliye Bakanlığı sürekli aynı şeyleri yapıyor, her defasında farklı sonuçlar almayı bekliyor. Elbette farklı sonuç alamıyor ama verdiğimiz uğraşlar, çaktığımız sıkıntılar ve yaşadığımız çaresizlik hissi, meslek mensuplarında tükenmişlik sendromuna yol açabiliyor.

Bize Rahat ve Huzur Yok

Efendim, geçen sene geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesiyle bir hayli süre harala gürele uğraştıktan sonra bakanlığın aldığı en son kararla şimdilik onu kenara aldılar. Ama fazla gevşemeyelim diye geçici vergi dönemlerinde de uygulanmak üzere, bu yıl da **Asgari Kurumlar Vergisi (AKV)** uygulamasını başlattılar, **sürekli bir atraksiyon ve heyecan, rahat nefes alamayacağız anlaşılan.**

Olay Nasıl Başladı?

Meclis tarafından çıkarılan vergi kanunlarında, ekonomik veya sosyal gerekçelerle, bazen çok sayıda indirim veya istisna konulmak suretiyle, vergilerin alınmasından vazgeçilmektedir. **Tanınan indirim veya istisnalar nedeniyle toplanmayan bu vergi tutarlarına "Vergi Harcaması" denilmektedir.**

Ülkede iğneden ipliğe her şeyden vergi alınırken, ekonomik veya sosyal gerekçelerle, bir kısım kazançlar üzerinden vergi alınmaması yahut bazı indirimler nedeniyle vergi matrahlarının sıfırlanması vergi adaletine yönelik duyguları incitmekte ve tepkilere neden olmaktadır.

Asgari Kurumlar Vergisi olarak mevzuatımıza eklenen yasal düzenleme ile **kurumlar vergisi matrahını ortadan kaldıran veya aşındıran istisna ve indirimlerin bir kısmı üzerinden, asgari düzeyde de olsa vergi alınmasına yönelik adımlar atılmıştır.**

En Kötü Senaryo Gerçekleşti

Efendim, **düzenlemenin ana amacını ortaya koyduk, bunu gerçekleştirmenin en kolay ve basit yolu, kurumlar vergisi matrahı üzerinden indirim konusu yapılan istisna ve indirimlerden %10 stopaj yapılması yükümlülüğü getirilmesi olurdu,** bunu yaparken üzerinden stopaj yapılması istenilmeyen unsurlar rahatlıkla ayıklanabilirdi, hatta indirim ve istisna konusuna göre farklı stopaj oranları bile belirlenebilirdi.

İndirim ve istisnalar üzerinden stopaj yapılması uygulaması, esasen geçmiş yıllarda yapılmış basit bir uygulama şekliydi. Böylece, kurumlar vergisinden istisna tutulan kazançlara düşük oranlı bir vergi uygulanmış oluyordu. Ancak, daha sonraki yıllarda kurumlar vergisi oranının düşürülmesine ilişkin sistem değişikliğinde uygulamadan kaldırılmıştı.

İkinci bir seçenek ise deprem nedeniyle 2023 yılında uygulanan Ek Vergi uygulaması revize edilerek sürekli hale getirilebilirdi. 2022 hesap dönemine ilişkin olarak, 2023 yılında verilen kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahlar üzerinden %10 oranında Ek Vergi alınmıştı. Üstelik anayasaya aykırı olduğu yönündeki iddialar da boş çıkmış, en üst yargı makamlarınca test edilmiş ve onaylanmıştı.

Ancak bu seçenekler tercih edilmedi, belki küresel düzenlemelerin de etkisinde kalınarak, ***yurtiçi asgari kurumlar vergisine yönelik özel bir düzenleme yapıldı***. Böylece, mükellef kurumların tüm istisna ve indirimleri göz önünde bulundurularak, kurum kazancı üzerinden asgari de olsa vergi alınması amaçlandı.

Ancak, indirimler ve istisna kazançlar üzerinden alınacak vergi yükünü ayarlamak ve bunlar arasındaki hassas dengeleri korumak adına, ***kurumlar vergisinin ana omurgasına eklenen bu düzenlemeyle çok karmaşık bir yapı oluşturuldu***.

Çocuğun Adını Yanlış Koydular

Maliyenin son zamanlardaki yeni arayışları gerçekten çok ilginç, yıllarca uygulanmış, sorunsuz çalışmış, ancak bir şekilde sistem değişikliği nedeniyle kenara kaldırılmış uygulamaları tekrar devreye almak yerine, ***biz bunun daha karmaşık ve içinden çıkılmaz bir versiyonunu da geliştirebiliriz diyerek, mükelleflerin işlerini zorlaştıracak ve meslek mensuplarına saç baş yolduracak düzenlemeler yapmayı tercih ediyorlar***.

Asgari kurumlar vergisi düzenlemesi de bunlardan birisi oldu. ***Kurumlar vergisi matrahından yapılan "İndirim ve İstisnalar" üzerinden stopaj veya ek vergi alabileceksen, bu mali yükümlülüğü kurumlar vergisine bağlama deneyi, hem kendilerine hem de biz meslek mensuplarına pahalıya mal olacak gibi görünüyor***.

Çocuğun adını stopaj veya ek vergi koysalar, kendileri açısından hiçbir sorun çıkmayacak, önümüzdeki aylarda tıkr tıkr vergilerini toplamaya başlayacaklardı, meslek mensupları açısından da hesabı ve beyanı kolay, tek seferde veya iki taksitte ödenecek bir vergi tutarı ortaya çıkacaktı.

Ancak, ***Maliye yine zor olanı yapmayı başardı, yeni mali yükümlülüğü ana düzenlemeye bağladı ve çocuğun adını da asgari kurumlar vergisi olarak koymayı tercih etti. Dolayısıyla, geçici vergi dönemlerinde, asgari kurumlar vergisi hesaplarken, işin içinden çıkamayacak olan meslek mensupları bakanlığımızı bu yıl da siteyle anmaya devam edecek görünüyor***.

Düzenleme Ne Şekilde Yapıldı ve Neleri İçeriyor

Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisine ilişkin düzenleme, Kurumlar Vergisi Kanunu'na 32/C maddesi eklenmek suretiyle gerçekleştirilmiştir. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. ve 32/A maddeleri hükümleri dikkate alınarak hesaplanan kurumlar vergisi tutarı, düşülmesine izin verilenler hariç, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10'undan daha az olamayacaktır.

Efendim, konuya ilişkin olarak daha önce çok detaylı bir yazı yazmış bulunduğum için, uygulamaya ilişkin ayrıntılara tekrar girmeye gerek duymuyorum, hatırlama ihtiyacı hissedenler aşağıdaki yazımıza bakabilir. İzinizle tartışma konusu olan kısma geçeceğim. <https://www.muhasebet.com/yazarlarimiz/bulentak/048/>

Sorun Nedir?

Yasa teklifi meclis gündemine alındığında, ***asgari kurumlar vergisinin matrahından hangi indirim ve istisnaların düşüleceği madde metninde tadat edilmişken, yani tek tek sayılmışken, geçmiş yıl zararlarından hiç bahis olunmaması tecrübeli üstatlarımızın dikkatinden kaçmamıştı.***

Soruna ilk ***A. Feridun Güngör*** üstadımız el atmış, bu hususa dikkat çekmiş ve düzenleme yasalaşırken gerekli düzeltmelerin yapılması için ilgilileri uyarılmıştı. Ancak, mutata olduğu üzere duyan olmadı ve yasa teklifi olduğu haliyle yasalaştı.

Asgari Kurumlar Vergisi düzenlemesinde, geçmiş yıl zararlarının ne şekilde dikkate alınacağı konusunda bir yasal belirleme bulunmuyor. Böylece, ***daha uygulama bile başlamadan, tipik bir yasal boşluk durumuyla karşı karşıya kaldık.***

Bu yasal boşluğu esasen yorum yoluyla tebliğle doldurma ve çözme olanağı vardı. Şöyle ki, yapılan düzenleme kurumlar vergisinin hesaplanmasına ilişkin ana omurgaya eklendiğine göre, herhangi bir ekstra açıklamaya gerek kalmaksızın, asgari kurumlar vergisinin hesabında doğal olarak geçmiş yıl zararlarının dikkate alınacağı yönünde bir açıklama yapılabilir ve işler yoluna konulabilirdi.

Ancak, bakanlık getirilen yeni mali yükümlülüğün, kurumlar vergisinin hesaplandığı ana omurgaya eklendiğini ve aradaki bağlantıları görmezden gelerek, belki de getirilen yeni mali yükümlülüğün ek vergi olduğu sanısına kapılarak, yayınladığı genel tebliğde yasallık ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalmayı tercih etti ve asgari kurumlar vergisi matrahından geçmiş yıl zararlarının düşülmeyeceğine dair açıklamada bulundu.

Ondan sonra ortalık doğal olarak yangın yerine döndü. Bazı meslektaşlarımız işin doğası gereği geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmesi gerektiğini, aksi takdirde şirketlerin kazancı değil sermayesi üzerinden vergi ödenmiş olacağını iddia etti. Buna karşın, bazı meslektaşlarımız ise kanunda bir eksiklik olduğunu, yapılan bu hatanın ancak yasal değişiklikle düzeltilebileceği yönünde görüş belirtti.

Düzenleme Daha Uygulanmaya Başlamadan Mahkemeye Düştü

“Geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmeyeceği” yönünde tebliğde yapılan açıklama, geçen yıldan bu yana meslektaşlarımız tarafından yapılan değerlendirmelerde çok ciddi boyutlarda eleştirilmekle kalmadı, bazı mükellefler dava açmak yolunu seçerek, bu konuyu mahkemelere taşıdı.

Vergi hukukuna ilişkin konularda genelde soğukkanlılığını koruyan ve ağırdan alan mahkemeler, **geçtiğimiz hafta sürpriz bir kararla bizi şaşırtmayı başardı. Danıştay Üçüncü Dairesi**, idari işlemin uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olduğuna ilişkin koşullar gerçekleştiğinden, **yayınlanan tebliğin ilgili kısmının yürütmesini durdurmaya karar verdi.**

Yani aksi yönde bir karar çıkmazsa, 2025 yılının ilk geçici vergi döneminde, geçmiş yıl zararları asgari kurumlar vergisi matrahından düşülebilecek. Böylece, uzunca bir süre daha üzerinde konuşup, ne oldu acaba diye yargı safahatını takip edeceğimiz nur topu gibi bir konumuz daha oldu.

Stopaj veya ek vergi getirilmiş olsaydı, mahkemeler bu konuyla uğraşmayacak, maliye vergilerini toplamaya devam edecek, enflasyon düzeltmesi yorgunu olan biz meslek mensupları ise 2025 yılı geçici vergi dönemlerinde biraz soluklanma imkânı bulacaktık, kısmet değilmiş, neyse başka baharlara diyelim inşallah.

Danıştay Kararının Değerlendirilmesi

Sizi bilmem ama ben kararda **davalı tarafın iddialarını okuduğumda**, kafalarının hepimiz gibi biraz karışık olduğu, hareket eden her şeye ateş ettiklerini, **moda deyimle tüm düğmelere aynı anda bastıkları hissine kapıldım.**

Kararın gerekçesi de beni ikna etmedi açıkça söylemem gerekirse, AKV matrahından nelerin düşüleceği tadad edilmişken, **“burada geçmiş yıl zararlarının indirilmeyeceği yazmıyor, dolayısıyla indirilebilir”** çıkarsaması ne derece mantıklı olabilir.

Kararın gerekçesine şunu yazsalar daha mantıklı olurdu: Maddenin konulduğu yer ve diğer maddelerle bağlantısı dikkate alındığında, **indirimli veya asgari de olsa alınan şey kurumlar vergisidir, bu nedenle asgari kurumlar vergisinden geçmiş yıl zararlarının indirilmesi, vergi hukukun temel ve genel prensiplerine uygun olacaktır.**

Özetle kararı hakkaniyete ve hukuka uygun buluyorum ancak gerekçesi maalesef tutarlı değil. Tebliğde yapılan açıklamaların, kurumlar vergisinin temel varsayımlarını ortadan kaldıracak nitelikte ve hukuka uygun olmadığı ifade edilmiş olsa daha iyi olurdu. Ama o kadar kusur kadı kızında da olur, buna da şükür demek lazım.

Dün Dünde Kaldı Cancağızım

İnsanın idealleriyle bağlandığı, gençliğini ve en güzel yıllarını verdiği bir kamu görevinden ve aidiyetlerinden kopması o kadar kolay değil, hepimiz insanız, acı verebilir, ama ne kadar zor olursa olsun katlanmamız gerekir.

Efendim biliyorsunuzdur, ama ben yine de hatırlatmış olayım, ***mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin mesleki unvanları dışında unvan kullanmaları yasak***, daha açık deyişle eski mensubiyetleri ve unvanlarını kullanmaları sureti katiyetle yasak edilmiş durumda, aksine davranışlar kınama cezası uygulanmasını gerektiriyor.

Meslek mensuplarının gazete ve dergilerde yazı yazmaları, haber programlarına katılmaları ya da kitap yazmaları durumunda, bunları yayınlayanlar tarafından yapılacak tanıtımlarda, meslek mensubunun özgeçmişi, öğrenimi, deneyimleri, mesleki pozisyonu ve üstlendiği görevler yer alabilir denilmektedir.

Bu konuda meslektaşlarımızın en azından bir kısmı gereken özeni göstermiyor, sosyal medya platformlarında profillere baktığımda, bazen benim bile ağzım açık kalıyor. Sanırım artık eskiyi eskide bırakmakta fayda var, siz ne dersiniz?

Ne kadar söz varsa düne ait

Dünle beraber gitti cancağızım

Şimdi yeni şeyler söylemek lazım

Mevlana Celaleddin Rumi